

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 80 korona. Félévre 40 korona.
Negyedévre 20 korona. Egy hónapra 8 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi Munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

A főrendiház jövője.

Budapest, december 28.

A parlamenti palota kisebbik ülés-terme ma ismét vendégül látta a méltóságos főrendek halk hangú, illedelmes szavú, disztigvált gyülekezetét. A buszú ó-esztendőnek nem lesz már több szerencséje hozzájuk, a főrendiház éve a mai üléssel lezáródott. És ezzel aktuálissá lesz a kérdés, vajjon az új esztendő hogyan bánik majd a törvényalkotás középkorból örökölt, ősi patinával borított szervével? Okot ad a kérdés föltevésére az, hogy a pár nap múlva beköszöntő ujesztendő a törvényhozás jövője szempontjából fontosabb és jelentősebb, mint más. Igértelett, hogy ez az esztendő végre meghozza a törvényhozás alsóházának reformját. Tiszta demokratikus alapon a népesség összes, politikailag érett rétegei részt fognak kapni a képviselőház megalkotásának munkájában. Amire a most hajnalodó év bealkonyodik, jövőre ilyenkor, igazi népparlament áll majd szemben a főrendek házával s kétségtelen lehet mindenki előtt, hogy

ez a változás a főrendiházat sem hagyhatja változatlanul.

Alkotmányos gyakorlat kipróbálta, helybenhagyta a két kamararendszert; jónak és helyesnek bizonyult, hogy az alsóház és a felsőház egymást kiegészítve, egymás hiányát pótolva, együttesen alkossa a törvényhozást. Ebben a kombinációban a két különböző testület levegője és hivatása más-más.

Az alsóház nálunk is, másutt is a közvélemény fluktuálásával változó gyülekezet, melyben folytonosan megújuló szabad tusára kelnek egymással a változó és ellentétes áramlatok. Az alsóház levegője ilyenformán folytonosan puska-poros; kiszámíthatatlan, hogy mikor tör utat benne egy mindent összevissza forgató ciklon. A felsőház ezzel szemben állandó testület, örökös tagokkal, higgadt és meggondolt, hivatása az, hogy a nemzetet konzerváló s a fejlődés folytonosságát s zavartalan nyugalmát biztosító elvek szempontjából felülbíralja az alsóház működését. Ha a képviselőház jól fűtött mozdony, amelyik a haladás útján előre röpíti a nemzet egészét, a főrendiház biztosító szelep, arra rendelve, hogy a felesleges feszültséget levezetve, tul-gyors előröhanástól, avagy a felrobbanás veszedelmétől megóvja a vonatot. Ha az alsóház jövőre tízes csikó, a főrendiház fékező kantár. A két kamara így összefüggve közös

erővel biztosítja a fejlődést és ezzel egyetemben a fejlődés helyes és észszerű tempóját.

Bizonyos azonban, hogy ezt a kényes és komplikált hivatást az alsó- és felső-kamarák csak kellően egymáshoz hangolva tudják teljesíteni. Tüzesebb csikóhoz erősebb kantárt kell választani, csendesebb vértűnél gyengébb is megteszi. Szükséges, hogy mind a két intézmény az élő kor föltételeiből nőjön ki, tágas és világos, modern palotára ne huzzunk árnyas és nem levegős góthikus emeletet. Kantár pallér volna az, aki így építenék és kantár politikus volna az, aki egy törvényhozás két különböző szervét a legmodernebb államjog s a középkori közjog elveit összekeverve állítaná egymás mellé.

A magyar főrendiház mai összetételében már a meglévő képviselőházzal szemben is le nem kicsinyelhető disszonanciát mutat föl, pedig Magyarország mai alsóházát a legsötétebb rosszakarat sem vádolhatja meg a tulzó liberálisizmus vagy a fölforgató radikálisizmus jellegével. Ezt a főrendiházat, ugy amint van, a feudális középkortól örököltük s a huszonkét évvel ezelőtt hozott reformtörvény sem tett rajta semminemű lényegbe vágó változtatást. A mai főrendiházban csakugy a születés jogán együtt ülő kiváltságosak hoznak törvényt, mint kétszáz, vagy háromszáz évvel ennekelőtte. A

A számár-ól.

Irta: Eötvös Károly.

(Utánnomás tilos.)

Éppen harmincznégy éve mult, amikor Kerkapoly Károly 1873 végén lemondott a pénzügyminiszteri tisztról és fizetésről. Nyugdíj akkor még nem járt a miniszternek. Vagyona szerény volt. Csillag-utcai háromemeletes háza megvolt ugyan, de építési adóssággal terhelve. Zalamegyei kis birtoka is megvolt már vagy 150 kataszteri hold, melyet a veszprémi káptalantól — úgy emlékszem — 12 ezer forintot vett, de az alig hozott akkor még számításba vehető jövedelmet. Ebbe még sok költséget kellett beleölni. Ma már nyaralónak gyönyörű fekvésű birtok, a Bács hegye napkeleti lábánál, Csobáncz híres vára közelében.

Nagy karácsony ünnepét együtt töltöttük, én feleséges ember voltam, úgy emlékszem, nálam töltöttük el. Bizalmas beszélgetés közben ezt kérdeztem tőle:

— Vajjon most már, hogy nem miniszter, mivel foglalkozik ezután? Fogad-e el állást valamely banknál vagy pénzügyintézetnél?

Szinte természetes volt kérdésem. Pénzügyminiszter, óriás elme, nagy munkaerő, szigorú kötelességtudás, képviselő, hatalmas szónok, még nincs is egészen ötven éves: ki lehetne hivatottabb, mint ő, valamely pénzügyintézet igaz-

gatására? S aztán nem is gazdag ember, nyolcz-tízezer forint évenkénti kereset jól esik olyan férfunak, aki az országnak vezető embere, pénzügyi kormányzója volt s akinek ezentul a társadalom balgatag felfogása szerint a „Kegyelmes Ur” czimének s a Lipót-rend nagykeresztjének terhét kell viselnie. Annak bizony néznie kell, legyen mit aprítania a tebe holnap is, holnapután is.

Kérdésemre jó kedve lett, nagyot kaczagott.

— Olyan bank vagy Biztosító vagy egyéb pénzügyintézet még nem született a világra, amelynél állást foglaljak el azért, hogy ő fizessen engem. Efféle szegény legény én már csak nem leszek.

Feleletén nem ütköztem meg. Ismertem én már az ő gondolkozását jól. Egyszerű életmódu, független és büszke magyar ember. De azt is tudtam, munka nélkül, rendszeres foglalkozás nélkül élni nem tud, a képviselőiség nem foglalja el minden idejét és figyelmét, irni róst már megtanulni. Ezért intéztem hozzá a kérdést.

De folytatta feleletét.

— Most egyelőre kinyugszom magam, a miniszterkedés mégis komisz nehéz munka volt; — pihenő időm arra fordítom, hogy Tisza Lajosjal együtt körülnézzek Olaszországban, ott még ugy se voltam s azután a jövő 1874-ik év őszén beleülök egyetemi tanári székembe s ott kezdem, ahol elhagytam Pápán s ugy folytatom,

ahogy csináltam ott. Ugy mellékesen pedig szöveget mivelek majd a Gellért-hegyen.

Igy történt minden.

Tisza Lajos akkor még nem volt gróf, Szegedet akkor még nem döntötte romba a Tisza vize s az új Országház építése akkor még tervezve se volt, de már ő is kormányviselő ember volt, a közlekedési ügyeket vezette s Kerkapolyval csaknem egyidejűleg ő is lemondott miniszteri állásáról. Az 1874-ik év nyarán együtt utazgattak Olaszországban. Jó csomó adomát hoztak haza arról, amit láttak, hallottak és tapasztaltak, egyebet semmit. Tisza nem tudott írni, Kerkapoly pedig nem akarta, hogy írni tudjon.

Kerkapoly ez év őszén megkezdte híres előadását az egyetemen s egyuttal megkezdte fejtét törni azon, miféle külső mezei gazdaságot folytasson Budapest székesfőváros határában. E nélkül nem akart megenni.

Vajjon a léleknek minő szüksége, minő vágya, miféle ösztöne bírta őt erre? Hiszen tan-székén és könyveiben, az országgyűlések vitáiban s azokkal a férfakkal folytatott mindennapi elmélkedésekben, akik körülötte voltak s eszméinek és tapasztalatainak határtalan gazdagságában lelkének minden ize tökéletes táplálékot talált. Sohase kellett unatkoznia. Szelleme sohase ismerhetett semmi ürességet, semmi némaságot, semmi szürkeséget és semmi bágyadást vagy erőfogyást. Az a szellem mindig tele volt duzzadásig eszmével, elmésséggel, vidámsággal,

nyolczvanötödiki reform azzal, hogy a született főrendek számát vagyoni cenzussal apasztotta, nem sértette a közepkori elvet, a főrendház maradt, ami azelőtt volt s aminek hivatalos czime is nevezi: rendi törvényhozó testület, mely ötven perczentben egy kiváltságos osztály privilégiumává teszi a törvényalkotás jogát.

Ez a rendi törvényhozás már a meglevő satnya népképviselő mellett is bántó anachronizmus, nem különb, mintha Kossuth Lajos, Deák Ferencz, Irányi Dániel s más modern koponyák törvényalkotó munkáját Verbőczy, Illésházy, vagy Eszterházy Miklós a tizenhatodik és tizenhetedik század államjoga szempontjából revideálnák. Az ellentét ma még nem ennyire kirívó, éppen azért, mert a meglevő képviselőház olyan, amilyen. De mi lesz, hogyha a satnya népképviselő lagymatag korszakát fölváltja egy tüzes és türelmetlen, a mai vajudó, teménten bajjal küzdő kor igazi szükségleteiből kinőtt, valóban demokratikus népképviselő? Hogyan fogja ez túrni a kissé roskatag felső-kamara jóhiszemű és tiszteletreméltó, de némileg avult és dohos ízű kritikáját?

Koczkodások és összeütközések végtelen perspektíváját nyitja meg ez a tény s jó lesz, hogyha akkor, amidőn a parlamenti reformra sor kerül, ezzel eleve számot vetnek a törvényhozók. Amidőn a törvényhozás egyik házáat fundamentumától újjáépítik, lehetetlen meghagyniok a másikat a sértetlen régi alapon, mert különben felbillen az egyensúly s kegyetlen disszonanciába csap át a meglevő — amugy is gyatra — harmónia.

Budapest, december 28.

A miniszterelnök bécsi útja. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután több napi pihenőre Dánorsra utazott, ahol családja körében ujesztendő napjáig tartózkodik. Január 1-én visszatér a fővárosba, ahonnan a szövetségi pár-

repdeső ötletekkel s hatalmas tervekkel. És a mellett akkora józansággal és okos számításal, hogy én csak bámulni tudtam, de követni nem. Mire való volt hát ő neki holmi apró, boszuságos dib-dáb szőlőmiveléssel járó hétköznapi paraszti foglalkozás?

Már én csak tökéletesen ismertem akkori társaságát. Csaknem minden barátjával magam is benső, bizalmas barátságban állottam. Kovács József, az óriás elméjű orvos és tanár; Szilágyi Dezső, akinek nagy elméje, de nagyságában is csonka gondolkodása s fékezhetetlen indulatai örökös forradalomban égtek és cikáztak; Somogy József, a vidéki jelesség, aki örökké a világ megalkotásának természettörténetén s vegytani változásain álmodozott; Pulszky Ágoston, aki kis dolgot gondolni sohase tudott, mert elméje szakadatlanul a jogi-, állami- és társadalomtudományok viharos tengerein bukdácsolt; Paczolay János, a gránitkőből faragott ember, a régi vármegye remek agyu bölse; Bittó István, a szelid rebellis, a bölcs mérsékletű tapasztalt férfiú, aki nem vágyakozott semmi után; Horváth Mihály, a püspök és történetíró, a kegyes életű hazafi és törvényhozó, aki jól tudta, hogy a dogmatika is, a világtörténet is tele van hamissággal, de azért hitte, tisztelte és tanította mind a kettőt; ime, ezekkel a férfiakkal találkoztam én naponként Kerkapolynál. De ők is én velem. Az én tudományom ugyan az övékét egyenként és külön-külön mélységben és terjedelemben meg nem közelítette, de azért én mégis több-

tok újévi üdvözlését fogadva, Bécsbe utazik, hogy a király előtt a kormány újévi hódolatát tolmácsolja.

Két új törvényjavaslat. A kereskedelmi minisztériumban két újabb törvényjavaslat készült el: a viczinális vasutakról szóló javaslat, melyet január végén terjeszt Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a Ház elé és az ipartörvény revíziójáról szóló javaslat, amely szintén rövidesen a Ház elé kerül. Az ipartörvény revíziójának három része van, az első rész a kőipar védelméről szól, a második a mesterjogról s a harmadik a munkásvédelemről.

A bán programja.

— Az unionista párt megalakulása. —

Budapest, december 28.

Zágrábban ma tartotta az unionista párt, amely a régi nemzeti pártból fakadt, alakuló ülését. A nevezetes esemény, egyértelmű zágrábi jelentések szerint, sokkal kedvezőbbben folyt le, mint remélték volna. Mintegy százan vettek részt a konferencián, amely a kis országgyűlési teremben folyt le. Igaz ugyan, hogy több tekintélyes tagja a volt nemzeti pártnak nem vett részt a tanácskozáson, de másrészt a vezető politikusok nagy számmal jelentek meg. Rakodczay bán nem tartott programbeszédet, hanem írásban nyújtotta be programját, amelyet nagy tetszéssel fogadtak. Programjának és így a nemzeti programjának is főpontját a vasuti szolgálati pragmatika képezi. A legtöbb szónok hangoztatta azt, hogy a szolgálati nyelvre vonatkozó része a pragmatikának sérelmes. Bizottságot alakítottak, amely ilyen értelemben deklarációt fog kidolgozni. Mindenesetre meg fogják kísérelni, hogy ezt a kérdést törvényes úton rendezzék, ha azonban ez nem sikerül, akkor a regnikoláris bizottság elé utasítandó. A konferenciát holnap délelőtt 11 órakor folytatják. A nemzeti párt konferenciájával egyidőben báró Rauch is tanácskozásra hívta össze a nemzeti pártához tartozó politikusok egy részét, akikkel arról tanácskozott, milyen álláspontot foglaljanak el Rakodczay bán politikájával szemben.

félét tudtam, mint ők összevéve s vármegeyi adomám szinessége és gazdagsága elragadta valamennyit. S ezenkívül csak magam voltam köztük, aki írni is tudott, ha akart.

Minő társaság volt az sok esztendőn keresztül! Akinek ily társasága lehetett s maga méltán volt benne az első ember, de hogy volt annak szüksége arra, hogy ostoba sváb szőlőmunkásokkal zsörtölődjék s azt lesse gondosan, miként csalják őt naponként sok napszámmal és kevés munkával.

És mégis arra törekedett. Kérdeztem: miért? Megfelelt rá nyomban, istenesen:

— Sok okom van rá s minden okom nyomatékos.

— Először: kiszemeltem magamnak a Gellért-hegy keleti oldalát a nagy vizmosástól a Dunára néző sziklákig, a déli hajláson, fönt a vártól kezdve, lent a Sáros-fürdőig. Most még pusztaság, elhagyatott hely, szegény rácok, németek tulajdona. Ide jön majd a hid a Vámházhoz. Most csaknem ingyen adják s én tudom, egykor ez lesz a főváros legértékesebb és legragyogóbb területe. Sokkal szebb, mint Rómában a Monte Pincio. Amit most megvehetek száz forintért, megér egykor s nem is sokára tízezer forintot.

Ez a jóvendölése beteljesült. 1875-től 1881-ig megvett összesen 22 ezer négyszöglet. Sivatag volt az egész. Ugy ezer fölírva a telekkönyvben: „szőlő, legelő, ut és kőszikla a Gellért-hegyen.” De a szőlőnek csak nyomai voltak. Száz gyalogut keresztül-kasul, hitvány legelő, szakadékos kő-

A nagyjelentőségű pártalakulásról Zágrábról a következőket jelentik:

A nemzeti párt ülése.

Ma délelőtt tizenkettő órákor volt a horvát országgyűlési épület kistermében a volt nemzeti pártnak, Tomasics által összehívott gyűlése. Körülbelül százan jelentek meg, többnyire választók és hivatalnokok s csak kevesen voltak parlamenti férfiak, az utóbbiak közt Tomasics Miklós, gróf Erdődy István, Gyurgyevics Vázó volt országgyűlési elnök, Spevec Ferencz egyetemi tanár, Chavrak Levin volt bán-helyettes, Josipovich Imre és Kovacevics volt miniszterek és még mások.

Tomasics üdvözölte a megjelenteket s visszapillantást vetett a politikai multra és a nemzeti párt bukásának okaira. Ezt a bukást a fölülről és alulról jövő nyomásra és a magyarországi politikai viszonyokra vezette vissza. Ellene nyilatkozott annak, hogy Horvátországnak a kiegyezési törvényben biztosított jogait egyoldaluan magyarazzák és kikelt a magyar kormány ellen, hogy ma Horvátországban a magyar szolgálati nyelvet behozza. Ezt sem Horvátország alkotmánya, sem a horvátok nemzeti becsülete nem engedi meg. A horvátoknak — ugymond — a legelősebben el kell itélniük azt az igyekezetet, hogy a kiegyezési törvény a horvát nemzet akarata ellenére megváltoztassék és ezzel az igyekezettel szemben a legnagyobb nyomattékkal érvényt kell szerezni Horvátország nemzeti egyéniségének. A nemzeti párt mindig a legnagyobb energiával képviselte ezt az álláspontot és küzdött azért, hogy a horvát nyelv Horvátország területén érvényesüljön. Éles kritika tárgyává tette a horvát-szerb koalíció eljárását, amelyel a horvát és magyar általános választójog kérdésében junktimot állított föl. A közjogi támadások ellen a leghatározottabb ellenállást kell kifejteni és egy fórumot kell teremteni, amely orvosolja a közjogi sérelmeket. Jóllehet, a helyzet feszült és az ellentétek kiélesedtek, a nemzeti pártnak mégis mindenáron kibúvót kell találnia. Ami az állami egységet illeti, amelyről Magyarországon most annyit beszélnek, megjegyzi Tomasics, hogy azt az állami közösséget kell fenntartani, amelyet Deák Ferencz állapított meg. Végül fölhívta a horvát nemzetet, hogy támogassa a nemzeti pártot s akkor aztán kedve szerint való képviselőket fog kápnai s felszólítja a gyűlést, hogy a pártot alakítsa meg, hogy aztán a bán előterjesztesse programját.

sziklák, nyomorult bokrok, vasárnapi közönség játszó- és alvó-helye. A legelőn egy-két kecske, de milliárd szöcske. Megvette lassanként mintegy negyvenezer koronáért. Alig került négyszögöle egy forintba. Ma megér a terület okosan értékesítve egy millió koronát.

Azután folytatta okai felsorolását:

— Másodsor: érzem, igazuk van az orvosoknak, a séta, a szabad levegőn járás czél szerű, hogy az embernek jó étvágya, jó alvása, jó kedve és jó egészsége legyen. Nincs pedig jobb levegő a világon, mint a Gellért-hegy déli oldala. De én a czéltalan kóborlást nem tűröm, nem szeretem. Szőlőmivelést kezdek hát a hegyen. Csillag-utczai lakásomtól a hidon át egy ugrás lesz a szőlőm s míg a gazda szemé a gazdaságot nézi, addig egyuttal a fővárosi tudó isten szabad levegőjét szívja.

— Jó, jó, de miként csinász az istenverte napégetett sivatagból szép gazdaságot?

— Pénzzel, gonddal, szeretettel.

— Ki veszi hasznát?

— Bánom is én, akárki. Én a hazának teyérnyi földjét paradicsommá teszem: ez lesz megnyugvásom.

Nem lepét meg ez a fölséges felelet. Költőnek és hitalapítónak esze és szíve ez. Régóta ismerem én már az ő nagy lelkét.

Nem folytatta okai felsorolását, pedig volt még más oka is, a legfőbb oka, melyre ő maga se jött rá, csak öntudatlanul élt benne homályos ösztönként.

Gyurgyevics szintén a párt megalakulását indítványozta, de azt kívánta, hogy a bán már most terjeszse elő programját.

A bán programja.

Rakodczay bán előadta, hogy a kiegyezés alapján áll s hogy ennek a kiegyezésnek minden egyes pontját alaposan és lelkiismeretesen keresztül kell vinni. Vannak ugyan ellentétek, de ezeket közös jóakarattal el lehet háritani. A kényes kérdések közül való első sorban a szolgálati pragmatika. A bán erről részletesen nyilatkozott s azt mondta, hogy arra kell törekedni, hogy a kiegyezés ötvenhetedik szakasza érvényre emelkedjék. Kijelentette, hogy a horvátországi vasutakon a szolgálati nyelv a horvát lesz. Előadta továbbá, hogy Horvátországnak a vasutak terén milyen vívmányai vannak, így a horvát hivatalnokok számának szaporítása, horvát vasúti iskola föllállítása és egyebek. A közös hivatalok czimerein és a vasúti állomásokon a föllírás csak horvát lesz s e hivatalok nyomtatványain is csak horvát föliratok lesznek. A földmívelésügyi miniszteriumban horvát osztályt fognak föllállítani, amelynek föladata lesz, hogy a horvát érdekeket előmozdítsa. A bán egész sor új vasutat sorolt fel, amelyeket horvát területeken legközelebb ki fognak építeni. A földmívelésügyi és az igazságügyi terén is számos nagyfontosságú reformot ígért. Megígérte a közigazgatási bíróság föllállítását, a polgári pörrendtartás reformját és a szóbeli eljárás behozatalát s végül az általános egyenlő, titkos választójogot. Beszédének végén meleg szavakkal kérte az unionisták támogatását.

A bán után még többen szólaltak föl s végül tizenkét tagu bizottságot választottak, amelynek feladatát a következő határozatban irták körül:

A megválasztott bizottságnak feladata lesz a vasúti szolgálati pragmatika kérdésében precíz állásfoglalást javasolni a pártnak, úgy, hogy ez az állásfoglalás Horvátországnak a kiegyezésben biztosított jogait megóvja. Apárt elvben a bán kormányprogramját saját munkaprogramjának alapjául veszi és kiszélesíti. Különösen, amint Josipovich volt miniszter javasolta, abban a kérdésben, mily biztosítékok kaphat Horvátország a kiegyezési törvény rendelkezéseinek pontos megtartása és hiteles értelmezése ügyében.

A gyűlés által kiküldött bizottság tagjai: Dr. Spevec, Gyurgyevics Vazo, gróf Erdődy István, gróf Jankovics Aladár, Josipovich Imre volt miniszter. Popovics

Magyar volt és vidékbeli nemes ember. Apja, anyja, minden őse szántó-vető, erdőjáró, szőlőmívelő, állattenyésztő, szabadon és szabadban élő nemes ember. Vérévé vált szeretni a természetet, a szabad napsugarat, a szilaj szelet, a fesztelen vihart, az égiháborút, az áldáshozó esőt, a zöld füvet és illatos virágot s a gyümölcsösztő rügyet, amely meghálálja majd a gondos gazda szeretetét. Elmult már akkor ötven éves, életének lombja kezdett már lefelé hajlani s az élet alkonyán fölébredt benne az ősök szokása és természetete, az apai ház erkölce s gyermekkorának minden édes ábrándja.

Ezért lett mezei gazda.

Nem a vagyonszerzés vágya hajította őt s nem is a vadász szenvedélye, éles szemmel kikémlélni a szerencse útját s alkalmas pillanatban eléje állani és zsákmányt tenni. Hiszen nem élvezte ő maga az ő vagyonát. A hazát tette örökösévé minden vagyonában s hogy ezt cselekszi majdan, ez a gondolat vezette ifju korától fogva. Hanem hát hajléka még se volt.

Meg volt már a nagy telek. Gyönyörű szőlők és gyümölcsösök borították a Gellért-hegy Kerkapoly-féle oldalát, de hát hajléka, nyaralója még se volt. Voltak ugyan valamikor egyik-másik telken hevenyészett, hitvány viskók, de ezek is elpusztultak, mire már az ő kezére jutottak. Még annyi födele se volt, ahova hüszelni, pihenni asztalt vagy széket lehetett volna tenni. Építeni kellett.

De építeni se lehetett, mert időközben a ka-

Vaczki, Kovacsevics István volt miniszter, Chavrak volt bánhelyettes, dr. Rohrauer, dr. Milekics, dr. Schvarz Lajos, dr. Neubauer, Sipos, Radisevics és Tomasics.

A bizottság ma délután öt órakor kezdte meg a tanácskozást és javaslatait a holnap délelőtt tizenegy órára kitűzött plenáris értekezleten terjeszti elő.

Horvát választási mozgalom.

A választásokra, amelyek február végén lesznek, az egész vonalon megindult az előkészület. Tíz különféle párt fog a mandátumért küzdeni. A nemzeti-párt, a Starcevics-párt, a jog-párt, a haladó-párt, a keresztény-szociálista-párt, a szociáldemokrata-párt, az önálló szerb-párt, a radikális szerb-párt, a parasztpárt és újabban az önálló-párt fognak a választásoknál szerepelni. A horvát-szerb koalíció a legközelebbi napokban értekezletet fog tartani, melyben végleg fog megállapodni azon jelöltekre nézve, kiknek kerületei tekintetében még nem történt intézkedés. Egy igen fontos kérdésben fog az értekezlet ez alkalommal határozni. A képviselők körében ugyanis felmerült a kérdés, hogy vajon azok, akik a választásokból győztesen kikerülve ismét a közös országgyűlésbe küldetnének, e missziót elvállalják-e, avagy, ha a rezolúciós párt abszolút többséget nyer, küldjön-e a horvát országgyűlés egyáltalában delegációt Budapestre. A többség nézete szerint ez feltétlenül szükséges, mert a horvátoknak nem áll érdekükben, hogy maguk lépjenek a passzivitás terére a kiegyezési törvény határozott intézkedése ellenére.

Dr. Sumanovics, a nemzeti párt volt elnöke több politikus előtt kijelentette, hogy a mai viszonyok mellett nem szándékozik többé felépni. Kerületében, Siben, a koalíció minden valószínűség szerint haladó-párti jelöltet fog állítani. Koreniczán a szerb önálló-párt ismét Pribicevics Szvetozart jelöli. Martincziban az önálló szerb-párt Csucskovics István mitroviczai mérnököt jelöli, kinek győzelmet biztosra veszik. Zimony városa állítólag Nikolics Vladimir volt bánhelyettest szándékozik jelölni. Leghevesebb küzdelemre van kilátás a mustári kerületben, melynek már eddig is hét jelöltje van. Dállján a radikális szerbek Novák Szvetisláv ügyvédet jelölik dr. Maximovics Milánnal, Brankovics patriarka vejével szemben.

A delnici választókerület ma népes értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy Supiló Ferenczet jelölik orsz. képviselőnek. Potocnyák nem lép fel. A jogpárt és a haladó-párt ellenjelöltet nem állít.

tonai kormányzat a gellérthegyi vár védelmi övét köröskörül kiszélesítette s minden törvény ellenére az övön belül az építést megakadályozta. Maga a főváros a vár nyugati sarkánál saját területén akart csőszházat építeni, neki se engedték meg. A megkezdett építést félben kellett hagyni, a tetőtlen és ablaktalan falak elkezdtek pusztulni, mohosodni. Éveken át a nagy fellegvár mellett gyönyörű kis váromladék lett a csőszházból. Annak nézte a Duna partjáról mindenki.

Kerkapoly mégis segített magán.

Egyik szőlőtelke szegény rácz emberé volt valamikor. A rácz ember szamarat tartott szőlőjében s épített számára ólat, akkorát, hogy pihenőre maga is beférjen, a szamara is. Volt az ólnak ajtaja, ablaka, teteje, eresze, fala is ki volt meszelve, de azért csak a Lágymányos felé látszott hajléknak. A vár felé semminek se látszott, mert háttal sziklaparthoz támaszkodott s teteje nem volt magasabb a sziklapartnál.

Ezt a szamar-ólat alakította át Kerkapoly nyaralónak. Padlatát kisöpörtette, padlásáról a pókhalót leszedette, falait kimeszeltette s azután itt pihent, itt hüszelt. Az egykori hatalmas kormányzó, a királynak bizalmasa, Deák Ferencz benső barátja, az óriás szellemű tudós, a mindenki által milliomosnak vélt „kegyelmes ur” — a szamar-ólnak.

Itt fogadta gyakran híres, nagy, tudós barátait. Aki a küszöbre le nem illehetett: leült a gyepre, bakhátra. S aki be nem fért az ólba: kívül tágas volt a világ, elérünk ott.

Még egyszer a kvóta.

— A két Ház tanácskozása. —

Budapest, december 28.

A kvóta megszavazása nyíra sürgős, hogy mind a két Ház vakáció idején ült össze, hogy végképpen végezhesen vele.

A főrendiházban ketten szólaltak föl a kvóta ellen; Laszkáry Gyula és Prónay Dezső. Mind a ketten az ország teherviselési képességét segezték a fölemelt kvóta ellen. Prónay Dezső még azt is fölhozta, hogy a kvótaemeléssel nem volt benne a paktumban — melynek értelmében ez a kormány átvette a kormányzást — aztán mégis fölemelték a kvótát. Wekerly Sándor válaszlát az ellenvetésekre. Meggyőző érvekkel bizonyította, hogy ez a kormány az egyetlen helyes politikát követte, amikor a rend, nyugalom és az önállóság előkészíthetése érdekében bizonyos terheket vállalt. Megemlítette a kifogásolt adóreform dolgát is. Ez a reform azt czélozza, hogy a terhek elosztásában nagyobb arányosság legyen, de semmiesetre sem érinti a birtokos osztály ekszisztenciáját. Az általános választói jog megvalósítását a modern kor követeli; ez a reform azonban nem kompromittálhatja a nemzeti egységet. A miniszterelnök fejtegetéseit nagy tetszéssel fogadták. Nem is szólalt föl utána senki, hanem elfogadták a javaslatot egy általánosságban, mint részleteiben.

A képviselőház egy órakor tartott ülésében vette tudomásul a főrendiház által elfogadott javaslatokat. Az elnök még megemlékezett Keszits Antal haláláról, a miniszterelnök pedig betérjesztette a mult évi zárószámadásokat.

Részletes tudósításunk ez:

I.

A főrendiház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Gróf Desseffy Aurél.
Jegyző: Gróf Csekonics Sándor.
Az elnök: Megnyitja az ülést.

Kegyeltes szavakban parentálja el a főrendiháznak a napokban elhunyt tagját: gróf Nádasdy Ferenczet, aki hosszú időn át közbecsülésben állott tagja volt a főrendiháznak. Javasolja, hogy a Ház Nádasdy elhunyt felett érzett részvételének jegyzőkönyvben adjon kifejezést.

A főrendiház hozzájárul az elnök javaslatához.

A beérkezett irományok előterjesztése során bemutatja az elnök a svéd parlament köszönetét a főrendiház részvéttáviratáért, amelyet Oszkár svéd király halála alkalmával küldött.

Jelenti, hogy Kossuth kereskedelmi miniszter képviselőjében Sztérényi Államtitkár lesz jelen az ülésen.

A főrendiház ezután elfogadja a gazdasági bizottság jelentését, Masszák Hugó naplószerkesztő és Jobbágy Miklósné naplószerkesztő segéd fizetésének felemeléséről szóló jelentését.

Napirenden van a kvótajavaslat tárgyalása.

A kvótajavaslatok.

Laszkáry Gyula: Nem fogadja el a javaslatot, mert mióta a kvóta arányát elsőbbséggel megállapították, Ausztria aránylag még vagyonosabb lett, mint Magyarország. Ellenkezőleg: a kvóta leszállítása volna megokolt. Az ujonczjutalék számbeli nagysága éppen a kvótasökkenésre ok, mert a véradó is igen nagy szolgálmány. Leghelyesebb volna a királyra bízni a döntést, aki bizonyára föntartaná a kvóta eddigi arányát. Kalapot emel a miniszterelnök előtt, aki az állam pénzügyeit egyszer már rendbehozta. Igaz, hogy ez adóemeléssel járt: fölemelte a szeszdót és hogy biztosítsa az államnak ezt a jövedelmet, megváltotta a regált, aminek következtében a birtokososztály csaknem a tönk szélére jutott. A kvótaemeléssel újra adóemelést von maga után s ez már előre veti árnyékát az adóreformról szóló javaslatokhoz. Az adóreform rendesen köpenyeg az adóemeléssel s ha az adóreform a tervezett formájában lép életbe, a birtokososztály jó részét el fogja seperni. Magyarországon szállóige, hogy a birtokososztály az állam gerince. Mi lesz a jövő, ha ezt a gerincet összetörjük? Nem szavazza meg a javaslatot.

Báró Prónay Dezső: Szükségtelen bizonyítani, hogy Magyarország és Ausztria közt a közgazdasági helyzet nem változott meg oly mértékben, hogy a kvóta fölemelése Magyarország részéről megokolt volna. Mikor a jelenlegi minisztérium elfoglalta helyét

bizonyos átmeneti időre, amelynek határát a választási törvény fogja majd megszabni, biztosított a státuszkvó megtartása úgy a gazdasági, mint a katonai ügyekben. Megengedi, hogy teljes szabadsággal nem mondják ki akkor, hogy a kvóta nem fog változni, de ez talán nem is volt szükséges, mert a kvóta szoros kapcsolatban van a közös üggyel, amelyekre nézve a státuszkvó megtartásában megállapodás történt. Ha Magyarország kvótájához hozzászámítjuk azt az összeget, amelyet az osztrák állami adósság után is fizetünk, egészen más lesz a hozzájárulási arányunk. A közös vámterület alapján kötött kiegyezés egyébként is csak Ausztria javára szolgál. Ma is szemben állunk az osztrák összbiradalmi törekvésekkel: a kvótáfelemelés e törekvéseknek rajtunk nyert diadala. Ostorozza aztán a kishitűséget s azzal fejezi be szavait, hogy jobb szemébe nézni e szomorú igazságoknak, mert a legszomorúbb igazságok megállapítása is többet ér, mint az ámitás. Nem fogadja el a javaslatot.

Gróf Zichy Nándor: Nem osztja azt a felfogást, hogy mert közös a vámterület, azért Magyarország alárendelt viszonyban van Ausztriával szemben. Hiszen ugyan e tételt meg is lehet fordítani. A kereskedelmi szerződésnek az a természete, hogy mind-egyik fél enged egy részt a magából, hogy egy másik részt megnyerjen. Nagy kár, hogy a Lajtán innen is, túl is, az a felfogás, hogy egyik ország csak a másik kárán gyarapodhatik. Hiszen ami Ausztriát illeti, egy iparos állam csak ott találhat piacot, ahol erős és vagyon van a termékek megvásárlására. Rosszlandó a Lajtán túli felfogás, amely nem tud arra a magaslatra emelkedni, hogy Magyarország érdekeinek és jólétének az előmozdítása a saját érdeke is. Sajnálatos, hogy a két állam között egyre rosszabbodott az etikai viszony, sőt bizonyos gyűlöletet kapott lábra, holott a megértés kölcsönös nagy érdeket volna. Meg van győződve, hogy a magyar kormány mindent elkövetett a magyar érdekek védelmében s ezért megszavazza a javaslatot.

A miniszterelnök beszéde.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A felhozott elvetésekre kíván felelni. Laszkárynak azt válaszolja, hogy az 1888-iki szeszadóreformra nagyon rosszul emlékszik, mert az éppen a birtokos osztály érdekében jött létre. A regále-megváltás sem járt ez osztály kárával, mert folyton kisebbedő jövedelem helyett tökéhez jutott, ami sok birtokost a pusztulástól mentette meg. Az adóreformot is igaztalanul ítélte meg Laszkáry, mert hiszen bármennyi jövedelem is jön be a reformból, az nem az állam hasznára lesz, hanem az adótételek csökkentésére fog szolgálni. A progresszív adózás a birtokos osztálynak is hasznára lesz. Az adóreform persze mindig egyes osztályok panaszával jár, különösen azokéval, akik addig vagy igen kevés, vagy semmi adót sem fizettek. A törvényjavaslat a modern adóreform minden követelményének eleget tesz, mert nem az állam jövedelmét akarja fedezni, hanem az adóteher igazságos elosztását célozza.

A főrendiházi tag ur ő méltósága — ugymond — találkozik fog ott még számos korlátozó intézkedéssel, amelyek egyenesen kizárják azt, hogy itt adóemelésről, túlságos megterhelésről, vagy pedig egyes osztályok pusztulásáról lehetne szó. Az ilyen nagy kérdések, amelyek ugye adatnak meg, hogy nem több jövedelemre számítottunk, mert ez ismétlem, az igazság érdekében ki van zárva, hanem, hogy a befolyó jövedelmek arányosan oszlanak meg, mindig egyes osztályok panaszával járnak, különösen pedig panaszával azoknak, akikre nézve statisztikailag be tudom bizonyítani azt, hogy jövedelmükkel arányban egyáltalán nem álló, ugyszólván semmi adót nem fizetnek. Ha komolyan vesszük az adóreformot, akkor legyünk tisztában azzal, hogy ilyen panaszok mindig felmerülnek, de az igazság fényénél el fognak azok oszlani és ha az adóreform tárgyalására kerül a sor, egész higgadsággal, tárgyilagosan akárkivel szemben felveszem a vitát, hogy ez az adóreform minden igényt és követelést a legmesszebbmenő módon kielégít, úgy, hogy annak nem az állami jövedelmek emelése, hanem az adó arányos megosztása képezi csak a célját.

A teherviselési képesség.

Ő méltósága a kvótára, amely mai tárgyunk, azt hozta fel, hogy midőn 1867-ben megállapították a kvótát Ausztria és Magyarország közt, a teherviselési képességét vették alapul és azóta a kölcsönös fizetési képességünk vagy teherviselési képességünk nem változott, a miénk nem növekedett annyira, hogy indokoltá tenné a kvóta emelését, szóval az arány közöttünk nem változott. Én ezt tökéletesen elismerem. Egy alkunál azonban nem lehet egyoldalú álláspontokat érvényesíteni. Ha mi elismerjük azt a tételt, hogy 1867-ben helyesen állapították meg a kvótát, akkor el kell ismernünk azon egyoldalú előnyöket is, amelyek az akkori gazdasági kiegyezésből Ausztria évtizedeken át élvezett; jelesül tudva van a méltóságos főrendek előtt, hogy akkor a fogyasztási adók restituciója a kvótán kívül óriási terhet hárított Magyarországra. A kiegyezést tehát nem lehet egyoldalúan kiszakított számadatok szerint megítélni. Midőn az 1867-ben reparáltatott, még akkor maradt a fogyasztási adók átutalásának

hiánya, vagyis hogy a fogyasztási adóinkat, a termelésnél szedetvény be az adó, Ausztria élvezte, daczára annak, hogy nálunk történt a fogyasztás. Ez csak 1899-ben reparáltatott. Ha tehát én azt mondom, hogy 1867-ben jól állapították meg azt az arányt, akkor ezeket a mellékkörülményeket is figyelembe kell vennem és én nem hivatkozhatom az akkori aránymegállapításra; mert bármily igazságtalan lett legyen is a fogyasztási adó visszatérítéséből és a fogyasztási adók át nem utalásából minket érő károsodás, ez a jogtalan megterhelés mégis fennáll. Midőn tehát egy viszony szabályozásáról beszélünk, a kölcsönös előnyöket kell a mérlegbe vetni és aszerint kell az ítéletet meghozni.

Aztán ne méltóztassék azt sem figyelmen kívül hagyni, hogy az 1872:IV. törvényezikk rendelkezése szerint a határörvidék jövedelmei fejében a közös szükséglet két százaléka a mi terhünkre volt számítandó. Hogy ez jogtalan megterhelés volt, amely törvényen, még pedig időhatárhoz nem kötött törvényen — hogy úgy fejezzem ki magamat, — örök érvényű törvényen alapult. Mindenki tudja azt, hogy ebből is igen jelentékeny károsodás ért bennünket és az alkudozási számításoknál 0,6 százalékra tették azt a megkárosodást, amely ebből a törvényből reánk hárul. Igaz, hogy az 1899-iki egyezségnél ezt elvileg már beszámították az akkori kvótaemelésnél, ez azonban törvényileg sem Ausztriában, sem Magyarországon biztosítva nem volt.

Az 1867:XII. törvényezikk általában nem foglal magában rendelkezést arra nézve, hogy minő alapon történjék a kvótának a megállapítása. Igaz, hogy talán leginkább megfelel a méltányosságnak, hogy a teherviselési képesség arányában viseljük a közös szükségletek kiadásait; ámde azt látjuk, hogy mindenütt a világon, ahol közös szükségletekről van szó, két módot állapítanak meg ezek fedezésére: vagy a lélek számarányát, vagy pedig bizonyos közös jövedelmekből kívánják fedezni. A német birodalomban egész irodalom fejlődött ki efelett: a Matrikelbeiträge ellen hányan szóltak fel! És mégis, ezeket a Matrikelbeiträgeket nem tudják nélkülözni. Közös jövedelmekkel, a közös államháztartásnak a biradalmi bevételekkel igyekeznek ezeket pótolni. Mi közös jövedelmekre a vámokon kívül nem gondolhatunk; minél inkább érvényesülnek tehát nálunk a külváltási törekvések, a dolog természetéből folyólag annál inkább előtérbe tölül az a kiváncsalmom, hogy a lélekszám arányában viseljük ezeket a közösügyi kiadásokat.

Ezeket nem azért hozom fel, méltóságos főrendek, mintha én ezekkel szemben nem foglaltam volna határozott állást: a végtelékig menő határozott állást, de fölhozom most utólag azért, hogy az igazság világánál tüntessem fel az egész gazdasági helyzetet. Mi, kérem, megkötött állapotban voltunk.

A vámterület kérdése.

Ő méltósága, báró Prónay hivatkozott itt a közös vámterületre, hivatkozott arra, hogy mi az államadóssági járulékból is jelentékeny terhet Ausztria helyett viselünk. Tökéletesen igaz, ez jelentékeny teher, de, bocsánatot kérek, ezt a kvótával összekötésbe hozni semmiképpen sem tudom. Ez egy fix, annak idején elvállalt kötelezettség, amelyet sem törvény, sem historiai előzmény, sem semmi a kvótával összekötésbe nem hoz.

Prónay Dezső báró. Dehogyan nem!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ez bocsánatot kérek, lehet méltányossági indok, lehet indok arra nézve, hogy historiat állapítsak meg, politikai fejlődésünk szomorú történetét — ezt a kifejezést is elfogadom — de, alkunál érvényesíthető tényezőképpen ezt én el nem fogadhatom.

Azt sem akarom vitatni, hogy a közös vámterület Ausztriának vagy Magyarországnak válik-e nagyobb előnyére. Nem vitatom azért, mert ilyeneket számszerűleg megállapítani nem lehet. Minden állam a saját helyzetéből kiindulva bírálhatja, hogy mit kel elfogadnia, mit kell tennie vagy nem tennie. Igen sok üzlet van, igen sok megegyezés van, ahol az egyiknek nagyobb az előnye, mint a másiknak és annak, akinek kisebb az előnye, mégis nagyobb a raison-ja, hogy megkösse ezt az egyezséget. Ilyen helyzetben voltunk mi is. 1917-ig a vámterületnek közössége vagy egységessége biztosítva volt. Mi köztött kézzel állottunk ezzel szemben. Vagy ezt kellett törvényes uton szabályoznunk, vagy a reciprocitás ingoványos talajára kellett volna lépünk, azon reciprocitására, amelyre nézve többszörösen kiemeltém, méltóságos főrendek, ha jól emlékszem, ugye ebben a Házban, mint a képviselőházban, mint a bizottsági tárgyalások során is, hogy az osztrákok a reciprocitásnál csak egy megkötöttséget ismertek el a saját részükre és ez a megkötöttség az a korlát volt, amelyet a külföldi szerződések szabnak elénk. Minekünk sem állategészségügyi egyezményünk, sem forgalmi viszonyaink a legkisebb mértékben sem voltak biztosítva. Ilyen körülmények között igenis, mérlegelnünk kellett azon gazdasági és politikai tényezőket, egészében kellett mérlegelnünk, hogy mi következik be, ha az egyezséget meg nem kötjük és mi következik be, ha megkötjük.

Ő méltósága azt mondja, hogy nélkülözi a bizottsági jelentésben azokat a politikai indokokat, amelyekre utalás történt.

A gazdasági helyzet.

Hogy csak főbb vonásokban mutassak rá a politikai helyzetre, vagyok bátor felemlíteni, hogy talán mindenki, aki nemcsak gazdasági viszonyainkat, hanem egész európai politikai helyzetünket figyelemmel kísérte, nagy szomorúságunkra azt tapasztalta, hogy a mióta az Ausztriával folytatott harcz megindult és nagyobb hullámokat ver, pozícióink Európában napról-napra rosszabbodott, hogy igazságos állapotunk félszeg világitásba helyeztetett, mint elnyomók szerepeltünk ottan, ahol a legméltányosabban jártunk el, a nemzetiségi kérdésben. Ma is mindenképp igaztalan vádakkal vagyunk kitéve minden nap és valóságos küzdelmet kell folytatnunk azért, hogy méltányos eljárásunkat az igazság színében legyünk képesek Európa elé tárni. Ez a gazdasági térre is átcsapott. A bizalmatlanság pedig mind nagyobb lett.

Nemcsak értékpapírjaink elhelyezésében nyilvánult ez meg, hanem azoknak visszaözönlésében is. Aki figyelemmel kísérte a gazdasági életet, felfogja, hogy igen nagy áldozatok árán tudtuk csak külföldön elhelyezett értékpapírjainkat ott megtartani, tudhatja, hogy megakadt a magyar közgazdasági élet azon tevékenysége, amely a szükségleteket olyképen elégíti ki, hogy évenként bizonyos számú új emissziókkal kíván a helyzeten könnyíteni. Sőt tovább megyek. Aki bele tekintett a gazdasági élet mélyébe, az látja, hogy ezek a körülmények visszahatnak a vállalkozási szellemre. Vállalkozóink panaszokdottak, hogy semmi szín alatt nem kapnak külföldi partnereket. Szóval megakadt a gazdasági tevékenység, az emisszió a pénzügyi összeköttetések terén és ez visszahatott a vásárlási szellemre. Ezek mind gazdasági politikai okok.

De amint előbb említettem, egyik főoka annak, hogy a szerződést megkötöttük, az volt, hogy kivitelünk volt veszélyeztetve. Amint helyesen méltóztattott mondani, vásárlási képességünk, fizetési képességünk akadt meg. A gazdasági helyzet bírálata nál ne méltóztassanak annyira súlyt fektetni a gazdasági önállóságra, külön intézkedési jogokra. Én ma nem akarom ezt a tételt megvitatni. Elérkezik majd annak az ideje. De ha azok a tételek úgy állanak, amint azokat odavetik, akkor Kelet kis országainak, amelyek gazdaságilag évek óta függetlenek, a legvirágzóbb iparállamoknak kellene lenniük, pedig azt látjuk, hogy stagnálnak. Stagnálnak azért, mert a gazdasági fejlődés legnagyobb előfeltétele: a vásárlási, a fizetési, a teherviselési képesség van háttérbe szorítva. Nekünk gondoskodnunk kellett arról, hogy legjelentékenyebb kiviteli cikkekünkben, a gabona-, állat- és borkivitel és állati terményeink értékesítése terén a kivitt bizottsuk. Ezt pedig másképpen, mint a politikai viszonyok ilyen mérlegelése által biztosítani nem tudtuk.

A belső politika.

Ehhez járult az, hogy belpolitikai életünk rendezése is nyugodt viszonyokat tett szükségessé. Aki figyelemmel kísérte a mi belpolitikai fejlődésünket, az előtt nemcsak megoldandó nagy kérdések állottak, hanem annak látnia kellett, hogy mellékkörülmények befolyásolják ezen politikai kérdések mikénti megoldását. Csak a legnagyobb kérdésre, a választói jog reformjára vagyok bátor utalni. Ennek az országnak alig volt politikusa, aki be ne látta volna azt, hogy a választói jognak kiterjesztése, még pedig nagyobb mérvű kiterjesztése, mondjuk egész az általános választói jog határáig terjedő kiterjesztése a kor követelménye és hogy mi a mai választói joggal meg nem állhatunk. És mi történt? Belső igazságánál fogva vetődött fel ez a kérdés a mi politikai életünkben? Nem belső igazságánál fogva, hanem mert ebben sokan fegyvert reméltek találni azon nemzeti és katonai követelések ellen, amelyek közéletünket a legutóbbi időben uralták.

Ezek igazságok, historiai igazságok, amelyeket eltagadni nem lehet és amelyek minden gondolkodó államférfit kell, hogy arra indítsanak, hogy ha a belpolitikát zavartalanul, a belső igazságok, a belső szükségletek szerint akarja intézni, akkor távolítsa el azokat a kérdéseket és azokat az akadályokat, amelyek közrehatnak arra, hogy az ne a belső igazság és ne a belső szükséglet szerint legyen megoldva.

Ő méltósága utalt még a centralizáló törekvésekre. Bocsánatot kérek, a kísértetek a politikai életben igen sokszor visszajárnak. Én azonban nem félek tőlük. Én azt hiszem, hogy a történelemnek sokszor igazolt igazságot ezeket a centralizáló törekvéseket, — amennyiben a mai államrenden túl mennének — semmivé fogják tenni. De azért mégis nagy veszélyt rejtenek magukban. És most őméltóságára appellálok vajjon nem hiszi-e, hogy ezzel a veszélyvel szemben — amely megengedem végveszedelmet nem rejt magában, hanem csak ideig-óráig tartó nehézségeket hord a méhében — inkább megkötődhet akkor, ha rendezett viszonyokat és megállapodásokat teremt, mint ha gazdasági téren is ki nem számítható küzdelmet folytat, úgy, hogy nem marad a mindennapi megélhetés gondja miatt kellő biztonsága és ereje

arra, hogy ezeket a belpolitikai viszonyokat szabályozza és a fenyegető veszélyeket elhárítsa?

Ezek voltak méltóságos főrendek, nagyjában azok a politikai indokok, amelyeknek alapján — egész politikai helyzetünk mérlegelése után — arra a meggyőződésre kellett jutnunk, — akik hivatalosan vagyunk ezeket a dolgokat elsősorban mérlegelni, hogy még áldozatok árán is teremtünk nyugodt gazdasági helyzetet, hogy így a fejlődésnek gazdasági és politikai téren is biztosítsuk előfeltételeit.

A paktum.

Öméltósága még utalt arra is, hogy minő volt az a megállapodás, amely akkor létesült, midőn ez a kormány átvette a kormányzatot. Bocsnátot kérek, én már többször kijelentettem, hogy nekünk csak egy politikánk, csak egy kötelezettségünk van és ebben rejlik éppen a mi legfőbb erőnk. Az a kötelezettségünk, az a politikánk, amelylyel a nyilvánosság előtt lépünk föl. Nekünk titkos megállapodásunk, titkos kötelezettségeink nincsenek. A kvótára nézve sem volt semminemű kötelezettségünk.

Báró Prónay Dezső: Éppen az a baj, hogy nem volt!

Wekerle Sándor miniszterelnök: A kvótára nézve sem volt.

Báró Prónay Dezső: Az volt a baj!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Én nem tudom, miként képzelem öméltósága, hogy ezt a bajt elhárította volna? mert, azt hiszem, hogy vice-versa ő sem szeretné azt, hogy ha egy harmadik tényező állapíthatna meg olyan kötelezettségeket, amelyek minket terhelnek.

Mikor ez a kormány elvállalta pozícióját, a fejedelemmel bizonyos megállapodásra jutott. A fejedelem a kvóta tekintetében biztosítékokat nem nyújthatott.

Báró Prónay Dezső: De igen, mert ő dönt, ha nincs meggyőzés!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Bocsnátot kérek, méltóságos báró ur, igen sajtószereinek tartanám, ha a fejedelem döntési jogát úgy interpretálnék, hogy abszolút jog. A fejedelem dönt a kormányzat kötelezettsége mellett. Hiszen mi alkotmányos életet élünk és az nem megy, hogy én azzal takarózhassam, hogy a fejedelem döntött a kvóta felett. Én azért felelős vagyok és csak addig maradhatok helyemen, míg a kvótamegállapítás, amelyet ő felsége megállapít, az én meggyőződésemmel is megegyezik. Így tehát minden alkotmányos fogalom szerint az, hogy ő felségét illeti a döntés joga, a kormányoknak kölcsönös pozícióját nem változtathatja meg. Ő felsége nem vállalhat kötelezettséget. Megköszönöm én azt, ha ő felsége kötelezettséget vállalna egy alakuló osztrák kormányval szemben arra, hogy a kvótát ennyiben és ennyiben fogja megállapítani. Hiszen ez halomradöntése lenne az egész alkotmányosságunknak!

Nem volt tehát baj, hanem azon nehéz viszonyok között is az alkotmányos szempontoknak honorálása és megóvása volt az, hogy a kvóta ezen egyezmény keretében be nem vonatott. És, mert az ezen egyezmény keretében be nem vonatott és alkotmányos fogalmak szerint be sem vonatott, ez tartotta fenn szabad kezünk és tette kötelezettségünk, hogy az adott viszonyok között, azoknak mérlegelése után, legjobb meggyőződésünk szerint menjünk el addig a határig, ameddig, ha terhesnek is, de még elviselhetőnek és elviselhetőségénél fogva mint ellenértéket mégis igazoltnak tartjuk arra nézve, hogy az egész megegyezést létesítsük.

Ezen indokoknál fogva kérem a méltóságos főrendeket, méltóztassák az előterjesztett javaslatot elfogadni.

Az elnök: A tanácskozás be van fejezve. Felteszem a kérdést, méltóztatik-e a tárgyalás alatt lévő törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadni. (Igen!) Ha igen, akkor általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadottnak jelentem ki. Következik a részletes tárgyalás.

Gróf Csekonics Sándor jegyző: (Olvassa a törvényjavaslat címét és 1-6 §-ait, amelyek észrevétel nélkül elfogadtak.)

Az elnök: Felteszi a kérdést. A főrendház a kvóta felemeléséről szóló javaslatot általánosságban és részleteiben is változatlanul elfogadja. Ellene szavazott báró Prónay Dezső, Laszkáry Gyula és Antal Gábor püspök.

A hátralévő két javaslatot, t. i. a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok rendezéséről és a konzuli bírások szabályozásáról szóló 1891. évi XXXI. t.-cikk hatályának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatokat általánosságban és részleteiben is változatlanul fogadják el.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés háromnegyed 12 órakor véget ért.

II.

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délután egy órakor. —

Elnök: Rakovszky István.
Jegyzők: Hammersberg László és Hentz Károly.
Az elnök: Az ülést megnyitja.
T. képviselőház! Szomorú jelentést kell tennem a Házról arról, hogy Keszits Antal képviselő-

társunk e hó 24-én, karácsony éjjelén, elhalálozott. A megboldogult csak a most folyó országgyűlésen tartozott a képviselőház tagjai sorába, mégis mindnyájunk őszinte részvéte kíséri utolsó útját, annál is inkább, mert mint a főváros ügyeinek lelkes és jeles képviselőjének munkása a kiérdemelt elismerést vivta ki magának. (Igaz! Ugy van!) Indítványozom, hogy a Ház elhalálása felett érzett mély részvételek adjon kifejezést. (Helyeslés.) Ezt határozatképpen jelentem ki.

Majd bemutatta a főrendház elnökének átiratát, melyben tudomására hozza a képviselőháznak, hogy a főrendház ma délelőtt tartott ülésében elfogadta a kvótáról, a külkereskedelmi viszonyaink ideiglenes rendezéséről és a konzuli bírások hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatokat. A javaslatok így letárgyalatva és elfogadva, szentesítés végett a király elé terjesztettek.

Wekerle Sándor miniszterelnök beteriesztette jelentését az 1906. évi zárszámadásokról és a kormányzat 1906. évi működéséről. Kéri a jelentés kinyomtatását, szentesítését és az illető bizottságokhoz való utalását.

A Ház oly értelemben hozta meg határozatát. Minthogy több tárgya nem volt a mai napirendnek, hitelesítették a mai ülés jegyzőkönyvét s elnök az ülést negyed egy órakor bezárta.

Budapest, december 28.

A politikai ujesztendő. Az újév alkalmából a jövő szerdán, délelőtt tíz órakor a szövetséget pártok együttesen üdvözlék Wekerle Sándor miniszterelnököt. Az üdvözlő szónok Sándor Gyula lesz. Délelőtt tizenegy órakor a függetlenségi párt nevében Holló Lajos Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert üdvözlöi. Az alkotmánypárt s a néppárt is üdvözölni fogja vezéréit. Az újévi üdvözlésekre adott válaszokban fogják a kormány tagjai a jövő esztendő munkaprogramját publikálni. A kormányzat minden ágában nagy reformtervek készülnek és a januárban összeülő parlament elé gazdag munkaprogramm táru. Az országban most, hogy külső, közjogi helyzete az átmeneti időre állandósítva van, a nagy belső reformok megalkotására kell idejét szentelnie. Minden téren annyi a hátramaradás, annyi a pótolni való, hogy valóban nagy szükség van arra, hogy kormányja és parlamentje teljes erővel munkához lássanak.

A kiegyezés életbeléptetése. A tegnapi minisztertanácsban foglalkozott a kormány az Ausztriával kötött kiegyezési szerződés végrehajtásának módjait. Ennek folyamánaképpen a hivatalos lap december 31-iki száma közölni fogja a következőket: 1. A miniszterelnöknek az ősszeminiszterium nevében kiadott rendeletét, melylyel az Ausztriával kötött gazdasági szerződés, a kettős megadózásra vonatkozó egyezmény, valamint a blokkra vonatkozó pótegyezmény 1908. évi január 1-én életbeléptetteknek. 2. Ugyancsak a miniszterelnöknek az ősszeminiszterium nevében kiadott rendeletét, melylyel az üzleti rendtartás hasonlóképpen január hónap 1-én önálló magyar rendelkezés gyanánt életbelép. (És ezzel az 1851. évi pátenz véglegesen hatályát veszti.) 3. A kereskedelmi miniszter rendeletét a mustra- és mintaköltségek ügyének önálló rendezése tárgyában. 4. A pénzügyminiszternek és kereskedelmi miniszternek egyetértőleg kiadandó rendeletét a gőzhajózási szállítási adó megszüntetése tárgyában; végül 5. A hivatalos lap közölni fogja a kereskedelmi miniszter két rendeletét, melyekkel az Ausztriával kötött szerződés alapján a szabadalmi és védjegy ügyek új kezelését, illetőleg az ezekben való új eljárást lépteti életbe.

A delegátusok látogatása a haditengerésznél. Gróf Montecuccoli, a haditengerészet parancsnoka — mint már jeleztük — meghívót küldött a magyar és osztrák delegációk elnökeihez és tagjaihoz, amelyben felkéri őket, hogy mint a haditengerészet vendégei, vegyenek részt a fiumei és trieszti hajógyár, valamint a pólai tengerészeti intézetek és a cs. és kir. hajóraj megtekintésére rendezendő kirándulásban. A kirándulás programja ez:

Január 13. este megérkezés Triesztbe s beszállítás a „Thália”-gőzösre.

Január 14. délelőtt. A „Stabilimento tecnico triesztino” gyárában épülőfélben levő „I.” és „II.” csatahajók megtekintése. Délután: Utazás Pólabá a hajóraj hajóin; a hajóraj és a tartalékraj taktikai és harcszerű gyakorlatai.

Január 15. A pólai tengerészeti intézetek megtekintése és különféle bemutató kísérletek.

Január 16. Reggel a Thálián utazás Fiuméba. A „Danubius” hajógyárban épülőfélben levő torpedószuszóművek és torpedónaszádok, továbbá a tengerészeti akadémia és a torpedógyár megtekintése. Este véget ér a kirándulás.

A „Thália”-gőzös a kirándulás egész tartamára szállásul szolgál a delegátusoknak s az ellátás is ezen a hajón történik. A gőzöst erre a célra az osztrák Lloyd-társaságtól bérelte ki a haditengerészeti pa-

rancsnokság, amely intézkedett aziránt, hogy a fedélzeten állandóan kellő számú tengerésztiszt legyen a szükséges felvilágosítások megadására. Intézkedés történt aziránt is, hogy a delegátusok számára a Budapestről január 13-án reggel és a Fiuméből január 16-án este induló gyorsvonatokon helyek álljanak rendelkezésre. A kiránduláson való részvételt január 8-ig lehet bejelenteni a közös hadügyminisztérium haditengerészeti osztályának elnöki irodájában.

A kirándulás célja az, hogy a delegátusok meggyőződést szerezzenek a haditengerészeti költségek hovaforrásáról és a haditengerészet mai állapotáról, valamint a fejlesztés szükséges vagy szükségtelen voltáról.

Az ujoncz-javaslatok benyújtása. Jekelfalussy honvédelmi miniszter a képviselőháznak jövő évi első ülésén, január tizedikén fogja benyújtani az ujonczlétszám megállapításáról és megajánlásáról szóló törvényjavaslatokat. A kormány környezetéből eredő hírek szerint a javaslatokban a régi ujonczjutalék megállapításáról és megajánlásáról lesz szó. A létszámemelést tehát mindenféle beharangozás daczára sem fog bekövetkezni, Wekerle Sándor miniszterelnök a tavasszal elismerte, hogy a létszámemelés csak a nemzet óhajának teljesítésével kapcsolatban történhetik meg. A kormány álláspontja ma is ugyanez.

Jelentés az ország közállapotairól. Ma adta ki a kormány az 1906. évi működéséről és az ország közállapotairól szóló jelentését, amelyhez statisztikai évkönyvet is csatolt. Előbb az egyes miniszteriumok számolnak be múlt esztendei működésükről, majd terjedelmesen ismerteti a kormány az 1906. évi közállapotokat, amelyeket kiegészít a statisztikai évkönyv. A jelentést Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház mai formális ülésén nyújtotta be.

Egy delegátus lemondása. Eitner Zsigmond függetlenségi képviselő ma bejelentette Barabás Bélának, a delegáció elnökének, bizottsági tagságáról való lemondását. Helyébe gróf Esterházy Miklós Móríczt póttagot hívják be.

Az egyeztető-bizottság ülése. A magyar országgyűlés egyeztető-bizottsága a képviselőház mai ülése után gróf Desseffy Aurél főrendiházi elnök elnöklésével ülést tartott, amelyen végérvényesen megállapították a kvóta megállapítására, a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezésére és a konzuli bírásokról szóló törvényjavaslat érvényének meghosszabbítására vonatkozó és a főrendház részéről is a mai ülésben elfogadott javaslatok szövegét. E javaslatok most már szentesítés céljából ő felsége elé terjeszthetők.

Az ó-budai mandátum. A Keszits Antal halálával megüresedett ó-budai mandátum körül már megindultak a választási mozgalmak. A kerületben a függetlenségi és 48-as párt hivatalos jelöltje dr. Botzenhardt János ügyvéd, az ottani függetlenségi pártkör elnöke. Azt a hirt, mintha Ó-Budán Márkus József volt főpolgármester lépne fel alkotmánypárti programmal, a volt főpolgármester ma határozottan megczáfolja. Szintugy valótlan Zboray Gyula fellépésének a híre is.

A III. kerületi függetlenségi és 48-as párt választmánya tegnap este a Szentendrei-ut 16. szám alatti Véber-féle vendéglő helyiségeiben értekezletet tartott, amelyen a harmadik kerületi megüresedett mandátumra dr. Botzenhardt Jánost, a III. kerületi függetlenségi párt elnökét jelölték. Együttal bizottságot küldtek ki s feladatává tették, hogy pártközi konferenciát hívjon egybe, hogy lehetőleg megőrizzék a kerület békéjét. Ma délelőtt 50 tagú küldöttség kereste fel a főváros harmadik kerületéből Kasics Pétert, mint az I. kerületi függetlenségi és 48-as párt elnökét és felkérte őt a III. kerületi jelöltség elfogadására. Kasics megköszönte a polgárok bizalmát, de nem adott végleges választ, mert megvárja a központi vezetőség végleges határozatát.

AZ EGYETÉRTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A L. Házból.

I. A főrendiház szavazata.

Rövid kis ülésen a főrendiház is elintézte a kvóta felemeléséről szóló törvényjavaslatot, melyet a képviselőház hozzájárulás céljából küldött át a felsőháznak. Természetesen a főrendiház megszavazta a törvényjavaslatot. Ebben a szavazásban a kormány annyira bizott, hogy déli egy órára összehívatta a képviselőházat, tudomásul venni a főrendek üzenetét, hogy aztán az összeegyeztető bizottság munkája után a javaslatokat szentesítésre felterjeszsze. Budapest és Bécs között elég sűrű postajárás van és keddre már a hivatalos lapban megjelenhetik az új kvóta-törvény a szentesítési záradékkal, hogy úgy „magunk megtartjuk, mint másokkal megtartatjuk”. Egyike azon törvényeknek, melyeket sokkal könnyebb megtartani annak, aki a másokkal való megtartást fogadja, mint nekünk a „másoknak”. Mert, amíg ott a törvény megtartása nem jár áldozatokkal, a „mások”-nak bizony nagyon sokba kerül.

Dehát már annyira tul vagyunk a felemelt kvóta megszavazásán, hogy a mindennapi gondokkal bajlódó ember el is felede. A főrendiházi utóhang legfeljebb arra való, hogy a politikusok felsóhajtsanak: „infandum iubes renovare dolorem...”. Hogy még egyszer eszébe kelljen juttatni a publikumnak a közös költségek hozzájárulási összegének felemelését. Még egy alkalom a lamentálásra és panaszkodásra, hogy akik annyira meg vagyunk nyomorítva minden bajjal, akik nem várhatunk a most következő esztendődtől sem egyebet, mint inséget, az eddiginél többet költünk oly kiadások fedezésére, amelyek nagyobbára csak luxus-kiadások, a fényűzéshez tartoznak, legkevésbé sem produktívák, csak a nagyhatalmi állás külső díszének a megszerzésére valók, mert közös ügyekben a külföldön Magyarországnak a sarokba kergetett és elbulatott Hamupipóke szerepe jut. Pedig éppen a mostani helyzetben legfőbb ideje lenne, hogy a közös intézmények által valamit megtérítsenek. Most, amikor napról-napra tapasztaljuk, hogy a külföld rossz indulattal viseltetik irántunk, amikor minden illetékes tényező hangoztatja, hogy a külföldön nemzeti törekvéseink ellen az agitációk sikerrel járnak, amikor a gazdasági és pénzügyi helyzet javulásának gátja gyanánt is a külföld ellenszenvé áll utban: ilyenkor bizony jól fogna, ha a külképviselet felett a kvóta arányában rendelkezhetnénk a magunk jogainak és igazának megvédelmezésére. Erről azonban szó sincs. És ha majd talán a delegációban elhangzik ilyen irányban egy vagy két beszéd, azoknak alig marad nyoma, hisz a delegációnak már meg lesz a maga külön érdekes témája: a katonatisztek fizetésemelése. E téma előkészítése már megkezdődött és nemsokára a kapacitálásokhoz és puhításokhoz érkeznünk, ámbar már találtak módozatot, arra az esetre, ha például a magyar delegációban nem lenne többség. Ebben az esetben a két delegáció plénuma szavazná meg a tisztí fizetések emelését. Más egyéb emeléseknek nem tulajdonítanak különös jelentőséget, mert az egyes kiadási tételeket a Pitreich által leleplezett módszer szerint a beszerzési anyagok drágulásával fogják indokolni.

Térjünk azonban egy kissé vissza a főrendiházra. A kvóta-emelés megszavazása előtt ellenzéki beszédek voltak. Az ellenzékét Laszkáry Gyula és báró Prónay Dezső képviselte, míg a javaslat mellett gróf Zichy Nándor beszélt, aki az egyházpolitikában Wekerle legszenvedélyesebb ellenfele volt és aki most sem a Wekerle iránti szimpátiából támogatta a javaslatot, hanem azért, mert Bécsnek akart kedveskedni.

Wekerle felszólt a főrendiházban és az ellenzéki beszédekre válaszolt. Eközben az adó-reformnak olyan beajánlását lehetett hallani, amelynek argumentuma az volt, hogy a reform a birtokos osztályt erősíti s annak terhein könnyít. Képzhetni, hogy e magyarázat után minő más kommentárok fognak következni. Hogy eképen Wekerléből is agrárius lesz és majd oda kívánják, ahová Barrés a francia akadémiában az irodalmi ujitókat, hogy már éppen elég volt a reformokból és nem kívánunk többet. És ismét felsorakoznak a bírálók, hogy miután több mint egy évtized óta kívánjuk, elvegyék tőle az ország kedvét. A támadók közt lesznek persze és pedig az első sorban azok, akik a főváros lakosságának az életét éppen most igen nagyon meg akarják keseríteni adóemeléssel.

* * *

II. Előkészületek.

A politikai újév alkalmából a jó kívánságokkal könnyen rendbe jönnek különösebb előkészületek nélkül. A koalícionális pártok nevében nem lesz nehéz üdvözölni Wekerle Sándor miniszterelnököt, hisz csak vissza kell adni ama bókokat, melyekkel Wekerle a pártokat mindig elhalmozta, valahányszor az áldozatkészség miatt támadásokban részesültek. A miniszterelnök a függetlenségi áldozatot néha sokkal hatásosabban volt képes indokolni, mint maguk a függetlenségek. És ha most rájuk jut az üdvözlés sora, könnyű kiemelni Wekerle ama kiváló tulajdonságát, hogy a koalíciós pártok közt az egyetértést fenn tudja tartani. Ugyancsak megjelenhetnek Justh Gyula képviselőházi elnök előtt. Hisz, akik már készen voltak rá, hogy a horvát affaire miatt Justh Gyulát megbuktassák, annál inkább gratulálhatnak neki, hogy e tervük nem sikerült. Persze a két alelnöknek is jelen kell lennie, hogy a kép megfelelően jellegzetes legyen. Hisz legkevésbé emiatt fáj a kormány feje. Még amiatt se, hogy Barabás Béla megkapja esetleg a valóságos belső titkos tanácsosi címet, holott ezt gróf Batthyány Tivadar kapta volna, ha vissza nem lép a delegáció elnökségére való pályázásról.

Más előkészületek okoznak gondot. A képviselőház jövő évi munkaprogramja már nem olyan, hogy ebben a horvátok magatartása olyan elbírállás alá essék, mint a most mult időkben. Nevezetesen semmi esetre sem fordíthatná a kormány hasznára azt, ha a horvátok újból előlről kezdenék az obstrukciót. Most tehát komolyan megkezdődtek a horvát helyzet tisztázására irányuló akciók és a horvát nemzeti-párt alakuló értekezletén megállapították a programot, melylyel az új alakulást létesíteni szeretnék. A horvátországi választások majd megmutatják, hogy az új akcióz mennyi eredménnyel jár és hogy vajon nem kell-e ismét feloszlatni a horvát országgyűlést.

Hangoztatják minden ellenséges oldalról, hogy a horvátok részére újabb engedményeket fog kelleni adni, de ez a híresztelés a kormányt nem fogja megtántorítani, de el se fogja riasztani attól, hogy ha tartós békét köthet, megtegye.

Egyébiránt a házszabályok revíziójának tervéről éppen így sokat beszélnek és ugyancsak ellenséges oldalról folyton-folyvást hangoztatják, hogy a revízióra most már a létszámemeléstől lesz szükség. Kétségtelen azonban, hogy tekintet nélkül a gyanúsításokra, a függetlenségi párt nem fog beleegyezni a házszabályok revíziójába, amíg csak biztosítékot nem kap rá, hogy létszámemelést megszavaztatására nem fogják felhasználni. Am semmi ok sincs rá, hogy a kormány által kifejezett álláspontban kételkedhesenek. A kormány nevében Wekerle kijelentette már több ízben, hogy létszámemeléssel addig nem lehet szó, amíg ennek előfeltételei rendbe

nem hozatnak, tudniillik katonai téren a nemzeti követelmények nem teljesíttetnek. És bár egy-egy katonai nyilatkozatból azt lehet következtetni, hogy a közös hadügyi kormány siettetni a létszámemelést, ez sem változtat semmit a helyzeten. Legfeljebb ugyanilyen mértékben siettetni kell a nemzeti kívánságok teljesítését.

S ha valamely junktimra gondolnak, ez nem lehet más, mint az, hogy az általános választói jogról szóló törvény megalkotását is siettetik s majd akkor a létszámemelést, a nemzeti követelményekkel és a házszabályrevízióval együtt mint programot a választóközönség elé terjesztik.

Gróf Andrássy rendeletei.

(A tisztviselők érintkezése a néppel. Vármegyei tisztviselők inkompatibilitása.)

Budapest, december 28.

Két rendeletet bocsátott ki ma gróf Andrássy Gyula belügyminiszter. Mind a két rendelet újabb dokumentuma annak az államférfiúi bölcseségnek és hazafias előrelátásnak, amely gróf Andrássy belügyi kormányzatát jellemzi. Minden törekvése és igyekezete arra irányul, hogy az ország közigazgatását fejlessze és hogy a közigazgatási tisztviselők minden tekintetben megfeleljenek annak a nemes hivatásnak, amely a nép anyagi és szellemi érdekei önzetlen és lelkiismeretes gondozása, ügyes-bajos dolgaikban való gyámolítása terén vár rájuk.

Ennek a célnak áll szolgálatában a ma kiadott két rendelet is, amelyek közül az egyik a járási tisztviselők nyelvismeretére, a másik a vármegyei tisztviselők összeférhetlenségére vonatkozik. Az első rendelet lelkes szavakban, valóságos lendülettel mutat rá annak fontosságára, hogy a néppel közvetlenül érintkező vármegyei tisztviselők, tehát első sorban a járási főszolgabírák és szolgabírák, az érintkezésnél a nép anyanyelvét használják, mert így lehet az érintkezés igazán közvetlen. Kétségtelen, hogy a miniszternek azt a meleg hangú fölhívását, hogy ezek a tisztviselők nyelvismeretüknek esetleges hiányát pótolják, mindenütt teljesíteni fogják. A másik rendelet a vármegyei tisztviselők összeférhetlenségének megállapítására vonatkozó irányelveket állapítja meg, szem előtt tartva, hogy a vármegyei tisztviselői első sorban a vármegyei közönségének szolgálatában állanak és vállalatoknál mellékfoglalkozást csak akkor fogadhatnak el, ha az hivatali működésükben nem akadályozza, ellenben nem fogadhat el megyei tisztviselő mellékfoglalkozást, ha ez az állása következtében érdekelttség miatt hivatalos teendőit nem tudná teljesíteni és ha végül a mellékfoglalkozás hivatali állásának tekintélyét aláásná.

A két nevezetes rendelet így hangzik:

A tisztviselők nyelvismerete.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a vármegyék járási tisztviselőitől megkívánandó nyelvismeret tárgyában a következő körrendeletet bocsátotta ki:

Ugy a közigazgatás zavartalan menetére, mint a közlakosság érdekeire való tekintetből különös sulyt kell helyeznem arra, hogy azok a vármegyei tisztviselők, akik a néppel hivataluknál fogva folytonos és sűrű érintkezésben vannak, tehát elsősorban a járási főszolgabírák és szolgabírák, az illető járás lakosságának nyelvét bírják, vagy legalább is olymértű nyelvismerettel rendelkezzenek, hogy a néppel akadálytalanul érintkezni, annak előadását megérteni, saját intézkedéseiket pedig megérteni képesek legyenek.

Elengedhetlen kívánalma ez a jó közigazgatásnak s egyúttal nélkülözhetlen előfeltétele ama nemes hivatás sikeres teljesítésének, mely a nép anyagi és szellemi érdekei lelkiismeretes gondozása, ügyes-bajos dolgaiban való gyámolítása terén vár a járási tisztviselőkre. A lakosság nyelvének ismerete nélkül, idegenül áll a járási tisztviselő a területi hatásköréhez tartozó, gondjaira és vezetésére bízott néppel szemben nem érintkezhetvén vele közvetlenül, nem ismerheti bajait és törekvéseit. Nem tehet szert bizalmára s ennek hiányában nem is rendelkezhetik azzal az üdvös befolyással, melylyel bírnia kell, hogy az állami

czélok szolgálatában, valamint a közjó és a nép javának munkálásában hasznos és eredményes működést fejtessen ki.

Nem kétkeltem, hogy a vármegye közönsége teljes mértékben átérzi s a múltban is kellőleg méltányolta az e kívánalomhoz fűződő érdekek fontosságát s bár fel kell tételeznem, hogy járási tisztviselői karának a kellő nyelvismeretet netalán még nélkülöző tagjai hivatásuk tudatában maguktól is birtokába igyekeznek jutni a néppel való közvetlen érintkezés eszközeinek, mégis indítva érzem magamat a közönség figyelmét ezen fontos körülményre külön is felhívni oly czélból, hogy saját hatáskörében hasson oda s legyen gondos figyelemmel arra, hogy azon járási tisztviselői, kik a járásbeli lakosság nyelvét nem értenék, nyelvismeretüknek ezen hiányát a közvetlen érintkezés által megkívánt mértékben mielőbb pótolják.

A tisztviselők összeférhetetlensége.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter több felmerült konkrét eset alkalmából a vármegyei tisztviselői állásoknak részvénytársulati vagy szövetkezeti alapon szervezett pénzügyintézetek és nagyipari vagy közlekedési vállalatok igazgatósági vagy felügyelő-bizottsági tagságával, vagy hasonló megítélés alá kerülő bármily más nevezetű állással való összeférhetősége iránt felmerülő kérdések és az ezek elintézése körül követendő eljárás tekintetében a következő irányító utasításokat adta:

A tisztviselői állásoknak ily állásokkal való összeférhetősége vagy összeférhetetlensége általános érvényű rendelettel részletesen nem szabályozható, mert az helyesen mindig csupán a konkrét eset körülményei szerint esetről-esetre bírálható el; általános elvként azonban ily kérdések elbírálásánál azt kell elfogadni, hogy összeférhetetlenség a következő esetekben áll be:

1. Ha a mellékfoglalkozásként tekintendő igazgatósági tagság, vagy más hasonló megítélés alá eső állás a tisztviselő idejét oly mértékben foglalja el, hogy ebből a hivatali ügymenetre akár a hivatalos teendők kellő időben való ellátása, akár a hivatali helyiségben töltendő hivatali órák betartása tekintetében bármily csekély hátrány is ered.

2. Ha a pénzügyintézet, illetőleg vállalat fizetése a vármegyével, vagy az illető tisztviselő rendes hivatalos ügykörében előforduló ügyekkel oly összeköttetésben van, hogy a tisztviselő a hivatali ügyköréhez tartozó teendők és ügyek ellátása tekintetében érdekelttség miatt akadályozva lenne.

3. Ha az intézet, illetőleg vállalat szervezete vagy működésének iránya olyan, amely kizárja azt, hogy annak igazgatásában a vármegye tisztviselője a hivatali állás tekintélyének, az állam érdekeinek, vagy a közérdeknek sérelme nélkül részt vehessen.

E szempontok mérlegelése és az összeférhetőség kérdésének elsőfokú eldöntése saját tisztviselőre vonatkozólag a vármegye közönségének hatáskörébe tartozik.

Miután pedig nemcsak a közszolgálat érdekei, de a tisztviselői állás reputációjának megóvása szempontjából is kívánatosnak látszik, hogy a tisztviselő ily mellékfoglalkozás elvállalása előtt az összeférhetőség kérdését a vármegyei közgyűlés döntése alá bocsássa: a miniszter ezért kötelességévé teszi a vármegyei tisztviselőknél, hogy mindannyiszor, valahányszor a fent körülírt igazgatósági tagságot, vagy hasonló állásra hivatik meg s azt elfogadni kívánja, az összeférhetőség kérdését eldöntés végett a vármegye közgyűlése elé terjeszse és csak ennek kedvező döntése, vagyis az engedély megadása esetén vállalja el az állást. Azok a vármegyei tisztviselők pedig, akik a vármegyei közgyűlés kifejezett engedélye nélkül töltenek be az idő szerint ily állásokat, e körülményt a törvényhatósági bizottsághoz haladéknélkül bejelenteni s amennyiben ezen mellékfoglalkozás hivatali állásukkal összeférhetetlenség mondatának ki, az erre vonatkozó határozat jogerőre emelkedése után attól nyomban megválni tartoznak. A vármegye közönsége e szempontok figyelembevételével az összeférhetetlenséget később is bármikor megállapíthatja, minek következtében a már megadott engedély is mindenkor csak a visszavonásig terjedő érvénnyel bírhat.

KÜLFÖLD.

Szerb — montenegrói viszony.

Budapest, december 28.

Az ujesztendő első napjaiban kezdődik Czetinijében az összeskülvök elleni hazaárulási pör. A vádlottakat az a vád terheli, hogy Nikita fejedelmi élete és trónja ellen törtek. Hogy a még idejekorán felfedezett összeskülvés részeseivel, és azokkal, akik ellen ennek gyanúja felmerült, hogyan jártak el a hatalom emberei, azt bőven megirtuk előbbi tudósításainkban. Most csak azzal a tényre akarunk foglalkozni, melyre Czetinijében a fejedelem emberei különös súlyt látszanak fektetni. Ez pedig nem egyéb, mint az összeskülvést oly színben felfűntetni, mintha azt Belgrádban, talán éppen Péter király közvetlen környezetében tervezték volna.

Különös véletlenje az eseményeknek, hogy most nyolcz éve Belgrádban szintén tárgyaltak egy hazaárulási pört, amikor Milán és Sándor királyok egész Európa előtt bizonyítani akarták, hogy az Obrenovics-dinasztia ellen tervezett összeskülvésnek Nikita fejedeleme és a két Karagyorgyevic herceg, Péter és Arzen voltak a szerzői.

Bár nem túl fontos annak kiderítése, hogy a két esetben tényleg közreműködtek-e a gyanúsított fejedelmi személyek, vagy sem. A dolognak azonban érdekességet kölcsönöz az, hogy a három dinasztia: az Obrenovicsok, Karagyorgyevicsek és Petrovicsok, minden alkalmat felhasználják, hogy Európa előtt egymást gyanúsítsák. E három dinasztia közül az Obrenovics kipusztult, mi sem természetesebb, minthogy a fenmaradt kettő most egymással kap hajba, daczára a közeli rokonságnak, mert hiszen Péter király veje Nikita fejedelemnek.

Szerbia legújabb történetének volt egy napyon rövid korszaka, amikor egész Európa azt hitte, hogy a két halálös ellenség végre kibékül. Ez akkor volt, amikor Simits miniszterelnök a Párisban tartózkodó Milán király tudta nélkül, Sándor királyt rábeszélte, hogy látogassa meg a Fekete-hegyek uralkodóját, kinek tudvalevőleg nagy, szép leányai vannak. A miniszterelnök terve az volt, hogy házasság révén kibékíti a két dinasztit. A király hajlott is első miniszterének tanácsára, meglátogatta Nikitát Czetinijében, ahol a negus barátságosan fogadta. Czetinijéből — Sándor király — Bécsen keresztül utazott haza, valószínűleg azért, hogy a bécsi udvarnál puhallódzék aziránt, hogy ott esetleges házasságát miként fogadják. A király Bécsbe érkezésekor azonban már ott volt apja Milán király, ki Simits tervének értesítésekor Párisból az osztrák fővárosba utazott. Milán a király kíséretében levő Simitset indulatosan megtámadta és hazaárulónak nevezte. Milán király ugyanis, mint Ausztria barátja, hevesen ellenkezett a tervezett házasságot, mert jól tudta, hogy ez Szerbiát Montenegró révén Oroszország karjaiba kergeti. Az osztrák-magyar diplomácia erőteljes támogatása mellett Milán meg is akadályozta, hogy fia montenegrói hercegnőt vegyen feleségül. E meghusított házassági terv természetesen még jobban fokozta a két dinasztia közötti ellenszenvet.

Mikor Sándor király meggyilkolása után Péter király került a szerb trónra, mindenki azt hitte, hogy most már szent lesz a béke Montenegró és Szerbia között. Péter király ugyan haragban volt apósával, de ez vejeinek trónralépésekor oly szívvelyes táviratot küldött Belgrádba, melyben mindenki a békét olvasta ki.

A feltevések csaltak, mert most négy esztendő múltán Nikita és Péter mint a legelkeseredettebb ellenfelek állanak egymással szemben. Hogy a gyűlölet mekkora, a két dinasztia között, az akkor fog kiviláglani, amikor majd a hazaárulási pör folyamán látni fogjuk azt a törekvést, melynek célja lesz minél jobban befeketíteni Szerbiát a világ előtt.

A vyborgi manifesztum vádlottjai. A vyborgi kiáltvány aláírói elleni per tegnapi tárgyalásáról még a következő részleteket kaptuk Szentpétervárról: Lsevszki szocialista vádlott kijelentette, hogy aláírta a kiáltványt, hogy a lázadás szikráját szórja a nép közé. De meg van győződve, hogy a bíróságok fel fogják menteni. Mikor a bírakat a négy ellenségeinek nevezi, az elnök megvonja tőle a szót. Ramišili kaukázusi volt dumaképviselő, aki a schlüsselburgi börtön rabruháját viseli, szőszegéssel vádolja a kormányt. Beszéde további folyamán a schlüsselburgi börtönben átélt szenvedéseiről beszélt, amit az elnök többször kénytelen volt félbeszakítani. Minthogy beszéde folyamán ájultan összerogyott, a tárgyalást 3 órára félbeszakították. A tárgyalás folytatásakor Dietz német kolonista a német bevándorlók szenvedéseit esetenli. Bonatov herceg azt mondta, hogy eljön még az az idő, amikor a mai bírák kerülnek a vádlottak padjára.

A moszkvai liberális körökben biztosra veszik a wyborgi manifesztum aláíróinak elítélését s kétségtelennek tartják, hogy a törvényszék az elítélteket mindjárt bebörtönözi, be sem várva a felelősség eldőlését, hacsak jelentékeny biztosítékot nem adnak. A kauczió minden egyes elítélteért fejenként 1000 rubel, vagyis összesen másfél millió. Moszkvában aláírás utján gyűjtést indítottak meg, hogy közadakozásból tegyék le a kaucziót. A gyűjtés máris másfél millió rubelt eredményezett.

Spanyol képviselők visszaélése. A spanyol parlament pénzügykezelésében s belső gazdasági intézése körül nagy sikkasztásokat és visszaéléseket derítettek ki. Több képviselő súlyosan van kompromittálva, különösen olyanok, akik tagjai a parlament gazdasági bizottságának. Így többek között a képviselőház pénztári könyvben szerepel egy 15.000 pezetas tétel egy klostet berendezése czimén s beva bizonyítva, hogy a parlamenti gazdasági bizottság tagjai ezen az összegben megosztokodtak. Még nagyobb visszaéléseket követtek el a képviselők a parlament postája utján. A spanyol képviselők ugyanis díjtalanul küldik a postán leveleiket és mindenemű csomagjaikat. Igen sok képviselő nagy kereskedő czégekkel összefűszott, még pedig olyképpen, hogy a kereskedők csomagjaikat a parlamenti postahivatalba küldték s azokat a képviselők ingyen továbbították, a szállítási költségek elét pedig készpénzben megkapták az illető czégektől. A vizsgálat kiderítette, hogy egyetlen egy képviselő egy hónap alatt majdnem 20.000 levelet adott el bérmentetlenül. A kompromittált képviselők visszaélései hosszabb időre nyulnak vissza s hir szerint az államkincstár több mint két millió pezetával károsodott.

Drude tábornok felmentése. Drude tábornokot állítólag elsősorban fizikai tehetetlensége miatt hívták vissza, de ha testileg egészséges lett volna, még sem tartották volna alkalmasnak arra, hogy Kazablankában a parancsnoki állást megtartsa, mert Clemenceau megvolt róla győződve, hogy Drude nem értené meg a helyzetet. Clemenceau teljes akció szabadságot biztosított neki s többször telegráfozta neki: Masirozzon előre, folytassa előnyomulását. Meglehet, hogy Drude folytonos habozását és határozatlanságát betegsége okozta. Utódjául Lyartey tábornok volt kizemelve, de ez a tábornok az algériai határon nélkülözhetetlen. Drude tábornokot kinevezték a becsületrend parancsnokává.

Clemenceau miniszterelnök a leghatározottabban megczáfolja azt a hirt, mintha a kormány és Drude tábornok között valamely nézeteltérés állana fenn és konstatálja, hogy ez tisztán és kizárólag egészségi okokból tér vissza Franciaországba.

A japánok Mandzsuriában. A Times pekingi tudósítója érdekes jelentést küldött lapjának azokról az állapotokról, amelyek Mandzsuriában a keletázsiai hadjárat lezajlása óta uralkodnak. Az volt az általános hiedelem, hogy a japán hadsereg a békekötés után teljesen kiűrtette Mandzsuriát. A Times pekingi távirata szerint ez a feltevés nagy tévedés. Mandzsuria déli része, a Kvangshengtsie terület hemzseg a japán katonaságtól, de a benszűlött lakosság nyugodtan viselkedik, jóllehet a japán uralom szigorubb, semmint volt a hadjárat idején. A 10. japán hadosztály Ando tábornok parancsnoksága alatt Liaojiangban állomásozik és Osime tábornok vezetésével hat zászlóalj japán katonaság őrzi a vasutvonalakat, amelyeket szakadatlanul megszállva tart. Minden vasutállomáson állig fölfegyverezett japán katonaság táboroz. Az őrzőjáratok átkutainak minden vasuti kocsit, nagy bosszuságára a külföldi utasoknak, különösen a hölgyeknek, akik nem győznek eleget panaszkodni a japán katonák durvasága miatt. A kínai kormány a pekingi fővasutvonalat Mukdenig akarja meghosszabbítani, de ebben az esetben keresztezni kellene a japán vasutvonalat, mit természetesen Tokióban nem engednek meg.

A perzsa helyzet. A tegnapi megnyugtató hírek után ma ismét olyan híreket kaptunk Perzsiából, melyek a helyzetet állandóan feszültnak mondják. Az összes üzleti tevékenység pang és a biztonság hiánya egyre érezhetővé válik. A parlamentet hívei éjjel-nappal a legszigorubb őrizet alatt tartják, mert félnek attól, hogy a sah pártja az államcsíny meg akarja ismételni. Nagy feltűnést kelt, hogy a németalföldi követség az orosz zsoldban álló Saad el Daulesnek, kit a legutóbbi államcsíny értelmi szerzőjének tartanak és akit emiatt száműzésre ítélték, menhelyet nyújtott. Tegnapi a tebrisi orosz konzulátuson egy ember jelentkezett, aki részletesen előadta, hogy őt és két társát sorsolták ki arra, hogy Pochitonov tábornokot meggyilkolják. Ő a megbízatást nem teljesítette, mert az ellenkező nézeteivel. Ezt az előadását később ismételte a perzsa hatóságok előtt is, akiket a főkonzul magához kéretett.

A szerb szkupstina ülése. A ház ma folytatta a paracin—zaecari vasútvonal nyomjelzése megváltoztatására vonatkozó vitát. Corbic (kormánybarát) képviselő kifejti, hogy a paracin—zaecari-uton történt esemény bebizonyítja, hogy a hiba az illető szerbek kellő gondoskodásának hiányában keresendő. Legfőbb ideje, hogy egyesült működéssel hasonló mulasztásoknak elejét vételessék. Draskovics képviselő rámutat azon már a kölcsönre vonatkozó vita folyamán nyilvánosságra jutott tényre, hogy a kormány vasúti politikája nem jó. Szólt őt tagu parlamenti bizottság kiküldését javasolja.

Lapsevic (szociáldemokrata) kijelenti, hogy az esemény azt mutatja, hogy az illető szervekből hiányzik a szükséges komolyság.

Jovanovic építési miniszter azt mondja, hogy a munkások részéről semmiféle panasz nem érkezett hozzá.

Lapsevic kijelenti, hogy a panasztevés céltalan, mert azokat úgy sem veszik figyelembe.

Trifunovic (kormánybarát) képviselő kiemeli, hogy a paracin—zaecari vonalon történt esemény lehet szerencsétlenség, de semmi esetre nem jelenti a kormány vasúti politikájának csődjét.

Nezics képviselő kifejti, hogy először a közgazdasági miniszter Jononn-ügye, azután a belügyminiszter ügye a Novakovics-testvéreket illetőleg és most az építési miniszter körébe tartozó eset a paracin—zaecari vonalon került napirendre. A szkupstina többsége mindezek ellenére támogatta mind a három minisztert.

Az ülést este folytatták. Jovanovic középítkezési miniszter a parlamenti ankét összehívása ellen foglalt állást, mire a ház 78 szavazattal 49 ellenében elhatározta, hogy áttér a napirendre.

Az igazi orosz szövetség aknamunkája. Szabasztolból jelentik, hogy az ottani túlzó jobbpárt táviratilag panaszszal fordul Pétervárra, amiért a Szabasztolban állomásozó 13. hadosztály parancsnoka, Alexejev tábornok, aki szigorú konzervatív hajlamáról ismeretes, egy rendeletével megsértette az igazi orosz férfiak szövetségét. A szabasztolli kormányzó, Grigoriew tábornok ugyanis megengedte, hogy az igazi orosz nép szövetségének ünnepein a katonaság is kivonuljon a zenekarral, Alexejev tábornok ellenben ezt rendeletben tiltotta meg s a népszövetség feljelentése szerint ezzel megsértette a hazafias érzéseket. Alexejev azzal okolta meg rendeletét, hogy a katonai szabályzat értelmében politikai tüntetéseken és ünnepeken sem a csapatok, sem a katonai zenekarok nem jelenhetnek meg. A túlzó jobbpárt Szabasztolban Grankin elnöklete alatt kongresszust tartott, amelyen elhatározta, hogy emiatt panaszot tesz Pétervárott illetékes helyen s egyúttal be fogja jelenteni azt is, hogy az orosz népszövetség szilárd meggyőződése szerint Szabasztolban mindaddig nem fog megszűnni a forradalmi agitáció, míg Moronschildt városkapitány és a polgármester hivatalban maradnak. Az igazi orosz férfiak szövetsége rossz szemmel nézi azokat a hivatalnokokat, akik nem tartoznak a szövetség kötelékébe s hadat indított ellenük, hogy kitarja őket és állásaikba a saját embereit ültesse. Így például Sebastopolban a városkapitányságra egy ellentengernagy áhítozik, aki az igazi népszövetség tagja.

Kiewben is erős agitációt indított az igazi orosz férfiak szövetsége a neki nem tetsző hivatalnokok ellen. A népszövetség külön irodát nyitott föl, amely a hivatalnokokat kémleli, politikai nézeteiket felsőbb helyen besugja és magánéletüket kutatja. Különösen az a feladata ennek az irodának, hogy minden egyes hivatalnokról jelentést készítsen, hogy az utolsó dumaválasztásokon miképpen viselkedett, pedig a választások Oroszországban titkosak.

Witte is szálla a népszövetség szemében s azzal vádolják őt, hogy forradalmár és pálinkamonopolium is a forradalom szítására jó. Allítólag ezek a vádak készítették Wittét ismeretes beszédének elmondására az államtanács ülésén.

A francia költségvetés. A szenátus ma délelőtt befejezte a hadügyi költségvetés általános vitáját Vadding előadó rámutatott arra, hogy az ujonclétszám mind kisebb mértékben emelkedik és aggodalmának adott kifejezést, hogy nemsokára az ujonclétszám apadása fog beállni. A két évi szolgálatra vonatkozó törvény a tovább szolgáló altisztek szempontjából nem hozta meg a várt eredményeket. Az előadó végül felszólította a hadügyminisztert, hogy a lovassághoz oszszon be hosszabb idő óta szolgáló katonákat. Picquart hadügyminiszter azt válaszolta, hogy ilyenekre abban az esetben tehet szert, ha a tovább szolgáló katonák pótlékait emelik. A szenátus azután a részletes vitára tért át.

A hus.

A hus kétségtelenül fokmérője a jólétnek. Azok az emberek, kik naponta hust esznek, nem lehetnek szegények. Viszont azok, kik csak nagyon ritkán, vagy éppen sohasem esznek hust, irigykedve néznek föl arra a helyre, ahol minden nap ehetnek.

Ez azonban talán nem általános szabály. Hiszen akadnak falun jómódu gazdák, igen jómódu gazdák, kiknek jövedelme nagyobb egy táblabíróénál s akik mégis csak elvétve esznek hust. Aratáskor, hordáskor, ünnepi alkalmakkor még csak kitekerik a csirke nyakát, vagy átmege az asszony a mézáróshoz, — hanem máskor csak itt-ott kerül hus az asztalra. Vannak aztán népek, kik egyáltalában nem esznek hust. Különösen az egyenlítő közelében divatosak a vegetáriánus eledelek. De hát ezt nem lehet számításba fogni, mert ezek a tropikus égajl alatt lakók nem igen fogyasztják erejüket munkában. A heveréshez, vagy a halászáshoz elég egy marék datolya is.

Hanem itt vannak az orvosok, a komoly természettudósok, kik a fizikával és a kémiával a kezükben bizonyítják be, hogy a hus mérge, aki eszik belőle, száz betegséget szerez magának. De nem szólva ezekről a vegetáriánusokról, ma már katedrából is népszerűsítik azt az eszmét, hogy a husevést mérsékelni kell. Azt mondják, hogy boldogok azok, kiknek nem „muszáj” minden nap hust enniük.

Ha ilyet hall az ember, önkéntelenül igazat kell adnia azoknak, kik azt állítják, hogy a tudomány is a társadalmi osztályok szolgálatában áll. Azt mondani, hogy „a hus nem jó”, mi egyéb, mint annak egyik változata, hogy nem kell helyzetünk változtatására törekednünk s hogy boldogok a szűkölködők, de ne irigyeljük a gazdagokat. Hogy különben ez a tudomány nem nagyon szokott finnyás lenni, arra bizonyosság a német orvosok egyik kongresszusának határozata. Ez a kongresszus kimondotta, hogy az állati tudóvész nem vihető át az emberre — csak azért, hogy Németország marhatenyésztése (ami egyet jelent a junkertum marhatenyésztésével) valahogy kárt ne szenvedjen.

A vegetáriánizmus akkor került felszínre, mikor az alsóbb osztályok hangosabban kezdték követelni, hogy nekik is joguk van az emberséges élethez. Akadtak tudósok, orvosok bőven, kik töviről-hegyire igazolni tudják, hogy ezek az osztályok esztelenek, amikor hust akarnak enni. Mert aki hust eszik, előbb-utóbb meghal.

Hát ez igaz. Csakhogy a tapasztalat azt bizonyítja, hogy aki nem eszik hust, utóbb hal meg; míg aki eszik, valamivel később. Éppen ezért a francia király óhajta még ma is elevenen élni a szegények között. Csakhogy most fokozottabban az igények, mert most már nem elégszenek meg vasárnapként egy tyukkal. Ma már félfont hus jár ki minden fölnőtt számára — nem az orvosi recept, hanem a természet parancsa szerint.

Tanárok kongresszusa.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 28.

Utóbbi időben, midőn a fix fizetésre szorított tisztviselőkre nézve az általános drágaság szinte elviselhetetlenné vált, az állami tisztviselőknek különösen két csoportja — a bírák és a középiskolai tanárok — sürgette fokozottabban mértékben fizetésének a tényleges megélhetési viszonyokhoz mért emelését.

Mind a két csoport tartott már kongresszust kívánságainak precizizálására: a tanárok még a tavasszal, a bírák őszre. De, míg az utóbbinak még végszavai is alig hangzottak el s már is megjött rá a legilletékesebb tényező, a pénzügyminiszter ajakáról a kedvező felelet, addig a tanárok, akiket pedig a közoktatásügyi miniszterium a kongresszus után azzal biztatott, hogy méltányos kívánságuk már az 1908. évi költségvetésben elintézését nyer, nagy csalódással vették észre, hogy ez a költségvetés ő róluk teljesen hallgat.

Az a körülmény, hogy mint a külföldön majdnem mindenütt, úgy nálunk is 1893 óta a bírák és tanárok fizetésviszonyai — képzettségüknek egyenlősége alapján — bizonyos fokokban majdnem teljesen egyformán alakultak, érthetővé teszi, hogy a tanárság az ügynek ilyen elintézésébe nem nyugszik bele, hanem újabb kongresszusra gyülekezett mára, amelyen nyomtatékosan kifejezést akart adni kívánságai jogosultságának s ezen alapon azok teljesítését sürgetni.

A miniszterelnök költségvetési expozíciójából ugyan azt lehet kivenni, mintha a fizetésjavítás lehetőségé — vagy talán csak szándéka — ez idő szerint a bírák helyzetének javításával elérte volna a költségvetés megengedte határt, de, mikor egyre kísért a katonatiszti fizetések emelésének kérdése s ahogy a katonai vezetőséget ismerjük, nem is egy könnyen hagyja megzavarni a maga kalkulussait, azt hisszük, a tanári testület sem fogja újból hiába hallatni kívánságait. Kivált, ha figyelembe vesszük, hogy a tanárságnál nem is annyira valami nagyobb mérvű fizetésemelésről van szó, mint inkább bizonyos anomáliák megszüntetéséről.

Mert a tanárok, akiket az 1893. évi 4. t.-cz. formailag a IX. és VIII. fizetési osztályba sorozott, ötödéves pótlékaikkal tényleg elérik a VII. fizetési osztály második fokozatát, (lakásbért azonban a rangsorozás alapján kapnak), de amennyiben az 1904. évi I. t.-cz. élebelépése előtt a rendes tanárok kezdőfizetése 200 koronával nagyobb, végső fizetése pedig ugyanennyivel kisebb volt az elsőfolyamodású bírákénál, ezt a hátrább tételt még csak elnézték. De mikor 1904 óta a tanári kezdő fizetés leszállott a bírákéval egyenlő nivóra, a végső pedig 600 koronával kisebb azokénál, a tanárság állandóan kívánta az egyenlőségnek teljes keresztülvitelét. Ezen az alapon, amint látjuk, végeredményben mindössze 600 korona emelkedésről volt szó, meg arról a csekély különbözetről, ami a fizetés tényleges nagyságának megfelelő lakásbér megadásával járna.

A tavasszal tartott szegedi kongresszus valóban ezt a fizetésjavítást kívánta s talán az volt a baj, hogy a kivitel módzataira nézve megoszlott a tanárság véleménye s ezzel alkalmat adott a miniszteriumnak a kérdés hosszadalmasabb tanulmányozására, aminek eredménye egyelőre a teljes mellőzés lett.

A most összeülő kongresszus a középiskolai tanárságnak az első folyamodású bírákéval teljesen azonos mértékű fizetésrendezést fogja sürgetni, anélkül, hogy mint eddig tették, a külön

statusba való beosztást továbbra is hangoztat-
nák. Kivánságuk teljesen jogos, a külön status
eszméjének elejtése pedig okos megfontolásra
vall. Mert éppen az a különállás, amelyben
1893-ig voltak s amelynek nyomai az ötödéves
pótlékok fennmaradásában még mindig megvan-
nak, volt az oka, hogy a többi tisztviselőkkel
szemben kiváltságosoknak tüntek fel, holott va-
lójában fizetésük végeredményben azoké mögött
maradt.

S az az elbánás, amelyben eddig részesül-
tek, mutatja, hogy nagyon hiu és csalóka a ta-
nárság egy részének az a reménye, hogy a többi
tisztviselőktől elkülönítve sikerülne bármikor is
valami különös előnyöket elérnie, valamint az
is alig hihető, hogy az automatikus előlépés rend-
szerének behozatalába valaha a kormány bele-
menne. Hiszen nagy hatalmat adna ki kezéből,
ha lemondana arról a jogról, hogy a tisztviselők
anyagi előhaladásának kérdésébe beleszóllhasson.

Középiszkolai ügyek.

Mozgalmas, nyüzsgő élet költözött ma a
régii képviselőház csendes üléstermébe. Körül-
belül négyszáz tanár gyűlt ott egybe, hogy a
magyar középiszkola és felsőbb leányiskola ta-
nitó-testületének anyagi helyzetét és vele kap-
csolatos erkölcsi érdekeit megvitassa. Nemesak
az állami, hanem a felekezeti intézetek is elküld-
ték képviselőiket a kongresszusra, melynek ed-
dig páratlan sikere volt. A tárgyalás menetén
meglátszott, hogy a tanárság okult a multon és
hogy mai impozáns állásfoglalásával ki fogja
vívni azt az eredményt, melyre hivatása, kép-
zettsége, műveltsége feljogosítja és a gazdasági
helyzet egyenesen rákényszeríti.

A gyűlést Négyesy László, az Országos Kö-
zépiszkolai Tanáregyesület elnöke nyitotta meg és
felhívta a kongresszust, hogy válassza meg tiszti-
karát. Spitzkó Lajos tankerületi főigazgató javas-
latára közfelkiáltással megválasztották a kongress-
zus elnökévé Négyesy Lászlót, társelnökké dr.
Erődi Béla udvari tanácsost, tankerületi főigaz-
gatót, alelnökké Ratkovszky Pált (Szatmár),
Holló Lászlót (Félegyháza), Révi Ferenczet (Bu-
dapest), Fischer Miklóst (Igló) és Jancsó Be-
nedeket. A jegyzői tiszttel dr. Pruzsinszky Já-
nos, Székely Istvánt és Perényi Vilmost biz-
tált meg.

Négyesy László nagyszabású megnyitó be-
szédben főképp arra vetette a súlyt, hogy a tanár-
ság anyagi mozgalmának erős erkölcsi oldala van.
A tanári pályában rejlik nemzeti hivatás erejénél
fogva arra kell törekedni, hogy a társadalom minden
osztálya, ugynevezett történelmi osztályai is szívesen
és kedvvel keressék fel a tanári pályát.

Az éljenzéssel fogadott megnyitó után napi-
rendre tértek. Elsőnek Rics Ferencz igazgató
(Czegléd) terjesztette elő javaslatát a tanárság hely-
zetéről. Hosszabb történelmi visszatekintést vetett az
állami intézetek tanárainak sorsára az 1893. évi IV.
törvényezésk óta és elmondta, hogy a tanárok
fizetése azelőtt a bírákéval volt egyenlő, javasolja
a régi helyzet visszaállítását a következő módozat
szerint:

A fizetés mértékére nézve a tanári és bírói pálya
egyenlően nagy előkeltségnél és egyenlő nemzeti
értékűnél fogva, valamint azért is, mert 1903-ig ez
közülbelül így is volt, a kongresszus kimondja, hogy
a középiszkolai tanári pálya egyes fokozatai a bírói
pályára megfelelő fokozataival mindenkor egyenlő fizet-
ésben részesítendőek.

Szóló ezután tíz pontba foglalja össze javaslatát,
mely továbbá kívánja, hogy amennyiben a rangsorból
mely minden baj kutterása, nem lehet sürgősen elő-
törölni, legalább 1908 január 1-i érvénnyel alakítsák
át a tanárok fizetését a bírákéval egyenlő módszer
szerint; oly módon, hogy az eddig szerzett jogok ne
szenvedjenek csorbát, akár megmarad a rangsorba
való beosztás, akár helyét a szolgálati idő alapján
való előlépés foglalja el. Ugyanaz a mérték áll a fe-
lekezeti és községi középiszkolák tanáira is, aki-
nek képességük és munkásságuk azonos az állami
tanárokéval.

Az előadó javaslatát, mely szerencsésen oldja
meg a rég vajdó kérdést és sikerült kompromisz-
sum a két engesztelhetetlennek feltűnt ellentét, a
rangsor és a szénium között, lelkesedéssel üdvö-
zölték.

A kongresszus a javaslatot elfogadta.

Ezután még Friml Aladár tartott érdekes elő-
adást a külföldi középiszkolák tanárainak fizetéséről,
szolgálati viszonyairól, haladásuk feltételeiről és
ezzel a mai ülés napirendje kimerült. A kongresszus
holnap délelőtt folytatja és be is fejezi tanácskozását.

Polgári iskolai tanárok gyűlése.

A budai pedagógium nagytermében ugyancsak
ma délelőtt gyűltek össze az Országos Polgári Is-
kolai Tanár-Egyesület tagjai, hogy téli közgyűlésüket
megtartásák. Vaszkó György elnöki megnyitójá
után Hortolányi Antal ismertette az elnökválság
kérdését.

Az egyesület elnöke, dr. Ballagi Aladár lemond-
ott állásáról, mert a minisztériumtól nem reméli a
polgári iskolának olyan mértékben való támogatását,
ahogyan elnöki megnyitójában ismertetett program-
jában szükségesnek mondta. Az elnökség többször
igyekezett Ballagit lemondásának visszavonására
bírni, de eddig sikertelenül.

Ezután dr. Kovács János ismertette az igaz-
gató-tanács munkatervének két nagyjelentőségű
pontját: a polgári iskolai tanárképző intézetnek fő-
iskolává való fejlesztését és a polgári iskolai tanárok
képzésének a népiskolai szervezethez való kikap-
csolását. A közgyűlés ezután a fizetésrendezés dol-
gára lért át s tárgyalta azt a memorandumot, ame-
lyet az egyesület küldöttsége ma adott át gróf
Apponyi Albert közoktatási miniszternek.

Nagy József azt mondja, hogy a polgári is-
kolai tanárok nagyon elégedetlenek a helyzetükkel
s csak azért nem akarnak sztrájkolni, mert hazafias
érzésük tiltja.

Több előterjesztés elfogadása után a közgyűlés
véget ért s a küldöttség a memorandummal nyomban
átment a közoktatásiügyi minisztériumba.

Leányiskolai tanárok értekezlete.

Dr. Lersch Ernő temesvári állami felsőbb-
leányiskolai tanár kezdeményezésére ma délután a
leányiskolai tanárok értekezletét tartották az Orzá-
gos Tanár-Egyesület helyiségében. Az értekezlet el-
nökévé Révy Ferencz leányiskolai miniszteri biz-
tosválasztották meg, aki előadta, hogy egy korábbi
értekezletből kifolyólag az Országos Tanár-Egye-
sület készségeit nyilvánította, hogy egy leányiskolai
tanár-szakosztályt létesít, amely hivatva lesz az állami
leányiskolák tanárainak érdekeit megóvni és
iskoláik megjavítására célzó javaslatait illetékes
helyre továbbítani.

Hahóti Sándor ugyan jobbnak tartja, ha a
leányiskolai tanárok külön egyesületet alapítanak,
de helynyugzik a szakosztályba is, ha ebbe az ösz-
szes tantesületet belépnék. Buday József, Czim-
mer Alajos és mások hozzászólása után az értekez-
let kimondotta, hogy az Országos Tanár-Egyesület
Leányiskolai Szakosztályába belépnék s erre kar-
társaikat is buzdítják. Ennek a szakosztálynak első
feladata lesz az állami felsőbb leányiskolák mai hely-
zetének megjavításáról gondoskodni és a leányiskolai
tanárok közös bajait tárgyalni.

TÁVIRATOK.

Albán támadás.

Belgrád, december 28. (Saját tudósítónktól.)
Prepolác közelében szerb földön negyven főnyi al-
bán banda megtámadta a szerb határőrséget, amely
lövöldözött. Egy órai küzdelem után a határőrség
szétverte az albánokat, akik magukkal vitték sebe-
sültjeiket túl a határon. Egy szerb határőr halálos
sebet kapott.

A дума ülése.

Pétervár, december 28. A birodalmi дума
elfogadta a belügyminisztérium által előterjeszt-
ett azon törvényjavaslatot, amely az inség sújt-
otta vidékbeli lakosság támogatására 15,182,000
rubel megszavazását kéri.

Az orosz főiskolák.

Pétervár, december 28. (Saját tudósítónk-
tól.) A közoktatási minisztériumban az orosz
egyetemek és főiskolák rektorai tanácskozásra
gyűltek össze, hogy megbeszéljék a főiskolák
reformjának kérdését. Kaufmann közoktatási mi-
niszter egyébként reakzionárius részről sür-
m kap fenyegető leveleket szabadelvű reformjai
miatt.

Román-bolgár egyezmény.

Szófia, december 28. A szobranje elfogadta
a Romániával három évre megkötött kereske-

delmi és hajózási egyezményt, valamint a drót-
nélküli táviratozásra vonatkozó nemzetközi
egyezményt. A szobranje ülészakát, amely a
mai nappal véget ért, a régi naptár szerinti de-
cember 2-áig hosszabbították meg.

Közgazdasági táviratok.

New-York, decz. 28. Terménytőzsze. Gyapot. New-
Yorkban 11.80, decz.-re 11.04 márc.-ra 10.61. New-Orle-
ansban 11.13. Petroleum stand withe New-Yorkban
8.75, Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90. Cred-
Balances of oil City 178.—. Zsír. Vestern Steam 8.25.
Rohe testvérek 8.50. On 26.37—26.87 Réz 13.37—13.50.
Csikagó, decz. 28. Gabonaiőzsze. Zárlat. Buza irány-
zata szilárd, decz.-re —.—98.75 K., májusra 100.87—
106.— K. Jengeri szilárd, decz.-re 59.—58.75 K.
Csikagó, decz. 28. Terménytőzsze. Zsír januárra
7.67, tegnap 7.62, májusra 7.85, tegnap 7.80,
Szalonna short clear, —. tegnap 6.99. Sertéshus má-
jusra 12.17, tegnap 12.05.

A német magánkamatláb leszállítása.

Berlin, december 28. (Saját tudósítónktól.) A
tőzsdén nagy ujjongással fogadták a magánkamatláb
leszállítását 1/2%-al, ami azáltal vált lehetővé, hogy
a bankok a liquidációra bőségesen el vannak látva
pénzzel és a fölösleges összegeket diskontókra for-
ditották. Külföldről is jelentékeny rendelvény érke-
zett hosszú lejáratu váltók vásárlására. Az ultimo
liquidáció be van fejezve.

Mozgó képek.

Bál.

- A.: Maguk fognak bálozni az idén?
- B.: Hógyné. A lányaim már varratják is a ruhá-
kat, amikből a tépések lesznek.
- A.: Tépések?
- B.: Igen, tépések. A lányok tavaly is elmentek
finom selyem ruhákban, amiért be kellett, hogy törjek
egy korona-szövetkezetbe és visszajöttek abroszok-
ban. A ruhát heje-huja letépték róla a legények. A
selyemruhából csupa olyan tépés lett, amivel régen
a sebeket kötözték.
- A.: Engem sokkal modernebbül téptek szét tavaly
egy banketten. Én belőlem direkt vattát téptek ki,
amivel most kötözik a sebeket. És ez sokkal jobb,
mert az orvosi tudomány mai állapotában mit lehet
csinálni tépéssel?
- B.: Én elküldtem az öreg honvédeknek.
- A.: Ez számárság, mert azok a szivarvégeket
kapják.
- B.: Most már tudom. Most már a Vöröskeresztbe
fogom küldeni a tépést.
- A.: Nagyon jól fogunk mulatni az idén.
- B.: Tavaly is jól mulattunk. A feleségemet a
fiatal urak úgy szánkáztatták végig a termen, mintha
mindegyik lányomnak százezer forint hozománya
volna.
- A.: Ó nagysága jól érezte magát?
- B.: Azt nem. Asztmája van és a mikor táncolt,
fújt, de az nekem jó, mert akkor egész este nem
tud szóhoz jutni és én azt teszek, amit akarok. Meg-
ittam minden este három üveg bort és brudert ittam
igen barátságos urakkal, akik harmadnap eljöttek hoz-
zánk és lelőtték a vázákat, amikor hajlongtak.
- A.: Ez baj.
- B.: Nekem nem, csak az asszonynak. Ő pedig
szörnyen barátságos arcot vágott, mert minduntalan
kérőt látott.
- A.: Na, és?
- B.: Na és a fiatal urak mind benősültek másfelé,
ahol nem törtek vázákat, hanem ahol bele lehetett
nézni a telekkönyvbe.
- A.: Az idén majd ez is másképp lesz.
- B.: Nem uram, ez nem lesz másképp. Én az idén
is betörök a szövökezetbe, a lányok ruháiból az
idén is tépés lesz, a családom az idén is abroszokban
fog hazajönni a murikról, de az idén sem fog férjhez
menni egy lányom sem. Mert az egyáltalában szá-
márság, hogy én olyan embernek adjam a lányomat,
aki odaáll a cigány elé, ordít, izzad, azután ugy
bak-ugrik végig a termen, mint egy delavar indiánus.
Aztán az is számárság, hogy egy ember jöjjön és
feleségül kérjen egy olyan komolytalan nőt, aki végig
ugrál vele egy nagy termen és letépeti magáról a
ruhákat.
- A.: Hát akkor mi az ördögnek a bál?
- B.: Én csak annyi hasznát tudom, hogy ott csi-
nálják a tépést az öreg honvédeknek.

Ray.

Olvasóinkhoz!

Január elsejével negyvenharmadik évfolyamába lép az Egyetértés, a legrégebb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczósa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanattig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanattig sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazai, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetései folytán a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar család számára a Magyar Szalon rendkívül változatosan és irodalmi nivón szerkesztett havi folyóiratot küldi meg teljesen díjtalanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Uj községnevek. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a zólyomvármegyei Végles községhez tartozó Végleshalas és az ugyancsak zólyomvármegyei Nagyócsa község határához tartozó Pálmajor nevének megváltoztatását az 1898. IV. t. cz. 2. §-a alapján engedélyezte és ehhez képest Végleshalas nevet Frigyesmajor, Pálmajor nevet pedig Izabellamajor névben állapította meg.

Uj nagyközségek. A belügyminiszter elrendelte a Krassószörény vármegye területén lévő Brestyán és Greovác kisközségeknek nagyközségekkel való alakítását.

Vármegyei tisztújítás. Brassó vármegyei tisztújító közgyűlése ma választotta meg a nyugalomba vonult dr. Jekel Frigyes alispán kivételével a régi tisztviselőket egyhangulag. Alispán lett Jekelius Ágost, főjegyző Semsey Aladár, aljegyzők Roll Gyula, Krimmer Eberhard, Weinhold Henrik és Munteán Péter.

Nyitramegyében az ellenzék mai értekezletén elhatározta, hogy a megyei tisztújítás megsemmisítése iránt nemcsak a törvényszegések, hanem Markhot Gyula főispán által elkövetett visszaélések és erőszakoskodások miatt is gróf Andrássyhoz panaszt fog beadni a főispán és társai ellen, fegyelmi eljárást kérve.

UJDONSÁGOK.

Élhetetlenek.

* * *

Megdöböntő, hogy milyen lehetetlen okok miatt dobják el az emberek maguktól az életet.

Az utóbbi napokban egyre-másra dörgött a fegyver a szerencsétlen élhetetlenek kezében. Hármát, négyet is meg kellett látnom közülök, költelességből. Mindenik egyformán meg volt tépve szegény; az arczuk egyként idegenül fagyott és a megaludt fekete vértócsa körülöttük riasztóan komor, drámai staffázst adott a helynek, ahol az élet utolsó felvonása lejátszódott.

És ez a sivárság rendesen megtéveszti az élet, akit a véletlen a forrongó tülekedésből hirtelen odavet a halál jégheideg közelségébe. A külsőségek olyan brutális erővel hatnak, hogy pillanatokra narkózisba ejtik a gondolkodást. A vér látása megrázó drámát sejtet, pedig a legtöbbször olcsó komédia rejlik a fekete folt mögött.

Ha a halállal szemközt egyáltalán lehetne mosolyogni, hát a mult hét egyik-másik ilyen szomorú hősének véres kadávere előtt bizony kacagni kellett volna. Az egyik kigondol magának egy rémmesét, hogy pózoljon a szive hőlyegének. És addig pózol, amíg a hazugság megfogja. Becsületbeli zsák-utczába jut. Nincs lelki ereje hozzá, hogy a hazugságot bevallja. A hiúsága lázadozik az őszinteség ellen. Fogja hát magát, egy csomó hazugságot még összeírkál és egy buta ólomdarabbal pontot tesz.

A másikat gyanuba veszik, hogy lopott. Egész bizonyos, hogy tisztára moshatta volna magát, mert hiszen egy buta utczai támadásban vették el a pénzét olyan csirkefogók, akik lépten-nyomon a rendőrség kezébe esnek. Annak a szerencsétlen élhetetlennek azonban annyi szilárdsága sem volt az étellel szemben, hogy harcolni mert volna az igazáért. Hozzá se fogott. Meggyógyította a baját a maga módja szerint. Előbb azonban zsebébe teszi a cédulát:

— Ártatlan vagyok!

Egyetlen kiáltás. És az a jámbor élhetetlen utolsó gondolatjával is rendületlenül hiszi, hogy ez a két szó ki fog ordítani a négysoros rendőri hírből és meg fogja hallani az egész világ. Nem is magyarázza meg, hogy milyen ártatlan, mert a világnak okvetlenül emlékeznie kell rá, hogy vele milyen égbekiáltó igazságtalanság történt a mult héten.

Szegény, szegény élhetetlen!

Hát tragédia az, amikor az ilyenekkel döcögve megindul a fekete nagy koci az Üllői-ut felé?

Dehogy tragédia! Ezeknek a szerencsétleneknek az életük volt tragédia. Pedig a legszörnyőbb tragédiák azok, amiket mosolyogva néz a részvétlen tömeg.

Lehet, hogy azért is botolnak fel szegények minden hitvány kis göröngyön. Pokolbeli csábítással lehet rájuk az abszolút nyugalom, az abszolút semmi.

Nézem egyiknek az arczát és szinte azt hiszem, mosolyog. Ravaszul, okosan nevet magában:

— Csak sajnálkozzatok fölöttem! Be jó is így, hogy most már az is mindegy!

(—vay.)

Napirend Naptár. Vasárnap december 29. — Római katolikus: F. Tamás p. — Protestáns: F. Dávid. — Görög-ország: december 16. G. Aggeusz p. — Zsidó: Teb. 20. — A nap két reggel 7 óra 49 perczkor, nyugszik délután 4 óra 14 perczkor. — A hold két éjjel 1 óra 2 perczkor, nyugszik délután 12 óra 27 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — A Nemzeti Konzervatórium közgyűlése délután 11 órakor az intézetben. — A Budapesti Sakk-Kör közgyűlése délután 4 órakor Akadémia-utca 4. szám alatt. — A Sportkedvelők Körének közgyűlése délután 4 órakor az Országos kaszinó-külvárosban. — A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének közgyűlése délután 4 órakor az egyesület helyiségében. — A Fővárosi Országos Jótékonykésztési matinéja délután fél 4 órakor. — A Budapesti (Budai) Iparossegédek Egyesületének

színelőadása Iskola-utca 16. szám alatt. — A Magyar Országos Vegetárius Egyesület felolvasó estéve 7 órakor a Pomona-étkezdében. — Felolvasás délután 11 órakor a magyar divatkiállítás Ferenciek-tere 9. — Ujváry-kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37-39.) nyitva délután 1 óráig. (Utolsó nap.) Belépődíj nincsen. — A Képzőművészeti Társulat téli tárlata a Múcsarnokban nyitva 9-1-ig 1 korona, 1-3-ig 40 fillér és 7-11-ig sétahangverseny 1 korona belépődíjjal. — A Nemzeti Szalon karácsonyi kiállítása nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3. szám alatt) nyitva 9-1-ig. Belépődíj nincsen. — Az Uránia Kizvó-téri szalonja nyitva 9-1-ig. Belépődíj 20 fillér. — Az Amatőr Műgyűjtők kiállítása és a karácsonyi vásár az Iparművészeti Múzeumban nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — A Nemzeti Múzeum összes tárlai nyitva 9-3-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10-1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — Az Aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Pedagógiai Könyvtár nyitva 9-12-ig. — A többi Múzeum és a nyilvános könyvtárak zárva.

Naptár. Hétfő, december 30. Római katolikus: Anikó. — Protestáns: Biborka. — Görög-ország: december 17. Dániel p. — Zsidó: Teb. 25. — A nap két reggel 7 óra 19 perczkor, nyugszik délután 4 óra 14 perczkor. — A hold két éjjel 2 óra 12 perczkor, nyugszik délután 1 óra 12 perczkor.

— **Az Egyetértés ajándéka.** A Magyar Szalon díszes kiállítása és rendkívül tartalmas legújabb füzetét lapunk mai számával kezdjük olvasóinknak szétküldeni. A mai postával a következő vasuti vonalokon megy szét a Magyar Szalon:

Budapest—Pragerhof.
Budapest—Győr.
Budapest—Graz.
Budapest—Bécs.
Budapest—Orsova.
Budapest—Bázia.
Budapest—Fiume.
Budapest—Szabadka.
Budapest—Ujvidék.

— **Személyi hírek.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ma Abbáziába érkezett. — György görög herceg feleségétől ma reggel Rómába érkezett.

— **A király második kikocsikázása.** A király főgyógyulása óta december 26-án kocsizott ki másodszer a schönbrunni kastélyból. Délelőtt tizenegy óra tájban az udvari istállóba egészen váratlanul érkezett a parancs, hogy be kell fogni a király számára. Délelőtt tizenegy órakor a király kocsin Mária Jozefa főhercegnőnek az Augartenben levő palotájába hajtattott s a főhercegnőnél félórát töltött. Azután a Favoriten-Strasséra hajtattott és hosszabb látogatást tett Mária Terézia és Mária Annunziata főhercegnőknél is, majd pedig visszahajtattott Schönbrunnba. A király, aki igen jól érzi magát, újév napján családi ebédet ad a schönbrunni kastélyban.

— **Uj csillagkeresztes hölgyek.** Mária Jozefa főhercegnő asszony verőcei gróf Pejácsevich Márkné, szül. beniczei és micshlyei Beniczky Mária és lipószentiváni Szentivány Zoltánné, szül. somoskeői Somoskeőy Jolánnak a csillagkereszt-rendet adományozta.

— **Uj pénzügyi tanácsos.** A király Hann Arnold pénzügyi titkárnak a pénzügyi tanácsosi címet és jellegét díjmentesen adományozta.

— **Kossuth Ferencz betegsége.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert régi csuzos baja ismét megtámadta és ágyba öntötte. A minisztert ma reggel meglátogatta Müller Kálmán egyetemi tanár, főrendiházi tag.

— **József főherceg keleti utazása.** József főherceg, aki feleségével, Augustia főhercegnővel együtt két év előtt nagy utazást tett Afrika belsejében, most újabb keleti utazást tervez. A főhercegi pár indiai utra készül, ahol tigris-, oroszlán- és elefánt-vadászatokon venne részt. Az utazás időpontja még nem bizonyos, de a nagyszabású vadászati kirándulás tervezetének egybeállítására folyamatban van.

— **Hegedüs Sándor emlékezete.** Ma egy éve, hogy Hegedüs Sándor, volt kereskedelmi miniszter, publicista és protestáns egyházfő meghalt. Sirját családja és a rokonság fájdalomtól megtörve állta körül; tisztelői is nagy számban keresték fel örök nyugvóhelyét és virággal borították el a kripta-sír kőajtóját.

— **Sturm Albert gyógyulása.** Sturm Albert, a Budapesti Tudósító főszerkesztője, akit veszedelmes térdtörés miatt tizenkét nap előtt a Grünwald-szantóriumba szállítottak, ma délben saját lábán visszatért lakására és ott múltje, Hüttli Hämér tanár gondozása mellett még néhány hétig folytatja a kezelést mely a teljes meggyógyulás reményével bíztat.

— Az angol királyi pár Berlinben. Az angol királyi pár 1908-ban viszonzni fogja Berlinben a német császári pár londoni látogatását.

— A katonaság köréből. A király Szvetics József nyugállományú altábornagynak a honvédfőtörvényszék elnöki alkalmazása alól saját kérelmére való felmentését elrendelte s megparancsolta, hogy nevezetnek ez alkalomból a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtul adassék. — A király Ludmann Gyula altábornagynak saját kérelmére határozatlan időre várakozási illetékekkel való szabadságolását elrendelte és egyidejűleg a honvédfőtörvényszék elnökévé kinevezte. — A király elrendelte, hogy Micskei Kálmán tábornok-hadbíró, a m. kir. honvédfőtörvényszék irodaigazgatója, mint betegség okából szabadságot, ez alkalmazás alól felmentessék s egyúttal Macher Gyula ezredes-hadbíró, a m. kir. honvédfőtörvényszék rendes előadóját, a főtörvényszék irodaigazgatójává kinevezte.

— A császár Olaszországban. A „Giornale d'Italia” értesülése szerint, tárgyalások folynak a császár olaszországi látogatása ügyében, amelyik husvét táján történnék meg. Az orosz kormány Napolyban, vagy a tengeren óhajta a találkozót, de az olasz kormány ragaszkodik Rómához.

— Ajándék a Darnay-muzeumnak. A karácsony hetében sok és becses ajándékkal szaporodott a Darnay Kálmán muzeuma. Eötvös Károly országgyűlési képviselő a muzeumnak ajándékozta összes régiségeit, ezek között Szent Imre herceg koporsójában lett diszes ezüst horglart, művészi faragásu emberi koponyát és gyöngyhímzésű ötönnyiveletet, melyre a hímzés négy sorossal tulipán alakban van felróva. Azonkívül egész sorozat régi középkori aranyozott csatokat, áttört, diszes szíjvégeket. A múlt napokban ismét nagy láda érkezett a muzeum öslénytára gyarapítására, melynek legbecsesebb darabja a 27 kilogramm súlyu, majdnem két méter hosszú teljes ép mammut-agyar, azonkívül több mammut-zápfog, csigolyák, lábszárcsontok és egy kisebb méretű elefánt-agyar stb. Érdekes és becses ajándékkal gyarapította a muzeum gyűjteményét Spissich László, a híres zalai alispán, Spissich János unokája, ki szintén karácsony tájában küldte be családi levéltárának irodalomtörténeti részét. Ezek között különösen becses Kölcsey Ferencz verseinek törlesekkel ellátott fogalmazványát. Kisfaludy Károly levelei az ötödik dédelgető néjéhez, Farkas Gáborné, Kisfaludy Teréziához.

— Lipót király balsikerei. A belgák királyának határozottan nincs szerencsége üzleti tervei-ben. Mindenfélét megpróbált már úgy odahaza, mint Franciaországban, hogy délfraanciaországi birtokait pénzzé tegye, de az egyik kosarat kapja a másik után. Az alábbi, Brüsszelből eredő hír két kosárról is számol be, melyet Lipót kapott. A „Patriot” mai száma közli, hogy a király újabban ismét alkudozik a francia pénzügyminiszterrel s a tárgyalásoknak az a célja, hogy egy társaság alakuljon, amely megvásárolja Lipót királynak délfraanciaországi birtokait. A király azt tervezi, hogy az alapítandó társaság a királyi uradalom felén szanatóriumot építsen a Kongó-állam és a francia Kongó-gyarmat tisztjei számára, a másik felének haszonélvezetét pedig biztosítsa olyasvalaki számára, akit a király a szerződés megkötésekor fog megnevezni s az illetőnek örököséi számára. A francia pénzügyminiszter a leghatározottabban visszautasította ezt a tervet csak úgy, mint egy hónap előtt. De még egy kosarat is kapott a belga király. Köztudomású, hogy a lormói kastélyt felkínálta Shay özvegyének, aki most értesítette ő felségét, hogy nem kér belőle.

— A plébános merénylője. Aradon Szecske Julianna varróleány ma délután az utcán forgópisztolyal rálőtt Szikre Lénárd plébánosra. A golyó nem talált. Szecske Julianna már egy izben, tavasszal merényletet követett el Szikre plébános ellen, akkor a bíróság Szecske Juliannát felmentette.

— Bolgár államtitkár afférje. Bolgár Ferencz államtitkárnak a Wekerle-Polónyi-párbajból kifolyólag a Nemzeti Kaszinóban támadt afférje, amelyről mai számunkban adtunk hírt, érthetően nagy fölűnést keltett. Az affér előzményeire vonatkozólag a következő felvilágosítást adják: Latinovics Ernő volt országgyűlési képviselőnek néhány évvel ezelőtt Polónyi Gézával afférje támadt, amelyért Polónyi nem lovagias uton, hanem a bíróság előtt vett elégtételt. Most aztán, amikor Wekerle és Polónyi segédei a miniszterelnök lovagias ügyében tárgyaltak, Latinovics levélben hívta fel Bolgár Ferencz figyelmét Polónyinak említett dolgára, amelyben a volt igazságügyminiszter a lovagias megoldás helyett a bírói utat választotta. Bolgár Ferencz nem vette figyelembe a rég mult esetet és — mint ismeretes — az affér párbajjal végződött. A párbaj megtörténte után Latinovics Ernő a kaszinóban megjegyezte, hogy nem tartja helyesnek az úgy ilyen elintézését. Bolgár Ferencz erre Hencz Károly és Moskovitz Iván országgyűlési képviselők úján magyarázatot kért Latinovicstól, aki megbízottai — báró Uchritz Zsigmond és báró Révay Simon — útján kijelentette, hogy Bolgárt eszeágában sem volt megsérteni, mindössze annyit mondott, hogy ő mint segéd — a saját esete után — nem egyezett volna bele az úgy lovagias elintézésébe. De ezzel csak egyéni véleményt akart mondani, minden személyes vonatkozás vagy bántó czélzat nélkül. A kimagyarázott affért két nap előtt foglalták jegyzőkönyvbe s az affért a lovagiaság szabályai szerint befejezték nyilvánították. Meg kell itt jegyeztünk, hogy mindazok a részletek, amelyek az affér elintézési módjáról megirtunk, minden tekintetben megfelelnek a valóságnak.

Bolgár Ferencz államtitkár ma az ügyről így nyilatkozott:

— Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy a köztem és Latinovics Ernő között fölmerült affér tisztán személyes természetű és azzal sem a kaszinónak, sem a kaszinó tagjainak közönsége nincsen. Latinovics Ernőnek egy hozzám intézett kérdésére — úgy találtam helyesnek — hogy megbízottak útján adjak választ. Megbízottaim Latinovics megbízottjaival egyöntetűen megállapították, hogy az affér tisztán félreértésből származik és hogy Latinovics részéről sem sértés, sem ennek szándéka fönn nem forgott. Az ügyet ezzel a leglojalisabban befejezték. Hencz Károlyt nem azért neveztem meg segédemül, mert ő a Polónyi Wekerle-affér alkalomból Polónyi segéde volt, hanem kizárólag azért, mert lovagias ügyek elintézésében jártasnak tartom. Elintézhettem volna az ügyet úgy is, hogy egyenesen feleltem volna Latinovicsnak a hozzám intézett kérdésre, de azért választottam inkább a megbízottak útján való elintézését, mert ezt a formát tartottam a legkorrektebbnek és nekem, mint akinek párbajkodeksze mérvadó szokott lenni, különösképen kellett vigyáznom a szokásos formalitások betartására.

A Bolgár Ferencz és Latinovics Ernő között fölmerült affér tehát befejezést nyert. Nincsen azonban kizárva, hogy Polónyi Dezső és Latinovics Ernő között folytatódni fog az ügy, mert — hir szerint — Latinovics a kaszinóban rendkívül diffamálorag nyilatkozott Polónyi Gézaról. Polónyi Dezső egyébként ma délelőtt felkereste Bolgár Ferencz államtitkárt hivatalában és hosszasan értekezett vele.

— Diakonissza felavatás. A Lórántffy Zsuzsanna nőegylet a december 29-iki, vasárnap reggeli tizenöt órai istentisztelet keretében avatja föl a betegápolóit a Kálvin-téri református templomban. Az istentiszteleten az imát és az egyházi beszédet Nagy

Ferencz református segédlelkész tartja. A fölavatáson pedig Petri Elek lelkész mondja a beszédet, ami után a diakonisszák fogadást tesznek. Az ünnepély a megáldás és kézadás után imával ér véget.

— A német császár ajándéka. Vilmos császár a birodalmi kancellárnak ajándékképpen Bülow von Dänewitz tábornok szobrának másolatát küldte. A császár a londoni lordmayornak karácsonyi ajándékképpen sajátkezű aláírásával ellátott arczképét küldte meg, mely a császárt testőregyenruhában ábrázolja. A lordmayor felesége egy Windsorban készült felvételt kapott a császári párról, melyet a császár és a császárné szintén sajátkezű aláírásukkal láttak el.

— Változás a Panama-csatornán. A Panama-csatorna építésének tervén fontos változtatást tettek. A keleti oldalon ugyanis nem a part mentén fogják elhelyezni a levelező csatornákat és a gátakat, hanem a parttól négy mérföldnyire Miraflores közelében, hogy ily módon az esetleges bombázás veszedelmének ne legyenek kiitéve. Ez volt az eredeti francia terv is s ez a módosítás 10,000 dollárral csökkenti az építés költségeit.

— A bünbánó csernovaiak. A félrevezetett csernovai tót nép kezd megtérni. A vizsgálati fogságból kikerült tótok a napokban felkeresték Fischer rózsahegy adminisztrátort, kinek elmondották, hogy szánják-bánják bűnökét. Főleg azt sajnálják, hogy püspöküket, ki annyi jóindulattal viseltetett irántuk, a templom felszentelésének megakadályozásával annyira maguk ellen haragították. A csernovaiak a lelkész tanácsára bünbánó levelet írtak Párvy székes-püspöknek és a levelet a lázadás vezérei közül Laicssák Vendel, Javorka János és Szliácsán András is aláírták, akik még vizsgálati fogságban vannak.

— A Moltke-Harden-pör. A berlini büntető törvényszék tegnap végzett azoknak a tanuknak a kihallgatásával, akikre a vád és a védelem hivatkoztak s most már csak Schweninger titkos tanácsosnak és nejeinek vallomása van hátra. A büntető törvényszék Lange bíró bizta meg Schweningerék kihallgatásával. Lange a tegnapi tárgyalás után az esti vonattal Münchenbe utazott. Megelőzőleg a törvényszék hivatalosan értesítette Schweninger titkos tanácsost a vizsgálóbizottság érkezéséről. Az ügyészség képviselőjében Rasch államügyész, a pótmagánvádló részéről Sello igazságügyi tanácsos és a védelem megbízásából Bernstein utazott Münchenbe a Schweninger-házaspár kihallgatására.

— A posta újévi munkája. Az újévi nagy levél-forgalom késedelem nélküli lebonyolítása czéljából Budapest balparti részén a rendes levélhordókon kívül kiegészítő is fognak kézbesíteni, kik megkülönböztetésül karszalaggal lesznek ellátva. A posta- és táviratigazgatóság kért a nagyérdemű közönséget esetleges föl szólamlásoknál erre figyelemmel lenni.

— Egyházi zene. A városligeti fasori ágostai hitvallásu evangélikus templomban december 31-én délután 4 órakor tartandó évszázó istentiszteleten Demeter Ada énekművésznő fog énekelni.

— Felrobbant egy csatorna. Ma este óriási robbanás rázta meg a Soroksári-ut környékét. Egy földalatti csatorna robbant föl, jó darabon szétdobva az utca kövezetét. A robbanás ereje olyan hatalmas volt, hogy a Soroksári-ut 84. és 93. számú házainak összes ablakai betörték, a lakásokban a butorok felborultak, a falakról a képek, tükrök lehullottak. A csatornából hatalmas füst és lángcsóvák csaptak ki, amelyek Bauer Lipót pinczért össze is égették. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a robbanást a Berg-féle petroleumgyár gondatlansága okozta, ahonnan a dus petroleumtartalmu vizeket a csatornába bocsátották, ma pedig az egyik kazán tisztításával az élő parazsat is a csatornába dobták. A zsarátnok meggyújtotta a petroleumgázokat s a rettenő nyomás robbanást okozott.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, kőszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: **MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által**

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postautárvát mellett teljesítenek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felilmlhatatlan háziszor mindama gyomorbetegségek, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keltekezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: **MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által**

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postautárvát mellett teljesítenek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

— **Mészáros-sztrájk a küszöbön.** A mészáros-mesterek és munkásaik között támadt ellentétek, a mai nappal sem enyhültek, sőt amennyiben ez lehetséges, még ki is éleződtek, úgy, hogy tartani lehet a sztrájk kalamitáitól. Nagyon könnyen megtörténhetik, hogy Budapest a legközelebbi napokban huszonnégy marad. A budapesti mészáros ipartestület elnöksége a mészárosmesterek eljárását a következőképpen magyarázza:

Szó sem volt még a segédekkel való szerződés-aláírásról, mert hiszen szerződés még nem is volt. December 23-án, hétfőn azonban a vágólegényeknek 45 aláírással ellátott memoranduma érkezett az ipartestülethez, amelyhez a székálló legények egy része is csatlakozott. A memorandumban kijelentették, hogy a szakszervezettel semmiféle szolidaritást nem vállalnak; a szakszervezettel kötendő szerződést magukra nézve kötelezőnek nem ismerik el, mert nem hagyják magukat a szakszervezettel továbbra is félrevezetni. Erre én, mint az ipartestület ügyvezető alelnöke, kijelentettem, hogy mivel már is tapasztaltam, hogy a vágólegények és a székálló munkások és a szakszervezet között egyenetlenség dúl, így semmiféle garancia nincs arra nézve, hogy a megkötendő szerződés meg is tartassék, azért a szerződést nem köthetjük meg, ilyen immorális szerződésbe nem mehetünk bele. Szó sem volt arról, hogy sztrájkba akarjuk kényszeríteni a segédeket és hogy ezen a címen akarjuk a husárrakat emelni. Az áremelés már a kismesterek nagy számánál fogva is lehetetlen, mert a konkurrenzia oly erős, hogy kartelszerű ármegszabás amugy is létesíthető. Különbösen is sztrájk egyszerűen lehetetlen, mert február 8-ig jogérvényes szerződésünk van a vágólegényekkel. Az egész akció nem egyéb, mint a mészárossegédek szakszervezetének az a törekvése, hogy félrevezesse a közönséget és azokat a segédeket, akik még nincsenek a szakszervezetben.

Ezzel szemben pedig a Népszava azt mondja, hogy tegnap a vágólegények nagyobb része főnőjárt a szakszervezetben és ott kijelentették, hogy ők szolidárisak társaikkal és aláírásaikat, amely állítólag a mestereknél volna, hamisították. Kijelentették azt is, hogy ők teljesen szolidárisak a székállókval és ezt a vasárnapi nagygyűlésen ki is fogják jelenteni. A czívdás tárgya ekkor még nem a munkabér, hanem a segédeknek az a követelése, hogy hétköznap este már hét órakor, vasárnap pedig délelőtt tíz órakor zárják a mészárosüzleteket. Így írja a Népszava, a mesterek egy közleményét azonban úgy is lehet érteni, mintha a segédek azt kívánják, hogy vasárnap egyáltalában ne nyissák ki a mészárszékeket. A mesterek törekvése azonban mindenképpen jogosulatlan, sőt erkölcsstelen is, mert az egész forrongást mesterségesen szították tisztán csak azért, hogy a méregdrága husárrakat még csigázhassák.

— **Gyorsíróvizsgák.** A Stenográfia országos Gabelberger gyorsíró és gépirőiskola tegnap tartotta vizsgáit a gyorsíróvilág előkelőségei jelenlétében. A vizsgák fényes sikere legszebb bizonyítványa az intézetben működő összes tanerőknek és az ott követelt tanítási módszereknek. Január hó elsején új magyar, német gyorsírói, gépirősi és kereskedelmi szakfolyamok nyílnak a legelőnyösebb feltételek mellett. Jelentkezni egész napon át lehet az intézet helyiségeiben: Váci-körút 33.

— **Az államvasuti szabadjegyek.** Az 1907. évre kiállított magyar királyi államvasuti évi szabadjegyek és kedvezményes bérletjegyek érvénye bezárolag 1908. évi január hó 31-ig meghosszabbított. Ez érvény meghosszabbítás nem terjed ki az időleges szabadjegyekre, az 1907. évi december hó 31-ig terjedő érvénnyel kiadott rendes áru bérletjegyekre, valamint az 1907. évre kiállított, illetve érvényesített féláru vasuti jegy váltására jogosító arczképes évi igazolványokra s így a jegyek, illetve igazolványok érvénye december hó 31-én, éjfélkor megszűnik.

— **Lincselési kísérlet egy temetésén.** Szombathelyen rettenetes izgalmak közt folyt le egy temetés. Rodmann József vasuti kertész temeték. A kertészt, mint közöltük, a mostoha lánya szurta agyon. A temetésen nagy néptömeg gyűlt össze. A nép meg akarta lincselni Rodmann feleségét, akit azzal vádoltak, hogy része van a gyilkosságban. Az asszonynak sikerült elmenekülni és a csendőrség oltalmát kérni a négy száz főre felszaporodott felizgatott tömeg ellen. A meggyilkolt koporsóját tíz árva állta körül.

— **A nemzetközi orvosi kongresszus.** A XVI. nemzetközi orvosi kongresszus végrehajtó bizottsága legutóbb tartott ülésében tudomásul vette az elnökség intézkedéseit s megállapította a legközelebbi teendőket. A külföldi államok a kormány meghívását elfogadták és megígérték képviseltetésüket. A kongresszuson, amelyen a külföld elsőrangú tudósai fognak előadást tartani, előreláthatóan négy-ötezer tagra lehet számítani. Eppen ezért a végrehajtó bizottság máris foglalkozott alkalmas helyiségek biztosításával és gondoskodott, hogy a tagok számára a posta- és táviró-igazgatóság külön fiókpostát állítson fel. A tagok tanulságos és értékes emléket kapnak. A vallás- és közoktatásügyi miniszter megígérte az orvosképzés intézményeinek francia nyelvű leírásának kiadását. A közoktatóházak és az egészségügyi intézmények leírását a belügyminisztérium adja ki, a Budapest orvosi és higiénikus intézményeit pedig a főváros. A kongresszus alkalmával fogják a nemzetközi fülészeti díjat és a nemzetközi trachoma-pályadíjat is kiadni s nemzetközi trachoma-konferenciát is fognak tartani. Az első körlevelet, mely már az előleges programot is tartalmazni fogja, 1908 elején küldik szét.

— **Gyürky Ödön bujdosása.** A rendőrség ma délelőtt a budapesti ügyészség börtönében kihallgatta a keresztény fogvasztási szövetkezet sikasztóját, dr. Gyürky Ödönt, aki körülményesen elmondotta egy esztendő bujdosásának történetét. Elmondotta mindenekelőtt, hogy hetekig késett a szökésre, mert tudta, hogy ügyeit nem bírja majd rendezni. Hogy a hatóságot félrevezesse, levélben megírta egyik megbízója ügyvédjének, hogy bajba jutott, miért is öngyilkossá lett. Szökni akart, de még a fővárosban volt, amikor az újságok már közölték ezt az ügyvédhez írt levelet. A dolog így előbb került nyilvánosságra, mint ő számította s a hatóság is figyelmeztetett. Dr. Gyürky mégis Budapesten bujkált még néhány napig s közben olykor igen sajtószerű helyzetbe került. Így egy alkalommal egy József-körtűi kávéházban ült, amikor belépett oda két detektív. Ő erre, ahogy csak bicegő lábával tudott, sietett a hátsó ajtóhoz és kiosont az utcára. Egy nappal azután elutazott Pozsonyba. Már a vonaton olvasta a lapokból, hogy összes büntös manipulációi kiderültek. Pozsonyba érve, az egész napot kávéházakban töltötte s este visszautazott Párkányánára. Onnan rövid tartózkodás után Ipolyságra, majd Balassagyarmatra, Aradra, Szolnokra, Kecskemétre, aztán Fegyverházára ment. Mindent csak egy napot töltött, mert félt, hogy elfogják. Fegyverháza körül Kolozsvárra került, ahol több napig időzött, két szállóban lakott hamis néven s megfordult a kávéházakban is. Kolozsváron elfogyott a magával vitt ötszáz koronányi pénze. Erre aztán december 30-án csikorgó hidegben gyalog elment Nagyváradra, az unokatestvéréhez. A jölelki asszony megszánta és befogadta. Ekkor aztán hónapokig ki sem mozdult a házból, csak amikor a szakálá megnőtt, akkor merészkedett ki olykor az utcára. Egy évig lappangott így, jobbra irodalmi munkával foglalkozva, egészen elfogadásának napjáig.

— **250,000 baleset.** Negyedmillió bajba jutott emberen segített husz éves fennállása alatt a Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület. Ez a tekintélyes szám bizonyítja legjobban, hogy mily szükséges intézménye a mentők testülete a fővárosnak és lakosságának. Szinte elképzelhetlen volna a főváros a mentők nélkül. Ezt a főváros minden embere tudja, érzi, és ide magyarázható az a rohamos és szokatlan érdeklődés, mely a „mentők napja” iránt nyilvánul. A felsőbb körökből is megnyilvánult a mentők iránt általánosan érzett rokonszenv. Így József királyi herceg, gróf Zichy János, Zselénszky-család már nagyobb adományokat küldött, míg mágnáskörök, élükön az egyesület elnökével, gróf Karátsyonyi Jenővel melegen érdeklődnek a mentők agitációja iránt. A kávési-partestületben ujabban az a terv merült fel, hogy a kávécsokajándék megváltás czímén nagyobb összegekkel járuljanak a gyűjtéshez. A terv már követőkre talált. Bodó, Harsányi testvérek, Berger, Weingruber kávécsokaj máris nagyobb összegekkel jelentkeztek. A színházak is résztvesznek a gyűjtés-

ben, sőt az Intim-színház Szilveszter délutáni jövedelmét felajánlotta a mentőknek. A főváros — jószívéről híres — hölgyei egyre jelentik gyűjtési készségüket.

— **A Borglák utóda.** Riby József cipőfőlérszkészítő, mintegy másfél esztendő előtt megismerkedett Pete Jánosné, született Schapek Herminával, akinek egy tizenéves esztendő gyönyörű szép leánya volt. A fiatalembernek nagyon megtetszett a leány és szerette volna feleségül venni, de Pete Jánosné nem egyezett bele a házasságba, mert maga akart a legénnyel összeállni. Azt ajánlotta tehát Ribynek, hogy lépjen közös háztartásra, s ha majd aztán a leány megnő, feleségül veheti. Így is történt. Riby József, a nála tíz esztendővel idősebb asszonynyal közös lakást bérelt és így éltek együtt másfél esztendeig. Közben a leány, viruló hajadonná fejlődött. A fiatalember azonban elérkezettnek látta az időt, hogy végre teljesüljön régi vágya és követelte, hogy most már övé legyen a leány. Csakhogy a leány, aki megtudta, hogy a kérője és az édesanyja között milyen viszony volt, kijelentette, hogy nincs az a kincs, amiért hozzá menne. De nem akart tudni a házasságról a leányára féltékeny anyja sem. A cipőfőlérszkészítő erre haragra lobbant és azzal fenyegetődzött, hogy ha övé nem lesz a leány, nem lehet másé sem, csak a halálé! Tegnap este, amikor Pete Jánosné és a leánya már aludni tértek, Riby rácsöpögtetett egy kendőre valamilyen mérges folyadékot és a leány orra alá tartotta. Az erős szagtól azonban ez felébredt és segítségért kezdett kiáltani. A házbellek segítségével Riby Józsefet lefogták és rendőrt hívtak, aki bekísérte a főkapitányságra. Ott nyomban kihallgatták. Riby azonban tagadta, mintha valami rossz szándéka lett volna a kendővel, amelyre chloroformot öntött, mert csak meg akarta ijeszteni a leányt vele. A detektívek még az éjszaka kimentek Riby lakására és házkutatást tartottak, amely megdöbbentő eredménnyel járt. A fiatalember holmija között ugyanis nem kevesebb, mint negyvennégy üveget találtak különböző veszedelmes méreggel. Miután Riby többször fenyegetődzött, hogy boszút áll a leányon, ha nem lesz a felesége, alapos a gyanu, hogy a rengeteg mérget azért gyűjtötte, hogy azzal elpusztítsa. A rendőrség gyilkossági kísérlet miatt tartóztatta Riby Józsefet.

— **Házasság.** Dr. Wittmann Ernő ügyvéd, jogi író, eljegyezte Helzinger Erzsébet kisasszonyt, Helzinger Gedeon földbirtokos bájos leányát.

Bárány Sándor Budapesten eljegyezte Fekete Irénkét.

Ij. Ilsvay Ferenc eljegyezte Harwich Irénkét Pusztavámon.

Dengyel Ilonkát, Dengyel László máramaros-szigeti kereskedő leányát eljegyezte Csermák Mátyás.

Rosenberg József, a Rosenberg Márton czég üzletvezetője, eljegyezte Deutsch Czikke kisasszonyt, Deutsch Mór terménykereskedő leányát Tornaalján.

Prohászka Károly cs. és kir. tüzerfőhadnagy eljegyezte Gluzéky Aranka székesfővárosi tanítónőt, Gluzéky Iván Magyar földhitelintézeteki osztályfőnök nővérét.

Stern Arnold, a budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár tisztviselője, eljegyezte Goldner Lenke kisasszonyt Nagyváradról.

Szabó Béla Szekesfehervárról eljegyezte Reich Gizellát Polgárdin.

Weisz Ignác Budapestről eljegyezte Klein Etelkát.

Brack Ignác Ipolyságról eljegyezte Richter Bertát Budapesten.

Spitzer Fülöp e hó 29-én, d. u. fél 3 órakor tartja esküvőjét Weintraub Irén kisasszonnyal a dohány-utcai izr. templomban.

Krausz József magyar kir. államvasuti hivatalnok eljegyezte Nagy Márton máv. ellenőr, állomásfőnök leányát, Margitot Stubnyán.

— **Véres karácsony.** Véres esemény történt a Baja város közelében lévő Karjad pusztán. Osz Szabó Sándor nevű gazdálkodó karácsony előestéjén összeveszett a feleségével és veszekedés közben késsel támadta meg az asszonyt. Ezt látta az asszony 16 éves öccse, ki az udvarban máktöréssel volt elfoglalva és hogy testvérét megvédelmezze, a súlyos máktörésvassal úgy fejbévágta Osz-Szabót, hogy nyomban meghalt.

WIKUS

CSOKOLÁDÉ GYÁR
BUDAPEST

12 DEAK FERENCZ-UTCA 12

WIKUS TÁTRA

TEJCSOKOLÁDÉ

WIKUS

CACAOBOR

— Szerkesztő és alispán párbaja. Cica-tricis Lajos csongrádi alispán ma délelőtt Vajda Antal szentesi szerkesztővel politikai természetű összeszólalkozás miatt Szegeden kardpárbajt vívott. Az első összecsapásnál Vajda kisebb sebet kapott. A felek kibékültek.

— A köpeniki suszter iskolája. Voigt mester, a híressé vált köpeniki suszter, valóban iskolát csinált s még nálunk is akadnak prozelitái. Az egyik Békésen próbált szerencsét. Elég furfangos észszel gondolta ki a szélhámós tervet, de vagy nem volt elég szerencséje, vagy nem volt elég esze ahhoz, hogy tervét végrehajtsa. Szóval, a köpeniki suszter magyar utánczója csufosan felsült, rajtavesztett s most már hüvösön is van. Az igazi nevét még nem tudják ugyan, de mellékes is, hogy bevallja-e nevét vagy sem. Fődolog, hogy nem sikerült neki a gaztett, amelyet kísérelt. A napokban történt ugyanis, hogy Popovics Szvetozár békési főszolgabíróhoz beállított egy magas, 30—35 éves, uriasan öltözött férfi.

— Agárdi Nagy István rendőrbiztos vagyok — mutatkozott be és nyomban felmutatta az abaujtornamegyeyi gönczi járás főszolgabírójának aláírásával és pecsétjével ellátott arcképes igazolványát.

— Kiküldetésben vagyok! — magyarázta. — Megtudtuk, hogy Wenckheim kigyósi pusztáján pénzhamisító banda működik. A gönczi főszolgabíró ur megbízott, hogy a banda tagjait kinyomozzam és a hamis pénzt lefoglaljam. Azért jöttem a főszolgabíró urhoz, hogy kiküldetésemben támogatni sziveskedjék és rendeljen ki mellém csendőrfedezetet, mint karhatalmat.

Popovicsnak gyanus volt a dolog. Azt mondotta a jelentkezőnek, hogy most nincs kéznél csendőr, hanem jöjjön másnap. A „rendőrbiztos” eltávozott s Popovics nyomban táviratilag megkérdezte a gönczi járás főszolgabíróját, hogy ő küldte-e ki Agárdi csendőrbiztos. A válasz igazolta Popovics gyanakvását.

— Agárdi csendőrbiztos nem ismerem. Nem küldtem senkit. Egész szélhámosság — így szólta a távirat.

Másnap pontosan megjelent a „csendőrbiztos” és a főszolgabíró nyomban letartóztatta. Kiderült, hogy csendőrbiztosi igazolványa hamisított. A szélhámós, bevallja, hogy csalni akart. Az volt a szándéka, hogy csendőrökkel bevonul Kigyósi pusztára s az ott lakó gazdák minden pénzét lefoglalja azzal, hogy hamis. Személyére vonatkozólag megtagad minden vallomást. Miután az a gyanu, hogy az árendőrbiztos budapesti. Popovics főszolgabíró táviratot intézett a budapesti főkapitánysághoz, hogy nyomozzon a szélhámós kiltének a megállapítása ügyében. Dr. Solti Béla rendőrfogalmazó vezeti a vizsgálatot.

— Szalonkabátos merénylő. Tegnap délután az Alsóerdősor-utcában lakó Komáromi Sándorné, született Petruska Erzsébethez, aki rendőri felügyelet alatt áll, beállított egy magas termetű, szalonkabátba öltözött férfi, aki azonban fején piros sapkát viselt. Azt mondta az asszonynak, hogy pihenni akar s mindjárt le is heveredett a pamlagra. Egy ideig beszélgettek, aztán a férfi kivett a zsebéből egy üveg italt, látszólag pálinkát és megkínálta vele az asszonyt, aki némi szabadkozás után ivott is belőle, de csak egy keveset. A férfi aztán eltette az üveget s nyugodtan odaszólt a nőnek:

— Most meg fogsz halni!

A következő pillanatban csakugyan iszonyú görcsöket kapott a nő. Most már tudta, hogy gonosztevővel van dolga. Iszonyúan sikoltozni kezdett, mire a szomszéd szobából behoptantak hozzá a társnői. A férfi erre kiugrott az ajtón és elfutott. Komáromi Sándorné a mentők a Rókus-kórházba vitték. Állapota súlyos, mert az üvegben mérgező volt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Halál vadászat közben. Rennesből érkezik egy tudósítás, mely halálos végezetű vadász-szerencsétlenségről számol be. A szerencsétlenség áldozata Geoffry de Metu gróf. Vadászaton vettlenségéből leejtette a fegyverét, amely elsült és a golyó a gróf altestébe hatolt. A szerencsétlen főúr néhány percz múlva meghalt.

Elárult merénylertev. A febrisi orosz konzulátuson egy ember jelentkezett, aki részletesen előadta, hogy őt és két társát sorsolták ki arra, hogy Pochonov tábornokot meggyilkolják. Ő a megbízatást nem teljesítette, mert az ellenkező nézetével. Ezt az előadást később ismételte a perzsa hatóságok képviselői előtt is, akiket a főkonzul magához kérelet.

— A gyanu öl. Az Egyetértés 22-iki számában megírtuk, hogy Haász József, Árpád-utcai kereskedő, elküldte pénzbeszedő ügynökét, Engel Márkot, hogy a Csillaghegyen, Pomázon és Békásmegyeren hajtsa be a czég követeléseit. Engel hét-főn eltávozott s nem jelentkezett csütörtökig. Ekkor telefonon értesítette a gazdáját, hogy négyszáz koronát beszedett, szerdán este azonban a békásmegyeryi országúton hazafelé igyekezett, kirabolták. Egyszerre az árokból előugrott egy magastermetű csavargó és rákiáltott:

— Add ide a pénzedet!

Engel nem ijedt meg és védekezett. Erre egy alacsonyabb csavargó is előkerült a sűrűből és ketten megfogták, összeverték és meg is szúrták, de a kés megcsuszott a belső zsebében levő irományokon. Az ütésektől azonban elveszítette az eszméletét s mire magához tért, támadói elmenekültek. Magukkal vitték a beszedett pénzt, csak negyven koronát hagytak nála. Haász gyanusnak találta az esetet, bejelentette a főkapitányságon, ahol kihallgatták Engelt. A pénzbeszedő ragaszkodott állításához, hogy a pénzt csakugyan elrabolták, a vizsgálat azonban olyan adatokat szolgáltatott, amelyek azt a föltevést igazolták, hogy Engel Márk rablóhístorija mese. Meg is indult Engel ellen a rendőri vizsgálat, amelynek tartamára szabadlábra helyezték, mert bejelentett lakása van, de rendőri felügyelet alatt maradt. Ma délelőtt ugyanez az Engel Márk, az esztergomi helyi érdekű vasút óbudai állomásának egy félreeső helyén fölakasztotta magát, s mire észrevették, már halott volt. Zsebében egy czédulát találtak ezzel a fölirással:

— Ártatlan vagyok!

A szerencsétlen ember nem bírta elviselni a rá irányuló gyanu súlyát és megölte magát. Holttestét beszállították a boncztoni intézetbe.

— Czigányok által megostromolt fűrészgár. A kőbör czigányok egyre vakmerőbbé váló csinjai, rettenetes erőszakosságai végre kényszeríteni fogja a kormányt arra, hogy radikális intézkedésekkel vessen véget a garázdálkodásnak. A legújabb gonosztett, melyet elkövettek, vakmerőség dolgában valóban ritkítja párját. Abaujtorna megyében történt. A meye füzéri járásában van Pálháza amelynek határán — a községtől mintegy tíz percznyi járásra — terül el Meller József fűrésztelepe. A nagy kiterjedésű fűrésztelepen, amelyen százharmincz munkás dolgozik allandóan, van a tulajdonos lakóháza is. A tulajdonos állandó lakása a tővárosban van, de ha az üzem úgy kívánja, több hétig tartózkodik a fűrésztelepen. Így volt ez december második felében is. December 19-én éjjel nagy zivatar dühöngött Pálháza és környékén. Meller József lakószobájában aludt, mikor gyanus lármára ébredt föl. Felkelt az ágyából és látta, hogy a telepre egy szer-kér érkezett, amelyből egymásután szállnak ki czigányok, férfiak és asszonyok. Hallotta, hogy egy hang utasításokat ad. Nagy ijedelem fogta el, mikor egymásután hallotta a kiosztogatott parancsokat, amelyek úgy szóltak, hogy minden ajtó el kell állani, hogy a házból senki se menekülhessen. Majd egyszerre vezénylészóra valamennyi ablakon belőttek. Meller József a lövések hallatára menekülni készült. Az irodában volt vagy háromszáz korona aprópénz és négyezer korona papupénzben. A tulajdonos az aprópénzt ott-hagyva, mindössze a papupénzt tette el egy könyv lapjai közé, sejtve, hogy ott a czigányok nem fogják kiatolni és azzal az agyból kiugrott keresve, az utat, amerre meneküljön. A czigányok minden ajtó elállottak és a fejszék, valamint a feszítővasak már dolgoztak, hogy behatoljanak a lakásba. Szerencsére van az irodának egy ajtaja, amely sűrűn be van fűtve vadszőlővel és így azt a czigányok nem vették észre. Ezen az ajtón menekült teljesen pongyolában a tulajdonos. Meller a gépházba menekült, ahol felkötötte a gépészti és utasította, hogy fújja meg a telep vészkiáltóját és gyujtsa meg a telep villany-viámpáit. Ez meg is történt. A vészkiáltó megszólalt, hírül adva a falunak, hogy a telepen baj van, a lámpák meggyujtása pedig nyomban világosságot teremelt a telepen. A rablók észrevették a nagy világosságból és a vészkiáltó hangjából, hogy felfedezték őket. Ekkor már behatoltak a lakásba és az aprópénzt magukhoz is vették. A bankókat nem találták meg. Fölkereskedtek és a közeli erdők felé vették útjukat. A vészkiáltó hangjaira a faluból előjött az ott állomásozó két csendőr, azután Makó László, Pálágyi József, Kundrát Mihály pálházi gazdaemberek és Kecskés István nyugalmazott csendőrszervező, akik azonnal a czigányok felkutatására indultak. Másfél napi hajtsa után sikerült végre a telkibányai rengeteg egy tisztán ráakadni a czigányok sátorára. Az asszonyoknál

megtalálták a betörőszerszámokat és a vallasás kiderítette, hogy a dánosi gyilkosokkal rokon család követte el a pálházi rablókiismerletet.

— Elveszett naszádok. A „Gerling” nevű belga vontatógőzös Lorientből Dunkirchen felé haladva, befutott a palmouthi kikötőbe és jelentette, hogy tegnap reggel óriási keleti viharban a Quesant-szigettől 55 tengeri mérföldnyire északnyugat felé elszakadt a vontatókötél, amelyen a 79. és 82. sz. francia torpedónaszádokat vontatta. E naszádok legénységét megmentették, de a járművek maguk menthetetlenek voltak.

— Halálozás. Esztergomban Szilányi Ferenc prelátus kanonok ma délután 75 éves korában czukorbetegségben, melyhez ujabban tüdőgyulladás is járult, meghalt. Az elhunyt halála előtt 120.000 koronát osztott ki vallási és tanügyi célokra.

Lovassy Albert negyvenöt éves honvédtiszt. Lovassy Andor tordai alispán édesatyja, Tenkén meghalt. Az elhunyt testvére volt Lovassy László vértanúnak.

Skribanek Géza, a Barcs és Vidéke szerkesztője negyvenkettedik évében hosszas szenvedés után Pécsen meghalt.

Krausz Dezső, a Kertész Pál-czég egyik legkiválóbb alkalmazottja, hosszu szenvedés után meghalt Budapesten.

— Titokzatos gyilkosság. Karácsony első napján titokzatos gyilkosság történt a kelet-porosországi határ mentén fekvő Allensteinban. A kis városkában a kertek között lakott egy nyaralóban Schönebeck őrnagy, aki a 7. dragonos ezredben szolgált. A földszinten volt az őrnagy lakása, családja ellenben az első emeleten lakott. Tudták ezt a kis város lakói és olyasfélét rebesgettek, hogy az őrnagy nem jó viszonyban él feleségével és gyermekeivel. Karácsony első napján hajnalban a tisztiszolga benyitott gazdájához, hogy felköltse, mert vadászatra készült. A küszöbön fektött Schönebeck őrnagy félig felöltözve, átlőtt halántékkal holtan. Mellette hevert revolvére, de egy golyó sem hiányzott belőle. A bonczoláskor kiünn, hogy a halálos sebben talált golyó sokkal kisebb, mint az őrnagy revolverének kalibere s ezt a kisebb pisztolyt nem találták a szobában. A földszinten egy ablak nyitva volt s az ablakpárkányon lábnyomokat találtak. Kétségtelen, hogy a gyilkos az ablakon mászott az őrnagy szobájába.

— Fővárosi Orieum. Vasárnap, e hó 29-én délután fél négy órakor nagy díszelődés lesz a budapesti Ujságkiadó Tisztviselők Egyesületének segélyalapja javára, melyen a decemberi műsor attrakcióin kívül Nagy Endre és Medgyaszai Vilma, valamint Ruth St.-Denis működnek közre. Ez előadás helyárai mérsékeltek. — Ruth St.-Denis Szylveszter estjén bucsuzik el végleg a fővárosi közönségtől, amely minden egyes fellépését a legnagyobb elismeréssel fogadja. Ugyancsak Szylveszter estjén mutatkozik be Harry Lamore is. A rendkívül változatos decemberi műsor összesen három estén látható még, hogy azután helyet adjon a minden részében új januári műsornak.

x Ha jó és ócsó dívatárucczillikeket akar, forduljon Vass Jenő czéghez Budapest, Erzsébet-körút 22. szám.

x Felhívjuk a t. olvasóközönséget Keleti J. műszerész mai hirdetésére.

x Bőrbajok, hajhullás és kopaszág sokszor évekig makacsul dacolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönlig Izsó elektroterapiai intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio), két fénynyel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

x Ötvös Gitta szerelmes! . . . Persze a férjébe, mondják önk! . . . Vagy a színpadra, talán? . . . Nem! . . . Hát a szerepébe? . . . Az sem! . . . Nem, a gyönyörű asszony a Fehérkeresztes Sósorszeszbe szerelmes, amely sohasem hiányzik toalett-asztaláról.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb. 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Zászlók, czimerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII. Hunyadi-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x Új czimbalom. Mogyoróssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VII. Kerepesi-ut 71. feltalálta az aczélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a legtökéletesebb hangszerek közé emelte. Bő ismertést ingyen küld a feltaláló.

SARBOCIPO KÜLÖNLEGESSEI!
Koronaherceg-utca 5.

Divat.

Budapest, december 28.

A küszöbön álló új esztendő mintegy megadja a jelszót az obligát látogatások hosszú sorozatának lebonyolítására. Párisban már évek óta, s ennek folytán ma már minálunk is ilyenkor kezdik meg újra az összeköttetést azokkal, akik nem tartoznak a rokoni vagy meghitt baráti körhöz, de akikkel a társadalmi érintkezést fenntartani mégis kívánatos. Ez a kör mindig jobban és jobban távol arányában, habár a látogatások száma nem olyan sűrű, mint annak előtte volt. Azelőtt az asszonyok életének nagy részét kitöltötték ezek a délutáni pletykák, kávék uzsonnák, vagy diványsarki intim beszélgetések. Ma az élet ezerféle variációja veszi igénybe energiánkat és időnket, s így esik meg, hogy embereket, akikkel szimpatizálunk, sőt a kikhez határozottan valami meleg benső érzés fűz, csak ritkán látunk. Nem csoportosulunk úgy mint annakelőtte s nem lakunk, mind, akik egy társadalmi réteghez tartozunk ugyanazon városnegyedben. A távolságok megnyultak, s nem áll mindenkinek minden időben az automobil rendelkezésére. És magában véve a jouroknak az az elég távoli distanziákat meghatározó divatja, mely csak a téliszézónra szorítkozik, s abban is a hónapnak egy vagy két napjára szállítja le a látogatók fogadását, csökkenti az érintkezés gyakoriságát. Ha képtelenek voltunk például a páratlan hétfőt vagy minden hó első szerdáját jelző jourkártyát követni, igen nagy idő telik el a legközelebbi látogatás lehetőségéig. Azok akik sokat járnak társaságba és a mondaine asszonyok csoportjához tartoznak, gyakrabban láthatják egymást jótékonysági bazárokon, theás-gyűléseken, comité-összejöveteleken, a jégpályán vagy Gerbeaud-nál. Vannak azonban mégis elkerülhetetlen és elmulaszthatatlan látogatások, melyek így újév táján elodázhatalanul nehezdednek reánk. Ezeknek a viziteknek időtartama lehet egészen rövid, mindazonáltal a legtökéletesebb eleganciát kívánják meg. A párisi divatházak direkt e célra kreálnak előkelőnél-előkelőbb toiletteket s már csaknem egyenruhává válik a nagy fogadótermekben a bársonyszoknya, az irischmizette, a szörme mellény s a nagy virágos vagy tollas kalap. A kis tokok még sem voltak képesek hódításukat minden térre kiterjeszteni s csak az utca, a sporttér és a korecsolyapálya marad meg feltétlen dominiumoknak. Annál jobban hódítanak azonban az óriási muffok, melyekről legalább el kell ismernünk, hogy kellemesek, melegnek s daczára nagy terjedelmüknek is könnyűek és jól kezelhetők. Egy róka bőre nem elegendő egy muff elkészítéséhez, melynek mérete körülbelül 40-50 centiméter, sőt több is s melyet még az állat feldolgozott feje, farka és négy végtagja is megnagyobbít. Rendesen lágy és hosszú szálú szőrmékből készítik és puha fehér selyemmel bélelik őket és bizony kevés vonatkozást találunk a legutóbbi muffcreatiók s a Valois Margit korabeli muff között, mely egyszerűen összesodrott szövetből állt s arra szolgált, hogy a kezek didergését megakadályozza a rideg paloták és kényelmetlen főúri rezidenciák belsejében. XIV. Lajos korában már nélkülözhetetlen toilettczikké változott át s a téli kaczerkodás legyezőpótlója s fűtkos levelek, féltett virágok rejtekévé lett. XVI. Lajos korában pedig, mikor a bájos Marie Antoinette királynő a sport miszteriumaiba avatta be udvarának hölgyeit, néhány dermesztően hideg tél alatt nőtte ki magát a muff azzá az óriási szörme-

párnává, mely a Vigie-Lebrun által megfestett közismert Sybille Lenormand képről maradt meg talán a mai muff modelljének.

Az invenczió-képességünk a divat terén már egyáltalán hosszabb idő óta mond csődöt s ha nem volnának a háboruskodások által hozzánk közelebb kerülő idegen országok szenzációi, tisztára csak azokból a kivonatokból élőködnénk, melyeket nagy divatidők esszenciáiból szedünk. Azokból az időkől, melyekben a szépség iránt való rajongás abban is dokumentálódott, hogy az asszonyok megjelenését formában és színben mentől harmonikusabban óhajtották. Párisban, ahol a divat ősforrása bugyog, most szokássá vált, hogy a nagy atelierek saját stílust, saját genrét választanak, melynek jegyében küldik világgá modelljeiket, úgy, hogy a szakértő szeme rögtön felismerheti bennök a műtermet, melyből kikerültek. Így választotta egyikök a görögös tunikaformát, míg a másik a XVI. Lajos korabeli csipkék és szalagsokrok felé hajlik, míg ismét mások az empire és directoire mellett foglalnak állást. Az előkelő francia nő első pillantásra tudja, hogy a diner vagy soupernál mellette üllő szomszédnőjét Paquin, Doucet vagy Redfern öltöztette-e fel. Mindezek a szalonok azonban, melyek a világdívat jelenségeit uralják, a vonalra helyezik a fősúlyt. A vonal, a félig rejtő, félig sejteni engedő vonal minden. Élő mannequinokra tűzik a lágyan hullámzó kelméket s egy véletlen esése az anyagnak a kifeszített csipőrészek alatt, vagy a vállak szelid omlása, képezik olykor az új creáció minden létjogosultságát. Egy ilyen sikerült, vagy csak a napi izlés szeszélyeivel ügyesen számoló vonal néha százezreket jövedelmez és futó tűz gyanánt járja be a kultur-államokat. A tavalyi divat-idény alatt a japáni-uj, az idén a kicsi, három ráncz a szűk szoknya előlapján. Hiába kísélik meg egyes szalonok az ellenháborút, a ránczos szoknyák egész hada nem képes megbirkózni az alig észlelhető piczi három ránczcal! Igaz azután, hogy árakban nem fukarkodnak a zseniális francia divatmesterek s egy elegánsan öltözködni kívánó hölgynek a toilette-budgetje határ nélküli régiókban vész el. Már egy izlésebb polgári asszonynak is a következőkbe van szüksége párisi fogalmak szerint: Egy egyszerű angol ruha reggeli sétákra, bevásárlási ide-odajárkálásra, tudományos felolvasásokra: 500 korona. Hozzá csipke-ing vagy himzett bluz: 250 korona. Délutáni ruha five-o-cloch teához, matiné vagy egyszerűbb hangversenyekhez bársonyból, csipke de chineből vagy himzett és sujtásozott selyemposztóból: 1000-1200 korona s egy estélyi ruha mousslin de soir-ból, arany vagy ezüsttel áttört tüllből, festett gaseból 1200-1400 és jóval feljebb is terjedő értékben. Hol vannak még most a juponok, a chaussure, a keztyű, a kalap s az annyira divatos és értékes szörmeárk, melyeknek értéke az ékszerárakkal vetekedik. Az orosz anyaczárné csak nemrégiben rendelt egy bundát 60,000 frankért. Hány nyomoruságos muzsikot lehetett volna ezzel az összeggel egy esztendőig bőségesen ellátni!

Sajnos, a luxusnak ezek a viszonyainkat tülhaladó kinövései nálunk is egyre újabb és újabb hajításokkal gyarapodnak. Ma már magától értetődik, hogy az egyszerű kis batizst-ruha, mely serdülő leánykák táncpróbáira készül, selyemre van dolgozva s hogy az alig felnőtt fiatal leányok látogató ruháikat legelső szalonokból kapják. A napokban láttam egy délutáni csésze tea mellett néhány feltűnően izléses leány-

ruhát, melyeknek csak az anyagjára nyomta rá az egyre fokozódó luxus a bélyegét. Az egyik egy közismert szőke szépség, ezüstszürke posztó aljat hordott husz centiméternyi széles csinčila-pánttal, szürkére festett guipure csipkebluzzal, csinčila betéttel és oldalt kissé felcsapott világoskék madárúttzékkal ékesített nagy fekete kalappal. Egy másik hölgy zöld és fekete csikos bársony princesse ruhában jelent meg, hozzá smoking alaku zöld posztókabát, fekete bársony befoglalással és ugyanilyen gombokkal. Fehér aigrettes kucsma és muff fekete rókapréméből. Nagyon bájos volt egy óbor színű chevot kosztüm fekete sujtásirozással s egy aczéllék posztóruha görögös tunikával s a derékon és aljon bojtdiszszel. Meglehető sok lingerie-bluzt is hordanak a kabátok alatt, részben, mert az enyhe idő nem utal melegebb ruhadarabokra s részben mert erősen lanczirozzák ezt a cikket a párisi divattermek. Téved azonban, aki azt hiszi, hogy jutányos, egyszerű kis mollbluzokról van szó. Ezek az igénytelenek látszó, de pókháló finom himzésből és igaz csipkékből összeállított derekak olykor többé kerülnek egy dus estélyi ruhánál s bizony bizony gondolkodóba ejtik azt, aki az anyagi összeroppadások gyakori voltáról is bir némi információval.

Vera Violetta. †

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Színházi szemle.

Budapest, december 28. †

Nagy halmazzal fekszik előttem a lefolyt esztendő egész színházi anyaga. Összehasonlítom a „tartozik“- és „követel“-rovatokat. Szóval: színházi mérleget csinálók.

... És mentől tovább nézem, olvasom, mérleget a lefolyt esztendő dolgait, annál jobban földerül a lelmem. Valóságos gyönyörűség fog el, amikor minden vonalon, minden színháznál, minden alakításban fényes, ragyogó diadalt aratott az eredeti magyar szellem! Hihetetlen, — de mégis úgy van. Adatokkal fogom igazolni.

Először is: az akadémiai pályaművek az idén meghozták azt a rég várt zsenit, akinek a Kisfaludy-társaság az ötvenedik helyet rezerválja. Korszakos dolgok születtek, melyeket nagy hamarosan adtak elő két-három színházban. Valósággal verekedtek a száz-aranyos remekművekért a direktorok s mivel a Nemzeti Színház nem győzte, segítségére jött két más színház s a legtestvéribb egyetértéssel felváltva adták a koszoruzott darabot Budapest három előkelő színházában. A közönség csak úgy tódult az előadásokra. Kétszer törték át a rendőri kordont a kassa előtt s zengett az utca a lelkes ordítástól: „Eredeti darab! Eredeti darab!“ s örömkönyes arcok, dupla bankókat szorító kezek s örült asziótázs a jegyekért teljes három hétig!

És ami a fő. Minden színház betartotta a programját. A Nemzeti Színház kihozta a negyvenhárom premiére-t. És azok kilencz-tizedrésze fényesen sikerült magyar eredeti darab. A direktor fiókja kong az ürességtől. Sántha, a kasziros, aki heteken át kint pipál, mert már kilencz óra öt perczkor minden jegy elkelt — egy egeret fogott benne a minap. Eleven egeret, pedig abban a fiókban csupa eredeti darabok voltak!

Az Operában három új magyar zeneszerző bukkant föl. Külföldi újdonságot csak egyet adtak, arról is kísült, hogy a szerzője bugaczi születésű s az apja debreczeni czivis. A Magyar Színházban

Charles Heidsieck

PEZSGŐ Imperial Cout: **Reims**

Américain

a mely két francia és egy német disznóságot rágott össze, mert nem került rá a sor. Egy magyar bohózat és egy óriási hatású szenzációs dráma foglalták le az egész esztendőt.

A Király Színházban kihúzták az évet ugyanazzal a darabbal és ugyanazzal a primadonnával. Hitták ugyan a külföldre a primadonnát, de a direktió nem csesztette el, mert, ugymond, a jó magyar primadonna olyan kincs, hogy azt el nem szabad cseszteni kincsért se! Nem is csesztette.

A Vígsház összeveszett a francia szerzők társulatának az ügyökével, mert sorra fizeti a vinkulumokat, inkább, hogysen előadja a darabokat, amelyeket tavaly szerzett be, először: mert nem került rájuk a sor, másodsor: mert az eredeti darabok sikereitől káprázó publikum meg nem nézne egy francia disznóságot két világért. Belekóstoltak a magyar sikerekbe, — s most az istenért se akariák többé bevenni a külföldi!

És a Népszínház! Széciest játszott Szigligeti-ből, Tóth Edéből, Csepreghyből s a magyar népszínmű oszlopos alkotóiból. Már megbizták az elektrotechnikust, hogy vagdalja le a „Vig-opera“ lámpabetűit, mert semmi szükség rá. Mégél a színház a magyar népszínműből briliánsan!

A színpadok pedig hemzsegnek a talentumoktól. Bezárják az összes színésziskolákat, mert hármincz esztendőre el vagyunk látva Keanokkal és Talmákkal. A gázsikat mind fölemelték s az előlegeket egyszerűen törölték. Négy direktor házat vett a köruton, egy pedig birtokot vásárolt a Hortobágyon.

A vidék uszik a gyönyörűségben. A vidéki színész-egyesület nyugdíja elérte az első milliót. Az összes hátralékok befolytak s visszavásárolták a surányi menedékházat, melyben ötven elaggott színész kap májustól fogva teljes ellátást, és minden vasárnap pezsgőt. A nyugdíjasok negyven százalékkal többet kapnak, mint amennyi dukálnékik. De nem fogadták el, s visszaajándékozták a nyugdíj-alapnak...

... Ebben a perczen valaki oldalbaüt. Hogy, azt mondja, mért alszom én a redakcióban? Ha aludni akarok, menjek az Akadémiába.

... Hát csakugyan álom volt? Az, még pedig álomnak is bolond. De nem csoda, mikor garmadával áll előtünk a „kínulató“ meg a „reklám“...

No de ilyen goromba ébredés! Ha álmodni akar az ur, álmodjék olyat, amit el is lehet hinni! — Régi, nagyon régi arany-igazság. Eszembe jut róla egy régi, de jó anekdota.

A két vásáros zsidó beszáll az esteli vonatra, hogy a nagyváradí vásárra igyekezzenek. Az egyiknek azonban rendkívül fontos üzleti dolga van Püspök-Ladányban. Egy koronáig megembereli a kalauzt s a lelkére köti, hogy ötöt Ladányban költse föl.

— De minthogy nagyon mély álmu vagyok, Ladányban pedig négyszáz koronás üzletet mulasztanék el, ha korán reggel ott nem vagyok, — hát rázzon ám föl és ha ellenkezni: tegyen ki a peronra minden teketória nélkül!

Ki is teszi az egyiket, csak úgy puffan! Reggelre kelve aztán a másik rátámad a váradí álomán:

— Maga betyár! maga sintér! maga Lueger! maga Patkó Bandi! maga templomrabló! maga ségecz!

— No, mi a'?

— Mért nem költött föl Ladányban, maga kasszafuró? Maga gazember!

A másik konduktor már nem állhatja s oda szól a kollegájának:

— Már hogy tűröd ezeket a gorombaságokat? — Gorombaságok! felel ilegmatice amaz, — ezek gorombaságok! Hallottad volna csak azt a másikat, akít Püspökladányban kidobtam!...

Vajjon én helyettem is nem valaki mást találtak felkölteni? — Váradí Antal.

A Petőfi-Társaság új tagjai.

— Sas Ede, Szécsi Ferencz és Kéry Gyula. —

Budapest, december 28.

Rendkívül érdekes lefolyással ma délután tartotta tagválasztó közgyűlését a Petőfi Társaság. Az ülésen a következő tagok voltak jelen: Herczeg Ferencz, Endrődi Sándor, Ferenczi Zoltán, gróf Teleki Sándor, Pap Zoltán, Szávay Gyula, Hatala Péter, Jakab Ödön, Pósa Lajos, Váradí Antal, Prém József, Kabos Ede, Lampérth Géza, Szabóné Nogáll Janka, Kiss József, Neugebauer László, Bársony István, Koroda Pál, Ferenczy Ferencz, Sebők Zsigmond, ifj. Ábrányi Kornél, Erdődi Béla, Ambrus Zoltán, Vértesy Gyula és Torkos László. Összesen huszonötten.

A közgyűlést Herczeg Ferencz elnök nyitotta meg és mindenekelőtt tudatta, hogy a tisztikar mandátuma lejárt. Hatala Péter, mint korelnök, elfoglalta az elnöki széket, míg a legyzői tiszttel Prém Józsefet bizták meg. Hatala indítványára a társaság elnökévé egyhangulag újból Herczeg Ferenczet választották meg, aki nyomban el is foglalta ismét az elnöki széket. Másodelnökök lettek: Endrődi Sándor és Ferenczi Zoltán; Főtítká: Váradí Antal; ellenőr: Neugebauer László; ügyész: Farnady József.

Ezután a tagválasztásra került a sor. Elsőbben az ajánlott tiszteletbeli tagokat választották meg, valamennyit egyhangulag. Tiszteletbeli tagok lettek: gróf Andrássy Dénes, Kiss József, dr. Meitzl Hugó, gróf Teleky Géza, báró Kaas Ivor, id. Szinnyey József, Kalmár József és Berczik Árpád.

Majd a rendes tagok választása következett. Jelölték: 1. Kéry Gyulát, ismert dalköltőt, aki tizenöt év óta eredményesen és legönzetlenebbül gyűjtötte az országban elszórt Petőfi-ereklyéket; a Petőfi-házban levő ereklyéknek több mint a felét ő szerezte meg. 2. Sajó Sándor költőt, aki már több pályadíjat nyert ugy a Petőfi-társaságban, mint az Akadémián. 3. Szécsi Ferenczet, az ismert novella- és színműíró. 4. Nagy Károly református lelkész, poétát és egyházi író. 5. Sas Edét, a közismert népszerű novella- és regényíró. 6. Zboray Aladár novellistát és színműíró. Betöltendő volt három hely.

Az első szavazás alkalmával, amely mind a három helyre egyszerre történt, a szavazatok a következőképpen oszlottak meg: Kéry Gyula 21, Sajó Sándor 8, Szécsi Ferencz 13, Nagy Károly 4, Sas Ede 12, Zboray Aladár 8.

Az abszolút többséget nyomban megkapták: Kéry Gyula és Szécsi Ferencz. Őket az elnök megválasztották nyilvánította.

Ezután a kisebbségben maradt közül legtöbb szavazatot nyert Sas Edére szavaztak igen-nel és és nem-nel. Beadatott 16 igen és 9 nem. A harmadik helyre tehát Sas Edét választották meg. Az üresedésben levő három hely betöltésén, a többiekre természetesen már nem szavaztak újból. A tagválasztás végeztével Kéry Gyulát títkárának választotta a társaság. Majd a Bulyovszky-pályázatot döntötték el, amely szavazásra alkalmas lírai költeményre volt kitűzve. Bírálok voltak: Prém József, Zempléni Árpád és Lampérth Géza, akik 160 pályamunkát olvastak át. A bíráló-bizottság jelentését Prém József terjesztette elő. A nagy tömeg versből négyet választott ki a bizottság; ezeknek ezime: A szép Dócziné, Az utolsó magyar, A kerek asztal mellett, A menyország. A bizottság javaslata az, hogy a 200 koronás díjjal jutalmazzák A menyország című rapszódit, míg a másik háromat dícsérettel tüntessék ki.

A bizottság javaslata előadgatván, felbontották

a nyertes mű jelítés levelét, amelyből Váradí Antal neve tűnt elő.

A megdicsért költemények jelítés leveleit csak a szerzők jelentkezése esetén bontják fel.

Végül megállapították a január 6-iki nagygyűlés programját. A nagygyűlésen az elnöki megnyitó beszédet Ferenczi Zoltán fogja tartani, a títkári jelentést Váradí Antal főtítká terjeszti elő. Verset Endrődi Sándor, Váradí Antal és Szávay Gyula olvasnak, Herczeg Ferencz novellával szerepel, míg Kéry Gyula megtartja székfoglalóját a Petőfi-ereklyékről. A nagygyűlést a régi szokás szerint lakoma követi.

(*) Az Opera újévi munkarendje. Az Operaháznak újév utáni munkakörét az igazgatóság következőleg tervezi: Legközelebbi újdonság Mihailovicsi Ödön Eliána című 3 felvonásos nagy dalműve lesz, melynek szövegét Tennyson „Király idill“-jei után Herrig H. írta. A szöveget Ábrányi Emil fordította. Az újdonság főbb szerepeit Vasquezné, Szamosy, Anthes és Takáts tanulják. A dalmű betanításával és vezénylésével Kerner István karmester rendezésével Alszeghy Káimán főrendező bizatott meg. A teljesen új díszletek és jelmezek Kémény Jenő szcenikai főfelügyelő tervei szerint készülnek. Mihailovicsi dalműve után Goldmark Téli regge című 3 felvonásos új operája következik, melynek legelső bemutatója a bécsi cs. és kir. udvari operaházban január 2-ikára van kitűzve. E dalmű szövegét Shakespeare után Willner írta és báró Dóczy Lajos fordította. Svärdström Valborg asszonynak május elejére tervbe vett vendégszereplésével kapcsolatosan Tschalkovszkynak „Jolán“ című egyfelvonásos dalművének bemutatása is van tervbe véve, mely alkalommal a művész a címszerepet magyarul fogja énekelni. Ezen újdonságok körül az igazgatóság a következő régiek műveinek részben új szereposztással való előadását tervezi, így:

A sevillai borbély-t és a Traviatá-t Sándor Erzsivel; a Bolygó hollandi-t Szemerével és Erdőssel; Siegfried-et Burriánnal, Szemerével, Dérivel; Normant Sebeők Sárival, mint vendéggel, Sándor Erzsivel és Lunardival; a Mesterdalkok-okat Anthessel, Takátsal, Dálnokival; Istenek alkonyát Szemerével; Brankovics György-öt Takátsal. A műsor élénkítése céljából több rendbeli vendégszereplések vannak tervbe véve. Szamosy Elza eddigi vendégszereplései január 1-ével megszűnnek, mivel a művész ugyanaznap, mint rendes szerződött tag lép az Operaház kötelékébe. Szamosy Elzának legközelebbi új szerepei Goldmark „Sába királynő“-je és Wagner „Erzsébet“-je (Tannhäuserből) lesznek. Januári vendégek: Burrián Károly, továbbá két magyar énekesnő: Mezők Anna (Lohengrin, Elza szerepében) és egy brassói énekesnő, ki eddig Németországban működött (Varázsfiúvolában „Pamina“ és a Büvös vadászban „Agatha“ szerepében.) Februárban Burrianon kívül Weidt Lucie cs. és kir. kamaranékesnő fog vendégszerepelti legjobb szerepében, az „Aida“ című szerepében. Márciusra esik ismét egy magyar énekesnő, Sebeők Sári vendégszereplése (jelenleg a frankfurti opera tagja): Normában (címszerep), Sába királynőjében (Sulamith), Troubadourban (Leonora) és Prófétában (Bertha szerepében.) Vendég lesz továbbá márciusban Feinhals Frigyes bajor kir. kamaranékes is, aki ezuttal eddigi szerepein „Hans Sachs“-on, „Bolygó hollandi“-n és „Don Juan“-on kívül egy újabb híres szerepében, a „Tell Vilmos“ című szerepében fog fellépni. Áprilisban Feinhalson kívül, kinek fellépései márciusról áprilisba nyúlnak, a drezdai kir. operaház magyar származású énekesnője: Eibenschütz Riza fog vendégszerepelti, többek között a Hugonották-ban (Valentine) és a Sába királynőjében (Sulamith). Április végre Destin Emmi porosz kir. kamaranékesnő vendégszereplése tervezetik, amely május első napjaiban nyerne befejezést. Destin után májusban Svärdström Valborg asszony és az időközben

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.

Kérjünk: földrajzi, történelmi, természetrajzi és mesecsokoládét.

Amerikából visszatért Burrian fognak újból vendég-szerepelné.

Az igazgatóság az 1908. évre 150 előadásra hirdetett bérletet. Ezekon kívül tart a jövő évben 40 bérletszünetes előadást és pedig: 20 előadást rendes helyárrakkal, 20-at pedig mérsékelt helyárrakkal. A mérsékelt helyáru bérletszünetes előadások számát az eddigi 10 helyett, jövő évre 20-ra emelte.

(*) **Gyermekek a Vigszínházban.** Kedves, jókedvű nevetéstől és lázas izgalmától meleg délutánja volt ma a Vigszínháznak. Komor Gyulának, a gyermekek régi nagyszivű barátjának mesejátékát, a „Jókedvű Matyó“-t játszották először a színház fiatalabb színészei vidám jókedvvel és még vidámabb visszhanggal. A darab gyermekeket mulattató bohóságai mögött a humor nemesebb forrásai rejtőznek; meleg szív és sok értékes megfigyelés. A modern gyermek fantáziájához szől nagyon hatástudóan, csupa aktuális célzással, sőt még — kabaréval is. A Vigszínház pompás, igazán mesébe illő keretet adott a darabhoz; a színészek közül Komlósi Ilona és Sarkadi Aladár sok melegséget és jókedvet. Gyöző, Deréki, Maróczy Molnár Aranka és Pásztor Ferike is odaadással szolgálta a gyermekek ügyét. A nézőtér teljesen megtelt lelkes, tágranyított gyermekszemekkel.

* **A Nemzeti Színházban szombaton, január 4-én bemutatott előadás lesz.** Először kerül színre „Az igaz ág utja“ című 3 felvonásos társadalmi színmű, melynek Beér Tamás a szerzője. A szerzőnek ez az első színpadi műve. Színházi körökben, akik a darabot olvasták, tartalmasnak, irányánál és alap gondolatánál fogva érdekesnek tartják a darabot és így sikert jósolnak az alkalommal a színháznak is, a szerzőnek is.

(*) **Modern Színház-Kabaret.** Az Andrássy-úton lévő Modern Színház-Kabaret tegnap este mutatta be januári műsorát. Az új program a decemberi produkciók jószágáról tesz tanúságot, amelyek, úgy látszik, annyira tetszettek, hogy az igazgatóság megtartotta őket s csak három-négy számot cserélt ki újjal. Az új számok közül egyet a Fővárosi Orfeumban, egyet pedig a Városligeti Szinkörben hallottunk már és ott is nagyon tetszettek. A közönség ma is szívesen fogadta a régi ismerősöket. A vadonatújok közül a legjobban a „Nagymama“ nyerte meg a közönség tetszését. Medgyasszay Vilma poétikus előadásában minden finomsága érvényesült a dalnak. Egy „Illemtaná“ című bohóságot is játszottak, de a nézőtér kellekek közül kifeleddék az illatszerek üveget, amelyet ehhez az apróságokhoz ki kellett volna osztani a publikum közt. Kellemes volt Nyárai Antal, mint conferencier, aki szeretetreméltón útsegítette némely döczenőn az előadást.

(*) **Komlóssy Emma sikere.** Komlóssy Emma tegnap este lépett fel az aradi színpadon Cassanovában és egy csapásra meghódította a közönséget. Az aradi sajtó e sikert példátlanul írja és konstataja, hogy a közönség kevés fővárosi művésznőt részesített oly ovációban, mint Komlóssy Emmát. Érdekes, hogy valahányszor a művésznő valamely városban vendégszerepel és így Aradon is, a sajtó fellépését mindig szerződtetéssel hozza kapcsolatba. Holott Komlóssy Emma éppen nemrégiben a vidék egyik legnagyobb szintársulata igazgatójának nagyon fényes ajánlatát utasította vissza.

(*) **A Gyermekszínházban a karácsonyi ünnepek alatt Feld Mátyás bájos varázsrégiéje, az „Ezer-egy éj, vagy Paprika Jancsi és Tojás Peti kalandjai“ vonzott teljesen zsúfolt házakat.** A közönség nagyon jól mulatott és sokszor zajosn megtapsolta a kis szereplőket. Szerdán, újév napján a műsor változottságáért, „Hófehérke és a hét törpe“ című kedvelt varázsmesét adják. Az előadások mindig délután 4 órakor kezdődnek. Jegyek előre válthatók az ismert elővételi helyen és a színház helyiségében (VI., Révay-utca 18.).

(*) **Vidéki színészet.** Kolozsvárt nagy sikerrel került színre a „Varázskeringő“. Janovics igazgató bőkezűen állította ki az operettet és legjobb erőt foglalkoztatta a darabban. Franzit Berki Lilly játszotta egyéniségének minden bájával, vidáman, frissen. Dalait csengő hangon énekelte, sok tapsot aratva. Partnere, Király Ernő elegáns Niki hadnagy volt s mulatságos fejedelem Hetényi. A zenekart Virányi karnagy dirigálta lendülettel.

(*) **A „Budapesti Cabaret Színház“ új műsora.** Hétfőn, december 30-án mutatja be a Budapesti Cabaret Színház januári, teljesen új műsorát. A nagy Endre vezetése alatt álló páratlan népszerűségű Cabaretnak ez új műsorán huszontöt új cabaret-számot kívül négy új kis szindarab és négy új színpadi tréfa szerepel. A szindarabok: 1. A közös konyha. 2. A gramofon-lemez. 3. Estély Kuczoráknál. 4. A pesti kávéház. A színpadi tréfák: 1. Duczi gróf soffőrje. 2. A Nemzeti Színház udvarán. 3. A kutyamosó. 4. A vajda a Cabaret-ban. A hétfői új műsor keretében Nagy Endrén kívül fellépnek: László Rózsi, Ferenczy Károly, Fábian Kornélia, akit a Cabaret most szerződtetett tagjai sorába, Balogh Böske, Bibor Olga, Kepf Jolán, Sajó, Gabányi, Huszár, Mahr, Kóváry, stb.

(*) **Az Intim Színház vasárnap két előadást tart és pedig délután 3—5-ig és 5—7-ig.** Hétfőn és kedden azonban délután csak egy előadásban lesz része a hallgatóságának 3—6-ig. Ma két újdonságot adtak ismét szép sikerrel, a „Drágám hazudik“ elnevezésű pergő nyelvzetű blüette-et, amelyben Szász Ilona szépségével, Gabányi László játékaival brilirozott, színre került azonkívül Keleti Mártonnak a „Vihar“ című egyfelvonásos, amelyben Radnai Zsuzska ragadta el temperamentumos alakításával a közönséget. Hétfőn Gézy Istvánnak egy parasztbodyátát mutatják be először.

(*) **Új gyűjteményes kiállítás.** Ujváry Ede gyűjteményes kiállítását holnap, vasárnap délután egy órakor zárják be s nyomban hozzáfognak Zombory Lajos festőművésznők gyűjteményes kiállításának rendezéséhez. Ez a tárlat január 4-én, délután 5 órakor nyílik meg ünnepélyesen Könyves Kálmán művészeti társaság szalonjában és a sajtó képviselőinek január 3-án, pénteken mutatják be.

(*) **Hangversenyek.** Gerhardt Elena tegnap lépett fel először ezidén Berlinben és ismét teljesen elragadta közönségét. Figyelmeztetjük a budapesti zenei köröket, hogy Gerhardt kisasszony, ki nálunk először fog bemutatkozni önálló dalestélyén, csütörtök, január 9-én, elsőrangú művésznő, kinek hangversenye a szezon legérdekesebbje közé lesz sorolandó.

A Cseh vonós-négyes második kamarastélye iránt, mely kedden, január 14-én lesz megtartva dr. Adler Mihályné zongoraművésznő közreműködésével, már a legmagasabb érdeklődés mutatkozik. Ezuttal Haydn és Beethoven vonós-négyesei között a Cseh vonósok igen érdemes tagjának, Suk Józsefnek egy zongoranegyese kerül előadásra először Budapesten.

Staegmann Helén bajor k. kamaracénekesnő jövő héten Bécsben tartja meg első dalestélyét, ahol múlt évi bemutatkozása óta nagy tiszteletben részesül. Budapesten először rendezi Staegmann kisasszony önálló hangversenyét, péntek, január 17-én, nagyon izléses és értékes műsorral.

Ripper Alice zongoraművésznő, a magyar Carreno, ki az utolsó években Európa legnagyobb zenei városaiban szerzett magának világhírt és dícsőséget, több évi távollét után zongoraestélyt rendez, szerdán, január 22-én a Royal-teremben. Jegyek Gerhard, Cseh vonósok, Staegmann, Reuter és Ripper hangversenyeire Méry Bélánál válthatók.

Ritchie Albany angol hegedűművész, ki most legújában szenzációs sikert aratott Berlinben, európai körutja alkalmából, hozzánk is eljön egy estére és pedig január 13-án, hétfőn a Royal-teremben tartja önálló bemutatkozó hangversenyét, midőn Cernikoff Vladimir orosz zongoraművészt fogjuk szintén először hallani. Jegyek a „Harmonia“ zeneműkereskedésben kaphatók.

A IV-ik Grünfeld—Danziger—Herzl—Bürger hangverseny vasárnap, január 5-én lesz a Royalban a következő műsorral: 1. Haydn négyes, C-dur. 2. Volkmann, B-moll hármas, Ipolyi Valéria zongoraművésznővel. 3. Sekles. Szerenád 2 hegedűn, brácsa-, cselló-, nagybőgő-, hárfá-, fuvola-, oboa-, klarinét-, fagót- és kürtre, (első előadás) vezényli Kerner karnagy, közreműködnek: Gianicelli, Mosshammer, Prasky, Bijnevelt, Förster, Wieschendorff és Weidl tanárok. Ezen hangversenyre már csak igen csekély számú jegy van Rózsavölgyi és társánál.

A január 8-iki rendkívüli filharmoniai hangversenyen egy újdonságzásba menő érdekes művet mutatnak be: Wagner Rikárd „Rute Britannia“ fölött írt nyitányát, melyet a mester 1839-ben szerzett Königsbergben. A mű azóta elveszett és csak három évvel ezelőtt találták meg a partitúrát Angliában. Ezt most Wagnernek még más három ifjúkori művével együtt kiadta Mottl Félix. Az est vendége Bossi Enrico lesz. Mivel a bérlek elővételi joga már megszűnt, az általános árusítás már megkezdődött Méry Bélánál, (Andrássy-ut 12. szám.)

FŐVÁROS.

(*) **A központi választmány ülése.** A központi választmány ma délelőtt ülést tartott dr. Bárczy István polgármester elnöke és dr. Seregi Zoltán tanácsjegyző előadása mellett. Az ülés tárgya volt: Az 1908. évi képviselőválasztó névjegyzék hitelesítése. A hitelesítés megtörtént és ezzel az ülés véget ért. Az elnök dr. Bárczy István ezután köszönetet mondott a választmány régi tagjainak működésükért. A választmány nevében Radocza János üdvözölte a polgármestert és az új esztendő alkalmából a választmány legjobb kívánságát tolmácsolta. Beszédét így fejezte be: Nagy feladatok, igen fontos kérdések megoldása vár a főváros minden tényezőjére. Annak a reménynek adok kifejezést, hogy a közgyűlés a polgármester bölcs vezetése alatt sikeresen fogja megoldani ezeket a kérdéseket szeretett fővárosunk érdekében. Isten áldását kérem ehhez.

(*) **Jótekonyczélú előadások az iskolákban.** A „József királyi herceg szanatórium-egyesület“ azt kérte, hogy a főváros iskoláiban vetített képekkel előadásokat rendezhessen. A fővárosi tanács a közoktatási ügyosztály előterjesztésére megengedi, hogy a „József királyi herceg szanatórium-egyesület“ a főváros iskoláiban 20 filléres belépő-díj mellett vetített képekkel előadásokat rendezhessen a földrajz, történelem és természetrajz köréből. Kiköti azonban a tanács, hogy a szegénysorsu tanulók az előadásokat ingyen látogathassák s hogy az előadásokat és képeket az iskolában való bemutatás előtt a szakfelügyelőknek be kell mutatni. Mozgó fényképeket bemutatni, minthogy az iskolák ilyen célra berendezve nincsenek, nem szabad.

(*) **Városi alkalmazottak betegsegítése.** A főváros a törvénynek megfelelően ideiglenes alkalmazottait, szolgálóit és munkásait beíratta a Budapesti Kerületi Betegsegítőpénztárba, hogy betegség esetén ingyenes orvosi ellátást és gyógyszert kapjanak. Ezért a kedvezményért a főváros tekintélyes összeget fizet a pénztárnak s viszont az alkalmazottaktól is elég nagy járulékot von le. Ezenkívül azután a főváros nem törődik az alkalmazottak dolgával, ami igen kellemetlen panaszokra adott alkalmat. Az alkalmazottak ugyanis semmiféle igazolást nem kaptak a fővárostól, hogy ők a pénztár tagjai, ilyen igazolás hiányában pedig az orvosok nem rendelnek ingyen s a gyógyszertárak sem adnak orvosságot. A drágán fizetett kedvezménynek tehát arra a sok száz szegény alkalmazottra semmiféle értéke nincs, tisztán bürokratikus nemterődősség, mert ha már nagy buzgalommal megkötötték a pénztárral a szerződést és intézkedtek, hogy az alkalmazottakon a járulékokat behajtsák, ugyanazzal az erővel gondoskodniok kellett volna arról is, hogy minden egyes beiratott tagnak kezében legyen a tagsági igazolványa, amelynek ellenében jogosan követelheti magának a szerződésileg biztosított kedvezményeket. Ez a legkevesebb, amit minden beiratott tag elvárhat a fővárostól.

(*) **Itélkezés kihágási ügyekben.** A budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár azzal a kérelemmel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy az 1907. évi XIX. t.-ezikk alapján keletkező kihágási ügyekben való itélkezésre egy kerületi előjáróságot delegáljon. A miniszter a tanácsból, a tanács pedig az előjárói értekezletől kérvén véleményt, a kerületi előjárók nem javasolják a kérelem teljesítését és kérik, hogy a törvény helyes rendelkezésének megfelelően mindegyik kerületi előjáróság maradjon meg a kerületben elkövetett kihágások bírójának, mert ez célszerűbb, az iparosokra nézve is jobb s a pénztárra nézve sem lehet terhes, mióta mindegyik kerület más-más napon és időben tárgyalja ezeket a kihágási ügyeket és így a pénztár egy képviselővel is lebonyolíthatja minden előjáróságnál ügyeit.

(*) **Az állategészségi telep.** Az állategészségi telep nem felel meg a céljának s a szakbizottság Melly Béla tanácsos elnöklésével ma tartott üléséből azt a javaslatot tette, hogy bővítsék ki a telepet, mert a berendezéssel nem lehet minden állati hullát földolgozni. Földváry Imre kérdésére Preuszner Ferencz közbizottsági igazgató kijelentette, hogy a közönség valóságilag elkapodja a párolt húst s háromszor annyit is értékesíthetnek.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használati valódi áldás a gyomorba-
osoknak és székzsorulásban szenvedőknek.

Igmándi

Keserűvíz

az elrontott gyom-
rot 2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kaphat mindenütt
his és nagy üvegek-
ben.

DR. HÖNIGIZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift.

Telefon 102-30.

Gyógytényezők:

Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvaló kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neurasthenia, hysteria.)
Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Idegfájdalmak, zsibbák.
(Neuralgiák, Ischias).
Szívbetegségek.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás
Bőrbajok Bőrviszketeg
Hajbetegségek (Hajhullás
kopaszság).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig —
előző egész napon át. — Kiváratra prospektus

EGYESÜLETEK.

(—) Közművelődési egyesületek kongresszusa. A magyarországi közművelődési egyesületek a napokban tudvalevően az Országos Magyar Szövetség meghívására értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a jövő év első felében egyesületi kongresszust rendeznek avégből, hogy a nemzetiségi támadásokkal szemben a magyarság védekező harcának egységes elveit megállapítsák. Az értekezlet a kongresszus előkészítésével s a programmi egybeállításával az Orsz. Magy. Szövetséget bizta meg, melynek részéről gróf Károlyi Mihály elnök és dr. Csányi Gusztáv jegyző most körlevélben közli az egyesületekkel a program-tervezetet, amelyet a program kitűzésében irányadóul vettek. Az Országos Magyar Szövetség elnöksége arra kéri az érdekelt egyesületeket, hogy a programra vonatkozó észrevételeiket és javaslatukat január 15-ig közöljék.

(—) Végzett tanulók közgyűlése. „A Budapesti Kereskedelmi Akadémia Végzett Tanulói Szövetsége” 1908. évi január hó 9-én este 8 órakor tartja rendkívüli közgyűlését a Budapesti Kereskedelmi Akadémia épületében, amelyre az elnökség a tagokat ez uton hívja meg.

(—) Előadás a szociológiából. A Társadalomtudományok Szabad Iskolájában (VII. Wesselényi-utca 17) január harnadikán, pénteken este kezd meg Marschan Géza „Közégszociológia” című előadását.

Mulatságok.

** Bölcsész-bál. A január 18-án, a Royal összes termében tartandó bölcsész-bálra gróf Apponyi Albert és neje kiltásba helyezték megjelenésüket. A rendező-bizottság a napokban küldte szét meghívóit. Aki tévedésből meghívót nem kapott s reá igényt tart, forduljon a bálbizottság irodájához (IV. Központi egyetem, II. em., Bölcsészethallgatók Segítő-Egyesülete). A bál irodája január 16-18-ig a Royalban lesz.

** A Kereskedelmi Csarnok Szilvesztere. A Magyar Kereskedelmi Csarnok Szilveszter-estélyén színre kerül Bródy István által összeállított parodisztikus operette „A blamázszerző”, melyben a főváros előkelő művészeinek nagy száma lép fel. Előadás után táncz lesz.

** Szilveszter-est. A Felső-Krisztinakörúti Kaszinó e hó 31-én, saját helyiségeiben (I. ker., Krisztinakörút 81.) tombolával és tánczcsal egybekötött Szilveszter-estét rendez.

Megkezdődött a rendkívüli nagy elárusítás

SPORT.

Az olympiai bizottság elnöke.

— Gróf Andrassy Géza. —

London közelében, Shepherd's Bushon, készen áll már az impozáns külsejű, hatalmas Stadion, mely a jövő esztendő derekán, a modern olympiai játékok színhelye lesz, hol a sportok különféle ágában versenyre kelnek majd a nemzetek kiküldöttei az „olympiai világbajnok” címért.

Európa minden számottevő országában megalakultak már az olympiai bizottságok és nagy előkészületeket tesznek, hogy nemzetük sportja megállja helyét a világmérvőkésben. A magyar olympiai bizottság ügye már tavasz óta napirenden van, de a szövetségek áldatlan vizsgálata folytán még mindig csak a megalakulás előtt állunk.

Miután a Testedző Szövetség az általa elvállalt és reá bizott szabályzat-tervezetet nem készítette el, a vallás- és közoktatásügyi miniszter vette kezébe most az ügyet és gróf Andrassy Gézát, a Mac elnökét kinevezte a magyar bizottság teljhatalmu elnökévé.

Ezzel a tényével azt deklamálja a miniszter, hogy nem akarja a szövetségek harcizsákmányává tenni a magyar olympiai ügyet, mert olyan embert állított a bizottság élére, akinek nagy multját és tekintélyét mindenki respektálja.

Gróf Andrassy Géza egy negyedszázad óta vezéralakja a modern sportoknak, elsősorban pedig főleg az atletikának. Az angol sportok meghonosítója, néhai Eszterházy Mihály halála után lett a Magyar Atletikai Club elnöke és az ő működése egybeforrott az atletika fejlődésével és felvirágzásával. Mint az ország első lovasa, néhány év előtt meghonosította a lovaspoló-játékot és az ő vezetése alatt oly nagyot haladtak játékosaink, hogy a mult évben Osztonde és Frankfurtban már fényes győzelmeket arattak.

A magyar olympiai bizottságra nehéz feladat vár. Elsősorban a kiküldetés költségeinek összegyűjtése; mert hiszen a vallás- és közoktatásügyi minisztérium költségeloirányzatában erre a célra előirányzott 10.000 koronából a 20-25 főnyi magyar csapatnak utiköltségeit se lehet fedezni.

A sportágak és versenyzők megválasztása azonban már nagyobb nehézségbe nem fog ütközni, ha a bizottság a club-érdekektől eltekint. Azzal ugyanis minden sportember tisztában van, hogy legtöbb győzelmi eséllyel uszók és vívók szerepelhetnek az Olympiádon.

A 800 méteres staféta-versenyben, a magyar csapat: Halmay, Zachár, Halász és Hajós mondhatni verhetetlen. Fabinyi a melluszásban, Hendl pedig a hátuszásban indulhatnak elsőrangú eséllyel; míg Halmay az 50 és 100 m., Zachár pedig a 400 m. versenyben arathatnak győzelmet. A csapatvívást, mely a mi szabályaink szerint rendeztetik, Mészáros E., Békessy B., Halász Gy. és Szántay J. pártatlan zsíri ítélkezése után bizonyára megnyerik. Lovaspólo csapatunk szereplése elé a legnagyobb reménnyel tekinthetünk. Regattistáink Leviczky vagy Mannó révén a skiff-versenyekben, a Pannonia vagy pedig Gillemot trainer által összeválogatott csapatunk a nyolczasban szerepelhetnek szép sikerrel.

Atlétáink közül Somody J. (magasugrás), Szathmáry B. (rudugrás), Mudin (pentathlon), továbbá Lunczer (diszkosz), Veres (távolugrás), Weisz (birkózás) és Kovács (gátverseny) szintén beleszóhatnak a döntőküzdelmekbe.

Tennis flanel neterje	most	13 1/2 kr.
120 cm. angol cheviot, női ruhákra	most	39 kr.
Uri galér, egész finom	csak	12 kr.
Fegyházban kötött női harisnya	csak	20 kr.
Kötött férfi divat harisnya	csak	33 kr.
Férfi ing puha mellű	csak	1.55 kr.
Egész finom, férfi köpper nadrág	csak	1.45 kr.
Férfi Jäger ing és nadrág	csak	1.38 kr.
12 drb. angol batiszt zsebkendő	csak	1.25 kr.
Flanel portrió, egész nagy	csak	18 kr.
Férfi háló ing, egész finom	csak	1.75 kr.
Női ing ajour betéttel	csak	98 kr.
6 szeni. szines kávé ajour készlet	csak	2.95 kr.
Női glassé kesztyű, egész finom	csak	98 kr.
Tiszta olyem férfi nyakkendő	csak	39 kr.
Selyem előtt szoknya, minir fodorról	csak	3.75 kr.

Az olympiai bizottság legfontosabb feladata ezek. Midőn embersportunk legkiválóbb vezérfrfiát új pozíciójában a legnagyobb bizalommal fogadjuk, kívánjuk a legfényesebb Olympiádon, hogy a magyar trikolor minél többször lobogjon a győzelmi árbóczon.

() A Nemzeti Sportnak ez esztendei utolsó száma, ismét érdekes tartalommal jelent meg. Különösen érdekesek József főherczeg gyermekeiről közre adott képek, melyek József, Ferencz és László főherczegeket vivő- és nyári testgyakorlataik alkalmából örökítik meg. Kóváry János kitűnő cikkének, mely a rókáról szól, befejező részét adja a lap és egy humoros cikkét a jövő század vadliba-vadászatáról. Tartalmasak és sok új hirrel bővelkednek az atlétika, vívás, jég sport, uszás, football, torna és léghajózás rovatok, továbbá a N. S. melléklapját képező Automobil is.

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlhat beszerzési források

BUDAPESTEN.

Angol férfi- és női- szabó.

Pohner Ferencz férfi és női szabó Váci-utca 26 Páris-utca sarok. Állandó nagy válasz a legújabb divatszövegetekben.

Biztosítás.

Első Leánykibiztosítási Együt m. sz. Gyermekek- és élet biztosító intézet Budapest. VI., Teréz-körút 40-42.
Alapítotott: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Ed-
dig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Assicurazioni Generali (Triest) ált. biztosító-társaság.
Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 300 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint inuallatási és leánykibiztosítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betöréses lopás elleni és üvegbiztosítások. — Légbiztosítás a Magyar jég- és vízöntőbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcson részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ és Magy. kir. szab. osztályorszájék főelárusító helye: VI. Andrassy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV. Károly-körút 18; IV. Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarkán. VII. Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII. Üllői-ut 6. sz.
Belvárosi takarékpénztár r.-t. Budapest, IV. Klyó-tér 1. sz. Alapítók: 10 millió korona. Alapítotott 1892.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pizsurnyi L. utoda Janisch János és fia Budapest, VII., Jostka-utca 12. sz. csatornázási vállalat, épületbádogos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszékek, vízeldek, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvizgyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő-tűzhely összekötéssel vagy saját tűzhelyvel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házban. Telefon 20-83.

Háztartási cikkek.

Droga és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz. „Szabadság”-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12-30. **Hesz Izidor és Társa „Korona”-drogeria.**

3000 darab Frottir-törülköző 25 krtól kezdve. Játékárúk, disztargyak minden elfogadható árban amíg a készlet tart

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

Pfeifer Pál és Testvére

IV, Kecskeméti-utca 6. szám.

és
Andrassy-ut 17. sz

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A bajai főnyeremény. A bajai kereskedelmi- és iparbank sorsjegy-ügye, melynek fejleményeit a közönség hónapok óta nagy érdeklődéssel kíséri, eljutott végre egy jelentősebb forduléhoz. Tegnap fejezte be a szabaddai törvényszék ebben az ügyben a vizsgálatot. A vizsgálat eddigi eredménye szerint a bajai kereskedelmi és iparbank ellen különösebb terhelő adat meg nem állapítható. Ez a fordulat pedig annyiban nagyjelentőségű, mert a bűnpör folyamán már olyan adatokról is beszéltek, amelyek súlyos vádat tartalmaztak a bank könyvelőjére nézve. Az első szakértői vélemény bebizonyítottan vette azt, hogy a bank könyvelője, **Wagner Antal** követte el a hamisítást s hogy a nyerő sorsjegyet a könyvekben hamisítások révén tüntette fel a bank tulajdonánál. E terhelő szakértői vélemény alapján tartóztatták le **Wagner Antal** könyvelőt és vizsgálatot rendeltek el **Schön Antal** vezérigazgató és **Pigly Károly** pénztáros ellen. Ezt a szakértői véleményt azonban **Neumann Zsigmond** ellenőrző szakértő sok tekintetben megzafolta. Az ellenőrző szakértő ellenvéleményére ugyanis pótvéleményt adtak be a szakértők, melyben beismerik, hogy sokkal kevesebb idő állott rendelkezésükre, hogysem alapos és a részletekre mindenben kiterjedő véleményt adhatnának.

Az újabb szakértői vélemény elismeri, hogy nem lehetetlen, hogy a tintafolt csak véletlenségből került a könyvbe s az sem feltétlenül bizonyos, hogy a 40 szám volt a tintafolt alatt. A vizsgálat megállapította azt is, hogy a bank igazgatóját és igazgatóságát semminemű hiba vagy mulasztás nem terheli és hogy **Wagner** a bank sorsjegy-osztályát és az erre vonatkozó könyveket önállóan vezette. A bűnpert azt teszi bonyolulttá, hogy eddig nem sikerült még megállapítani, hogy a huzás idején ki volt a sorsjegy, a banké-e avagy Eckerté. Hogy tulajdonképpen kitől akarta elvenni a milliót **Wagner**?

Eckertnek eddig nem sikerült igazolnia, hogy az övé volt a 40. számú sorsjegy. Erre csak közvetett bizonyítékok vannak, viszont ilyen bizonyítékok a banknak is rendelkezésre állanak. A bűnpert tárgyalása valószínűleg február havában lesz.

§ Tékozló Hu. Szokatlanul nagy érdeklődés mellett folytatta a törvényszék ma délelőtt Biringer Tivadar és Haasz Jenő ügynök köz- és magánokirathamisítási bűnyüének tárgyalását. A mai napot dr. Böhm kir. ügyész vád-, továbbá dr. Vaisz Sándor és dr. Visontai Soma védőbeszédét vették igénybe. A kir. ügyész mindkét vádlottat magán- és közokirathamisítás címén kérte elítélni, a védők ellenben a teljes felmentés mellett érveltek. A pörbeszédék délután két óráig tartottak, amikor az elnök hétfő déli 12 órára tüzte ki az ítélet kihirdetését.

§ A Kövér-Odescalchi válópör. Érdekes bűnyü került ma délelőtt főtárgyalásra a temesvári kir. törvényszéknél. Theodos Mihály városi rendőrt hamis tanúzás büntetével vádolja a kir. ügyész, mert Kövér Gusztáv földbirtokosnak neje, Odescalchi Alinka hercegnő elleni válópörében tanuként lett kihallgatva és e pörben állítólag hamis tanuvalomást tett, amelyet esküvel erősített meg. A válópörben a hercegnő tanukkal akarta a többek között igazolni azt, hogy Kövér Gusztáv 1903. december 31-én Temesvárott járt és ott egy éjjeli mulatóhelyen átdorbézolta a szilveszteri éjszakát. Kihallgatták Theodos Mihály temesvári rendőrt is, aki abban az időben annál a mulatónál volt alkalmazva, mint háziszolga. Theodos azt mondta, hogy Kövér azon az éjjelen tényleg ott mulatott a mulatóhelyen. Ezzel szemben gróf Serényi Béla és neje eskü alatt vallották, hogy Kövér Gusztáv 1906. december 31-én Budapesten volt velük együtt édes anyjuk látogatására és 31-től január 6-ig Budapesten tartózkodott. A gróf és grófné ezen vallomását Kövér Gusztáv is megerősítette. — Ezekután dr. Keller István országgyűlési képviselő, fővárosi ügyvéd, Kövér Gusztáv jogi képviselője 1907. július 15-én bűnvádi feljelentést adott be a temesvári kir. ügyészhez Theodos Mihály ellen hamis tanúzás büntetése miatt. Fehér Antal kir. törvényszéki vizsgálóbíró megindította a vizsgálatot és elrendelte Theodos Mihály és Kövér Gusztáv szembesítését. Theodos a szembesítés alkalmával kijelentette, hogy tévedett, nem Kövér Gusztáv az az ur, akit ő a kérdéses szilveszteri éjjelen a mulatóhelyen látott. A főtárgyalás iránt óriási az érdeklődés.

A mára kitűzött főtárgyalást a törvényszék elhalasztotta, mert a kir. ügyész a válópör iratainak beszerzését kérte, amelyek lényeges körülményekre nézve nyújthatnak felvilágosítást.

§ Ellélt párbajozók. Ez év januárban egy kávéházban Hódy Gyula országgyűlési képviselő és Vidéky Aladár összeszólkoztak. Emiatt a képviselő provokálta Vidékyt. A felek kardpárbaüt vettek, mely Hódy sebesülésével végződött. A párbajozó feleket ma vonták felelősségre a büntetőtörvényszék. A bíróság Vidéky Aladárt párvialadal vétségéért tíz napi, Hódy Gyulát pedig három napi államfogházra ítélte. Az ügyész és Hódy megnyugodtak, Vidéky ellenben felebbezett.

Nyilt-tér.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Liqueurs
ROCHER
Frères
La Côte St. André
Cherry-Brandy

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható közzvény-, asztma-, görvélkyör-, szív-, idült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és nemely fontosabb borbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szőlőhűtés és elmozavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógylással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelés helye van Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 6-1-jg és 3-6-ig. Díjazott levélre várszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymóda.

KALIPTAS

a legjobb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J. L.** ca. és kis adv. száll Budapest, IV., Koronaherozeg-u. 2. yógyszertár, drogeria és finomabb üzletekben. Kis tubus 40 fillár Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

Téli fürdőnk a Szt.-Lukácsfürdőben.

Természetes forró-meleg kén-s források. Iszapfürdők, iszapborogások, mindennemű természetes fürdők, vizgyógykezelés, massage. Lakás és gondos ellátás. Csúsz, koszvé y ide-, borbajok gyógykezelése és a téli fürdőkura elől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budapest-Buda.

„Szt.-Lukácsfürdő“ Részv.-Társaság.

A «Vasárnapi Ujság»

a magyar művelt közeposztály kedvenc családi lapja, ezental is oly irók közleményeit hozza, a kik irodalmunk legmagasabb színvonalán állnak. A jövő (55-ik) évtolyamban **Rákosi Viktor**nak egy szenzáczió számba menő új renyét, továbbá; Fogarazzo világhírű regényét, «Piccolo mondo antico»-t **Bozerédj István** főispán fordításában fogja közölni. A «Vasárnapi Ujság» főmunkatársa **Mikszáth Kálmán** pedig a lapnak lehetőleg minden számára fog írni valamit, a miat ő maga mondja a «Vasárnapi Ujság»-hoz intézett szikériszó szellemű levelében: «... Szeretnék valami újat közölni a «Vasárnapi Ujság»-nak...»

Az előfizetők (ezok is, kik újv után lépnek az előfizetők sorába) kerécsenykor a «Kerécseny»-t, díszes kiállításu gazdagon illusztrált, értékes színes mellékletekkel bővített s kiváló irodalmi becsű albumot ingyen kapják. A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negyvedvre 4 korona. Mutatványszámokat szivosen küld a kiadóhivatal: Budapest, IV. kor. Egyetem utca 4.

A málnási SICULIA forrásvíz

páratlan nyálkaoldó és étvágygerjesztő; a gyomorégést azonnal megszünteti. A gége, torok, tüdő, gyomor, vese hurutos bántalmainal az

összes gyógyvizek hatását föllmulja. Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben.

Főraktár:

BRAZAY KÁLMAN, BUDAPEST,
Jozsef-körút 37. — Telefon 59-46.

Fővárosi Orfeum

Nagymező-utca 17.

Waldmann Imre ig.

Vasárnap, december 29-én, d. u. fél 4 órakor

nagy díszelőadás

az Ujságkiadó Tisztviselők Egyesületének segélyalapja javára

Medgyaszay Vilma kisasszony,
Nagy Endre ur,
Ruth St. Denis közreműködésével.

1-ső rész	MŰSOR:	2-ik rész:
1. Zene.	7. Zene.	
2. Les Revells.	8. Nagy Endre.	
3. Baumann.	9. Medgyaszay Vilma.	
4. The Neisons.	10. Ruth St. Denis.	
5. Gyárfás.	11. Előképek.	
6. Rébla.	12. Zár művel.	

Teljesen szolid családi műsor!

HELYÁRAK:

Páholy, I. emelet	—	—	—	K 16.—
Páholyülés	—	—	—	4.—
Zeneári ülés, I, II. sor	—	—	—	4.—
Zeneári ülés III-IV. sor	—	—	—	3.—
Földszinti számozatlan ülés	—	—	—	2.—
Belpő II. emeletre	—	—	—	1.—

Ez év végén

50 éves pályafutását fejezi be a legjobb magyar élclap, az

„Üstökös“.

Ebből az alkalomból az „Üstökös“ kiadóhivatala azt a kedvezményt nyújtja az Egyetértés előfizetőinek (nyilvános helyiségek kivételével), hogy

1/4 évre (3 K helyett)	2 K-ért
1/2 „ (6 „)	4 „
1 „ (12 „)	8 „

rendelhetik meg az Üstököst.

Utalványczim: „Üstökös“ Budapest.

Az Üstökösnek állandó rejtvényrovata van. Minden megfejtő — kivétel nélkül — értékes jutalmat kap.

Az 50 éves jubileum alkalmából megjelenő ünnepi számot minden új előfizető megkapja.

Pályázat

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége pályázatot ír ki ezennel egy fogalmazói állásra, amelylyel 3000 korona évi fizetés jár.

Ajánlkozóknak közgazdasági képzettséggel és irodalmi jártassággal kell bírniok, szükséges továbbá, hogy az illető gyakorlott gyorsíró legyen.

Ajánlatok január 15-ikéig nyújtandók be a Szövetség irodájába (V., Zrínyi-utca 1).

„LIST“

TELEFON 29-36.

személy- és teherfelvonók mindenféle üzemre.

Budapest, VIII. Nap-utca 22. szám.

HAVERLAND ANTAL

TELEFON 29-66.

KÖZGAZDASÁG.

Még egy „magyar bankár.” Körülbelül egy éve annak, hogy a berlini rendőrség jóvoltából tudomást vettünk azokról az urakról, akiket külföldön szétbontottak, mint magyar, helyesebben budapesti bankárokat ismernek és pedig abból az okból, mivel ezek gyanus tőzsdéizleteket ajánlgatnak a hiszékeny külföldieknek. Pár héttel ezelőtt a „Fr. Ztg.” tette szavá ezeknek a „bankároknak” a működését és felsorolt több céget, melyek külön lapot adnak ki céljaik elérésére, amelyben hangulatosnak és cikkek jelennek meg és nagy nyereséggel kecsegtető üzleteket kínálnak. Mondanunk sem kell, hogy mindezt nem szolgál éppen a magyar fináncziák dicsőségére s különösen a budapesti tőzsdét nagyon kedvezőtlen színben tünteti fel a külföld előtt, mely nem vizsgálja azt, hogy ezek a „bankár” urak már régóta nem tartoznak a tőzsde kebelébe, mert a tőzsdetörvény az ilyenfajta példás szigorúsággal jár el. Mielőtt a külföldi lapok, avagy a külföldi rendőrség figyelmét küldene, szükségesnek tartjuk, hogy megemlékezzünk még egy „magyar bankár”-ról, illetve annak lapjáról, melyet özönével visz a posta ma is Németország felé s amelynek a nyomára bukkantunk. Ez a „Central Merkur”, mely állítólag 18-ik évfolyamában jelenik meg s Magyarországon egyáltalában nem kapható, hanem minden példányát külföldre megy. A kiváló lap kiadójaként „Bankgeschäft der Administration des Central Merkur, Desider Auer” van megjelölve. A lap a cég üzleteinek csinál propagandát és játéka csábítja a közönséget. Megjegyezzük, hogy ilyen cég, mint a fentebb említett, már nincs is Budapesten, volt egy ilyen nevű bankár, aki később Párisba tette át tevékenységének színterét, de ugyázt, innen dirigálja a lapját. Figyelemmel fogjuk kísérni ezental is a tőzsdéjárték tekintetében propagandát csináló lapocskákat és kiadókat, már csak azért is, nehogy a külföld ismét reánk piritson ez ilyen dolgokkal.

Fizetéképtelenségek. Ma megint egy csomó fizetéképtelenség került nyilvánosságra. Ezek a következők: Förstner és Pataki festéknagykereskedő-cég (VI., Podmaniczky-utca 75.) a néhéz pénzügyi viszonyokra való hivatkozással, január 10-ig terjedő moratóriumot kér hitelezőitől. — Horvics Samu (Lipót-körut) kézműárukereskedő fizetéképtelen. Az árutartozások 44.000 koronát tesznek ki, amivel szemben 29.000 korona aktívum áll. — Tolnai Béla és Társa műszaki cikk- és gépkereskedő-cég (VI., Dávid-utca 18.) fizetési zavarokba jutott. A passzívák igen jelentékenyek. — Szekler Vilmos férfitábor (V., Erzsébet-tér 15. sz.) fizetéképtelen. Passzívái 93.000 koronára rúgnak és aktíváinak értéke 50.000 korona. — A bécsi hitelezői védőegylet pedig a következő fizetéképtelenségeket közli: Perczer Rudolf kereskedő Nagybecskerek; Neumann Ede kereskedő Pozsony; Aradszky és Dimity cég Óbecse; Freudeles Izsák kereskedő Budapest, VII., Garay-utca 44; Amoday József kereskedő Zimony; ifj. Tantner János kalapos, Pancsova.

Uj vasut Tátralomnicz—Tátrafüred között. Ismeretes, — s már régebben megirtuk — hogy a földmivélsügyi miniszter Tátralomnicz és Tátrafüred és Csorba-tó—Tátralomnicz—Barlangliget között keskeny vágányú villamos vasutak építését tervezi. E célra a miniszter 800.000 koronát irányzott elő, s

1908. évi költségvetésében már 300.000 koronát fel is vett. E vasutvonal, mely az állam tulajdonát képező poprádfelka-tátralomniczi h. é. vasut meghosszabbítását képezné csak egy láncszeme annak a körvasutnak, amely a Tátrában épülne s amelynek létesítése nemzetgazdasági szempontból mellőzhető. A Tátrának kényelmes és minden irányból való könnyű megközelítésére szolgálna első sorban e tervezett körvasut, mely a tátralomniczi h. é. vasut folytatásaként a tátrafüredi telepeken át egész szentiványi Csorbató telepig vezetne s fónalát képezné azoknak a szárnyvasutaknak, amelyek idővel a telepek fokozatos létesítése mellett a Tátra különböző helyein létesülének. A miniszter költségvetésében felhatalmazást kért azonban arra is, hogy amennyiben a Csorba-tó—Tátralomnicz—Barlangliget összekötő vasut vállalati uton létesülne s ez által a kinstár költségén létesítendő fentemlített vonalrész építése feleslegessé válna, a kérdéses összeget az említett s vállalati uton létesítendő vasut építésének előmozdítására is felhasználhassa.

Magyar gazdák a német földről. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ez év május és június havában tanulmányi utazást rendezett Németországba. A tanulmányutban 63 gazda vett részt, akik tapasztalataikat, melyeket a német gazdasági üzemek és intézmények tanulmányozása közben szereztek, papírra vetették s az O. M. G. E. a szerzett tapasztalatokat egy könyvbe összegyűjtve, Buday Barna szerkesztésében közreadta. A magas színvonalon álló, német mezőgazdaságnak gazdasági intézményeiről, a düsseldorfi kiállítás gazdasági csoportjáról élethű képeket tár a munka az olvasó elé. Alapos, beható tanulmányokat természetesen senki sem várhat egy háromheti, bármily gondval előkészített utazástól, de helyes megfigyeléseket, találó megjegyzéseket, megfigyelésre méltó eszméket és tanulságokat pazar bővellettel ont magából ez a maga nemében valóban eredeti munka, melybe gróf Mailáth József, Miklós Ödön, Buday Barna, Jeszenszky Pál, Marton Andor, Magyar Károly és mások írtak önálló tanulmányokat. A mű ára 5 korona s megszerezhető a „Patria” részvénytársaságnál.

A Hazai sorsjegyekről. Az ünnepek előtt a sorsjegypiacon a szokásos karácsony előtti sorsjegy-bevásárlással kapcsolatban érdeklődés mutatkozott a Hazai sorsjegy iránt. A sorsjegyekből kevés „uszó anyag” van a piacon, nem kínálják s ennek folytán az árfolyam stabilizáláshoz jutott. A sorsjegyek klaszírása szépen halad s az árfolyamok emelkedésére lehet számítani a jövőben, már annál az oknál fogva is, hogy azokat az emisszió alkalmával lekötött darabokat, melyek a jövő évben felszabadultak, illetve piacra kerültek volna, az intézet kulánsan meghosszabbította s így a piacon ezek a darabok nem fognak nyomást gyakorolni az árakra.

Államsegély egy szövetségnek. A beregszász hegyvidéki szőlőértékesítő szövetségnek, amely a Galiczia felé irányuló csomagszőlő kivitelnek megteremtője és fejlesztője volt, Darányi földmivélsügyi miniszter 2000 korona államsegélyt utalványozott, amelyet a szövetség felszereléseinek tökéletesítésére fordít.

A Magyar Általános Közszénbánya részvények áremelkedése. Ma a bécsi tőzsdén 18 koronával emelkedtek a Magyar Általános Közszénbánya részvényei, úgy, hogy a tegnapi árfolyammal szemben 529 koronán kötöttek belőlük. A részvények iránti érdeklődés magyarizátat tőzsdéi körök a kormány investíciós programjával hozzák összefüggésbe, mely a bányavállalatok számára is nagy jelentőséggel bír. Ugyanennek tudható be a ma a budapesti és bécsi tőzsdén a vaspapírok iránti érdeklődés is.

Méncsikók vásárlása. A földmivélsügyi miniszter felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában legalább is négy jó származású, erős csontú, szabályos testalkatú, saját nevelésű egy éves mén-csikó van s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebből szándékukat a helynek és utolsó postának, ahol a csikók állanak, valamint a csikók származását a m. kir. földmivélsügyi minisztériumhoz benyújtandó egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban, legkésőbb 1908. évi február hó 1-ig bejelenteni sziveskedjenek. Az ezen határidőn túl érkező bejelentések figyelembe vételni nem fognak.

Dr. Flittner Frigyes jubileuma. Dr. Flittner Frigyes, az Osztrák-Magyar Bank titkára és a budapesti főintézet főnöke ma ünnepelte harmincz éves szolgálati jubileumát. A budapesti főintézet tisztviselői kara testületileg tisztelgett a jubilánsnál, akinek egy művészi kivitelű emléktárgyat nyújtottak át becséd kíséretében, melyeket az ünnepeit szép szavakban köszönt meg.

Záloglevelek sorsolása. A Magyar Földhitelintézet december 30-án délelőtt 10 órakor tartja saját házában (V., Bálvány-utca 7. sz.) 4%-os korona-értékű zálogleveleinek nyilvános kisorsolását, amely alkalommal: 62 drb 10.000 koronás, 456 drb 2000 koronás és 263 drb 200 koronás záloglevél 1.584.600 korona értékben fog kisorsolhatni.

Az osztrák vasutállamosítás. Ma úgy a budapesti, mint a bécsi tőzsdén ismét élénk érdeklődés mutatkozott az Államvasuti részvények iránt, ami a küszöbön álló államosítási tárgyalásoknak tulajdonítható. Tőzsdéi körökben úgy vélekednek, hogy a tárgyalások közvetlenül újév után, tehát a legközelebbi napokban megindulnak és ezeknek a tárgyalásoknak az anyagát elsősorban az Osztrák-Magyar Államvasutak megváltása fogja képezni. A tárgyalásoknál sok nehézségre számíthatnak a megváltási járadék tekintetében, de azért nem hiszik, hogy a tárgyalások megszakadnának, azonban el vannak készülve az egyezkedő, helyesebben kiűző felek kemény harcára.

Uj földmivés-iskola. A földmivélsügyi miniszter — mint értesülünk — az ország északkeleti részén egy új földmivés-iskolát óhajt létesíteni, mert az ország északkeleti megyéiben földmivés-iskola egyáltalában nincsen s ezen intézmény hiánya ott nagyon is érezhető. E célra a miniszter az 1908. évi költségvetésében 10.000 koronát vett fel.

Védekezés az állatbetegségek ellen. A földmivélsügyi miniszter 1908. évi költségvetésében 50.000 koronát vett fel, mint új tételt Szerum-adagolás és kiosztás költségeire, községeknek és magánosoknak ingyen kiosztandó ojtóanyagokra, hogy a védőojsok terén támogatást nyújthasson az erre szoruló gazdáknak, elsősorban azokon a vidékeken, ahol az illető ragadós állatbetegségek (lépfene, seregző fűzők stb.) a talajviszonyok folytán gyakran jelentkeznek. A ragadós állatbetegségek ellen kedvező eredménnyel használt védőojsoknak minél szélesebb körben való igénybevétele és megkedveltetése céljából a miniszter szegényebb községek és indokolt esetben magánosok közt is szándékozik állami segély gyanánt ojtóanyagokat és szerumokat ingyenesen kiosztani. — A miniszter úgy szintén a sertésvész ellen való védekezési kísérletek összes költségeire változatlanul 6000 koronát irányzott elő, amely a sertésvész ellen sikeresebb és fokozottabb védekezés, valamint az ezen betegség leküzdésére irányuló tudományos kutatások és gyakorlati kísérletek költségeire szükséges. — Uj tételként állított be a miniszter 1908. évi költségvetésébe 25.000 koronát kísérleti célokra községeknek kiosztandó digesztorok költségeire; ami abban leli indokolását, hogy a ragadós betegségekben elhullott, vagy ilyen okból kiirtott állatok hulláit eddigleg legtöbbnyire nem lehetett oly módon megsemmisíteni, hogy az azokban levő fertőző anyagok tovahurcolása biztos módon megakadályozható lett volna. Ez ideig az állati hullák általában akkor is megsemmisítették, amikor azoknak minden veszélyt kizáró módon való feldolgozása és értékesítése foganatosítható lett volna. Az újabb időben feltalált és használatba vett digesztorok segítségével gyakorlati tapasztalat szerint, az állati hullákban levő fertőző anyagok biztos módon megsemmisíthetők, sőt a hullákból megfelelő feldolgozás után értékesíthető termékek készíthetők. Digesztorok beszerzését ennél fogva a miniszter szükségesnek találta, melyeket kísérletezés és megismeretetés céljából egyes községeknek szándékozik kiosztani.

Változások a földmivélsügyi minisztériumban. A földmivélsügyi minisztérium ügybeosztásában néhány év alatt gyökeres reformokat léptetett életbe Darányi miniszter. Már két évvel ezelőtt az ügy-

A világ legjobb gyomorvize
a Baldóczi

Deák-forrás

gyomor-, máj-, bél- és vesebajoknál speciál lezum. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok mint legjobb természetes gyógyvizet különösen ajánlják. A legszegényebb emberek is ihatják, mert a legolcsóbb gyógyvíz. Tovább elárúsítók minden helységben kerestetnek.
Magyarországi főraktár:
Budapest, Régiposta-utca 10. sz.
Telefon 79-02. o Telefon 79-02.

osztályokat akként csoportosította, hogy az ügykörökbe vágó gazdasági ágak ellátása ugyanegy osztály gondozása alá kerüljenek. A miniszter most január elsejével ismét új ügy- és személybeosztást léptet életbe s az erők jobb kihasználása végett a kisebb ügyosztályokat összevonta s ezzel a minisztérium ügyosztályainak a száma hirtelen csökkent. Az új beosztásban a leglényegesebb az, hogy a vizügyi igazgatás ügyeit, melyek eddig a főfolyók szerint tiszai és dunai ügyosztályokra voltak felosztva, az új ügybeosztásban az ügyek természete szerint csoportosították s az állami munkálatokat és a társulati ügyeket külön ügyosztályokba sorolták. Az ügybeosztásban beállott változás, valamint egyéb igazgatási okok a személyzet beosztásának módosítását is szükségessé tették. Így Kazy József miniszteri tanácsos, az elnöki osztály eddigi főnöke, aki az elnöki osztály mellett a hegyvidéki és székelyföldi akciók ügyeit is vezette, ezen akciók nagyarányú kiterjesztése folytán kizárólag az ezen akciók ügyeivel foglalkozó IX-ik főosztályának lesz a főnöke, az elnöki osztály főnöke pedig Szomjas Lajos osztálytanácsos lesz. A második munkássági osztály vezetését, amelybe a munkásközvetítési ügyek is tartoznak, Sierban János főosztályvezető, az egyesített közgazdasági osztály vezetését Roth Loránd osztálytanácsos, a mezőgazdasági osztály vezetését dr. Ferdinándy Bertalan miniszteri titkár, a szőlészeti osztály vezetését Lekky István osztálytanácsos, a telepítési első ügyosztály vezetését pedig Zsedényi Béla osztálytanácsos veszi át. A vadászati ügyek, az állami vadászterületeknek eddig az erdőszeti osztályban tárgyalt ügyeivel, valamint az ornithologiai, selmészeti és méhészeti ügyekkel egy osztályban egyesítve, ezen, a Kazy József min. tanácsos főnöksége alatt álló IX-ik főosztályba tartozó ügyosztály vezetését báró Podmaniczky Gyula lesz. Végül a gazdasági szakoktatási ügyek a rokon természetű kísérletügyekkel Forster Kálmán min. tanácsos főnöksége alatt egy főosztályban egyesítve, az egyesített osztály vezetését Dubranszky Róbert osztálytanácsos veszi át.

Uj selyemfonódák. Darányi földművelésügyi miniszter — mint értesülünk — a jövő év elejére két új selyemfonóda építését vette tervebe. Míntán a selyemfonódák csakis oly arányban létesíthetők, amily arányban ezt az ország gubótermelésének emelkedése megkívánja, elhatározta a miniszter, hogy az 1908. évben a gubótermelésre is nagyobb súlyt fordít s e célra az 1907. évben engedélyezett 560.000 korona helyett 1908. évi költségvetésében már is 680.000 koronát állított be.

Baromfitenyésztő munkásnőket képző iskola. A gödöllői baromfitenyésztő munkásnőket képző iskolán 1908. évi február hó 1-ével egy egyéves tanfolyam veszi kezdetét, amelyen 16 és 30 év közötti magyarul írni, olvasni tudó magyar munkásnők vehetnek részt. Az internátussal egybekötött iskola teljesen ingyenes és ezidőszent 12 növendék felvételére van berendezve; a növendékek havonta 40 korona ösztöndíjat élveznek. Az iskola elméletileg is, főként azonban gyakorlatilag oktatja a földművelésügyi miniszter felügyelete alatt álló iskola baromfitenyésztésünkre igen fontos kihatással bír, mert első sorban az iskolát végző növendékek vannak hivatva a földművelő nép körében terjeszteni mindazon ismereteket, melyek gyakorlati alkalmazása baromfitenyésztésünk fellendülését jelenti. Emellett a nagyobb baromfitenyésztések részéről mint szakmunkásnők is igen keresettek. Folyamodványok az iskola vezetőségéhez Gödöllőre küldendők, ahol minden, az iskolára vonatkozó részletes felvilágosítás nyerhető.

Ötszázharmincmillió korona vasuti beruházásokra. Még 1904. évben 329 millió koronát szavazott meg a törvényhozás a kereskedelemügyi kormány részére vasuti beruházások céljaira. Ezt az összeget azonban tudvalevőleg a kereskedelemügyi minisztérium még nem használta föl. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a magyar királyi államvasutak újabb nagyszabású beruházási programjában felölleli mindazoknak a hiányoknak a pótlását, amelyekre a megnövekedett vasuti forgalom zavartalan lebonyolítása céljából szükség van. A miniszter kétszáz millióra értékeli a beruházások költségeit s ennyit fog kérni a törvényhozástól sinek kifizetésére, állomások kibővítésére, új vágányok fektetésére, kocsik és mozdonyok beszerzésére. Az ötszázharmincmillió korona vasuti beruházási költségből fedezik a balatoni vasut költségeit is.

Csöd. Kopitl és Benedek budapesti bej. cég, (üzlete: VI. ker., Andrassy-ut 19. szám) vízvezetékli cikkekkel kereskedő cég és egyedüli tulajdonos Kopitl Náthán kereskedő ellen, a budapesti váltó-törvénysszé a csődöt megnyitotta. Csődbiztos: dr. Unger Károly kir. törvényszéki jegyző. Tömeggondnok: dr. Korchmáros Kálmán ügyvéd. Tömeggondnok-helyettes: dr. Bangha Sándor ügyvéd. A követelés bejelentésére február 4., felszámolási tárgyalásra márc-

zius 5., a csödválasztmány megválasztására márczius 7. tüzetett ki határidőt.

A pénzpiacról. A pénzpiac felől hangzottatott aggodalmak ma már vesztettek erejükből és főleg a külföldi viszonyokat kevésbé kedvetlenül ítélik meg. Ez jobbára a berlini piac javulásának tudható be, ahol az évforduló elmúltával szokásos megkönnyebülés ennél az időpontnál korábban köszöntött be. Az ultimó-ellátás rendkívül könnyen ment végbe, és 6½%-al bőségesen kínáltak pénzt. A magánkamatláb tekintetében is jobb ajánlatokkal állott szemben a piac; a mai jegyzés 6½%, ami fokozatos javulást jelent mert röviddel ezelőtt még 7%-on állott. A legutóbbi bankkimutatás nem volt olyan kedvezőtlen, mint várták, mindazonáltal a piac nem tekinthet valami nagy bizalommal a jövő elé, minek egyik jelensége az is, hogy a Seehandlung január 15-ére 9%-al adott pénzt. Párisban a jegybank legutóbbi státusza az aranykészlet 3 millióval való csökkenését mutatja, a bank érczkészlete 14 millióval kisebb, mint a múlt év hasonló szakában. Az angol bankkal szemben az utóbbi időkben nagyobb igényekkel lépett föl a piac és az érczkészlet 2,3 millióval csökkent. A bank kötelezettségei és a jegyfedezet közötti arány 40%, az utolsóelőtti 48%-al szemben. A magánkamatláb 5½%. A belföldi piacon is valamivel kedvezőbb az irányzat. Az aránylag csekély igényekkel szemben a nyílt piacon elegendő ajánlat állott szemben. A jegybank főintézeténél ma 12 milliót nyújtottak be, ezzel szemben az esedékességek mindössze három millióra rúgtak, mi igazolja a mai számunkban hangzottatott véleményünket, mely szerint az ultimo, illetve az évzárattal még korántsem nyertek kielégítést, hanem folyamatban vannak, s hogy a jegybanknál — mint az tegnap is történt — az esedékességek néhanapján túlhaladják a benyújtásokat, még nem lehet az évzárattal kapcsolatos pénzbeszerzés elintézésére következtetni.

Az Iparhitelbiztosíték közgyűlése. Az Országos Iparhitelbiztosíték ma rendkívüli közgyűlést tartott Kankovszky Antal elnöke alatt, mely alkalommal az üresedésben lévő igazgatósági tagságra dr. Pásztor Bertalan ügyvédet (új) és Horváth László földbirtokost (új), a felügyelő-bizottságra Hubert Vilmost (új) és dr. Kucsovics Adolfot (új) választották meg.

A vendéglősipar ellen. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete tudvalevőleg a pécsi országos kiállítás kapcsolatában rendezte a negyedik országos szőlészeti és borászati kongresszust, mely határozatokat hozott a borfogyasztás népszerűsítése érdekében is. A kongresszus határozatainak végrehajtásával a Szőlősgazdák Országos Egyesületét bizta meg.

A kongresszus elhatározta a többi között azt is, hogy a borfogyasztás népszerűsítése végett a nagyobb városokat felkerli a külföldön oly gyakori városi házai pinczék létesítésére. Ezekben a pinczékben az illető város vezetőségének felügyelete alatt méri a bort, így leginkább alkalmasak arra, hogy a fogyasztó közönséget a hamisítatlan borral megismertessék. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete, mint a kongresszus elhatározatainak végrehajtója valamennyi nagyobb város tanácsát megkereste e tárgyban s eddig négy helyről kapott választ. Eperjes és Kaposvár városok nem szándékoznak városi házai borpinczét létesíteni. Pozsony és Kolozsvár városoknak az eszme megnyerte a tetszését és arra kéri az egyesületet, hogy nyújtson kellő utbaigazítást a kivételhez.

Eddig a szőlősgazdák egyesületének most kiadott kommunikéje. Nézetünk szerint oly dolgot, ami a külföldön esetleg bevál, aligha lesz hazai viszonyaink között beilleszthető. A magyar borkereskedelem és a vendéglős ipar ellen egészségtelen versenytámasztatnak ennek az intézménynek a meghonosításával. Nálunk egyetlen egy közlelmészeti intézmény sem vált még be, melyet a városok házi kezeléssel vezettek. A városi házai borpinczékkel tehát aligha lesz népszerűsíthető nálunk a borfogyasztás.

Ami megmaradt . . .

— Gubó ur, a milliómos bankár a csöd szélére került. Mindent elárverezték, alig maradt néhány forintja.
— Mit fogunk enni holnap?
— Kérni zordan a feleségtől.
— Ugyan, hogy lehetsz ilyen prózai? — válaszol a felesége — nem elég, hogy megmaradt az amerikai porcellánpouderom, te még enni is akarsz . . .

Amerikai Porcellán Póder Részvénytársaság, Budapest, Kossuth Lajos utca 1.

Felhívás

Tisztelt olvasóinkhoz!

Az alantí rovatban felsoroltuk mindazokat a magyar kereskedőket, akik magyar árukat adnak el és akiknek, ha külsőből átléptük, magyar kereskedő boltjában vagyunk.

Hazafias lelkesedéssel ajánljuk t. olvasóinknak ezen magyar beszerzési forrásokat és felszólítunk minden magyar érzelű embert, hogy a magyarság mostani nagy idejében a magyar kereskedőket támogassa.

Hollinger Zsigmond keféáruháza Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Telefon: 12-28. Minderemmel keféáru mészak, ipari és gazdasági célra. Acélkefék.

Házilipari Cikkek Árucsarnoka Budapest, V., Vadász-utca 7. Izabella főhercegnő 5 cs. és kir. fensége magas védőségevel működő pozsonyi házilipar-egylet készítményei, erzsébtárazal, felsővidéki és temesi hímzések, kalotaszegi varrótasok, torontáli szőnyegek, népies kőedény és agyag-áruk.

Magyar élelmiszer szállító részvénytársaság, Budapest, V., Nagykorona-utca 17. sz.

Kern Róbert vasnagyerkeskedése Budapest, froda V., Lipót-kört 24. szám, raktár V., Váci-ut 20. szám. Dus raktár minden fajta légszeszcsovekból és ösz-szeketű darabokból, kutescsovekből, forrcsovekből, fűrcsovekből, fűlőhengerek, szénavartályok, csőkiyók, öntött vascsövek, szivattyúk, kutak, kifolyó állványok. Nagy dus választékú raktár mindenféle hengerelt rud-és idomvasból, hengerelt vasgerendákból és U-vasakból. Vaslemezek, légszesz-, gőz- és vízvezeték szerelvények teljes választéka. Szerszámgyár, csavarmetvágók, új javított rendszerű gyorsfutó és köszűrlő gépek. Különlegesség: csigafurók.

Gelb II. és Fla. cs. és kir. udvari kárpitosok és dísz-tők, Budapest, VI., Teréz-kört 46.

Ezüst Ezüsttárgyak kicsinyben való árusítása Bachrach A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV. ker., Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárás földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fénvüztési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

"Hungária" Műtrágya, Kénsav- és Vegyipar Részvénytársaság, Budapest, V., Fűrdő-utca 8. Szuperfoszfátot, strassfurti kámlit, stassfurti káltrágyasól 40 százalék káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb műtrágyafélel, azonkívül rézgálicot (98-99 százalék) szállít elismert kifűnő minőségben legolcsóbban.

Szénássy Béla papírmű-telepe és rajzeszköz-gyára Budapest, IV., Molnár-utca 35. Levélpapír-áruház: IV., Ferenciek-tere 9. Gyárt: iskolai író- és rajzfűzetekeket, rajztömböket, vázlatkönyveket, körzőket, rajzeszközöket, üzleti könyveket. Szabadalmazott "Árpád" rajzeszközök gyártása.

Magyar Siemens Schneckert Művek villamosági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-kört 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítás és erőtviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos-vasutakat, Bányá-vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikkek. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos forrógépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

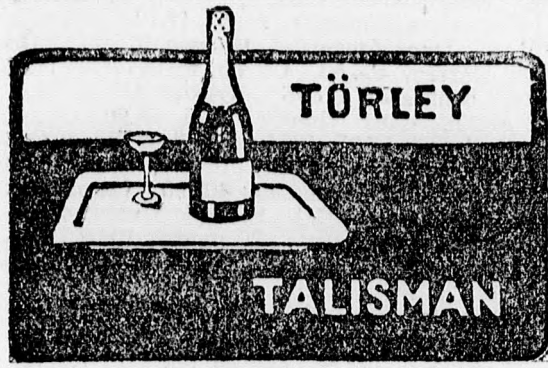
Kristályvíz, szénsavval telített ásványvíze hasznos ital étvágyavaroknál és emésztési nehézségeknél. A legfiszább és legegészségesebb asztali és borvíz. Hatáto szomjcsillapító. — Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. — Kérjen árjegyzést. — Szénsavtelítés-nélküli töltés is rendelhető, mely hasonló enyhésége folytán pótolja a francia Evian és St. Galmier vizeket. Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja 1904. St. Louis Grand Prix. Külföldi utazáson kérjen mindent Szt.-Lukácsfürdői Kristály-Ásványvizet! Szt.-Lukácsfürdő Kútállalat Budán.

Akinek találmánya van, az forduljon Török László okl. gépészmérnök hites szabadalmi ügyvivőhöz (Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. Telefon 87-02), ki a szabadalmak, védjegyek és mintafaltalmak ügyeit a világ minden államában a legzakyszerűbben intézi el.

Keféáruházi hasztlőszerek, fűtők, pipere és illatszerek stb. eladása V., Fűrdő-utca 7; VII., Erzsébet-kört 36. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szt. Margitszigeti Gyógyfürdő Budapest. 43. C. kénes hévforrás, Thermal-, iszap-, villamos fény-, mesterséges szénsavas-, forrólég-fürdők, a legmodernebbül berendezett vizgyógyintézet bejárók részére is, jutányos árak, gondos kiszolgálás. — Svéd gyógytorna-terem. — Napfürdő. — Dr. Bulling-féle belézőgyógyimód. — Fango-gyógyimód. — Csusz, hőszvény, íschias, izületi bántalmak, emésztőszervi bajok, szívbetegség, vesebántalmak, vérszegénység, ideggyengesség ellen. — 150 hold árnyékos park, 250 szoba teljesen ujonnan átépített és legnagyobb komforttal berendezett két szállodában. Folytonos összeköttetés a fővárossal hajón és villamos vasuton.

Téli fürdőkúra a Szt. Lukácsfürdőben. Természetes forrómeleg, kénes források iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermalis fürdők, vizgyógykezelés, masszázs. Lakás és gondos ellátás. Csusz, hőszvény, ideg-bőrbajok gyógykezelése és a téli fürdőkúra felől kómerítő prospektust küld ingyen a Szt. Lukácsfürdő igazgatóságára Budapest-Budán.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Tőzsdéi hangulatok.

Budapest, december 28.

Bizonyára forgalmi akadályok forogtak fenn a menyekben, hogy az obligát karácsonyi hó az idén éppen az ünnepek után érkezett le a földre. Abból a hóból, amely a karácsonynak elválaszthatatlan tartozéka, pénteken mustrát küldtek le mindazoknak, akik várják. Forgalmi akadály bizonyára, vis major, waggonhiány, elismerjük már az ilyeneket, hát nem is pörösködtünk miatta a szállítóval. Ha csak a gazdák nem, akiknek kellene az ugynevezett meleg hótakaró, vagyis jobban mondva, a vetéseknek. Az meg amiben pénteken részünk volt, nem elégséges. Különb is olyan volt, hogy ezután senki se merjen se női ártatlanságot, se férfibecsületet a frissen leesett hóhoz hasonlítani, mert abból harag léssen a béke ünnepe után is, aminthogy volt egyéb okokból harag is a börze környékén, még a szeretet napján is.

Az ugynevezett magánforgalom a két ünnepnap alatt szünetelt. Ez a sablonos tőzsdetudósítói kijelentés áll is a börzekávéházbeli magánforgalomra, a kávéházban lefolyó, magánfelek közötti forgalomról azonban nem lehet éppenséggel a szokott tudósítói sablont elszakítani: a hangulat mindvégig barátságos volt. Sőt bizonyos barátságosan hang is felütötte a fejét a kávéházban. Ennek a szintere pedig a szent estét követő nap estéje, amelynek csak annyiban van köze a szentekhez, hogy az utóbbiakat ott sűrűn emlegették.

A börzeépületben ugyanis praktikus van a dolog beosztva. Nappal játszik egyik banda, este a másik — odalent a kávéházban. Börze és börzekávéház pedig elválaszthatatlanok egymástól, egy test, egy lélek. Az ünnepi estén ugy esett a dolog, a katonabanda a Varázskeringőnél tartott, a fiatalemberek keringő ütemeire ringatták a lábukat, amikor is a mellettük ülő hölgyek hol szemrehányás, hol meleg pillantásokban részesítették a szomszédjukat, más nők szemében viszont ott égett a felszólítás keringőre és ismét mások talán azt is mondták: Ugy-e maga vállalkozott volna sztrájktróttal abban a darabban, a székek nyikorogtak a padlón, mert hol arrébb húzták, hol meg összetolták őket, aszerint, mint önagsága célzatosságnak, sértésnek vette, avagy beleegyezését adta a szomszédja táncmozdulataihoz, hát ekkor, éppen valami szép részletnél egy harsány hang elegyedett bele a keringő muzsikájába.

Hatháromnegyeddel adok! csendült meg egy börzetenor, amely betöltötte a kávéház minden zugát. Hogy miért csendült meg, miért rontotta le a keringő hatását a kísérettel együtt, amely abból állott, hogy a poharak is keringőt táncoltak az asztalon egy erős kéz titése nyomában, annak az a magyarázata, hogy a börziánernek még karácsonykor sincs nyugsága. Összejötték a különböző véleményű tőzsdelátogatók egy kis kávéházi tereferére, az egyik szilárd volt, a másik lanyha, a disputa hevében az érvelés nagyobb nyomatkául a lanyha azt kiáltotta a szilárdnak: Hatháromnegyeddel adok. Ez az egyszerű magyarázata a barátságos hangulat egyik megnyilatkozásának.

A másik, az már komolyabb ügy és pedig olyan, amiről azt szokták jelenteni: az esetnek folytatása lesz. A Varázskeringő-nek határozottan

pehje van a börzekávéházban, mindig ezek a dalamok kísérik az esti magánforgalom viharos eseményeit. Nem tudom, mert nem voltam „jelen volt”, mi lehetett az indító oka a másik éjjeli csendhárításnak, nézetbeli differenciák, meg nem fizetett differenciák, idejében nem szállított zsákok miatti kár, egy görbe nap, egy görbe pillantás, avagy a nő, elég az hozzá, was liegt, das pickt, amint a német mondja, pofonok keringtek a levegőben és csattogtak, mintha a banda czintányérosának akartak volna segédkezni és így a fülbemészó dallamok mellé valami más is mászott a fül közelébe. Hogy bár németül, de tőzsdeszertien fejezzem ki magam: „Petsch mit noch!” Ami pofonokat jelent és pedig a szokványok szerint noch, magyarul „még annyit kötő” üzlet formájában. A pofonok szállítója kettővel kezdte, majd annak az imeretes jóbarátnak, aki — mint ilyenkor rendszeren szokás — a pofonok átvevőjének segítségére sietett, újból kettőt szállított, majd hamarosan másik kettőt egy nyájás idegennek, akit magával sodort a pofon-ár. Ellenben a szállító is átvett egyet és pedig az utóbb említett nyájás idegen feleségétől; ez azonban duplán számít, mert régi pofozástani axioma, hogy a női pofon karmolással van egybekötve. Szóval, per szaldó öt pofont szállított s ennek az engagemetnek a rendezése majd a bíróságnál történik meg.

Ha a karmester föltalálja magát, nyomban rázendít a banda a „Repülj petschkém” dallamára. De hát alighanem igaza van annak a börzeáner ismerősömnek, aki váltig mondogatta, hogy nem érti mire való ott a bandában az, aki se nem fúj, mint egy orr, se nem huz akár egy rosszul záródó ajtó, hanem csak bököd a levegőbe valami kis pálcikával, egy dologkerülő, aki nem tud muzsikálni és csak éppen azért bököd a levegőbe, hogy mutassa, ő is csinál valamit. Akit még akkor sem tudtam meggyőzni, amikor megmondtam, hogy a bécsi operánál vagy harmincezer pöngőt is fizetnek talán háromnak is, amiért egy-egy estén néhány óráig bököd a levegőbe. Hanem most látom, hogy igaza van, a japáni lefegyverezést tanulja meg a böködés helyett.

Mindéz pedig így esett meg az urnak 1907-ik esztendőjében a szeietett és béke ünnepe az esti magánforgalomban. Legjobban járt a fizetőpinczér, mert ugy a pofonok szállítója, mint az átvevők — mivel ilyenkor a gyors és föltűnés nélkül való távozás szokásos — koronákat dobáltak az asztalra az elfogyasztott feketék fejében.

Hanem hát az ünnepnek is vége lett, a hausse-nak, ami az értéktőzsdén van, azonban nem. De hát kár volna bizni a tartósságban, csak görögüt ez, amely se nem melegít, se nem világít. A bankok puczoválják ki a mérlegeket fényesre, hát egy kicsit fölhajszolják a szegény kurzusokat, amelyek üldözött vad módjára, amugy is eleget ugráltak az idén. Majd ha a december 31-iki árfolyamaphoz kellően elkészítették az árfolyamokat, egyszeribe kiálszik a görögüt. De hát ez is fontos kellék a mérleghez, nemcsak, amint sok kereskedő hiszi, a vakarókés és a tentatörölő-szesz.

A gabonásokat ellenben minden nem izgalja, ők biztosra mehetnek, mert a Korcsolyázó Egyesület kimondotta, január 19-én lesznek a versenyek, tehát addigra fagyni fog, ergő aszerint igazodjék a spekuláció; a szegedi „Meteo” jövendöléseivel nem kell törődni, akármit is mond az az újság, avagy valami börzei, leveli, vagy akár költveleli béka. Azt az újságot föl kell négyelni, összehasongatva a falba vert szegre akaszáni, a hozzá fűzött elvekkkel együtt, mondván, így jár, aki nem tud jósolni, hogy még a korcsolya-egyesület is lefőzi.

Majd így csak valahogy megjön az a meleg hótakaró, amely ugyanis megkésétt és amelylyel kapcsolatban egyébként Reb Menásem Cziczesz-beiszer, aki mint értesülők, ujabban a munkácsi jesibán az átkozódástan magántanára lett — bizonyára mondaná: Mindig ilyen takaród legyen neked... Kova.

Gabonatőzsde.

Az argentiniai termés eredménye a külföldi tőzsdéken a buzaárak javulásának utját állja. A nyugat-európai piacok különben is el vannak látva és a tömeges áruinálattal szemben most nagyon tartózkodók. Az árak lassan csökkennek és valószínű, hogy a közeli időben tovább fognak lemorzsolódni. Nálunk is a fogyasztás állandó tartózkodása a létező magas árakat kezdi megingatni. Nagyon hozzájárul az enyhe időjárás, mely lehetővé teszi, hogy az uton volt gabonaszályok beérkezhetnek. A határidőpiacra ennélfogva lanyha az irányzat. Áprilisi buza 8 fillért, októberi buza 10 fillért, áprilisi rozs 15 fillért, októberi rozs 8 fillért vesztett a tegnapi árából. Tengeri és zab alig változott, bár ennek is az alapirányzata lanyha. A készáruipiacra 50 kilogr.-ként 10 fillérrel olcsóbb árakon volt némi forgalom. Összesen elkelt 18,000 mázsa, melyből egy malom 10,000 mázsát vett januári átvételre. Ezen vétel azonban nem liszteladásra, hanem áprilisi kötés cserélése céljából történt. A vevőként szereplő malom tudniillik áprilisi kötések birtokában volt és ezeket kicserélte kész buzára.

Eladatok:

- Buza. Pestvidéki. 100 mm. 75 kg. 25.50 korona.
- Bácskai. 1000 mm. 77.3 kg. 26.20 korona.
- Bánsági. 100 mm. 76.3 kg. 25.50 korona.
- Fejérmegyei. 100 mm. 77 kg. 25.50 korona.
- Boszniai. 3071 mm. 75 kg. 25.30 korona.
- Rozs. 100 mm. 22.85 korona, 100 mm. 22.65 kor.
- Uj-tengeri. 200 mm. 14.— korona.
- Zab. 150 mm. 16.65 korona, 100 mm. 16.60 korona, 150 mm. 16.60 korona, 100 mm. 16.55 korona, 100 mm. 16.30 korona.
- Luczerna. 40 mm. 140.— korona.
- Lóhere. 100 mm. 148.— korona, 30 mm. 144.— korona.

Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. december 26-tól december 27-ig.

	Erkezett:	Szállított:
Buza	26685	3900
Rozs	4152	3617
Arpa	2097	100
Zab	5421	9222
Tengeri	1519	—
Liszt	120	12405
Korpa	—	2843

A határidőpiacra kötetett:

Dél előtt:

- Előfordult kötések (50 kg.-kint):
- Buza 1908. áprilisra 13.25, 13.26, 13.19, 13.20.
- Buza 1908. októberre 11.06, 11.07, 10.98.
- Rozs 1908. áprilisra 12.02, 12.04, 11.92.
- Rozs 1908. októberre 9.80, 9.81, 9.74.
- Zab 1908. áprilisra 8.44, 8.45, 8.42.
- Tengeri 1908. májusra 7.31, 7.28, 7.30.

1 óra 30 perc-kor zárulnak:

áprilisi buza	13.20 — 13.21
októberi buza	11.— — 11.01
áprilisi rozs	11.96 — 11.97
októberi rozs	9.76 — 9.77
áprilisi zab	8.44 — 8.45
májusi tengeri	7.30 — 7.31

Délutáni forgalom.

Délután nem változott az irányzat.

4 óra 30 perc-kor zárulnak

Buza 1908. áprilisra	— — — — — 13.19 — 13.—
Buza új októberi	— — — — — 11.— — 11.01
Rozs 1908. áprilisra	— — — — — 11.92 — 11.96
Rozs új októberi	— — — — — 9.74 — 9.76
Zab 1908. áprilisra	— — — — — 8.42 — 8.45
Tengeri 1908. májusra	— — — — — 7.29 — 7.30

Értéktőzsde.

Daczára az ultimo közelségeinek, a pénzpiacz jobb megítélésére folytatást nyert a napok óta szemléltető szilárdság a tőzsdén. A nemzetközi értékek iránt ma fokozott érdeklődés mutatkozott, míg a helyi piacon alig volt forgalom. A bankpapirokat is elhanyagolták, ellenben a koronajáradékot emelkedő árfolyamok mellett vásárolták.

Az előtőzsdén ma a jobb külföldi jegyzések eléggé szilárd irányzatot teremtettek, de a forgalom nagyon szűk keretben mozgott. A déli tőzsdén New-Yorkra és a pénzviszonyok javulására, valamint fedezésekre a hangulat barátságos maradt és az összes értékek tartottak maradtak. Különösen Osztrák-magyar államvasut részvények keresettek és két koronával emelkedtek. A forgalom időnkint élénk volt. Az utótőzsdén a bécsi arbitrázs vásárlásai következtében szilárd irányzat uralkodott, különösen Osztrák hitelrészvények emelkedtek. A forgalom csekély volt.

Előzőszde.

Előzőszde javult. Kóttettek: Osztrák hitelrészvény 637-638. Magyar hitelrészvény 762.50-763.50. Osztrák-magyar államvasut 675-675.50. Rimamurányi vasut 520-520.50. Magyar leszámitolóbank 483-484. Jelzalogbank 421-421. Magyar koronajáradék 93.85-93.40.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde tartott. Kóttettek: Osztrák hitelrészvény 637-75-638. Magyar hitelrészvény 762.75-763.75. Osztrák-magyar államvasut 675.80-677. Déli vasut 152. Rimamurányi vasut 520.50-521.50. Közúti vasútja 555-566. Városi villamos vasut 280.25-278.75. Magyar koronajáradék 93.45. 4%-os fővárosi kölcsön 91.75. Orosz járadék 89.70. Lipótvárosi takarékpénztár 140. Ganz-féle gyár 274.

Prémium-tízlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 3-4. K, 8 napra 8-10. K, 1908. január végére 24-26. K.

Utószde.

Az utószdén az irányzat megszilárdult. Kóttettek: Osztrák hitelrészvény 637.25-639.50. Magyar hitelrészvény 764-765.75. Államvasut 677-677.25. Városi villamos vasut 278.25-278. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 639.50. Magyar hitelrészvény 764.85. Államvasut 677. Városi villamos vasut 278.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, december 28. (Az Egyetértés távirata.) A mai hetitőzsdén az irányzat jelentékenyen lanyhább lett, a konzum szigorúan tartózkodott a vásárlástól s csak egyes kisebb tételek kerültek eladásra. Buza 10 15, rozs 15-20 fillérrel olcsóbb lett, árpa irányzata gyöngült, tengeri és zab öt fillért veszített.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.15-13.60 korona, mosoni 12.40-12.75 korona, tótfelvidéki 12.40-12.85 kor., déli vasuti 12.35-12.75 korona, marchfeldi 12.05-12.30.

Uj-rozs: tótfelvidéki 12.15-12.25 korona, csepeli 12.20-12.40 kor., különféle magyar 11.95-12.30 kor., osztrák 11.95-12.15 korona.

Arpa: morvaországi 9.40-10. kor., marchfeldi 9-9.50 kor., bácsvidéki 8.90-9.50 kor., tótfelvidéki 8.25-9.90 kor., csepeli 8.40-9.65, győri 8.30-9.25 kor., déli vasuti 8.10-9.75 kor., tiszavidéki 7.20-8.25 korona.

Magyar tengeri: régi 8-8.20, új 7.55-

7.75 korona, cinquantin 8.80-9.-, új 8.50-8.80 korona.

Magyar zab: selejtes 8.40-8.50 kor., közepes 8.50-8.75 korona, elsőrendű 8.75-9.- kor., válogatott 9.-9.25 korona.

Liszt izzítetlen, irányzata lanyha, ára hanyatló, korna szintén veszített árából.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, december 28. Kedvező irányzat mellett nyílt meg a mai előzőszde, különösen Alpesi bányarészvények és prágai vasipar részvények emelkedtek, nemkülönb a rimamurányi részvények és a magyar szénbányák papírjai. A többi értékekben nyugodt volt az irányzat, de szintén a szilárdabb irányzat felé hajlott. A kedvező irányzat az előzőszde végéig tartott. A déli tőzsde nyugodtan nyílt meg. A későbbi órákban kedvezővé változott az irányzat. A rimamurányi részvények tovább emelkedtek. Berlinből nyugodt irányzatról jött hír. A zárlat igen szilárd volt, a pénzvizonyok javulására.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 637.75, Magyar hitel. 762.50, Länderbank - - - - - , Államvasut 675. - - - - - , Elbavölgyi vasut - - - - - , Déli vasut 151.50 - - - - - , Alpesi bányatársulat 596. - - - - - , Rimamurányi 520.50, Május járadék 97. - - - - - , Magyar koronajár 93.40, Orosz érték - - - - - , Török sorsjegy 183.25, Német márka 117.71.

A déli tőzsde tartózkodó hangulattal nyílt meg.

1 órákor fejezték: Osztrák hitel 636.75, Magyar hitel 762. - - - - - , Länderbank 407.50 Unio-bank 529. - - - - - , Államvasut 675.25, Angol-bank - - - - - , Bankverein - - - - - , Déli vasut 151.25, Gőzhajó - - - - - , Alpesi bányarészvény 597. - - - - - , Május járadék 97. - - - - - , Magyar koronajáradék 93.30, Török sorsjegy 183.25, Német márka 117.71. Elbavölgyi vasut - - - - - , Rimamurányi 520.50, Orosz járadék - - - - - , Keleti vasutak - - - - - , Skoda - - - - - , Magyar jelz. - - - - - . Kárpáti petroleum - - - - - .

Bécs, december 28. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.05, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.35, 1860-as sorsjegy 148.10, Osztrák hitelsorsjegy 460. - - - - - , Angol szz-

rák bankrészvény 289. - - - - - , Bécsi Bankvereln 514.50, Osztrák-magyar bank 17.70, Déli vasut 151. - - - - - , Dunagőzhajózási társaság 976. - - - - - , Dohány részvény 404.50, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.76, Osztrák Lloyd 421. - - - - - , 4.2 százalék ezüst járadék 96.95-98.90, Osztrák koronajáradék 97.05, 1864-es sorsjegy 253.50, Osztrák hitelintézeti részvény 637.50, Union-Bank 528. - - - - - , Osztrák Länderbank 407.90, Osztrák-magyar államvasut 676.20, Elbavölgyi vasut 424. - - - - - , Alpisi részvény 597. - - - - - , 20 frankos 19.18, Londoni váltóár 241.57, Lipótkohó 415. - - - - - , Töröksorsjegy 182.25. Szilárd.

Bécs, december 28. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.75, Tiszai és szeg, kölc. sorsjegy 143. - - - - - , Magyar hitelbank részvény 762.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 482. - - - - - , Rimamurányi 520.50, Magyar cukoripar - - - - - , Adria hajózási részvénytársaság - - - - - , Magyar koronajáradék 93.45, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. - - - - - , Magyar nyer.-k. sorsjegy 189.75, Kassa-Oderberg vasut részvény - - - - - , Magyar jelzalogbank 420. - - - - - , Magyar keresk. bank - - - - - kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, december 28. (Tőzsdéi jelentés.) A mai tőzsde megnyitása, forgalma állandóan barátságos hangulat mellett tartott árfolyamok mellett folyt le. Kedvező hatással voltak a külföldi tőzsdék tegnapi lefolyásáról érkezett jelentések és a nemzetközi pénzpiacz viszonyainak kedvező megítélése. Általában azonban az üzleti forgalom igen szűk határok között mozgott. Kohó- és szénpapírok szabálytalan irányzatot követtek. Gelsenkirchiek gyengülés felé hajlottak. Járadékok árfolyama tartott volt, míg a bankok és amerikai vasutak 1/2, illetve 1 %-al emelkedtek. Később a magánleszámitolási kamatláb olcsóbbodás, az amerikaiak 200.000 fontot kitevő londoni aranyrendelésének visszavonása, valamint a Londonra szóló váltó támaszául szolgált a piacznak. Bankokot kívül, melyekre e körülmények igen kedvezően hatottak, bányaeértékek is tekintélyes emelkedést értek el. Canada Pacific-részvényeket szintén magasabban jegyezték. A készpénzpiacz szilárdabb volt. Ultimópénz

Table with columns: Buza, Kilos, 100 kilogramm ára, 100 aligramm ára. Rows include: tiszavidéki, fehércsüveg, postvidéki, bányai, bácsai.

Table with columns: Egyéb gabonaneműk, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri magya, Repce. Rows include: elsőrendű, közepes, másodrendű.

Table with columns: Burgonya, Dunántúli, Kécskeményszági, N. vrségi, Erdélyi, Bányai, Pesti.

Table with columns: Különléte, Faj, Pénz, Aru. Rows include: diáknaszit, szalonna, szilva készlet, csomomag.

Table with columns: Államadesség közléseinek, Záloglevek. Elsőbbségei, Biztosító társaságok, Gőzmalak, Különléte vállalatok. Rows include: Magyar aranyjáradék, Osztrák aranyjáradék, Kassa-oderb. v. 1889. frt. 6 1/2%, etc.

Table with columns: Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Sorsjegyek, Pénzretek és váltók. Rows include: Angol-osztrák bank, Magyar aranybank, Osztrák-magyar bank, etc.

Bankverein
Déli vasut
Do-
ert.) 11.35.
yd 421.—
Osztrák
3.50, Osz-
nion-Bank
sztrák-ma-
ut 424.—
18, Lon-
Föröksors-
k zárlata.)
al és szeg,
k részvény
ny 482.—
ar — kor.
Magyar ko-
lditeherm,
y 189.75,
Magyar jel-
— kor.

.) A mai
barátságos
t folyt le.
tegnapi le-
közi pénz-
Altalában
rok között
irányza-
hajlottak.
bankok és
melkedtek.
esőbbodás,
ni arany-
Londonra
Bankokou
ően hatot-
t érték el.
sabban je-
Ultimópéuz

Table with 2 columns: 'Ar' and numerical values. Values range from 27 to 451, with some values in italics.

• Vasárnap, december 29.

EGYETÉRTÉS

rövid határidőre 10-11%, magánleszámitási kamat-
láb 6 1/2%.

Zártaikor jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjára-
dék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 96.90,
osztrák hitelrészvény —, Déli vasut 28.—,
osoz bankjegyek 214.10, 4 százalékos új orosz köl-
csön 74.40, Disconto Commandit 171.40, Dinamit-
truszt 156.25, Harpeni 195.40, Unifikált török
járdék —, 4-2 százalékos ezüst-járdék 96.80,
4 százalékos magyar aranyjárdék 93.—,
Magyar koronajárdék 93.10, Osztrák-magyar
államvasut 144.75, Bécsi váltóár 84.80, Olasz
járdék —, Alt. villamossági Edison 195.40,
Gelsenkircheni 194.30, Laurakohó 216.—, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) december 28. 4-2 százalékos
papírjárdék 98.80, 4 százalékos osztrák arany-
járdék 97.—, 4 százalékos magyar aranyjárdék
93.15, Osztrák hitelintézeti részvény 199.70, Osztrák-
magyar államvasut 144.70, Északnyugati vasut
—, Busléhradi vasut —, Londoni váltóár
204.85, Bécsi Bankverein 129.—, Villamos részvény
145.70, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4-2
százalékos ezüstjárdék 98.75, Osztrák koronajár-
dék 96.80, Magyar koronajárdék 93.10, Osztrák-
magyar bank 127.20, Déli vasut részvény 28.05,
Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.80, Párisi
váltóár 81.45, Union bankrészvény —, Alpési
bányarészvény 294.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) december 28. 4-2 százalékos
ezüstjárdék 98.—, 1860. sorsjegy —, Déli vasut
28.30, 4 százalékos Aranyjárdék 96.60, Osztrák
hitelrészvény 200.35, Osztrák-magyar államvasut
145.—, Olasz járdék 103.40, 4 százalékos Magyar
aranyjárdék 93.—, Szilárd.

London, december 28. Angol consol 83 1/4.

Páris, decz. 28. (Zárlat) 3 százalékos Franciaia
járdék 95.35, Osztr. aranyjárdék 96.50, Magyar
aranyjárdék 94.70, 5 százalékos Bolgár kötelez-
vény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz jár-
dék 103.75, Déli vasut elsőbbségi kötv. 316.—
5 százalékos marokkói járdék 518.—, 4 százalé-
kos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos
Kons. amort. román járdék 86.30, 4 százalékos
Amort. román járdék 1905. 89.—, 5 százalékos
Orosz járdék 1906. 94.40, 5 száz. Orosz kincstári
utalvány 1904. 503.—, 4 száz. Szerb járdék 1907.
—, 4 százalékos spanyol járdék 93.82, 4 száza-
lékos unifikált török jár. 94.10, Török sorsjegy
170.75, Török dohányrészvény 424.—, Osztrák föld-
hitelintézet 10.79, Osztr. Länderbank 443.—, Ma-
gyar Jelzálogbank 453.—, Banque de Paris 14.39
Banque Ottomane 689.—, Osztr. magyar állam-
vasut —, Déli vasut —, Meridional vasut —,
Keleti vasutak 691, Waggon Lits —, Hartmann
gépgyár —, Rio Tinto —, Sucrerie d'Égypte
615, Tula 1662, Thomson Houston —, Urikányi
kőszén —, Chartered —, De Beers —, East
Rand —, Jagersfontein 98.25, Transvaal Consols
86.—, Transvaal Land Company 46.25, Váltó Am-
sterdamra (rövid) 207.56, Váltó német placzokra
(rövid) 122.68, Váltó Bécsre (rövid) 104.12, Váltó
Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid)
1/16, Váltó Svájcra (röv.) 1/2, Csek Londonra 25.17,
Magánkamatláb 4.—, Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.
Budapest—Kőbánya.

Endapést, december 28-án. (Hivatalos tudósítás.)
Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg ne-
héz (páronként 400 kilogrammon felül) —
fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig
terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz
(páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 121-
123 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilo-
grammig terjedő sulyban) 124-126 fillér. Könnyű
(páronként 250 kg-ig) 127-129 fillér. Szerbiai
nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) —
fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm
sulyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240
kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig.

Sertéslejtés: 1907. évi december 26. napján
volt készlet 24768 drb., 1907. decemberi hó 27-én
felhajtott — darab, 1907. december 27. napján
clszállított 545 darab, 1907. decz. 28. napjára
maradt készletben 24223 drb. A hízott sertéslejtet
irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Endapést decz. 28. (Hiv. tud.) Előző napról ma-
radt 93 darab sertés, 61 darab süldő, — darab
malacz. Pöfelfajtás — drb sertés, — drb süldő,
— malacz. Mai napl felhajtás 210 darab ser-
tés, 85 darab süldő, 65 darab malacz. Össze-
sen 303 darab sertés, 141 darab süldő 65 darab
malacz. Eladatott 302 darab sertés, 146 darab
süldő, 65 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt
1 drb sertés, — darab süldő, — drb malacz.
Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg-on
elül ételsulyban 100-102 fillér, ételsuly-
fevonással 116-118 fillér. II. rendű 280 kg-tó

350 kg-ig 92 — fillér, ételsulyfevonással
114-116 fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül
— fillérig, ételsulyfevonással 125-128 fillérig,
fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig —
korona, ételsulyfevonással 122-128 fillérig, köny-
nyű 220 kg-ig — korona, ételsulyfevonással
124-128 fillérig. Belföldi süldő 88.96 ko-
rona. Horvát süldő 88-110 korona. Malacz
108.110 korona. (Árak minden levonás nélkül kilo-
grammonként, ételsulyban értendő.) A vásár irány-
zata élénk, az árak szilárdak.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: 'december 28. decz. 27.', 'm ó l e r', 'december 28. decz. 27.', 'm ó l e r'. Lists names and values for various locations like Dana, Horva Vág, Rába, Dráva, Mura Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Ung, Tisza, M.-Szeged, Tokoháza, V.-Namény, Tokai, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T.-Bocsa, Tihet, Ondava, Hód, Tapolc, Bártfa, Séd, Ladmőca, Sajó, Zeleza, Herzán, H.-Németi, Berettyó, Margitta, B.-Ujfalu, Csucsa, N.-Vár, Belényos, Tenke, Csahanc, Borosjenő, Bókás, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Soborsán, A-ad, Makó, K.-Kostély, Kiszlót, Tomcsar, Becskerek.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Deczember 28. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi minisz-
ter özv. Kovács Istvánné Bíró Eteleka okleveles tan-
tónőt a szászújosi állami elemi népiskolához rendes
tanítónővé, Nagy Margit okleveles tanítónőt a máty-
falvi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; a
pénzügyminisztérium vezetésével megbízott minisz-
terelnök Stojanovics Dusan pakrácz, Krausz Adolf
sziszei, Jagodics János vinkovzei, Zmegács Ede zi-
monyi és Kovacevics Mihály zenggi II. osztályu adó-
hivatali ellenőröket, jelenlegi állomáshelyükön, I. osz-
tályu adóhivatali ellenőrökké, Kertész Ferenc pénzü-
gyi számtisztet pénzügyi számlellenőrre végleges,
Rosconi Viktor, Ruzics Lőrinc, Pajtényi Béla, Cser-
nussi Károly és Theil Rezső segélydíjas pénzügyi
számgyakornokokat pénzügyi számtisztékké, Gajzágó
Vilmos, Szücs Ferenc, Tolnai Aurél, Ruttner Jenő
és Kelemen József díjtalan pénzügyi számgyakornok-
okat, Vincze János dunaadonyi lakost segélydíjas
pénzügyi számgyakornokká ideiglenes minőségben,
mindannyit a pénzügyminiszteri számvevőséghez,
Hegedüs István gyulai segélydíjas pénzügyi számgya-
kornokot ideiglenes minőségű pénzügyi számtiszté
a trencsényi pénzügyigazgatóság mellé rendelt szám-
vevőséghez, a báni írásba a járási számvevői teend-
ők ellátására adott megbízatással, Lukácsy Kristóf
segésvári segélydíjas pénzügyi számgyakornokot
ideiglenes minőségű pénzügyi számtiszté a bereg-
szási, Mathejkó János díjtalan pénzügyi számgya-
kornokot segélydíjas pénzügyi számgyakornokká,
mindkettőt ideiglenes minőségben, a dolányjövédéki
központi igazgatóság mellé rendelt számvevőséghez,
a báni adóhivatalhoz Zamaróczy József trencsényi adó-
hivatali gyakornokot adótitzté ideiglenes minőségben,
a világosi adóhivatalhoz Martin Géza világosi adó-
hivatali gyakornokot adótitzté ideiglenes minőség-
ben; a földmivelésügyi miniszter Kántor Lajos napi-
díjas erdőirt erdőőrre; a kassai ítélőtábla elnöke
Harsányi Géza kassai lakos, végzett joghallgatót a
kassai ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díj-
talan joggyakornokká; a nagyváradai ítélőtábla elnöke
a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe dr. Farkas
László nagyváradvárosi járásbírósi díjtalan jog-
gyakornokot díjas joggyakornokká; a szegedi ítélő-
tábla elnöke Kalmár Szilveszter szegedi törvényszéki
díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló ítélő-
tábla kerületébe díjas joggyakornokká; a fővámgaz-
gató Vadly István díjtalan vámggyakornokjelöltet a bu-
dapesti fővámgivatalhoz díjtalan vámggyakornokká;
az aszói javítóintézet igazgatósága Janotka Sándor
budapesti lakost, állami kertészeti tanintézeti segédet,
kertész munkavezető-felügyelővé és a zilahi pénzügy-
igazgatóság Szöke Nagy István zilahi kollégiumi szol-
gát a zsidói adóhivatalhoz és Takács József fogház-
őrt a zilahi pénzügyigazgatósághoz hivatalszolgává
nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi mi-
niszter Kemecei György sárosmagyarberkeszi állami
elemi iskolai tanítót az édesdi állami elemi iskolához
ugyanabban a minőségben, Környei Laura nagyalmási
és Mihály Irén medgyesbodzasi állami elemi iskolai
tanítónőket kölcsönösen áthelyezte.
Pályázatok. A máramarosszigeti járásbírósnál
albírói, a topolyai járásbírósnál végrehajtói, a szig-
etvári járásbírósnál telekkönyvvezetői, a kiskun-
halasi járásbírósnál ideiglenes díjnoki és a szolnoki
pénzügyigazgatóság kerületében két pénzügyőri fő-

vigyázói állásra 2 hét; a magyar kir. belügyminiszte-
riumnál három irodasegédtszti, két szolgál, a kapos-
vári törvényszéknél és a dési ügyészségnél szolgál
állásra 4 hét Beregszász r. t. városnál rendőrkapitányi,
a szolnoki pénzügyigazgatóság kerületében több pénzü-
győri vigyázói állásra 5 hét és a kismartoni adó-
hivatalnál 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kér-
vényeket.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS,
Kiadótulajdonos
A Magyar Újságkiadó Beszvénytársaság.
Zgató: **ERDŐS ARMAND**

1902. 1903. 1904. évszón 18 első díjjal kitüntetve
KALLAI LAJOS motorgyára
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)
Teljes jótállás kitűnő eséplésért!
KALLAI LAJOS-féle
bírnve villamos benzinko-
mobil eséplészetek,
melyek gépez nékült bári álla-
könnyen szembon tarthatók, legjobban ajánlhatók.
GOZGÉPEK BECSERELTEK.
Ezen motorok több 100 példányban kitűnően mű-
késnek az ország minden részében. Többek között:
Kozma József Kadarkút, Somogy megye,
Tóth Péter bagi földbírók, Csankváros, B. B.-m.
G. Bíró József földbírók, Czegéd, Pest megye.
Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

HA FÁJ A FEJE,
24 pasz-
tillát tar-
talmazó
doboz 1 kor-
20 fill.
Minden
gyógyezor-
tában és
drogeriában
kapható.
Főrak-
tár: **Berey Tamás** gyó-
gy-
szerésznél **Kispest,** Rákóczi
utca 8.
Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésről.

6 évi jótállással 6
ÓRÁK
arany- és ezüst-lánczok,
ÉKSZEREK
OSZEKÉLY
RÉSZLET- * * *
*** FIZETÉSRE.**
DIAMANT S.
BUDAPEST,
JÓZSEF-KÖRUT 9. szám
az udvarban.
Képes árjegyzék ingyen. Osekély részletfizetésre.

Kérjünk és igyunk
KIRÁLY GYÖNGYET
Kapható minden jobb kávéházban s vendéglőben.
Nagyban
WEIGL JOZSEF
bornagykereskedőnél, Szent-Endre.
Vezérképviselő
KALLAI JENŐ
Dávid-utca 1. szám.

SZÍNHÁZAK
Vasárnap 1907. december 29-én
Nemzeti színház III. Kir. Operaház

Délután fél 3 órakor
A vasgyáros.
Színmű 4 felvonásban. Zenei szerzője: Ohnet Gy. Fordította: Fay J. Béla.
Reaullieu marquisné Szászvárné
Claire, leánya Török L.
Octave, fia Desző
Blygny herceg Császár
Prestant báró Hetényi
Sophie, neje Nagy I.
Jorblay Pülppe Mihályfi
Mouinet Kovács

Este fél 8 órakor
A vetélytárs.
Színmű 4 felvonásban írták: Henri Kistenackers és Eugen Delard. Fordította Huszár Imre.
Brizout Andre Oári
De Mortagnes Gyenes
Janne Cs. Aiszeghi
Simonne P. Markus E
De Chamblay Bónis
De Chamblayné V. Molnár R
Ponte roix Mihályfi
Rañadoli Rózsahgyi
Sormiers Nádai B.
Chiguenil báró Pálheis
Chiguenil báróné Vízvári M.
Oreg gíbzónó Baros

CHICAGO
színház,
VII., István-ut 39 szám.
Telefon 93-09. szám .

A karácsony.
került betőre. A polgármester büne. A tűzoltó szolgálatban. Japán büvészet. A tengerész leánya. Egy fiatal házaspár karácsony ajándék.

Sába királynője.
Nagy opera 4 felvonásban Zenei szerzője Go dmark. Szövegét írta Mosenthal J.
Salamon Szemere
Baal Hanán Mihály
Assad Arányi
Fópap Erdős
Sulimith W. Krammer
Sába királynője Flatiné
Astaroth Berts M.

Király színház
Délután 3 órakor
Varázskeringő
Operett 8 felvonásban. Írták Dörmann és Jacobsch. Fordította Mérei Adólf. Zenejét szerzője Strausz Oszkár.
Személyek
XIII. Joahim Németh
Lothár Papir
Heléna Petrus S.
Niki Ráthonyi
Gusztá Csapó
Friderika Orley G.
Francsi Ottó G.
Vendolin miniszter Szabó
Sigmund lakáj Sáfány

Este fél nyolcz órakor
Ugyanaz.
uránia színház
Délután fél 4 órakor.
Rendnek muszáj lenni
Este fél 8 órakor
Marokkó

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IRRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma, vasárnap d. u fél 4 órakor
nagy diszeldadás
az Újságírók Tisztviselők Egyesületének segély-
alapja javára
NAGY ERDRE, MEDGYASZAI
VILMA, RUTH ST. DENIS
közreműködésével,
Este 8 órakor a fényes deczemberi műsor és
RUTH ST. DENIS
Bővebbet a falragaszok.
Jegyelővétel a nappali pénztárnál 10-ig és d. u. 8-6-ig
A színházban reggel 10 óráig **VÖRÖS ELEK** cingányzene-
kara hangversenyez.

BUDAPESTI Cabaret Terecz-körut 28. Telefon 52-88.
(BONBONNIERE)

Hétfőtől, deczember 30-tól kezdve minden este, 4 UJ SZINDARAB: A közös konyha. Estélyi Kuozoráernál. A pesti kávéház. A grammofon lemez. - 4 UJ SZINDARAB TRÉFA: Duozó prof sofőrje. A Nemzeti színház udvarán. A kutyamóvó a Vajda a csabareiben. - UJ MŰSOR. 25 CABARETSZÁMMAL FELÉPNEK: László Róssi, Nagy Endre, Fereny Károly, Fábán Gornella, Balog Bócsa, Bibor Olga, Kepf Jolán, Sajó, Gabányi, Huszár, Máhr, Kőváry.
Jegyek: Bárd-nál Kossuth Lajos-utca és Andrassy-ut, Zipszer-nél Andrassy-ut 4. a Cabaret pénztáránál, Terecz-körut 28.

TATRA-MULATO
VII., KIRÁLY-UTCA 77.

Sensatiós deczemberi műsor
Este 10 óráig: **VARIETÉ MŰSOR.**
Este 10 órán tul:
Nemzetközi Cabaret
Conferecier: **Bauer György.**
Az előadás kezdete 8 órakor.
Páholyok! Fenntartott helyek!
Telefon 15-10.

Veszek zálogcédulákat

szálogcsédelésű briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ókszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetnek
DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKÉSZES
BUDAPEST, Király-utca 34. Pálfi-utca sarkán

Helyiségváltozás

miatt
NEUMAYER FÜLÖP
Budapest, V., Váci-körut 2. és 4. szám
alatt lévő

összes árukészletei
mélyen leszállított árban
kaphatók.

**Mindennemű szőnyegek, bu-
torszövetek, függönyök, ág-
és asztalterítők, átvetők,
matracz - csinvatok stb. stb.**

1908 év elején üzletét
V., Deák Ferencz-tér 1. sz. alá
helyezi át.
TELEFON 11-21. TELEFON 11-21.

A legcélszerűbb
legszerkeztettebb
ajándék
egy
Rákóczi gramofon
Fordítható elegáns
karrel, virágdíszes
hangversenyhangdo-
borral 6 lemezzel és
400 angol (fővel együtt)
40 korona.
WAGNER HANGSZER KIRÁLY-nál
Budapest, VIII., József-körut 15.
Leméz-vevőim a felét mindig ingyen kapják. Általános
hangszer árujegyzék ingyen.

RÓZSATEJ
Kifűnő tejjel-ápolószer 2 K
balzsamozással hozza -- 60
OSAN kifűnő fog-ápoló
szájvíz 1 K 75 Bn.
Fogpor -- 88 K.
TANNINGENE
Legjobb hajfestészet 6 Pör.
ANTON L. OSERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. L. Wallfischgasse.
Faház: a gyógyszerárakban, partiumterekben stb.

„VENUSZ”
10 korona
Legkedveltebb leánykesebb
színtar, mely általános ked-
veltséget csapja annak közön-
heli, hogy ugy erős, mint karcsu
és a hűlyeknek remekül áll.
Köröskörül mely faltaikba van
rakva, melyet csipőn feltűzöttek,
sül pedig gazdagon nyílnak szét.
Durabba - kompiell és linom ki-
vételben - mérték után készíve
10 korona - igen jó mi-
nőségű szövetekből, melyek leg-
jobb színtar, melyekből,
szürke, drap, barna, sötét
fekete vagy fekete, vagy pedig
fekete és sötétkezt primus
attól kammarból.
„Zur
Schossenfabrik“
Bécs, XVI. Neulerchen-
felderstrasse 2.
Magyar levelezés.

Zur „Schossenfabrik“, Bécs, XVI., Neulerchenfelderstr. 2.
Kérek utánvételt -- darab „Venus“ alját
Szá: _____
Echlass: _____ Aljhosza elől: _____ oldal: _____ hátul: _____
Csigó: _____
Különös megjegyzések: _____
Név: _____
Cím: _____

Felesége keres
gépűtással
kent 20 koronáig.
A gép megvételénél garantált kap arra
nézve, hogy folytonos munkával előlják
és hogy oktatásban részesítik. Felsőleg
nem képez akadályt. Férfiaknak is alkal-
mas. Elismert levelek rendelkezésre
állanak. Kérjen prospektust. Schön-
dorfer F. Wien, VII., Neikerstrasse 130.

CIMBALKOK,
legjobb szabadalmazott seméi belső
szerkeztetű, melynek hangját, hang-
tartását más gyártmány meg se-
közölhető, részletképzésére is leg-
jobb szabványú jóállással kap-
tatók. Fonografok, grammofonok,
hegedűk, fuvalók, sziták, oha-
rinák stb. olcsón legjobbak. Kifeje-
tette elismert jó munkáert.
Arjegyzéktingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71
Telefon 58-20.

DELI S.
csemege- különlegességek
Ferencz József-tér
Gresham-palota.

Nagy ujévi vásár!
Szövet blons frt 1.20-tól kezdve.
Bárony flanel blons forint 2.25.
Selyem blons frt 3.50-tól kezdve
a legfinomabb kivitelű.
Csipke blons frt 6.50, 7.50, 9. -
töltés a szövet mérték után is készítenek
Redlich J. Lipót, Bpest,
Andrassy-ut 58. és Andrassy-ut 50.
Octagon sarok.
Uri és női divat áruházában.
Ugyanott cretonok, sziták és szövetek
mérték után is kaphatók.

HATSCHEK BÉLA
optikai műintézete
emberi-műszemek gyári raktára és formák készítője,
(operatív teljes mellőzése).
Szemüvegek vagy orrszűrők minden szemhez és orra kül-
tön-külön választok; orvosi receptek szerinti megrendelések
pontosan készíve.
Található naponta reggel 10-ig, d. u. 1-4-ig, este 8-10-ig.
Budapest, VII., Király-utca 69., földsz. 3

Legjobb szerkeztetű s kifűnő
hangu
czimbalmok
saját készítményű
edál nélkül 35 fttől, pedálos 70 fttől. Ugy-
szintén hegedűk 3 frt 50 krtól, grammofonok 15
frttől, fonografok 3 frt 50 krtól feljebb.
Marnitz Frigyes hangszerkészítő mester
Budapest, VIII., József-körut 37/39. szám.

HÁZTARTÁS
Kürthy Emilné lapja, a magyar gazdasszonyok nél-
külözhetetlen közönyve 1908. januárban kezd meg XIV.
évfolyamát Mintegy 100 rovata a külső és belső háztartás
minden ágára kiterjed. Évenként ezernél több konyharecept.
Előfizetési ára:
Negyedévre 3 kor. Félévre 6 kor. 1 évre 12 kor.
Kiadóhivatal:
Budapest, VIII., József körut 31/B.
Tessék mutatványszámot kérni.

S Z I N H Á Z A K

Budapest, vasárnap, 1907. december 29-én.

Magyar színház

Délután 3 órakor. Kerülő ut.

Színmű 3 felvonásban. Iria Henry Bernstein. Ford. Salgó Ernő. Személyek: Raymonde Wilson, Polgár L. Jaquiline, a leánya, Halmi M. Cyri, Törzs, Armand Rousseau, Garas, Az öreg Rousseau, Váso, Rousscaune, Béta P. Rousseau Lucienne, Harmos I. Pradosné, Forrai R. Michelon, Császor, Michelonné, Tarnoky G.

GRETCHEN.

Tréfa 3 felvonásban. Iria Dawis és Lipschütz. Fordította Hajó sándor.

Személyek: Von der Plein gróf Lőrinc L. Dr. Schwegelmann, Forrai R. Moslago, P. Tarnoki G. Beinago, Tarnay, Mili, Hajós M. Tilda, Harmos I. Grete Gloom, Mészáros G. Franciska, Kacsóh F. Ö tenses, Csontos, Von Strahle, Héthey, Emma, Németh L. Bins, polgármester, Barosa, Tobisch, Körmendi, Niemann, Rátkay

„APOLLÓ-SZÍNHÁZ”

(TELEFON 68-39.)

Csodás karácsonyfa. Nemzetközi táncok. (Első-adjá G. Kápolnai Irén urnó Modern Don Juan.

A csillagász sorsa. Mesés ikrek. A leghasznosabb háziállat. Elet Kinában.

Elmegek a tempo előtt (Énekl: Pintér Imre)

MODERN SZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 60. TELEFON 93-16.

5 színpadi tréfa 24 mulató, művészi magánzám 3

kacagató kis bohózat SZERZŐK: Szomahazy, Hel-tai, Molnár.

SZEREPLŐK: Medgyaszay Vilma, Vörös Ill, Keleti Ju-lia, Póór Lili, Nyárai, Bársny, Kabók, Boros. Kezdeté 9 órakor.

Hétfőn, 1908. Január hó 13-án este a 1/8 órakor a Royal-teremben

Ritchie Albany

hangművész hangversenye. Gernikoff Wladimir zongoraművész közreműködésével. Jeggiek: «Harmoni» zenemű és zongora kereskedés IV. Váci-utca 20. kaphatók.

Alapított 1850 évben. SEMLER J. posztó kereskedés cs. és kir. udvari szállító Brest, V. Deák Ferenc-u. és Bécsi-u, sarkán. Bendkívüli kedvező alkalmat nyújt ujévi ajándék. bevásárlásra az által, hogy a rakláron levő legújabb cikkeit december hó 1-től 1908. január 3-ig mélyen lezállított árakon adja el és pedig urak részére: öltöny, nadrág és kabátzövegek, divat melények, plaidok. hölgyek részére: angol kosmim, kelmeik elismert legjobb minőségű női posztók, seiyem plüsch (Seal) plaidok, himalaya kendők és kocsitakarók

HELVÉZIA KÁVÉHAZ

Andrássy-ut 35. szám.

Minden este cigányzene. Csütörtök, január 9-én a Royalteremben

Gerhardt

Elena első daltétele Budapest. Jeggiek k zárólag Méry Belánál. Andrássy-ut 12. szám.

Hétfőn, január 20-án a Royalteremben

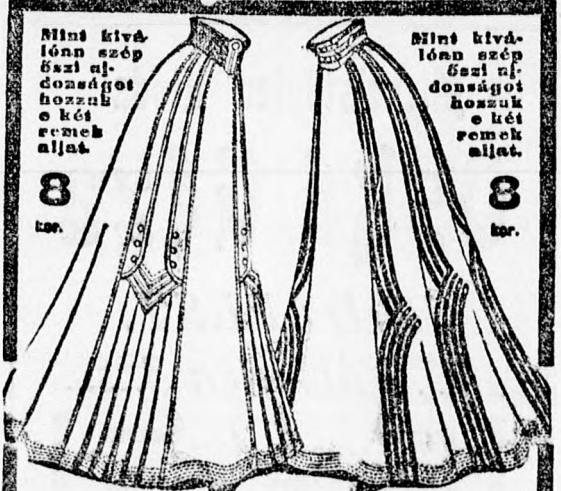
Reuter

Florizel hegedűművész első hangversenye Budapest. Jeggiek: 10-3 K.-ig, kizárólag Méry Belánál Andrássy-ut 12.

Szerdán, január 22-én a Royalteremben

RIPPER

Alice zongoraművész első hangversenye. Jeggiek: 10-3 K.-ig, kizárólag Méry Belánál Andrássy-ut 12.

Mint kiválóan szép és új divat. Mint kiválóan szép és új divat. Paris. Sikkes divatalj gyö-nörű fazonban izé-sesen díszített oldalrészek-kel, gazdagon berakott szót-nyló szegélyekkel. Az alj a kelmehez illő selyemmel ber-sonnyal v. bőrrel paszpoll-rozható, esetleg paszpollias nélkül, készíthető. London. Meglepően sikkes és soknyá hosszában művé-szes applikációval, saját kelmejéből díszítve, a nyu-godt és finom izlést képvis-ell és főtájon tetesik min-dek arányosságok. Ugy a „Paris” mint a „London” 8 K. kitűnő minőségű lodenből, fekete, sötétkék, szürke, drapp és barna színekben, v. legdivatosabb angol mintázatú fűrészeszövetből szürke, drapp és oliv színekben. Kivánatra e szoknyákat finomabb kivitelben is szállíthatjuk u. m.: legelőkeltebb minőségű és kockázatos finom minőségű angol kelmeből, drapp, barna, szürke, oliv és sötétkék színekben, v. fekete alvás hang-garnból 11 K-ért. Aljalek kitűnnek extra jó szabású és pontos kivitelűk által. Minden egyes darab mérték után készül, melyhez szükséges a szülés, csipő-bőség, aló-és hát-hossza a szoknyának, továbbá a sajn előírás, „ZUR SCHOSSENFABRIK“ XVI., Neulerchenfeldstrasse 2. Magyar levelezés. BÉCS. Magyar levelezés. Szepember 15-én jelent meg negyvenhárom és fél dívat albumunk mely gazdag tartalmánál fogva érdekes betekintést nyújt az új divat-terre azon tisztelt ur hölgyeknek kik ez iránt érdeklő viseltetnek 40 filér levő bélyeg eken való beküldése ellen ezen dívat lap hancó megküldetik és a bélyeg eszközölt le kisebb rendeléményél e 40 filér lez le vonva.

Csak ROGATSY-féle BORAX-ot kérjünk !!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arc-, test- és kéz-bő-rötöket üdén, tisztán, rózsásan és egész-ségesen akarjátok megtartani, használjátok kizárólagosan és állandóan a magyar gyártmányu, kitűnő és elismert Rogatsy-féle Magyar Pipere Borax-ot, mely mint testápoló és szépítő szer teljelmű-hatataian, hatása biztos és gyors.

Rogatsy-féle Magyar Pipere Borax-ot,

Grid of product recommendations for Rogatsy's Borax. Includes items like 'Angyal Boriska', 'Arany Gáborné', 'Gálk Aranka', 'Lizkay Ferencz', 'Vida Andrásné', 'Medgyassy Pau', etc.

FOLYTATJUK

Egy doboz ára 30 és 75 u., 10 nagy doboz viadékre bérmentve Magyar Pipere Borax-Crém 1 téglly 1 korona. Magyar Pipere Borax-Szappan 1 drb 80 fill. Kapnató minden gyógytárban, drogeriában és fűszerüzletben vagy az egyedüli gyártónál:

ROGATSY RALMAN drogeria BUDAPEST, VII., Rakóczi-ut 10. sz. Figyeljünk a „ROGATSY” névre.

Csak ROGATSY BORAX-ot fogadjunk el !!

Advertisement for Rosenberg és Quitt. Lists products like Selyem, Fűggöny, Smyrna, Vászón. Price: Olcsó választék. Olcsó drak. VII., Király-utca 32. szám. Alapított 1895.

Advertisement for Orgona-harmoniumok. Pajkr Rezső és Tsa Budapest, X., Dele-utca 11/II. (Tiszviselő-telep). Mindkét rendszer szerint, lepolcsóbban szállíthatnak. Pajkr Rezső és Tsa Budapest, X., Dele-utca 11/II. (Tiszviselő-telep). Fedőlees harmoniumok pontos orgona-moetökkel. Bőrmentes szállítás az utolsó vas-utó állomásig. Tano-öknek és felkészeknek külön szállíték-engedély.

HETI MŰSOR.

Table with columns: Decem-ber—Január, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Víg-színház, Király-Színház, Népszínház (Vig-Opera), Magyar Színház, Vár Színház, Urania. Rows show dates from Dec 30 to Jan 5 and the plays being performed at each venue.

HÁZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, HÁZAJÁNDÉK- TÁRGYAK

AL LEGELÖNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-ÉS MŰÖRÁS-
üzletében szerezhethők be.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGÉNY. —

Írta: E. GABORIAU.

50

— Itt nem lehet semmit sem csinálni! — felelte Hektor — éppen csak, hogy mondjon valamit. Várni kell!

— Várni? Mit? — fortyant fel hevesen az asszony. Talán a halálára?

— Ne beszélj így...

— Miért ne? Különbön — tette hozzá hal-
kan — már nyolcz napot sem fog élni!

— Mit beszélsz?

Az asszony egy kis kék üvegesét huzott ki a zsebéből s megmutatta neki:

— Egész biztos vagyok a dolgomban! Ez a szer okvetlen hat!

Hektor elsápadt és rémülten megtántorodott.

— Az Isten szerelméért, csak nem méreg — — —?

— De igen, méreg!

— Nem, ezt nem engedem! — az a kis becsületesség, ami még benne lakozott, fellázadt e gonoszság ellen — ilyen gaszágot nem fogok elfütni!

— És az ajtóhoz ment.

Az asszony az utjába állt.

— Mielőtt lármát ütssz — mondta neki hideg hangon — gondold meg jól, hogy velem együtt te is baiba kerülössz! Te a kedvesem vagy — hogyan akarod bebizonyítani, hogy nem voltál büntársam, ha én bevallom, hogy te is segédkezted nekem?

Hektor megijedt — ez a nő be fogja váltani a fenyegetését.

— Igen, a kedvesem — mondta Berta gúnyos hangon — mi felbonthatatlanul egymáshoz vagyunk lánczolva! Velem együtt tobzódhatsz a gazdagságban vagy együttesen vérpadra jutunk — — —?

Hektor felhördült és aztán leroskadt egy székbe. Két kezével a fejét fogta; úgy érezte, hogy meg kell örülnie.

— És semmi kiút, nincs menekülés ebből a körből, melyet ez a sátni nő köréje huzott!

— El vagyok veszve! — dadogta önkéntelenül — el vagyok veszve!

Sajnálatraméltónak látszott, a veríték nagy cseppekben gyöngyözött a homlokán, a szemei pedig mint egy örültté, meredten szegeződtek egy pontra.

Berta odalépett hozzá s hevesen megrázta a vállát. A férfi nedv önkívületé dühössé tette, mert gyávaságnak minősítette.

— Ah, most már tisztán látom, mennyit ér a szerelmed! Miért jagsz, ahelyett, hogy örülnél, hogy végre megszabadulok és a világ előtt is egymáséi lehetünk — — —

— Büntény által...

Berta gúnyosan felkaczagott.

— Hát az nem volt bűn, hogy a barátodnak, aki az életedet és becsületedet megmentette, elraboltad a feleségét?

— Clemens nem is sejtette ezt — dadogta a férfi.

— Tévedsz! Clemens tud mindent! Nézd, ezt a levelet a kabátzsebemben találtam akkor, midőn a vadászatról betegem hazatért, már akkor este feltűnt nekem a viselkedése, hiszen emlékezhetek rá. Neked is említést tettem róla! És most nyugtalanít engem az a tudat, hogy tetteti magát, vajjon mit tervez? Iszonyu boszút fog rajtunk állni. Érted most már, hogy csak önvédelem az egész. Ha időt engedünk neki, ő fog bennünket megsemmisíteni.

— De — ellenvété Hektor — a dolog nagyon veszélyes!

— Csak nem tartasz olyan együgyűnek, hogy azt hiszed, hogy én arzénikumot fogok használni? Nem, az én szeremet boncsolás után nem találják meg a testben. Elég drágán kellett megfizetnem, de a hatása biztos és a felfedezése kizárt.

Ezzel elment és Hektort kimondhatatlan lelkiállapotban hagyta magára.

Akármenyire is irtózott a bünténytől, mégis kívánta, bárcsak már mindennek vége lenne. Csak el, el ettől az iszonyu nőtől! Ah, hogy nem menekülhetett, várakozásra volt kárhoztatva, itt kell maradnia és bevárnia az eseményeket.

Ez az iszonyu lelki felindulás nem maradt nyomtalan. Hektor olyan rossz bőrben volt, hogy ez Sancresynek is feltűnt. Így szólt hozzá:

— Szegény Hektor, azt hiszem, te nagyon is megerőltetted magad az én ápolásommal. Mint is háláljam meg valaha ezt a hü barátságodat?

— És barátaimak, ismerőseinek, akik meglátogatták, eldicsérte barátja önfeláldozó, szeretetteljes ápolását és Bertát is folyton dicsérte; nem tudta elég gyakran ismételni, milyen nemes és jó mind a kettő hozzája!

— És ez az ember tudna valamit? — gondolta Hektor — nem, ez teljes lehetetlenség, Berta valószínűleg tévedett!

Sancresy állapota pedig csak nem javult, sőt más, szinte elviselhetetlen szimptomák merültek fel.

Midőn a beteg hidegség, arcfájdalom, álmatlanság és különösen az undorító borsíz miatt — amit a szájában érez — panaszkodott, a párisi orvos meghökölt és elgondolkozott. Kérdezte, ki adja be a betegnek az előírt orvosságot és vajjon nem történt-e tévedés?

Berta nyugodtan válaszolta, hogy ő tesz mindent és szigorúan az orvos előírása szerint cselekszik. Ez megvonta a vállát és arczán meglátszott, hogy nem érti az egészet.

A következő nap Sancresy ismét egészen más adatokat mondott; azt mondta, hogy jól aludt, forrósága van és édeskés ízt érez a szájában, szóval éppen az ellenkezőjét, amit előtte való nap mondott.

Bertának pedig csak egy gondolat okozott fejfájást, miképpen tudhatná meg, vajjon Sancresy csinált-e újabb végrendeletet.

Egy nap aztán a férfi kezdett róla beszélni. A leggyengédebb szavakban megköszönte Bertának a szerelmét és önfeláldozó ápolását és kérte, hozná el neki a végrendelet másolatát.

Az asszony nagyon megijedt.

— Nem tudom, hol van! — hebegte zavartan.

— Oh, csak emlékezzél rá, az íróasztalod felső jobb fiókjában!

Most már kénytelen volt engedelmesskedni.

(Folyt. köv.)

KOBRAK CIPŐGYÁR, VÁC

A KÜL- ÉS BELFÖLDÖN LEGJOBBAKNAK ELISMERT KÉSZÍTMÉNYEI KAPHATÓK: BUDAPESTEN:

I. kerület:

Preisach József
Krisztina-tér 3. szám alatt.

IV. kerület:

Bencze és Társa
Váci-utca 2. szám alatt.

V. kerület:

Rémi József
Dorottya-utca 6. szám alatt.

VI. kerület:

Epstein Mór
Andrássy-ut 40. szám alatt.

VI kerület:

Krausz Zsigmond
Podmanicky-utca 1. sz. alatt.

A VIDÉKI NAGYOBB VÁROSOKBAN EGYEDÜLI LERAKATA VAN:

BELOVÁR: S. D. OPACIC cégnek.
BEBEGSZÁSZ: HAMBURG SALAMON cégnek.
BESZTERCEBÁNYA: ENGEL SAMU cégnek.
CSONGRÁD: FRANKL R. cégnek.
DARUVAR: LADISLAUS ROCHLITZ cégnek.
DEBRECEN: ELFENBEIN és KLEIN cégnek.
MANDEL LIPOT cégnek.
EGER: ROTH GYULA cégnek.
ESZTERGOM: PRESZLER JÁNOS cégnek.
FEHÉRTEMLÖM: STEINER SÁNDOR cégnek.
FIUME: STANKO DE LEDER cégnek.
GYŐR: KARDOS J. JENŐ cégnek.
GÁLSZÉCS: MANDL DEZSÓ cégnek.
HOMONNA: BRÜNN VILMOS cégnek.
IGLÓ: POLLAK JAKAB cégnek.
IPOLYSÁG: FRISCHER ADOLF cégnek.
KASSA: GUTTFREUND SAMU UTÓDA cégnek.
KISVÁRDA: HOCHMANN MÓR cégnek.
KAPOSVÁR: FARKAS BERCI cégnek.
KECSKEMÉT: FEHÉR DÁVID cégnek.
KOLOZSVÁR: DUKE SZ SÁNDOR cégnek.
LOSONC: STEINER JÓZSEF cégnek.
LUGOS: WOLF S. és FIA cégnek.
MAKÓ: HEGYI JÓZSEF cégnek.
M.-SZIGET: SILBERSTEIN SIMON cégnek.
MISKOLC: IJ. KLEIN TESTVÉREK cégnek.
MOHÁCS: HELLER KÁLMÁN cégnek.
NAGYKANIZSA: MÓZES RÓZA cégnek.

NAGYVÁRAD: ARANYI ALBERT cégnek.
NYIRBÁTOR: FREUND J. cégnek.
OROSHÁZA: BRÜNNER ARMIN cégnek.
PANCSOVA: KONSTANTINOVICS ST. V. cég.
PÉCS: KESZLER SÁNDOR cégnek.
POZSONY: DÖRNHÖFER GUSZTÁV cégnek.
POPRÁD: KRAKOVICS MÓR cégnek.
POZSEGA: TEODOSIJEVIC M. cégnek.
ROZSNYÓ: KIRSCHNER ZSIGMOND cégnek.
SÁRVÁR: BASS SÁMUELNE cégnek.
SARAJEVO: E. FELEKI cégnek.
S.-A.-UJHELY: LUKÁCS H. cégnek.
SIKLÓS: FÜRST H. ÁRMIN UTÓDA cégnek.
SIÓFOK: SCHWARZ BERNÁT cégnek.
SZABADKA: ROTH ARMIN cégnek.
SZEGED: GAAL JÓZSEF cégnek.
SZATMÁR: VUJA JANOS cégnek.
SZENTGOTTHARD: GÜNSBERGER ZS. cég.
SZ.-FEHÉRVÁR: KNAZOVITZKY BÉLA cég.
SZOLNOK: KÁLMÁR MIKSA cégnek.
SZOMBATHELY: KEMÉNY JÓZSEF cégnek.
TEMESVÁR: GERŐ IZSÓ cégnek.
TISZAUJLAK: BALKÁNYI SIMON cégnek.
UJVÍDÉK: KOVÁCS S. cégnek.
VARANNO: CSÉRI HERMANN cégnek.
VUKOVÁR: T. WALTER cégnek.
ZOMBOR: HOLLÁNDER JÓZSEF cégnek.

Legfinomabb árak védjegye

Kobrak

Kapható azonkívül a gyártmány minden más, itt fel nem sorolt városban és kisebb helyen is, minden jobb cipőüzletben.

Minden cipő, minőség szerint, a két oldalt levő védjegyek egyikét viseli a talpon.

Középaruk védjegye

KÜLÖNFÉLÉK.

Ellentétek.

Hajónk künn járt a messzi tengeren,
Hol lágy szellőkből vad vihar terem.
Sírt a hajó, csikorgott, reszketett
A hánytorgó, süvöltő ár felett.
Zengett a szél, dörgött az óceán,
Ágaskodott, hogy majd lecsap reám.
Az ég tudja, mily messze volt a part.
... S én kikaczagtam a szörnyű vihart!

Szemembe néztem. Fénylő tiszta árja,
Száz óceán mélyét magába zárja.

Derült, világos, mindig csudakék,
Magát nézi kaczerán benn az ég.

Sugárzón rezg felszínén át a béke,
Hűség és jószág nyugszik lenn a mélybe.

Hulláma nincs, — dal, ábránd leng fölötte.
És mégis félek: — eltemet örökre.

Pásztor Árpád.

(A levegő szeméjé.) A levegőben szerteszálló anyagok között a por és a füst az, amely a test felületére lerakódik, sőt akarva nem akarva belsőkbe jut. A koromról, amely ugyancsak a levegő utján keres fel bennünket, azt hiszik, hogy igen finom szemcsékből áll. Ez a nézet téves, mert a koromszemcsékkel megéjtett újabb vizsgálatok kiderítették, hogy a korom nagymennyiségű fémanyagokat, egymint: vasat, nikkelt, mangant, rezet és ezüstöt, stb. tartalmaz. A gyári kémények füstje még több fémrejt magában, mint a háztűzhelyeké, azaz a magánházaké. Előfordult, hogy a koromban a legritkább fémek parányi mennyiségeivel is találkoztak és pedig előfordult már rubidium, gallium, indium és tallium. A csodával határos, hogy ezek a parányi mennyiségek egyáltalán tudományos vizsgálati mód-

szerekkel kimutathatók. Így azt tapasztalták, hogy az oly ritka fém-gallium ugyszólván bármiféle porban és füstben feltalálható. A nikkelt nem csupán az esővel a felhőkből leszálló por, hanem a füst és a földréteg pora is tartalmazza. Azok az apró porrészecskék, amelyek az esőcseppekkel a földre hullanak, bizonyára nem földi eredetűek, hanem a világegyetemből kerülnek ki. Az ilyen por vegyi vizsgálata kiderítette, hogy hasonló alkotórészekből áll, mint a meteorok s megvan a delejes hatása is. Hasonló alkatu por eső nélkül is hullhat a világűrbe. Ez megesezt 1897 november havában teljesen tiszta és csendes éjszaka idején. A porszemeket megvizsgálták, de sem vulkánikus, sem ipari por alkotórészeit nem lelték fel bennük. A por és a köd bizonyos tekintetben rokonságban van egymással, mert köd csak nagymennyiségű por jelenlétekor képződik. Ha valamely gyárváros ködbe van burkolva, úgy oly levegő környezeti, melyben a legkritikább elemek szállingóznak. Igen természetes, hogy az elemek oly parányi szemcsékből állanak, melyeket a tudomány művészileg rendkívüli módon finomított szemüvegén át lehet csak észrevenni.

(A hosszú élet titka.) Egy régi görög orvos ezeket a jó tanácsokat adja a hosszú életre: „Mindenek felett légy tiszta. Asztalodon minden fényűzés nélkül, tiszta asztalkendő és tiszta tányérok legyenek. Legyen gondod rá, hogy pinczéből tiszta bor kerüljön az asztalra; a tiszta ital felvidítja a lelket és elűzi a gondot. De légy mértékletes és ne tarts attól, hogy a vizivás ártalmadra lehetne. A tiszta ivóvíz hasznos adománya az isteneknek. Egészséges gabonasziből sült kenyéret egyél. A tyukhus, marhaus és bárányhus izletes és erőtadó eledel, de jól megrázd és ne feledd el, hogy főzelék és fűszer is kell hozzá. A tojás-eledel, ha friss és jól készült, dicséretre válik a konyhának, akár sültve vagy főzve a héliában, akár vajba sültve mint rántotta kerül az asztalra. Nem kevesebb dicséretet érdemel a jó zsíros tej, mely öregeket és gyermekeket egyaránt táplál. Mit szóljak az isten édes adományáról, az arany színű mézről? Ezzel édesítsd meg ételeidet és fogyaszd kenyérrrel és kalácsal egyaránt. A lakoma végén ne maradjon el asztalodról azon fekete folyadék, melyet a keleti országok pörkölt babjával főznek. Kicsiny kortyokban igyadj, így segíti elő az emésztést. Ha e bölcs szabályokat követed, biztos

lehetsz benne, hogy erőben és egészségben magas kort fogsz elérni.”

(Az évszakok és a növény.) Egy amerikai tudós Európában és az Egyesült-Államokban összegyűjtött adatok alapján megállapította, hogy az évszak, sőt a hónap is, melyben valaki született, befolyással van az illetőnek későbbi testi magasságára. A fiúk közül rendszerint azok maradnak kistermetűek, akik novemberben születtek, ellenben az a fiú, aki júliusban születik, többnyire nagyra nő. Általában — mondja ez a tudós — akik ősszel vagy télen születnek, nem nőnek olyan magasra, mint akik a tavasszal vagy nyáron születnek. A női nemnél egész másképp áll a dolog. A magas termetű nők többnyire augusztusban, a kistermetűek januárban születnek. A tavasz és a tél nem kedvez a nőnek. Aki közülök ebben az évszakban születik, rendszerint kicsiny termetű, míg ősszel világra jött nőknek legalább meglehetősen magas termetük van.

(Mocsárlakók.) Ujabb egy majdnem állatiasan élő emberfajtát fedeztek fel. Uj-Guineában, ezen az Ausztrália fölött fekvő nagy szigeten van a lakóhegye. Érdekes, hogy az egész fajta mocsarakban, teljesen vízi életet él s lakásai is három méterre a vízből kiemelkedő czölöpépítmények. Elemükben, a vízben, nagyon otthonosak; rendkívül ügyesen usznak benne s a vizinövényeket és más akadályokat roppant mozgékonyasággal kerülnek ki. Vizi életmódjuk folytán földönjáró képességük annyira elcsenevedett, hogy kemény talajon járni se tudnak, mivel kisebesedik a lábuk. Egy utazó, aki ezt az „abgajambó“-nak nevezett törzset meglátogatta, azt mondja, hogy testük és arcuk nagyon majomszerű. Körülbelül oly nagyok, mint Ausztrália ismert benszüllöttei, azaz kicsinyek s alsó, csipőalatti részeik aránytalanul kicsinyek. Lábuk egész sajátos alkatu: kicsiny, széles, lapos, gyöngöcsu, különösen a nők lábán vékonyak és gyöngök az ujjak s oly mereven állanak, mintha nem volnának izületeik. Egyáltalában a lábuk, melynek nincs lábikrája, olyan, mint a faláb. A térd izmai és inai nincsenek kifejlődve s a férfinál a bőr ezen a tájon ránczosan lóg le. Valószínű, hogy ez a törzs valaha szárazföldi életet élt, de nem tudván így megélni, a létért való küzdelem ráparancsolta a vízi életmódot.

C
RÓK:
VAN:
nek.
k.
V. cég.
cégnék.
cégnék.
cégnék.
S. cég.
A cég.
cégnék.
nek.
ek.
ye

Az egész országban mintegy 1000 kapható.

A MÜLLER J. L.-féle
KALIPTOS
LEGJOBB
FOGPEP

Lejélmulhatatlan, 2 fogzókat fehérit és épen tartja. Kis tubus 50 fillér, nagy 1 korona.

MÜLLER J. L.
1065, Károly körút 2.
Mindenütt kapható.

OLVASSA EL!
A KINEMATOGRÁF
MINDEN SZÁMAT FOGLALHOZIK AMOZGÓFÉNYKEPEL AMATŐRFÉNYKEPEL SZERVAZÁSOK ÉS GRAMOFONNAL BUDAPEST, BAROSS. 59

Ha brilliant függőt gyűrt vagy más ékszereket akar jutányos árban vásárolni, keresse fel bizalommal BLATT HENRIK ékszerüzletet BUDAPEST, József-körút 59.

BUTOR
Alkalmi vételi Butorvásárlók figyelmébe ajánlom legjobb minőségű butoraimat. Háló-, ebédlő- és üresobák, valamint egyes butordarabok, oszlopok olcsón, minden elfogadható áron kaphatók

PECNER N.
butor - nagykereskedő
Király-u 23. az udvarban.
TELEFON 33-71.

Egy-egy szám ára 20 fillér. Minden füzet külön kapható.

OLCSÓ KÖNYVTÁR.
Szerkesztő Gyulai Pál.

UJ:

- 1450. A magyar szabadságharc német dalnoka. Szemelvények Hartmann Mórka költeményiből. Ford. Kosza Andor.
- 1451. Gyulai Pál. Emlékezés Deák Ferenczre.
- 1452-1453. Istváni Pál. Voltor és Grizeldis. Bevezette és magyarázó jegyzetekkel kísérte Vende Ernő.
- 1454-1456. Ihering Rudolf. Közdelem a jogért. Fordította dr. Szilassy Cézár.
- 1457-1463. Mac Donagh Mihály. Az angol parlament szokásai, furesaságai és humora. Ford. Huszár Imre.
- 1464-1473. Fogazzaro A. A szent. Regény Ford. Veltői J.
- 1474-1478. Ötven év előtt. Elbeszélés Iria Jókay Lajos.
- 1479-1480. A kondor. Iria Stifter Adalbert. Németből fordította B. K.
- 1481-1483. Candide vagy az optimizmus. Iria Voltaire. Fordította Langer Ignác.
- 1486-1488. Furio. Elbeszélés Iria D'Amicus. Olaszból fordította Elek Arthur.
- 1489-1494. Sterne érzékeny utazásai. Ford. Kasziny Ferencz Bevezette és kiadta dr. Berkó Miklós.
- 1495-1497. Balzac. Iria Taine H. Franciaából fordította dr. Halasy Aladár.
- 1498-1499. A szendomiri kolostor. Iria Grillparzer. Fordította Györi K.
- 1500-1502. Nyomor és büntettek. Iria dr. Balogh Jenő.
- 1503-1505. Utazás a Harzban. Iria Heine Németből fordította Oláh Gábor.
- 1506-1508. A pozsonyi diéta. Vigjáték 3 felvonásban. Iria Bereczik Árpád.

PÉNZSZEKRENYEK GELLÉRI ÉS SCHULLER CZÉGNÉL BUDAPEST, IX., RÁKOS-U. 4.

GYARTANAK: TŰZ- ÉS BETÖRÉSMENTES PÉNZSZEKRENYEKET, KÖNYV- ÉS OKMÁNYSZEKRENYEKET, ANYAKONYVI SEKRENYEKET, PÁNCZÉLSZEKRENYEKET ÉS PÁNCZÉLSZOBÁKAT LEGJOBB KIVITELBEN.

Allandó nagy raktár. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

A Schnitzer-féle TEÁT
Kiváló íze és kiadóságánál fogva a legjobb családokban. Internátusokban, szanatóriumokban stb. minden más tea fölé helyeznek.

Schnitzer Mór
oros, ceyloni, kínai tea, valamint cognac, rum nagybani behozatala

Bpest, VI., Váci-körút 9.
Fiókházleték:
V. Váci-körút 80.

FRANKLIN-TÁRSULAT
magyar irod. intézet és könyvnyomda
Budapesten, IV. ker., Egyesem-utca 4. sz.
Kaphatók minden könyvkereskedésben.

AGRARIA

Kérje minden gazda az összes

Gazdasági gépek árjegyzékét

Levélcozím: **AGRARIA**
Budapest, Váci-ut 2. sz.

AGRARIA

ekék, vetőgépek, gőzcsepőgők, motorok stb.-rel.

Bőrszékikar
bőrszételés és bőrtaragás

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

BERTELIKÉSI NOKNEK
matkacobb helyen és idősít folyásoknál bőrszékben és nékiál legbiztosabb gyógyszerek a

SANID TOKOCSKÁK
bizonyított. Egy doboz (100 labdac) használati utasítással 6 korona utánvót mellett. Kérdő levelekre és impot. ntiának egyedi butor szer a híres dr. TARKO-féle orólabdacok.
Egy üveg ára 10 korona, küld a

„MAGYAR KIRÁLY” gyógyszerár, Budapest, V., Marokkó-utca 8/a.

Urasági butorokat, szőnyeget, osillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzemeket is) vesznek és eladók.

Nagy Zsigmond
VI, Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett).
Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, üresoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, bórgránit-rák és kárpitosítékben. Porosa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben. Modern bronzosillárokkal. gáz, villamos stb.-hez.

Most jelent meg közel 400 lapon az

ATHENAEUM 49-ik ÉV-FOLYAM.
NAGY KÉPES AZ 1908-ik
NAPTÁRA SZÓKÓ-ÉVRE.

Mindeneket érdeklő, bőséges tartalommal jelent meg az Athenaeum Nagy Képes Naptárának 49-ik évfolyama, melynek minden sora fontos és érdekes tudnivalót mond. Tiszti Czimtára pontos, hivatalos adatok alapján készült, melyek a nyomás napjainig tüzetesen kijavítottak. Tartalmából a következőket emeljük ki: Bélyegilletők, csillagászati naptár, nevezetes korszakok és korszakítások. Törvénykezési szünnapok. Országos színek. Uralkodóház. Az elmúlt év összes eseményei, számos képpel.

Gazdag tartalmú ismeretterjesztő rész. Szépirodalmi részét a legnevesebb írók szolgáltatták. Közhasználati részében a kitünően tájékozott Budapesti Kalauz. Sorsolási értesítő. Posta- és távirat-árszabály. Tudnivalók a postatakarékpénztárról. Bérkocsi-szabályrendelet. Külföldi utalások. Névnagyjegyzék. Érepenz- és útmérték összehasonlító táblázat. Teljes Tiszti Czimtár. stb. stb.

ANagy Képes Naptár tartós, kemény, félvászonkötésben **2,60 K.**

Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben és a kiadó Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-t. (Budapest, VII., Rákóczi-út 54).

KÖLTŐI MŰVEK:

A Franklin-Társulat kiadásai.

ADY ENDRE VÉR ÉS ARANY

Ujabb költemények.

Ára 3 kor.

OLÁH GÁBOR SÁMSON

Költői elbeszélés

Ára 3 kor.

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) részv. társ.-nál Budapest,
VI., Andrásy-út 21.
és minden könyvkereskedésben.

Szájpadlás nélküli

higiénikus légszívókamarás fogorok.

A modern fogtechnika legnagyobb vívmánya. Bárki is él nagyserdén alkalmazható még akkor is, ha egyetlen saját fog, vagy gyökér sincs már a szájban. Azonnal megszokható és ráadásra kényelmes. A fent említett fogor saját találmányom. Készítők saját módszerem szerint ki nem vehető 22 és 24 karátos arany hídakat stb. 10 évi jótállás.

Guttermuth János műfogó-specialista,

a szájpadas nélküli hig. légszívókamarás fogorok és hig. fogkefék stb. feltalálója.
Budapest, VII., Baross-tér 20, I. em. 3.
Kérem a névre és az állomásra ügyelni mert kettőn vagyunk a házban. Vízszabályozó.

Legjobb... Legelőcsőbb... PAP PAP PAP

Összeosztható vaságy kivételül a matracca 10 írt.
Sodronyágybetétek méret szerint a firtól lejjebb.

GIGHNER JÁNOS
ágynemű réz- és vasbutor-gyáros
szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.
nagy választékban.
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20.

Plakortól a Hákócs (Kerepesi) út 58. sz.
Gyár: Kertész-utca 7. és 9.
Arjegyzekeket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.
Gyermekesek nagy választékban. Még nem telteő árú kiskocsiom vagy a póráz vicszardom.

Törekvő emberek

figyelmébe! T. Szűcs Mihály és Tsa czer Nagyváradon. Füzési fa'elep 3 szám. Ajánlja ujalku és igen czélszerű törvényesen védett hornyolt ozement tetőcserep kézigépeit cement- és homok-küverékből előállítandó igen szilárd tetőcserep gyártására, amely által homokos vidéken, vagy homokos lötyö közelében kevés utakat ssel szép tövedelmét biztosító üzlet létesíthető. Na jobb városokban pépeinkkel tarsul is elme-gyünk Kérjük érdeklődni és bővebb értesítés szem-lyesen vagy levelel utjan lelti czegető beszerzeni sziveskedjék, ahol a gyártás módja a kész czepep és az ezzel eszközölt tetőfedés is meglekén hété.

GUMMI SZEREK

Vélelő franczia és amerikai gyártmány! Orvosiilag ajánlván! Feltétlen biznis!

Gummi.
Eredeti csomagolásban!
Ara: 12 drb. finom minőség K 2-4
12 " franczia gyártm. " 6-10
12 " eredeti amerikai " 10-12
Csapat amerikai (fővid.) " 4-6
12 drb. finom " " 6-10
Hathólyag „Non plus ultra” " 12-16

Minta-gyűjtemény
Készletű csomagolásban, 12 drb K 6-8
25 drb K 8-10

Női övszer „Perarium colu-
strum” K 3-5

Sérvkötő orvosi rendeltetésre valódi
angolacél rugóval K 7-10 Cs. és kit-
szabd. Keleti-féle pneumattikus pe-
llettával " " K 12-

Suspensor (herofaró) darabja " " K 1-2.40

Havibaj kötő darabja " " K 5-11

Haskötő darabja " " K 7-24

Gummi görccsér-harisnya darabja " " K 3-12

rrigator teljesen felszerelve, darabja " " K 5-9

Uji „Anto vaginal Spray” legmegbízhatóbb női költm-
legesség " " K 15-

Szétküldés titoktartás mellett. — Képes árjegyzeke
ingyen és bérmentve.

KELETI J. gummlárak és beteg-
ápolási cikkek gyára.
Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17/1.

Hirdetések felvételek a kiadóhivatalba.

Fénykép-készüléket

objectivet, vez, elad, cserél, h-
ze Appolo lemeznek egyedül-
elárultó helye.

HATSCHKEK EMIL
Andrásy-út 18.
Gökja: Kiszébet-körút 22.
Alapítotól 1877.
Ekkor! olcsóbb, mint rézlel-
fizetésre.

Fátheto fürdőkád.
50 koronától lejjebb, kádak 12
koronától lejjebb mind-efele
szivattyu és vízvezeték berende-
zést vállalok

LEFKOVICS ADOLF
Wesselényi-utca 51/E. Kész-
bet-körút és Harsta-utca között
Arjegyzeke bérmentve

Veszek zálogczedulákat, elzálogosított brilliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Ékszerek

ezüstneműek, egy-
házi szerek, ötvös-
művek, órák, angol
ezüst különleges
ségek a legjutányosabb árban beszerezhetők

részletfizetésre is

SÁRGA JÁNOS ékszergyárosnál
KOLOZSVART. Képes nagyváriegyzeke ingyen.
Gyár: Görög templom-u. Főraktár: Mátyás k.-t. 3.

GAVALLER

csak az uj szabad
rendkívüli praktikus

bokavédőt

viselheti

Kapható minden divatárüzletben.

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok,
ÉKSZEREK
OSEKELY

RÉSZLET-
FIZETÉSRE

KOCH J.

BUDAPEST,
IX., FERENCZ-KÖRUT 41 SZ.

Képes árjegyzeke ingyen. Osekely részletfizetésre.

Magyar Könyvtár.

Szerkesztő Radó Antal.
Egy-egy szám ára 30 fillér. 506 szám Minden fizet külön is kapható.

- UJ:
- 486. Katona Lajos. Középkori legendák és példák.
 - 487. Guy de Maupassant. Az ékszer. Ford. Tóth B.
 - 488-489. Wilde Oszkár. Bunbury. Középi komédia három felvonásban. Fordította Mikos Lajos.
 - 490. Turgenyev Iván. Pjetuskov. Fordította Ambro-zovics Dezső.
 - 491. Cicero beszéde L. Manilius mellett. Fordította Szidarovszky János.
 - 492. Somossi István. A hályeggyűjtés kézikönyve.
 - 493. Halldan Languard. Wilde Oszkár. Fordította Moly Tamás.
 - 494. Alfred de Musset. Szeszély. — Az ajtó tárva vagy zárva legyen. Fordította Hevesi S.
 - 495-496. Wilde Oszkár. Az eszményi férj. Színmű 4 felvonásban. Fordította Mihály József.
 - 497. Ady Endre. Sápadi emberek és történetek.
 - 498-499. Wilde O. De Profundis. Ford. Mikos Lajos.
 - 500. Beöthy Zolt. Költők és hősök.
 - 501. Krúdy Gyula. Hét szilváfa.
 - 502. Wilde O. Aforizmák és öletek. Ford. Vadó Teréz.
 - 503. Daudet A. Művészasságok. Ford. Elek Arthur.
 - 504-505. Sutro Alfred. Az aczékirály. Színmű 4 fel-
vonásban. Ford. Sebestyén Károly.
 - 506. Wilde O. Flórenczi tragédia. Ford. Benedek M.
- Kiadó
- LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság
Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21. szám.
Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Minden

csalásban nélkülözhetlen szer férfiak, gyermeknek,

asszonynak

egyaránt a híres Alföldi Fehér-Keresztes Sósorszesz

kitűnő

hájszer. Gyártja: az Első Alföldi Cognacgyár rész-
vénytársaság Kecskeméten. — Ez a szer a legjobb

házibarát.

Gramofon tulajdonosok figyelmébe

Ingyen adunk

minden gramofonra alkalmas művészhanglemez.
Hogy miképpen? megtudja, ha hozzánk fordul.

2000 magyar ujdonság!

5000 új nemzetközi ujdonság!

Lemezárjegyzék ingyen.

Tessék kivágni, mert saját érdekében cselekszik, ha megőrzi.

DÓSA KÁROLY

első budapesti ablak és lakástisztítási vállalata

Budapest, VII., István-tér 16. sz.

Eivállal minden e szakba vágó munkákat, ugymint adlóbeeresztést, ablaktisztítást, féregment esítést stb legolcsóbban és teljesen megbízható eredménnyel!

Akác-csemete

Mautner magból.

Kétéves, 1 m. és 40 centim. magasnövést, *ezrenkint 6 forint.*

Kétéves akác, 120 centim. magasnövést, *ezrenkint 5 forint.*

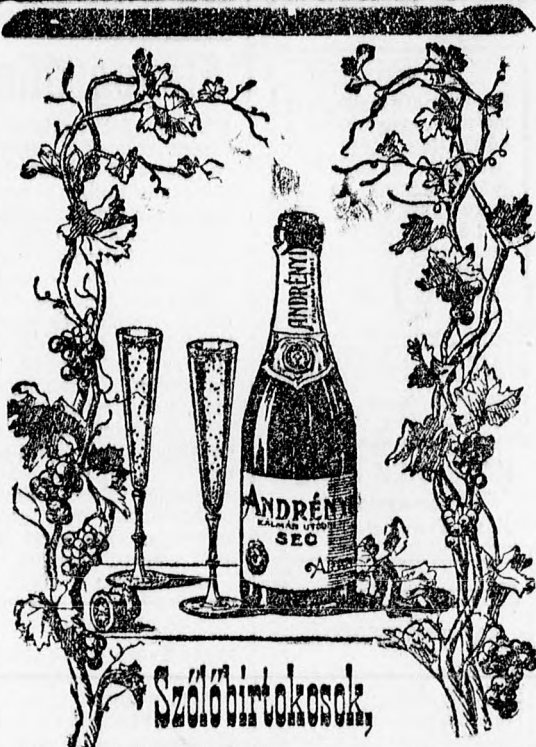
Egyéves akác, 70-80 centim. magas *ezrenkint 3 forint 50 kr.*

Kétéves gledijsia csemete, élősövénynek 120-140 centim. magas, *ezrenkint 6 forint.*

Kétéves, 100 centim. magas, *ezrenkint 5 forint árban.*

Dijmentes csomagolással a tiszalöki állomáson feladva. Kisebb és nagyobb mennyiségben, jó minőségben kapható alulirotnál. Száz-ezeren felüli rendelésnél 5%-töli kedvezmény.

DOBOS IMRE, főszolgabíró
TISZALÖK (Szabolcs megye).

Szőlőbirtokosok.

kiknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg más francia fajszőlőkből szűrt borai vannak, felkértemek czégünknél ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolunk.

Iván és Vári

műipari cikkek kereskedelmi vállalata

BUDAPEST, VI.,

Teréz-körut 1/c.

FONTOS!

PHOEBUSZ!

senleitner F. ur Bécs, I., Franz Josefsqual 54 a következő levelet írta a Phoebusz világító vállalatnál
Budapest, VI., Dávid-u. 1. Raktár: Andrassy-ut 21

1906. évben kávéházamban 2 villanyos ivlámpa és 20 villanyos izzólámpa volt felszerelve, melyekösszesen 2200 gyertyafényvel égtek, ezért havonként a nyári hónapokban 732 koronát fizettem. — Az idén eltávolítottam a villanyos világítást és helyette az önöknél vásárolt

6 darab, 6 égővel ellátott «PHOEBUSZ» gázlámpákat

alkalmaztam. Ezen lámpák összesen 5300 gyertyafényvilágosságot adtak és világításért havonként csak 398 80 fillért fizettem, tehát a «Phoebusz» gázlámpa világítással

mégegyszer oly erős világítást nyertem és megtakarítottam 45% készpénzt.

Kiváló tisztelettel

Reisenleitner F.
kávés.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesztélyást, hólyagbajt, sebket, hujakórt (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknek is, önterítést és annak utóhatjait, ideg- és hárgonbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körut 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

BIZTOS gyógyulást keresőknek

tek bármily

nemi betegségben szenvednek

mint húgycedő és hólyagbajt, húgyvesztélyések, vizekkel szarvak, éjjeli magömlések, sebek és hujakoros bántalmak (syphilis), az önterítés utóhatjaitól fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülése, bármily bőrkütsések stb. nőknél fehérhólyag, méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkilámeretes **gyógyászatjainál** fogra legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. orvosty főorvos országos hírl és a legérgebb 23 éve fennálló rendelés intézetét

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este, idült húgycedő és hólyag bajok vizsgálatára villamos húgyvesztélyés segélyével. Vidékiek levelekre kimerül és választ és szakszerű tanácsot nyújtanak, gyógyszeréről gondoskodik a lela. Titoktartás biztosított.

Nőknek külön váróterem.

Megkezdődött ujévre 30.000 drb dísz tárgynak ingyen kiosztása

és pedig minden vevőm vagy megrendelőm részeseül ezen rendkívüli kedvezményben, mely 1 darab jegecezett (üfany) asztali dísztáblából vagy vázából áll, melynek értéke 1 frittől 3 forintra, ezen kedvezményt az egész országban elismert legnagyobb és legolcsóbb üveg-, porcellán-, konyhaberendezés, dísz- és nászajándék áruháza nyújtja

Karlsbádban végzett személyes vásárlásaimról megérkezve értesitem t. vevőim és rendelőimet, hogy óriási mennyiségű árut partieba vásároltam és azok ugyanily partie árban kerülnek eladásra és pedig:

- 6 személyes likőr készlet festett aranyozott csak ... frt 95
- 6 szem. boros, sörös v. vizes készlet festett és aranyozott csak frt 2.50
- 6 személyes fehér porcellán ebédli készlet ... frt 3.25
- 6 személyes fehér porcellán préselt ebédli készlet ... frt 3.50
- 6 szem. ebédli készlet festve és ar. rococo stílusban csak ... frt 6.95
- 12 személyes ebédli készlet festve és aranyozva, rococo stílusban, 52 darab csak ... frt 14.50
- 12 személyes ebédli készlet festve és aranyozva, rococo stílusban, 84 darab csak ... frt 25.--

- 6 szem. kávé v. teás készlet festve és aranyozva ... frt 3.--
- 6 szem. kávé v. teás készlet fest. és ar. rococo stílusban csak frt 3.50
- 1 telj. angol mosdókészlet csak frt 3.--
- 1 nagy frt 5.--
- Porcellán tányérok csak 5, 7 és 9 kr.
- Vizes v. boros pohár csak 5 és 6 kr.
- 12 darab zománcz edény ... frt 2.50
- 1 asztali lámpa ernyővel ... frt 1.--
- 1 asztali lámpa nagy díszes tulipánnal ... frt 2.50

Óriási választék függőlámpákban 4 forinttól feljebb.

Ingyen láda, ingyen csomagolás.

TAKÁCS FERENCZ

VIII., Baross-tér 5. sz.

eműk, egy-
erek, ötvös-
órák, angol
különleges
szerezhető
re is
zegyárosná
ryzék ingyen.
tyás k.-t. s.

ER

döt

üzletben.

6

Csekély részlettel.

vtár.

ten fizet külön
s kapható.

és példák.
Ford. 76th B.
szegedi komédia
ajós.
tította Ambro-
lett. Fordította
s kézikönyve.
ár. Fordította
Az ajtó tárva
i férj. Szinmű
f. énekek.
Mikes Lajos.

adó Teréz.
Elek Arthur.
Szinmű 4 fel-

medek M.
KEDÉSE
ég
21. szám.
ben.

hirdetést rovatban minden szöveg...
egyszeri beiktatása közönséges
petit betűkből 4 fillérrel, kompakt
betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

hirdetést rovatban minden szöveg...
egyszeri beiktatása közönséges
petit betűkből 4 fillérrel, kompakt
betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 288

Kereskedősegédek, könyvelők, raktárnokok, irodai-, mezőgazdasági- és ipari személynézet állandóan keresünk. Magyar pályázati értesítő és munkaközvetítő Csáky-utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Mutatványszám ingyen. 5502

Parketagyár Gyöngyösön alakítja gyártmányait.

Gallérok, kezelők, legszebben tisztítanak. Hallenberger Béla gőzmosógárában Kassa.

Réthý név látható a valódi pemetető cukorka minden egyes darabkáján 721v

Veresáfonyabefőt 5 kilós üvegkosár 6 kor., szárított urigomba különként 6 koronáért Meleghy, Kassa.

Sodronykerítést, sodronykerítésfonógépet gőzmosógépet, szőlővesszőket, akác- és gledicsia magcseméket árlap szerint küld Resch, Bács. 27760

László mindenkinek minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak vidékieknek. (Válaszbélyeg.) Elsőrangú ajánlások.

Erdőbirtokot vagy erdőt sürgősen keresek megvételre. Részletes leírás és feltételeket „Fakereskedő” jeli gé alatt kérés a kiadóba. 27368

Zálogcédulákat, brillantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron veszek. Brillantokért többet fizetek, mint újonnan kerültek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 26316

Finom őszi juhtúrót 5 kg. bődön 6 koronáért bérmentve Svájc téglájától kitöltve 1.60 fill-ért szállít közvetlen a Felső Magyarországi hegyi Juhtúrógyár, Nagyszabos, Gömörmege.

Üzletvételt és átadást minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak levélleg. (Válaszbélyeg.) Elsőrangú ajánlások.

Singer varrógépek, egész új 30 ft., szakértőleg javítottak 12 fttől följebb, jóállás mellett szállít Habán József műszerész, Almásy-út 14. Képes árjegyzék ingyen. 27483

Magánkutató iroda Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47 26704

Veresáfonyabefőt BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.- koronáért FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 86972

Jogi-, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyéb tárgyakból is) Kolozsvárra; Budapestre ugyiszintén államszámvetései államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium; Budapest, VI. Rózsa-utca 44. III. 8

Magán építő iparos iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat, Végi József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Lakást, bitorozott szobát, bármely célra, berendezéssel is, mindenféle berendezéssel gyorsan, csekély díjért közvetít a lakásbérhelység közvetítő csak V., Gresham-palota Herleg-utca 2. sz. Telefon 81-08. Minden bérhelység nyilvántartva 27225

Pénzkölcsönt magánpénzt azonnal, takaréktól leggyorsabban ingatlannra, bekebelezésre, félévi utólagos 6 százalékos kamatra, bármilyen kölcsönért tessék hozzám fordulni. Tarácsky Ferenc, Rottenbiller utca 5/b. Válaszbélyeg. 27428

Csemegeszőlőt legnemesebb fajokban, fagymentesen csomagolva, 5 kilós postakosárként 4 koronáért, valamint saját méhészetemből garantált liszt szimózt 5 kilós bádögödönként 7 koronáért szállít Rottmann Hermir Kiskunhalason

Ügynökök, a kik törvényesen engedélyezett korszerű eladásával foglalkozni akarnak, a mely naponta 10-20 koronát keresni lehet, kiüld-jek ajánl. tükait főposta postaiok 237. Budapest.

Házak, villák, telkek, gyáriraktárak, gyáripari telek a főváros minden részéből eladásra vagy kibérlésre előjegyzésben Huszár Budapest, V. Gresham-palota Elsőrangú ajánlások. Telefon 81-08.

Zálogcédulákat, brillantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron veszek. Brillantokért többet fizetek, mint újonnan kerültek. SINGER JAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Polgári iskolai reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egy éves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. „Tanár” Budapest, Thököly-ut R. L. em. 3. ajtó. 26814

Butor új és használt beraktáróráshól visszamaradt, csillárok, lámpák, irodalberendezés, pénzszekrények, bámulatos olcsón eladók Beraktározási vállalat tulajdonos Landsman Sámuel Központi városi épület Gerlóczy-utca 2. raktár 10-11-12.

Régi ezüsttárgyakat és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugyanígy régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, láncokat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, IV., Váci-utca 18. I. emelet. 26764

BELHURUT, (hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszer a BARTA-féle PERKETE-APONYA GYÓGYBŐR-gyógyszerészek és fülszorosoknál 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.- koronáért bérmentve szállít a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26971

Mérnöki műszerek veszek, elad, cserél, lejtőrök, Planimeter, Teleskop, Goerz-Zeiss-Trüderstb. HATSCHKEK EMIL. Andrássy-ut 18. Flókja: Erzsébet-körút 33

Asszonyok vigyázatok. Minden családra nézve legfontosabb könyv a gyermekápolásról több mint ezer kézzírta rajttal díszítettként 1 koronáért levélbélyeg ellenében is, Fischer-Róza asszony Budapest, VII. Damjanich-utca 28/E

Ujdonság! **Gamsbu** Ujdonság! - K. 380-tól felfelé. - **A. Sachselt Bécs** kalaphélesztő XVII. Kalvarienberg. Nr. 34. II. Taborsstrasse Nr. 39. XVI. Neu erfelderstr. Nr. 2. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fenyőborovicska (Gulperus) BARTA-féle, 3 liter a 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26973

Építkezéseket! Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes tevéket törlesztésre felépít. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 782

Kanári macarok kiképzett előnévelőknek darajait 6-8 ft. tenyészőanyagot 1 forintjával felbőveléssel szállít **STERN** Csongrádrol. 27642

Annak óvni kell a feleségét! Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a túlob gyermekápolás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétén küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Fran Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Alkalmi vétel. Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényesítő körülmények miatt eladók; mahagóni hálószoba 180 ft., íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 ft., nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 áru villany 14 ft. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utca sarokpincze. 26616

Stenográfia. Díjtalan gépirásoktatás az összes írógepeken. Díjtalan és biztos állásközvetítés. Minden hónapban új gépirási és gépirási tanfolyamok nyílnak az okleveles gyorsíró tanároktól vezetett Stenográfia országos Gábelsberger, magyar, német gyorsíró és gépiróiskolában. Levelező és vitairású tanfolyamok, kereskedelmi szakfolyamok, Kereskedelmi számtan, levelezés fogalmazás és könyvvitel 7 órától este 9-ig. Copying office, sek-szorosítási iroda. Kérjen prospektust. Az intézet helyiségei Váci-körút 33. alatt vannak. Azelőtt Kazinczy-utca 8 (B054)

Kolozsvári jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, Államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kipróbált módszertünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikeresen biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Válatójból speciális tanfolyam melyre korlátolt számban ves-zünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen csekély díjazás al. Levele-beli érdeklődésnek ki-mertően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Pénzkölcsönt 4 1/2 és 5% alapon föld-birtokra, földvelőző, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 5-70 évig törleszt-hető. Személyhitei tisztviselőknak gyorsan eszkö-zőtetik.

HOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a. **Gimnáziumi,** reál, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi, bármely érettségi vizsga letéveséséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philológus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátolt számban vételnek fel. A bámulatos eredményeket igazoló okiratok alakásban megtekinthetők. **Goeben Heinrich** Budapest, VII. Damjanich-utca 89 II. emelet 10.

Szepességi csemegék BARTA-féle veresáfonya befőtelt, mélna, szamóca, csipkebogyót, gomba- és húsconservet, pastetomokat alán a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-megye. Kérjen árjegyzéket.

Gyorsírás

(Gábelsberger) Gereben gyorsíró nőiskolája kiképzés után állást garantál. Németül tudóknak tandíjke-vezmény. Írógépek-tatás növendékeknek díjmentes. **Kristóf-tér 2. szám.**

Csemegeszőlő postakosárként fagymentes csomagolással 4 koroná, téli nemes fajalma és óriás bírsalma postakosárként 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barack lekvár 2.40 kor. Kétféle bírsalma-sajt 2 kor., Cukor-ádeszlelve 1.40 K. kilója Fairboroknak helyettesít-jét 50 koronáért szállítja Szabó X. L. Csongrád.

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok Rézagy --- --- 45.- ft. Vasagy matraczezel 8.50 • Gyermekágy --- 11.50 • Sodronyágy-betét 3.50 • Vas- és rézbutorok gyári áron.

WEISZ LIPÓT Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

Ki a YES-OUI-SI czimű lapot megrendeli, látsva minden megérkezés nélkül és önállóan az angol és francia nyelveket alaposan megtanul-hatja. Előzetes ár negyedeven-ként minden kiadásra 3 koroná. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadó-hivatal. Budapest, Andrássy-ut 97. szám.

INGYEN! és bérmentve küldöm szőlő-oltvány és vesszőköl ár-jegyzéket, mely minden szőlő- és kerttulajdonosnak nélkülözhetetlen tudnivalókat tartalmaz. Az árak meglepő olcsók. Számos elismert levei igazolja oltvány- és vessző-anyagom lösségét. **Delawarét** okvetlen rendeljen, mert ezen lapj nem kell sem beolítani, sem perietezni. **Szűcs S. fia** szőlőtelepe Biharfőszeg.

„MAGYAR” TEXTILIPAR Polyótrál. A gyapju-, gyapot-, len-, kender-, selyem-, juta-ípa-és kereskedelem köztudója. Szerkesztőség és kiadóhivatal **Ujvidéken.** Megjelenik havonta kétszer. Előfizelési ára egy évre 12 kor.

BUTOR árverésről, linom és egy szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bérfolelek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Pölden B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Nagy és Fia BUDAPEST, Semmelweis-utca 21.

Állandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77. Urasági butorok, új és használt butorok.

Nagy és Fia Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia modern butorok: machagoni, palisander, ében- és citromfa.

Nagy és Fia Angol börgarnitúra, francia, olasz stílus butorok.

Nagy és Fia Valódi perzsa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia Velencei tükrök üveg, csillárok festmények stb.

Nagy és Fia CSILLAR ÜZLET.

Nagy és Fia antique butorok és szövetek, szalongarnitúrák.

Nagy és Fia Nippek, bronzszobrok, olasz faragványok, meiseni és altwien porcellán.

Nagy és Fia Flókküzet nincsen össze nem tévesztendő hasonnevű ezéggel.

Nagy és Fia Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezéseket vidéken is

Nagy és Fia Állandó butor és antiquitások beszerzése a bécsi, párisi, velencei és romai árveréseken.

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

KÖZIGAZGATÁS.

Év végén.

Haladt-e előbbre a bucsuzó évben a községi jegyzők ügye? Van-e valami örvendetes följegyezni való, valami siker vagy eredmény, ami a jobb jövőt kilátásba helyezni alkalmas?

E kérdések fölvetésénél a legelső, ami eszünkbe jut, a jegyzői egyesület, amelynek tevékenységéhez, mikor új vezetés alá került, nagyon sok szép remény fűződött. Az „Egyetértés” is örömmel üdvözölte az új tisztikart, mely igen hangzatos programot adott és ígéretekből nem volt szegény. A hivatalba lépésnek ma már két esztendője, mindenképpen itt lett volna tehát az ideje annak, hogy a programponatok és egyéb jegyzői óhajások napirendre kerüljenek és a megvalósulás stádiumába juttassanak. De történt-e csak legcsekélyebb is ebben az irányban?

Az ideai jegyzői egyesületi közgyűlés lefolyása még élénk emlékezetben él. Az „Egyetértés” kuriozumképpen kimutatta, hogy a közgyűlés tárgysorozatára fölvetett ügyeknek több mint kilencz tizedrésze nem a vezetőség szellemi munkájának eredményeképpen került szönyegre, hanem valamely vidéki egyesület indítványa volt.

Igy aztán sajnosan nélkülöztünk minden olyan indítványt, amely az egész ország jegyzői testületének igazi közügyét képezte volna. Holott mennyi kívánni való és milyen csekély kilátás van azok teljesítésére.

Ahányszor azonban az ilyen tárgyakat valaki fölveti: a vezető urak rögtön előállnak az egyesületi krónika adataival és ráolvassák az indítványozóra, hogy későn ébredezik, mások, éberebb férfiak már két, három, öt, sőt tíz esztendővel azelőtt gondoltak arra, de czélt nem értek, mivelhogynem akarta a felsőbbség, t. i. a belügyminiszter.

Az ilyen letorkolások jogtalansága nyilvánvaló. Minden gyermek azt válaszolhatja rájuk, hogy azóta nagyot fordult a világ, más a belügyminiszter, most több reménnyel lehetne hozzáfogni a régi kívánságokkal való szerencsepróbá-

láshoz. Csak kényelmeskedni nem volna szabad.

Konkrét példákat tetszik kívánni?

Szolgálhatunk velök. Rámuthatunk, hogy igenis számos alkalom kínálkozott csak ebben az esztendőben is a jegyzői egyesület talpraállítására, mikor tudniillik a siker reményével tehettek volna lépéseket a testület érdekeinek előbbrevitelére, de ugyan hányszor tették meg?

Legutóbb például a vármegyei tisztviselők javára egy igen mélyreható jótékonyági cselekedet történt. A belügyminisztérium egy millió koronát juttatott a hitelviszonyaik rendezésére. Szabad volt ezt az alkalmat elmulasztani? Hát nem össze kellett volna-e hívni nyomban a választmányt és nem testületileg kellett volna-e kihallgatásra menni a minisztériumba és ott kérni, hogy most már a jegyzőkre is kerüljön a sor? A helyzetek analógiájának vaskényszere szokott lenni és az államkormányzatban mindennapi tapasztalat, hogy ha az egyik kéz ad, a másik sem szokott zárva maradni. A tisztviselői fizetések emelésére irányuló mozgalom is nagyon sokáig eredménytelen maradt, egészen addig, amíg mintegy tíz év előtt a katonatisztek fizetését fel nem emelték. Amint ez megtörtént: az analógia kényszere elől többé nem térhettek ki a kormányok és kelletlenül bár, de sorban kezdték emelni a poigári tisztviselők fizetését is.

A mai helyzetben a jegyzőknek van egy olyan kért valójuk, amit semmiesetre sem tagadnának meg tőlük, mert még czímet sem lehetne találni a visszautasításukra.

Emlékezzünk csak a jegyzői fizetési alapokra, amelyekről a múlt hónapban körrendelet jelent meg, amit sokan félreértettek, úgy magyarázván a minisztérium beavatkozását, hogy e fizetési alapok létesítését kötelezővé teszi a vármegyékben. Holott a körrendelet a vármegyék szabad elhatározására hagyta ez alapok létesítését, ott azonban, ahol az ilyen alapot tényleg megteremtik, azt az egész országban érvényes egyöntetű szabályzat szerint kell kezelni. A körrendelet csak e szabályzat pontjait állapította meg, az életbeléptetésről azonban nem intézkedett.

Abban a szabályzatban igen egyszerű és igen üdvös intézkedésekről történt pedig gondoskodás. Annak idején örömmel üdvözöltük mi is, mert

az van benne, hogy ahol a jegyzői alap létesül, ott a jegyző az állami adóhivataltól fogja fölvenni a fizetését, pontosan minden hónap elsején, a községek pedig a jegyzők fizetésének megfelelő összeget az adóhivatalnak fizetik be, szintén lehetőleg pontosan, de ha időszakonként pénzüik nem lenne, a jegyzői alap, melyet az adóhivatal kezel, megbírná az előlegezést.

Jogállamban szabad ennek másképpen lenni? Szabad-e megtűrni, hogy a jegyzővel szemben, aki a legényegesebb köztisztviselői kötelességeket teljesíti, akit legcsekélyebb mulasztásáért a legszigorubb fegyelmi büntetésekkel sújtanak, a társadalom, mikor megszolgált bérének kifizetéséről van szó, durva mulasztásokat követessen el? Hol itt az igazság? A jegyzőt, ha egy haszontalan kimutatás betérjesztésével 24 órát késik, rendbirságra meri itélni az az állam, amely a fizetéséről úgy gondoskodik, hogy itt egy-két hónapos mulasztások és késedelmek fordulhassanak elő?

Ilyesmi nem fordul elő az egész Nyugaton, erre csak némely balkánállamban van eset, de ott is ritkán, ellenben Törökországban napirenden van, hogy a hivatalnokok nem kapják meg a fizetésüket. De ott legalább kölcsönbe megy a rendetlenkedés: az állam rendetlen a fizetésben és ennek fejében elnézi, hogy a tisztviselő rendetlen a munkában. Ezért aztán olyan mulatságosan rossz is ott a közigazgatás.

A miénk se éppen mintaszerű, sőt ha a porosz- vagy a franciaországgal hasonlítjuk össze, némelyek állítása szerint egy kissé elmaradtak vagyunk. Lehet-e csodálni, mikor jegyzőink egyharmadrésze az év bizonyos szakáiban kölcsönpénzből él, mert a községi kasszában nincsen pénz? Az a csoda, hogy ily viszonyok közt néhol egészen meg nem áll a gépezet.

A szegény vármegyékben, az ország határszélén fekvő hegyes vidékeken van ez így. Tehát éppen a nemzetiségek közt, ahol a magyar állam- eszmének egyetlen képviselője a jegyző. Szép képviselő, aki hitelre szorul, hogy meglegyen a betevő falatja. Képzeltetni, hogy milyen pompás tekintélyt tud tartani az ilyen ember.

Száz szónak is egy a vége — a milliomos államsegélyt, amit a megyei tisztviselők kaptak,

A bőrönd.

Arta: Headon Hill.

Az éjjeli vonat alig hagyta el a Calning Cross pályaudvart, mikor Roger Malcolm már érdeklődni kezdett a szép leány iránt, aki az első osztályú kocsiszakaszban szemközt ült vele. Tekintete szép utitársa szemébe tévedt s pajkos mosoly felcsillanását vélte ott észrevenni.

— Bocsánat! — szólt a leány — tudja ön, hogy az újságaimon ül?

Malcolm felugrott s átnyujtotta a lapokat, amelyekre csakugyan ráült, anélkül, hogy ezt észrevette volna. Ezzel a jég meg volt törve. Míg a fiatalok egymással beszélgettek, a kocsi folyosóján néhányszor egy férfi sétált fel és alá s élesen szemügyre vette a párt. Malcolm ezt észrevette, de a fiatal leánynak, ki időközönként elgondolkodott, nem tűnt fel.

Mikor az idegen harmadszor haladt el az ajtó előtt, Malcolm elhagyta a szakaszt, miközben a cigarettáról mormolt valamit. A fiatal leány sajnálattal látta távozni.

Mintegy tíz perc múlva Malcolm visszatért, de már nem látszott oly nyugodtnak, mint azelőtt volt.

— Egy detektív utazik velünk — konstataulta előglalva előbbeni helyét, miközben fürkésző tekintetet vetett a leány arcába.

— Egy detektív? Nos, önnek bizonyára nem okoz félelmet, — válaszolt hidegen a leány, mindazonáltal félre nem érthető mozdulattal összébb fogta ruháit.

— Vajjon segítségemre akar-e lenni? — kérdezte a fiatal ember. — Kissé különös óhaj ugyan idegennel szemben, de ennek az ember-

nek a gyanuja teljesen indokolatlan, higye el. Ártatlan vagyok, mint egy baby s letartóztatásom megölné az anyámat.

Azután nagy körülményességgel elbeszélte egy történetet, melyből egész világosan csak az tűnt ki, hogy számára életkérdés szabadságát megtartani, míg Párisban egy tanu előállításával ellenségei tervét meg nem hiúsíthatja.

— Meggyőztem-e önt arról, — fejezte be elbeszélését, — hogy méltó vagyok az ön segítségére?

— Sejtelnem sincs arról, hogy mikép lehetnék segítségére, még ha akarnám is, — szólt habozva a leány.

— Majd mindjárt megmondom, — vágott szavába Roger. — Doverben együtt szállunk ki s mihelyt a detektív — a neve Peters — terhemre lesz, önre hivatkozom, mire ön kijelenti, hogy becsületes embernek ismer és tudja, hogy Párisba utazom, ahol az angol követséghez osztottak be.

— De akkor tudnom kellene a nevét, — szólt a leány különös tekintettel vetve a fiatal emberre.

— Valóban, erről megfeledkeztem, — szólt ez. — De hát ez mellékes. A követségnél van egy fiatalember, egy régi ismerősöm, kít Roger Malcolmnak hívnak. Ön már most...

— A megmenekülése érdekében azt hazudhatnám, hogy ön Mr. Malcolm, — vágott szavába látszólagos méltatlankodással a leány. De nyomban hozzátette:

— Am gondolkodjunk róla!

Hosszu szünet következett. Végre a fiatal leány felemelte fejét, a hálóra mutatott és így szólt:

— Kérem, vegye csak le a bőröndömet s a kézi táskát.

Malcolm leemelte mindkettőt. A leány kinyitotta a kézi táskát, abból ecsetet, palettát és festéket vett ki, azután félig háttal fordult a fiatal embernek. Néhány perc múlva felemelte a bőröndöt s Malcolm nagy betűkkel ezt a felírást olvashatta:

Lord Falcones, Páris, angol követség.

Lord Falcones épp oly ismert személyiség volt, mint az angol követ maga.

— Mit segíthet rajtam ez? — kérdezte Roger.

— Ön valóban nem követhetett el rosszat, különben nem volna ily ostoba, — vélte szánakozó tekintettel a leány. — Ön követségű attasé akar lenni. Azt hiszem, hogy a detektív nyomban kigyógyul, ha ezt meglátja. Különösen, ha bizonyítani fogom, hogy önt már évek óta attasénak ismerem. Ön lord Falcones iratait viszi itt magával. Majd a hajón visszaadja a bőröndöt.

Némi szünet után újból beszélgetni kezdtek. A fiatal leány kissé tartózkodóan elmondta, hogy Rhona Beatsonnak hívja s hogy Párisba utazik, ahol nevelőnői állást kapott egy angol családnál.

Doverbe érve, Malcolm kezébe vette a bőröndöt s utitársnője oldalán a hidon át a gőzös felé tartott. Ekkor valaki megérintette a vállát.

A detektív állt mögötte.

— Bocsánat. Kérem egy pillanatra. Úgy vélem, mi ismerjük egymást. Én Peters vagyok, rendőrbiztos. Szabad kérdezni, hogy kinek tartja ön — hm, — azt a hölgyet, akivel megy?

— Kinek tartja ön?

— Brixton Sale leányzó, aki Marie Blanc néven szolgálatba lépett Scarborough herczegnő-

nem szabad megirigyelni. Sőt ellenkezőleg: örülni kell neki és hivatkozni kell rá. Még pedig világért sem úgy, hogy a jegyzők is kapjanak a kezükbe valamit. Ellenkezőleg: meg kell kérni a kormányt, és pedig a pénzügyminisztert is, hogy az állam legyen szíves önmagának adni kölcsön egy másik millió koronát, amiből csinálja meg mindazon megyékben, ahol még nincsen, a jegyzői alapot. Ez alap számára az adóhivatal szedje be, mint másutt is cselekszi, a jegyzői fizetéseket a községektől akkor, amikor a községek fizetni tudnak, ellenben a jegyzők kapják meg a fizetésüket pontosan a hó elsején.

Miről lehet itt szó? Milyen kockázatról? Az első években egy kis kamatvesztésről az egy-két hónapi várakozásért. De hiszen valóságos veszteség még ily czímen sem lesz, mert a késedelmi kamatot is be fogják hajtani a községeken. Szóval ez az egy millió korona, mint fedezeti összeg mihamarabb felszabadulna, vagyis az állam visszakapná s rövid ideig tartott lekötöttsége segítségével megalapítana egy olyan intézményt, amelynek hiánya nem válik a hazai közigazgatásnak sem hasznára, sem dicsőségére.

Az év végén ajánljuk a központi egyesület figyelmébe ezt az ügyet: mint a következő évben elvégzendő feladatok egyik legsürgősebbjét. Semmi sem valószínűbb, mint ennek a sikere, mégis, ha a vezetőségnek megcsinálnia sikerül, egy csapással hivatása magaslatára emelkedik.

TANÜGY.

A kultusztárca költségvetése.

Eddig az volt a szokás, hogy a jövő évi állami költségvetés fizetéseit a képviselőház tagjaival egyidejűleg akkor kapták meg a lapok, mikor a pénzügyminiszter a költségvetést előterjesztette s ugynevezett expozéját megtartotta.

Ettől a szokástól az 1908. évi költségvetés alkalmából eltért a kormány. Az expozé rég elhangzott, sőt már a pénzügyi bizottság le is tárgyalta a költségvetést, mikor annak fizetéseit megkaptuk.

nél, hogy ennek ékszereit ellopja. Ez itt — tette hozzá — a hercegnő ékszerböröndje.

Kinos csend állott be, melynek Malcolm gunyos nevetéssel vetett véget.

— Ön téved, — szól. Ezt a hölgyet évek óta ismerem. A neve miss Rhona Beatson s oly szerencsés vagyok, hogy Párisba kísérhetem. Ami pedig a böröndöt illeti . . . ám lássa . . .

És odatartotta eléje a felírást.

— Ez — magyarázta — lord Falconet iratböröndje és nem a lady Scarborough ékszerböröndje. Az én feladatom ezt sértetlenül Párisba juttatni s ha még néhány kotnyeles nem akad az utamba, e feladatomban pontosan meg is felelek.

A detektív látszólag megszágyenülve eltávozott, a két utitárs pedig felszállt a hajóra.

A fiatalember most kezdett rájönni, hogy valószínűleg ostobaságot követett el. Valóban Roger Malcolm volt s a párisi angol követség attasséja. Már most ily minőségben Brixton Salenek egy visszafelé elsült hadicséllal segítségére volt rabolt zsákmánya megmentésében.

Csak Calais közelében kereste fel ismét utitársnőjét.

— Jó, hogy jön, — szól szemrehányóan. — A komédiát francia földön is folytatnunk kell. Peters itt van a fedélzeten és figyel bennünket.

Malcolm ajkára harapott.

Mikor a hajó kikötött, Rogernak szükségképp magához kellett vennie a böröndöt, mert ha kiadta volna kezéből, ez gyanút keltett volna a detektívben, aki feltűnés nélkül követte a párt. Újból együtt felszálltak tehát a vonatra, miközben Malcolm éppen nem érzett valami különös kedvet arra, hogy szép utitársnőjét mulattassa. Meg is örült nagyon, mikor ez hátrádott az ülésen és elaludt.

A pénzügyi bizottság „öröme és lelkesedése”, melylyel Apponyi költségvetését fogadta, felcsigázta az érdeklődők várakozását, különösen a tárca kiadási többletének emelkedésével, mely után mindenki kíváncsi megtudni, hogy saját foglalkozási köre mily összeggel vált, illetőleg válik gazdagabbá a jövő évre.

Ezt a kíváncsiságot pedig a pénzügyi bizottság s a róla közölt tudósítások nem elégítik ki. Ránk vár tehát a feladat, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium jövő évi költségvetését az olvasókkal megismertessük. Olvasóink meg is szokták már, hogy a költségvetés részletei felől tőlünk várják a szükséges felvilágosítást.

Arra természetesen nem vállalkozhatunk, hogy ismertetésünk a költségvetési előirányzatnak hü fotografiája legyen. E czélból az egész füzetet, indoklásával együtt, le kellene nyomtatnunk, mire nem vállalkozhatunk. Még azt sem tehetjük meg, bármily nagy összeggel szerepeljen is valamelyik tétel, hogy még abban az esetben is megtalálja ismertetésünkben az olvasó, ha a tétel állandó jellegű, illetőleg az új költségvetésben az idejéhez képest változatlan maradt. Minden ily esetben az ismertetés hiányosságát úgy tessék magyarázni, hogy a változatlan tétellel nem volt mondanivaló.

De még a változó összegű tételek valamelyikét sem vetjük fel ismertetésünk keretébe. Kihagyjuk nevezetesen a kisebb összegű változásokat. Főgondunkat arra fordítottuk, hogy azokat a tételeket soroljuk elő, melyeknek összege az idejéhez képest jelentékenyen emelkedett, melyekből tehát a köznevelődési akció fokozása nyilvánult meg, valamint azokat az összegeket is, amelyek az új költségvetésben vannak először beállítva.

A központi igazgatás az idejéhez képest 160.117 K emelkedést mutat, melyből 119.317 K személyi járandóságokra, 40.800 K pedig dologi kiadásokra esik. A számvevőségi karban a tisztii létszám szaporítása okoz költségfeleletet. Igen okosan mondja az indokolás, hogy középiskolai végzettségű és számviteli szakvizsgával bíró egyénektől napi két korona díjazásért éveken keresztül komoly munkaközpont várni nem lehet, de meg sem engedhető, hogy e kar fontos érdekeit védő és ellenőrző tevékenységének súlypontja rosszul javadalmazott és bizonytalan állásban működő napidíjasokra toldódik át! A szükséges 50—60 új állásból ezuttal 20 állás szervezését kéri. — Másik említésre méltó újítás egy kinevezett műszaki tisztviselőkből álló osztály létesítése, olyképen, hogy egy műszaki tanácsost (VII. oszt.), két főmérnököt (VIII. o.), két mérnököt (IX. o.), egy írodaségdíztisztet (XI. o.) és egy szolgát alkalmaznának.

Igy érkezett meg a vonat Párisba. Malcolm felkeltette a leányt.

— Itt vagyunk, — szól, s ideje, hogy valamit kieszeljünk . . .

— Amivel lerázzuk a detektívet, ugyebár? — vágott szavába a leány. — Csak egy mód van. Magával visz a követségre. Hogy ott miképp szabadul meg tőlem, azt majd utközben kieszeljük.

Malcolm dühösen is belátta, hogy engedelmeskednie kell, mert a detektív most már nem tágitott mellőlük s mikor a pár kocsiba ült, másik kocsi mérsékelt távolságból követte.

Roger Malcolm előtt tánczolt a világ. Brixton Sale és zsákmánya az ő védelme alatt fog belépni ő felsége képviselőjének házába. Az a gyenge remény hitette, hogy a követségen ily kora órában még senki sem lesz s a leány, ha a detektív végre belátta tévedését s eltávozott, észrevétel nélkül kiasonhat a házból.

A bérkocsi berobogott a követség udvarába s Roger bizonyos megnyugvással látta, hogy Peters kocsija odakinn a kapu előtt megállt. Malcolm hóna alatt a nevezetes börönddel kilépett s a leány nagy meglepődéssel látta, hogy a kapus mély tisztelettel üdvözlölte a fiatalembert.

Am alig kapott Malcolm néhány dadogó szóba, melyekkel a kapust arra akarta kérni, hogy a fiatal hölgyet rövid ideig szobájában engedje időzni, mikor a csarnok háttéréből előlépett lady Falcones szobaleánya s így szólta a leányhoz:

— Ön bizonyosan miss Beatson, az új nevelőnő. Mylady megparancsolta, hogy fogadjam és vezesselem szobájába.

A fiatal hölgy gunyos bókkal átvette a bálmuló Malcolm kezéből a böröndöt s eltűnt a szobaleánnyal.

A budapesti kir. egyetem jövő évi költségfelelete 140.416 K, melyből 101.916 K esik személyi járandóságokra, 38.500 K dologi kiadásokra. Két új katedrát szervez a miniszter, a hittudományi karon a hitszónoklattan s a bölcsészeti karon a zenetörténelem számára, mindegyiket 6000 K javadalmazással. Az átmeneti kiadások czímen a két kórhonczani tanszék pótló felszerelése (10.000 K); az élettani intézet tudományos felszerelésének pótlására (10.000 K); a Corda Fratres segélye (6000 K) szerepel. — A beruházások czímen következő építkezések szerepelnek: az egyetemi szemészeti klinika (300.000); a fogászati és az I. számú női klinika fertőző pavillonja (176.000); az egyetemi törvényszéki orvostani intézet hullaháza és temetkezési kápolnája (85.000); a József-műegyetem régi vegytani pavillonjának helyreállítása (150.000); az egyetem élettani intézetének kibővítése (35.000); az állami, törvényhatósági és államvasuti tisztviselők egyetemi tanulmányokat folytató fia részére Budapesten létesítendő főiskolai internátus felépítésének első részlete (100.000).

Az egyetemi klinikák ezuttal külön cím alá vannak beállítva s 275.576 K többlettel előirányozva az idejéhez képest.

A kolozsvári egyetem jövő évi költségfelelete 73.303 K, melyből 54.703 K esik személyi járandóságokra, 18.600 K dologi kiadásokra. Nagy elismeréssel szól az indokolás arról a fiatal tudósorról, kinek az élet- és körvegytani tanszék mellett 4.300 K-val új adjunktusi állást szerveznek.

A kolozsvári Karolina-kórház és egyetemi klinikák kiadási többlete 134.000 K, melynek nagyrésze (124.700) dologi kiadásokra esik. „Az egyetemi klinikákon serény tudományos munkálkodás folyik” mondja az indokolás.

József-műegyetem kiadási többlete 63.828 K, melyből 48.828 K személyi járandóságokra, 15.000 K dologi kiadásokra esik. Új állások rendszeresítésére 20.200 K esik, melyből a mezőgazdasági kémia ny. r. tanára 8000 K-val lesz javadalmazva; a többi kiadás tanársegédi és gépészi állásokra fordítottak. — Beruházások czímen 1.300.000 K fordítanak építkezési munkálatokra, vagyis 100.000 K-val kevesebb, mint az idén.

Középiskolai tanárképzők kiadási többlete 12.346 K, melyből 7.066 K esik személyi járandóságokra és pedig nagyrészen az Eötvös-kollégiumra. A nevezett kollégium új épületére utolsó részletül 100.000 K van előirányozva.

A jogakadémia kiadási többlete 68.596 K, melynek nagyrésze (68.000) a felekezeti jogakadémia tanári fizetésének kiegészítésére vétetett föl.

Ogyallai csillagda kiadása 26.505 K, mindössze 225 K-val több az ideinél. Az átmeneti kiadások rovatában van azonban 5000 K-val egy érdekes tétel előirányozva. Az indoklás azt mondja, hogy a göttingai csillagvizsgáló intézet tekintélyes vezetője az ogyallai intézetet felszólította munkatársul az északi égboltozat fotografiai-fotometriai átkutatására. Ezt a felszólítást el kellett fogadni s az ogyallai csillagvizsgáló berendezésére bizonyos átalakításokat kellett tenni s új műszereket beszerezni.

A gyakorló főgimnázium kiadási többlete 10.324 K, melyből 7.480 K esik személyi járandóságokra, a többi dologira. Az intézet kiegészítése nyolcz osztályra megkezdődött, ez tette szükségessé egy új tanári szék szervezését. Az építkezés befejeződött.

Állami gimnáziumok és reáliskolák kiadási többlete 185.133 K, melyből 136.133 K esik személyi kiadásokra, 49.000 dologira. Szükséges egy új igazgatói és 17 új tanári állás szervezése. A dologi kiadások során Petrozsény 6 osztályú gimnáziuma államosítás előtt áll; Ujpesten teljes középiskola épül; Karánsebes állami gimnáziumot nyer; Gyergyószentmiklós polgári iskoláját óhajta állami gimnáziummá átalakítani; Torda teljes, új középiskolát kap. Mindezek az intézkedések szeptemberig befejezést nyerhetnek s a tervezett intézetek megnyílnak. — Beruházások czímen 377.000 K a többlet, mely a következő építkezésekre fordítottak: Budapest VI. kerületi állami főgimnázium, VII. kerületi (külső) állami főgimnázium; zsolnai állami főreáliskola; fogarasi állami főgimnázium; fiumei áll. főgimnázium; szentesi áll. főgimnázium; budapesti V. ker. állami főreáliskola; budapesti X. ker. állami főgimnázium; székelyudvarhelyi áll. főreáliskola telekvásárlása; nagybányai állami főgimnázium.

Felekezeti, törvényhatósági és községi középiskolák segélyezése kiadási többlete 174.800 korona. Ez a segélyezés az 1883. évi XXX. t.-cz. alapján indult meg. Az intézetek nagyobb részével a segélyezés összege már megállapodott a velük kötött szerződés értelmében; másoknál 1—2000 koronával emelkedik. Mint új segélyek jelentkeznek a kassai (12.800), komáromi (8000), kőszegi (14.000), nagyvárad (12.800), pécsi (8000), pozsonyi (7.400), szombathelyi (4000) r. kath. főgimnáziumok. Szintén új a m. tanulmányi alaptól fentartott középiskolák részbeni segélyezésére 50.000 koronával. A felekezeti, törvényhatósági és

Középségi középiskolai igazgatók és tanárok pótléka marad az idei 600.000 korona. Az átmeneti kiadások rovatában egyenként elő vannak sorolva azok az intézetek, melyek építkezési államszegélyben részesülnek. A jövő évre a következő gimnáziumok szükségleteiről történik gondoskodás: Mezőtur ev. ref. 100.000, Hajduböszörmény ev. ref. 40.000, Sátorlajuhely r. kath. 40.000, Kőszeg r. kath. 50.000, Felsőölvő ág. hitv. 200.000, Karczag ev. ref. 10.000, Nagybecskerek községi 20.000, Nyíregyháza ág. hitv. 15.000, Kézdivásárhely kath. 30.000, Selmezbánya ág. hitv. 210.000, Székelyudvarhely r. kath. 300.000, Érsekújvár községi kath. 200.000, Miskolc kir. 100.000, Újvidék kir. főgimnázium internátusa 750.000 korona.

Középségi iskolai internátusok kiadási többlete 18.600 korona, melyből a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület makói internátusa 7000, továbbá a Budapesten székelő „Fiumei Otthon” 8000 koronában részesülnek.

Állami felsőbb leányiskolák kiadási többlete 122.469 korona. Hét új tanári állást szerveznek a jövő évi szeptember 1-étől; az idén szervezett hét tanári állás javadalmát pedig kiegészítik. Az aradira általánosan 40.000 korona van előirányozva; a győrire 8000 korona, községi és felekezeti felsőbb leányiskolai tantervek illetményeinek kiegészítésére 50.000 korona van előirányozva. Az idén 30.000 korona volt. A végrehajtás módjait külön rendelet fogja megállapítani. A szerzetesrendek szabályai értelmében a rend tagjainak fizetés közvetlenül nem adható, így a kiutalványozás az illető rendház részére történik. A Veres Pálné-intézet segélye 15.000 korona, ötezerrel több, mint az idén. Beruházás emelkedik Pozsonyban (80.000), Kassán (9000), Lőcsén (15.000) többlettel; a besztérczébányai építkezés első részletére 30.000 korona van előirányozva.

Népnevelési tanfelügyelőségek kiadási többlete 142.883 korona. Az idén megkezdett státuszrendezést folytatják. A 67 tanfelügyelői állás közül 12 a VI., 24 a VII. és 31 a VIII. fizetési osztályba kerül. Ezenkívül 62 segédtanfelügyelői állást szerveznek. Emelik az uti általányt.

Állami elemi népiskolák kiadási többlete 2.302.338 korona, melynek nagy része az állami elemi népiskolai tanítók illetményeinek szabályozásáról és az állami népiskolák helyi felügyeletéről szóló 1907. évi XXVI. t.-cz. rendelkezésének folyománya. Beruházások címén a kiadási többlet 100.000 korona az ezután állítandó állami elemi iskolák elhelyezésére.

Községi és felekezeti népiskolák segélyezésének többlete 3.485.000 korona, mely az idei XXVII. t.-cz. folyománya részint mint fizetés pótlása, részint mint korpótlék. Testületek és magánosok intézeteinek segélye maradt az idei 61.500 kor. összeg. Átmeneti kiadások címén a községi és községi iskolák részére beszerzendő zászlók, címerek és történelmi szemléltető képekre 150.000, építkezések segélyezésére 25.000 korona.

Gazdasági ismétlő iskolák többlete 55.334 korona. A szaktanítók létszámát négyvel szaporítják. Bejelentik az indokolásban, hogy külön törvény fogja szabályozni a gazdasági ismétlő oktatást. A községek segélyére 20.000 korona, a jövő szeptemberben beállítandó 15 gazd. szaktanító javadalmazására 8500 korona van előirányozva.

Kisdedvők és menedékházak többlete 135.928 korona, melyből az óvónők fizetésrendezésére 15.000 korona és 80 új óvónői állás illetményeire 86.500 koronát fordítanak. A dologi kiadás többlete 50.000 korona, a községek segélyezésére.

Népnevelési intézetek közös szükséglete cím alatt a kiadási többlet 51.100 korona, melyet elsősorban állami iskolai épületek helyreállítására használnak fel. A Néptanító Lapja szerkesztőjének fizetése 6000 és 1600 korona lakpénz, 4000 korona a nyomdai többletköltség. A kolozsvári leányinternátus segélye 2000 korona, az ungvári fiú-internátusé 1000 korona. Végül a bereczki (6000) és a predeáli (2000) internátus segélyben részesül.

Felső nép- és polgári iskolák kiadási többlete 437.959 korona, melyből személyi járandóságra 302.959 korona esik. A jövő év szeptemberében 62 tanítói és tanítónői állást szerveznek. Az indokolás a következő községek nevezi meg: Felsőviszó, Turkeve, Nagykároly, Nagyszombat, Perjámos, Salgótarján, Szeged, Törökbecse. A X. fizetési osztályból 60 állás a IX-be megy át. Különösen azokra lesz figyelemmel a miniszter, akik előzőleg községi vagy felekezeti polgári iskoláknál működtek. Községi és felekezeti felső nép- és polgári iskolai tantervek fizetésének kiegészítésére 80.000 korona többlet, összesen 230.000 korona van előirányozva.

Polgári iskolai tanítóképzők kiadási többlete 59.363 korona, melyből a törvényszerű előmenetelen kívül egy új pedagógiai tanszék szervezésére 6000 korona, továbbá a IX., X. és XI. fizetési osztályból 4-4 tanárnak egy osztályllyal feljebb sorozására 3700 korona esik.

Állami elemi iskolai tanítóképzők kiadási többlete 154.436 korona, melyből a személyzet

járandóságának törvényszerű emelkedésén kívül az új szakfelügyelő 400 koronával kap többet, miután állása a VI. osztályba megy át. Az idén megkezdett státuszrendezés folytatásul jövőre a VIII. fizetési osztály nyolcz, a IX. pedig tizenegy új tanári állással szaporított. A segédtanárok száma apad 19-el, ennek ellenértékül viszont 27 új „nevelő és nevelőnő” című állás szerveztetik olcsó 600 korona javadalmazással. Ez a változtatás csak megőrökíti azt a kínos helyzetet, melyet eddig tanársegéd címzém ismertek a tanítóképzők. Ez pedig sehogysem illik bele az Apponyi érájába. A dologi kiadások tétele 131.500 koronával emelkedett. Az országos tanszermuzeum és pedagógiai könyvtár 12.000 koronával emelkedett. Beruházások címén 153.000 korona többletet találunk, melynek fele a budapesti, másik fele a sárospataki intézet építkezésére fordítatik. A pedagógium most válik ketté épület dolgában is. A polgári iskolai képző, az indokolás szavai szerint s tanulmányi rend tekintetében főiskola marad a régi épületben, az elemi képző közel hozzá új épületet kap.

Iparos tanulók iskolai kiadási többlete 97.500 korona, melyből az iparos-tanonciskolák segélyezésére 60.000 korona esik. A szakfelügyelet szaporításáról is történik gondoskodás 4500 korona költséggel.

Állami felső kereskedelmi iskolák kiadási többlete 62.217, melyből 47.717 esik személyi járandóságra. A törvényszerű emelkedésen kívül 16.427 korona esik egy igazgatói és nyolcz tanári állás szervezésére. Továbbá 3 igazgatói állás a VII. fizetési osztályba megy át. Beruházás többlete 60.000 korona, mely a fiumei és a miskolci építkezésből származik.

Kelati kereskedelmi akadémia kiadási többlete 2984 korona. Az indokolás nagy elismeréssel emlékezik meg az intézet hivatásáról és szolgáltatásairól. Az igazgatót a VI. fizetési osztályba teszik át, egy tanszékét pedig VII. osztályba sorolják. Az indokolás szerint: „Ez az intézet az egyetlen állami kereskedelmi főiskolánk és mint ilyennek, fontos hivatást kell betölteni hazánk jövő gazdasági fejlődésében.”

Kereskedelmi iskolák segélyezésének kiadási többlete 39.000 korona, melyből Budapest 5000, Arad, Győr, Zombor 2-2000 koronát kap. Kereskedőtanonciskolák 10.000, nyári szünidei tanfolyamok 8000, végül a községi, társulati, felekezeti felső kereskedelmi iskolai igazgatók és tanárok fizetésének kiegészítésére 10.000 korona segélyt fordítanak.

Bábképezdek kiadási többlete 69.902 korona, melyből 23.802 korona személyi, 46 korona dologi kiadás. Beruházás címen a kassai és pécsi képezdek építkezésére 200.000 koronát fordítanak (többlet 80.000 korona).

Gyógypedagógiai intézetek kiadási többlete 72.848 korona, melyből 45.348 korona személyi, 27.500 korona dologi kiadás. Tíz állást szerveznek felerészben X., felerészben XI. fizetési osztályllyal. A gyermektanulmányi társaság segélyezésére 2000 korona van előirányozva. A debreczeni intézet építéséhez 10.000, a sopronihoz 6000, az egrihez 3500 korona államszegélyt adnak.

Képzőművészet és művészeti ipar kiadási többlete 24.000 korona, melyből vidéki művészeti egyesületek segélyezésére 4000 korona, iparművészeti cézókra 10.000 korona, a Velenczében építendő magyar művészeti és iparművészeti csarnok költségeire 120.000 korona első évi részlet esik.

Képzőművészeti főiskola és rajztanárképzés kiadási többlete 20.300 korona, melyből 13.000 korona személyi, 7000 korona dologi kiadás.

Iparművészeti iskola kiadási többlete 14.046 korona, melyből 11.046 személyi, a többi dologi kiadás. Az előbbinél 2600 korona évi fizetéssel egy új tanári állást szerveztek.

Zeneművészet fejlesztése kiadási többlete 40.000 korona, melyet vidéki városi zenekarok, zeneiskolák stb. segélyezésére, továbbá népszerűsítési célokat szolgáló elsőrendű zenekarok létesítésére használnak föl.

Országos zeneakadémia kiadási többlete 23.990 korona, melyből a tanári kar javadalmát is rendezi VII. fizetési osztályba sorozással. Átmeneti kiadások szerepe egy gyakorló orgona költsége 19.700 korona.

Színművészeti kiadások és bevételek felezetékének többlete 1.362.600 korona. Ez a tétel most jelenik meg először a kultisztárcaiban, miután eddig a belügyminiszterhez tartozott.

Muzeumok és könyvtárak kiadási többlete 26.860 korona. Átmeneti kiadások 42.500 korona, melyből több vidéki muzeum, könyvtár stb. nyer segélyt.

Magyar Nemzeti Muzeum kiadási többlete 27.974 korona, melyből 13.220 korona személyi, 14.754 korona dologi kiadás. A muzeum pótléka költségeire szükséges 2.000.000 koronából kölcsön útján beruházandó első részlete 500.000 korona.

Iparművészeti muzeum kiadási többlete

6280 korona. Fontosabb ennél az átmeneti kiadások közé sorolt 5000 korona többlet, melyet következőképp indokolnak meg: „Külföldi kereskedők, főleg osztrák muzeumok és gyűjtők ügynökei árasztják el az országot s összeharcolják mindama nemzeti műkinccseinket, melyek áldatlan viszonyok nyomása alatt magyar családok körében eladóká váltak... Ily eladóvá lett műkinccseink megszerzésére első részletképen 5000 koronát irányoztam elő.”

Tudományos, irodalmi és közművelődési célok támogatására többlet 82.000 korona, melyből 50.000 koronát fordítanak az új tételként szereplő iskolán kívüli közoktatás költségeire. Az összeget azzal is indokolja a miniszter, hogy az új intézmény befelé és kifelé egyaránt hozzá fog járulni nemzeti államunk megerősítéséhez, tervezett formájában pedig páratlanul fog állani Európában. Még ennél a tételnél is fontosabb az átmeneti kiadások közé sorozott 702.710 korona többlet, melyből 40.000 korona a báró Eötvös Lóránt-féle csavarási inga-kísérletek támogatására esik. „Olyan tudományos kutatások tételnek ezzel lehetővé — mond az indokolás — melyek e téren a magyar tudományosságunk vezető szerepet juttatnak a művelt világban.” Vidéki kulturházak létesítésére 500.000 koronát fordítanak.

Ösztöndíjak kiadási többlete 12.000 korona, melynek fele magyar egyetemi hallgatók francia és angol egyetemeken szünidei tanfolyamán résztvételére, másik fele kereskedelmi akadémiai, felső kereskedelmi iskolai stb. tanárok és tanárijelöltek utazására fordítatik.

Egyházak segélyezése kiadási többlete 1.245.000 korona, melyből a következő tételek emelkednek ki: erdélyi r. kat. státus egyházai 10.000 korona, gör. kat. egyház 70.000 korona, a református és ágostai egyházak segélye az 1848. évi XX. t.-cz. alapján 1.000.000 korona, ugyanazon alapon az erdélyi ágostai egyházak segélyezése 100.000 korona, ugyanazon egyház alapjának gyarapítására 20.000 korona.

Dr. Bokor József.

A nyugdíj-törvény revíziójához.

Ennek a hazának kerek számú harminczezer tanítója van. Ez a harminczezer tanító hatalmas nyugdíjalapot teremtett és ennek a harminczezer tanítónak csak egynémelyike éri el sorvadó tüdővel, kiaszott tagokkal isten kegyelméből a hosszú negyven év után bekövetkező nyugdíjazási időt.

Nincsen szándékomban a nagy nyomorúság szóváttétele, még azt mondhatná valaki, hogy: „már megint, már ismét panasz!” Annyi sok rossz érczet faragtak már erről; nem akarom, hogy újra kezdjék.

De ha jól tudom, a nyugdíjtörvény revízió alatt áll, ami bizony arra nagyon is ráfér, ezzel kapcsolatban kívánnék egyet-mást elmondani.

Az 1875 : 32. t.-cz. 9. §-a szerint negyven év a szolgálati idő, melynek eltelte után a biztosított nyugdíjat teljes összegében kapja a tanító.

Ugyan, kérem azokat, akik statisztikával szeretnek foglalkozni, számolják össze, hány tanító van Magyarországon, aki a 40 évi szolgálat után kaphatna nyugdíjat?

Kevés. Roppantul kevés.

Mert 40 év nagyon hosszú idő. Nem a tanítónak, de más halandónak is bajos ezt elérni, ha életéből már előbb 21-et leélt.

A középiskolai tanárok szolgálati ideje 30 év. Hát nem lehetne ugyanennyi a tanítóké is? Vagy tán súlyosabb a tanár helyzete a tanítóénál? Nézzük! Tanterme az egészségügyi követelményeknek megfelelő; heti óraszámja a tanítóéhoz mérve kevés; mód-szere nem oly idegrontó, mint a tanítóé, mert a tanár nem kifejt, hanem előad, ezeken felül a tanár kezében a „szekunda” is hatalom, melylyel a szorgalomra buzdíthat, de a tanítónak a saját lelkét kell présbe tennie, hogy intelligenciájában és tudatos gondolkodásában teljesen szikkölködő gyermekekkel eredményt tudjon felmutatni, mert míg a középiskolában nem a tanár, de a tanuló a vizsgát szenvedő alany, addig a népiskolában a tanító vizsgálják, még pedig teljes 40 évig. Igen, kérem, vizsgálják az a tanító, ki minden lehelletével százféle betegséget szivhat magába, aki különféle büzők, gázok és gőzök körében sorvasztja el magát, aki ha egy gyermekhez le-hajol, nem tudja, vajon a következő pillanatban mint egészséges ember felegyenesedhet-e még?

Ez nem frázis, ez rideg valóság.

Es harminczezer embernek negyven évig kellene életét így tölteni. Kellene... Hány birja ki?

Nem irigykedem én a tanárookra a tanítók miatt. Az ő helyzetük is jogos és méltányos, csak az a szo-

moru, hogy a szegény tanítónak még jogosabb és méltánylandóbb helyzetén odafenn nem tudnak segíteni. A jelenlegi nyugdíj-törvény már harmincz évet élt. Ez idő alatt meggyőződhetek az illetékes körök arról, hogy céljának meg nem felel. Mert a negyvenedik szolgálati évet vagy el nem éri élve a tanító, vagy már előbb kénytelen betegsége miatt tetemesen kisebb, a megélhetésre egyáltalán kevés nyugdíjjal a munkától visszavonulni.

Hogy ez tovább is így maradjon, igazságtalan lenne a magyar kultúra legönzettelenebb napszámosaival szemben. Segíteni kell ezen. Meg kell kevesbiteni a szolgálati éveket okvetlenül.

Sérelmes a nyugdíjtörvény 7., illetve 9. §-ában az is, hogy a szolgálatképtelenné lett tanító csak ha tíz évet szolgált, kap rendes nyugdíjat. Ha előbb kénytelen megválni hivatalától — 5 és 10 év között — kapja a részére biztosított nyugdíjösszeg felét kétszer, ha pedig öt évet sem szolgált, úgy egyszer kapja ezen nyugdíjösszeg felét. Tíz évi szolgálat után pedig negyven százalékat kapja évi nyugdíj gyanánt a biztosított nyugdíjösszegnek.

Uraim! Törvénykészítő urak! Kiszámították-e már, hogy mennyi a tanító nyugdíjának negyven százaléka? Vagy tudják-e önk, hogy mennyi ugyanazon nyugdíjösszegnek a fele, ha csak egyszer, vagy még ha kétszer adják is, de többször nem?

De menjünk tovább!

Ha a tanító tíz év előtt elhaláloznék, özvegye nem kap semmit. Egyáltalán semmit. Pedig a nyugdíjintézetbe fizetett koronákat ő is megérezte, ő is nélkülözte. Igaz, hogy nem dolgozott érte semmit, de a végtelen gondokkal küzdő tanítónak keserű perceit ő édesítette, illetve vidámitotta meg. De hát mi köze ehhez a kulturának, vagy viszont mi haszna van ebből a kulturának? Semmi. De ha pszichológiai szempontból nézzük e dolgot, úgy fogjuk találni, hogy ér valamit ez is.

Lehetnek az így elhalt tanítónak gyermekei is. Lehet kettő, sőt három is. Ezek sem kapnak semmit. Ellenben tíz évi szolgálat után az özvegy ötven százalékat kapja meg férje nyugdíjának; a gyermekek is megkapják fejenként az anyát megillető eljárást 1/3-át. De ennél többet nem kapnak negyven évi szolgálat után sem.

Tehát ha a nyugdíjtörvény utasítása szerint számításainkat elvégezzük, az eredményből az fog kitűnni, hogy a koldusbot sokkal jövedelmezőbb, mint a hűséges tanító szolgálat után kapott nyugdíj. Mert tegyük hozzá, hogy csak abban az esetben kap nyugdíjat a tanító, ha önhibáján kívül vált munkaképtelenné. Vádolni tehát nem lehet a korán nyugdíjazott tanítókat, mert a körülmény, mely őket munkaképtelenné tette, a legnagyobb valószínűség szerint hivatásukból ered; azon hivatásból, mit ők a nemzet javáért teljesítenek s amely nemzet bizony, valljuk be, adósok érezheti magát mindezekért önzetlen napszámosaival szemben.

Változtatni kell tehát, még pedig erősen változtatni ezen a törvényen.

Uraim! Törvénykészítő urak! Magyarországnak két hadserege van. Az egyik a nemzet békéjét gyakran megzavarta már, míg a másik szakadatlan munkával építi a hazát. Az első el van látva az utolsó gombig, a másiknak még gombja is alig van. Gondoskodjanak erről a másik seregről is, hiszen ezek a tanítók rakják le a jövő Magyarország talpköveit. Gondoskodjanak erről a seregről is!

Kántor Mihály.

Tanügyi hírek.

Reformkérdések címmel, e lap december 1. számában cikksorozat indult meg, mely a december 8-iki számban „Poigári iskola”, a december 15-iki-ben „Középiszkola”, végül a december 22-iki számban „Tanítóképzés” cím alatt összefüggő egészet alkot, röptében érintve a közoktatás mindegyik tagozatát. Ez az egybefoglalás tette értékké a cikksorozatot, melynek szerzője Paulini Károly, ujbpesti állami elemi iskolai tanító. Szükségesnek tartottuk ezt utólag azért is megjegyezni, mert a szerző neve éppen a legutolsó közlemény alól tévedésből ki-maradt.

A középiszkolai tanáregyesület eperjesi körében Varvasovszky János elnök indítványozta, hogy

a kör a központi választmány elé részletesen megindokolt indítványt nyújtson, amely szerint a Tanáregyesület dr. Kunfi Zsigmondot tagjai sorából az alapszabályok 12. pontja értelmében zárja ki. Hosszabb eszmecsere után a kör a következő határozatot hozza: Kunfi eljárása felett mély megbotránkozásának ad kifejezést és a központi választmánynak indítványozni fogja, hogy ha Kunfi művének áttanulmányozása alapján úgy találja, hogy Kunfi az alapszabályok 12. pontja méltán alkalmazható, őt a tagok sorából zárja ki.

A bölcsészethallgatók száma. A tanári pálya nagy vonzó erőt gyakorol az egyetemi ifjuságra, mióta a pálya elismerése és javadalmazása emelkedőben van. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium Hivatalos Közönyve szerint a budapesti egyetem 6974 hallgatója között 1333 a tanárjelölték száma, a kolozsvári 2403 hallgató között 425 a tanárjelölt. A budapesti tanárjelölték száma tavalyhoz képest 66-tal, a kolozsváriaké 57-tel fogyott. Tanári körökben aggodalommal nézik a jelöltek nagy számát, kik majd nem kapnak állást, vagy csak hosszú várakozás után.

Tanügyi irodalom.

A Néptanítók Lapja terjeszkedik. Legutóbbi számában hírül adja tudniillik, hogy a jövő évtől kezdve a Gazdasági ismételő-iskola havi mellékleten kívül egy másik havi melléklete is lesz a lapnak. Ezen a mellékleten a tanítók továbbképzése és az iskolán kívüleső oktatás talál helyet. A melléklet egyik részének, a Továbbképzésnek Farkas Sándor tanítóképző-intézeti tanár, másik részének, az Iskolán kívüleső oktatásnak Jancsó Benedek lesz a vezetősége.

A néptanítók figyelmébe ajánljuk dr. Pacséri Károly, Sopron vármegye kir. tanfelügyelőjének munkáját, mely „az államsegélykérvények szerkesztése és felszerelése az 1907. évi XXVII. t.-cz. alapján” címmel jelent meg, ezuttal második kiadásban. Kapható Sopronban a szerzőnél, de, hogy mennyiért, az nincs kitéve a 64 oldalra terjedő füzetben.

Középiszkolai Matematikai Lapok, XV. évfolyam, 4-5. szám, szerk. Rácz László és Antal Márk. Első helyen Baumgartner Alajos a matematika történetéből aritmetikai epigrammákat közöl. Telkes Sándor a logaritmusos eszagonal ivhosszának kiszámítását mutatja meg. Mikola Sándor a világitó eszközök fejlődését tárgyalja. Kitézött gyakorlatok, megoldott gyakorlatok; kitézött feladatok, megoldott feladatok. A lap havonként egyszer, 15-én jelenik meg. Előfizetési ára 6 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI., Hunyadi-tér 4. szám.

Magyar Siketnéma-Oktatás, a szakbeli tanárok orsz. egyesületének hivatalos lapja, IX. évfolyam, 12. sz. Szerk. Németh László. Szerkesztőség és kiadóhivatal Kecskemét. Előfizetési ár tagoknak 7, nem tagoknak 12 korona. Első helyen a tantervrevízióval foglalkoznak, a gyógypedagógiai intézetek orsz. szaktanácsának felhívása következtében. Gönczi Gyula és Szotfrid József szólnak a kérdéshez. Szakirodalmi szemle. A mellékleten Juan Pablo Bonet: A betűknek elemeire való felbontása, fordította Adler Simon.

A rovatvezető üzenetei.

Erdeklődő. A soproni pedagógiai társaságban tartott felolvasást a tankönyvekről ismerjük s alkalmas időben ismertetjük.

Erdélyi. Igyekszünk hasznát venni a cikknek.

IRODALOM.

Alba Nevis: Bolti lányok.

(Légrády testvérek kiadása. Ára 2 korona.)

Ma már nálunk sem lehet az irodalmi prózát az irodalmi verstől vastag egyenes vonallal elválasztani. Belső meglátások és megérzések nemcsak vers-irók kiváltsága, viszont néhány újabbkori kilencz-tizenévesoros versünkben több a megfigyelés, a külső élet, mint kötetekre menő értéktelen regényekben. Révész Béla novelláinak belső muzsikája, Kosztolányi Dezső egynéhány versének logikusan epikai fölépítése bizonyítja a legjobban, hogy sem a jó novellát, sem a jó verset nem az iskolai szabályok betartása teszi, hanem éppen az az egyéni több valami, ami azt a szűkös határok közül kiemeli és napszinen tartja. Alba Nevis-ről sem lehet külön mint prózairóóról s külön mint költőről komolykodó fontoskodással tárgyalni, ezt Alba Nevis, mikor verset ír, maga is tudja, de még prózairás közben csak

az igen lendületes és igaz fejezeteiben bukkant erre a megismerésre. Alba Nevis önálló, kikerekített, egyetlen lendülettel megírt tárczanovellái — olvasóink is bizonyára visszaemlékeznek ezekre a vibráló színű, érzéki tüztől befuttatott kisebb novellákra — egy-egy lírai ötlet, hangulat vagy történet finom és művészi megérzékítése. A prózát itt szinte szárnyára kapja, a levegőben megcsillogtatja az a nagy, megtisztult költői készség, amely Alba Nevis verseit oly egyénivé teszi.

De már hosszabb dolgozatában: a „Bolti lányok” egységes koncepcziójában nem egy helyen előbukkan a csak azért is prózát író Alba Nevis, aki készakarva kerül, gondosan lehamozza a gondolatok, megfigyelések egyéni burkát s csak magát az értéket, de mások által is kihámozható magot mutatja meg. A Bolti lányok egységes koncepczióját kissé zavarja az az időbeli körülmény is, hogy az egyes fejezetek mint különálló tárczák íródtak meg, amelyeknek tengelye egy történet körül forog ugyan, de már a tárcza lényege miatt is külön-külön kiindul és befejező pontjuk van. Ez a két kisebb hiba eshetik mindössze Alba Nevis könyvének rovására.

Ezzel szemben az éles megfigyelések, egy szerelmes, megcsalt, kiabrándult, daczos és boszuálló leány lelki és testi életének oly gazdag képe teszi vonzóvá, értékké ezt a könyvet, hogy ez az érték új fejlődési fokot jelent Alba Nevis népszerű és sikeres írói pályáján. Ennek az értéknek szempontjából magának a történetnek a meséje is, bármilyen súlyt helyezett rá az író maga, majdhogy teljesen mellékes. Mert a Bolti lányok értékelésénél nem az a fő, hogy a szegény virágáros Gigiből mint lesz a hősszerelmes Herczeg rajongója, egy lépés árán majdnem a szeretője, mint lesz a primitív Schwager Szepe felesége, majd elválva tőle, híres táncosnő, aki mindenkié, csak Herczegé, az első ideálé nem, — mellékes, hogy akár boszúból, akár sértett önértetből teszi is ezt, de nem az élet igazsága szerint teszi, mert Gigi akkor már más irányban fejlődött, mint ahogy azt ábrándos szép leányfejjével Alba Nevis elképzeli, — mondom, mindez mellékes, ez csak a pusztá keret, amelyben olyan becses, sok időre értékes részletek vannak, mint a Herczeg leveléről szóló fejezet, vagy a csábítási jelenet, vagy az árnyéktánc megérzékítése. És aztán két-háromsoros megfigyelések, meghatározások egész sorozata, amely csak egy igazán költői, finomult leánylélekből fakadhatott.

Ugy tudom, ez a novella első lépése Alba Nevis-nek a nagyobb koncepcziók felé. A Bolti lányok megírása után bátran elindulhat. Éles meglátó képessége, ítélete, hajlékony, színes, kiforrott stílusa s gazdag lelki élete kötelességévé teszik, hogy a forrongó, új magyar irodalom nevében csatasorba álljon. Ez az új kötet pedig csak gyarapítani fogja azt a népszerűségét és kedveltségét, amelyvel közönségünk írásait eddig is fogadta.

Miklós Jenő.

* **Herczeg Ferencz új regénye.** Az „Uj Idők” e heti számában Herczeg Ferencz új regényt kezli, a címe: „Férfihűség.” A szám gazdag és változatos tartalmából kiemeljük Gárdonyi Géza „Az ablak” című novelláját. A szám többi része is előkelő irodalmi színvonalu. Novellát Szikra és Farkas Pál írtak, egyfelvonásos szindarabot Lengyel Menyhért, cikket Lyka Károly és Legioner, verset Endrődi Sándor és Kosztolányi Dezső. Fordított regény: „A Vörös pimpernel” szerzőjének Orczy Emma bárónőnek az angol könyvpiacra nagy feltűnést keltett újabb munkája. Címe: „Megfigyelték.” Az illusztrációk közt van Glatz, Zádor és Garay eredeti rajza, humoros fejléczek és egyéb aktuális képek. Az „Uj Idők” előfizetési ára negyed-évenként 4 korona.

* **Babonák ellen.** Dr. Harkányi Ede könyve. Dr. Harkányi Ede, aki már több társadalomtudományi munkával és dolgozattal vonta magára a szak-körök és a nagyközönség figyelmét, ezuttal a tudományos kutatás egyik legnehezebb problémájával bírkózik meg. Az etika tényleges, valódi lényegét és mivoltát kívánja velünk megismertetni. Hogy ezt megtehesse, Harkányi mindenekelőtt igen ügyesen választott példa nyomán bíralt tárgyává teszi Spinozának, Beuthamnek és Millnek az etikára vonatkozó elméleteit és ezeket az erkölcsösség megmagyarázására ki nem elégítőnek találja. De még Spencer nek az alapvető tanait, amelyek szerint elődeink belátása kényszerített ki bizonyos cselekvési módokat, amelyek azután megszokás és átörökítés útján megéregződtek, sem tartja a szerző helyeseknek. Spencer az erkölcsi parancs hármas okát állapítja meg: 1. az

eredeti hasznosság tapasztalását (experience of Utility), 2. ennek lassankint átmenetelét a fajba, tehát az átöröklődést (gradually organized and inherited), és 3. ösztönszerűvé (intuitive) válását. E felvetések közül Harkányi az utóbbi kettőt elfogadja, az elsőt azonban nem tartja valószínűnek. Mit jelent tudniülk az első feltevés, amely szerint az erkölcsi parancs egyik oka, az eredeti hasznosság tapasztalása? Nem egyebet, minthogy az ember adott természeti és gazdasági viszonyok között belátja, hogy ez, vagy amaz a cselekvése a legcélszerűbb, a leghasznosabb. Az emberi cselekmény oka ily körülmények között a külső természeti és gazdasági tényezők, kiváltása pedig a belátás utján történik. Harkányi a primörököt ugyan elfogadja, de sekundár-oknak a belátást nem ismeri, mert ezt a szerepet a valóságban — legalább ő úgy véli — nem a belátás, hanem az alkalmazkodás tölti be. Itt kell megjegyeznünk, hogy alkalmazkodás és belátás nem ellenkezik egymással. Mert amíg az alkalmazkodás nem egyéb, mint a külső természeti és gazdasági viszonyoknak megfelelő, tehát a legcélszerűbb és így leghasznosabb funkció, addig a belátás a leghasznosabb cselekvés felismerése. A belátás tehát mintegy megelőzi az alkalmazkodást, mert amíg az első a leghasznosabb funkció felismerése, addig a második maga a leghasznosabb funkció. Így tehát akár azt mondjuk, hogy a belátás, akár azt, hogy az alkalmazkodás váltja ki az emberi cselekményt, ugyanazt állítjuk, csak későbbi folyamattal határozzuk meg azt, amit a megelőző folyamattal is meg tudunk magyarázni. Harkányi azt állítja, hogy az alkalmazkodásnak — vagyis a természeti és gazdasági viszonyoknak megfelelő és így legcélszerűbb cselekvésnek — nem előfeltétele a belátás, vagyis a legcélszerűbb cselekvés felismerése. Más szóval Harkányi szerint az emberi alkalmazkodás független az emberi belátástól, mert az alkalmazkodás nem belátásos, hanem ösztönszerűleg megy végbe. A szerző tudniülk, aki a könyvében a lehető legszigorúbban viszi keresztül a darwinizmust, természetesen ennek egyik sarkcélját alkotó természetszerű és minden pszichikai tényezőtől független alkalmazkodás álláspontjára helyezkedik. És ez mindenesetre helytelen, mert az alkalmazkodásnak kétféle módja van. Az egyik az imént említett természetszerű alkalmazkodás, amelyet a külső tényezők közvetlenül idéznek elő. Ilyet tapasztalunk például a természetvilágban, mikor az állat szőre télen más színt vesz fel, mint nyáron. De van az alkalmazkodásnak egy más módja is: a belátásosan végbemenő alkalmazkodás, mely akkor történik, amikor az alkalmazkodás tartalma tevékenység, fizikai ténykedés. Ilyenkor a külső természeti és gazdasági tényezők a belátás utján váltják ki ezt, vagy amazzal a tevékenységet. Az alkalmazkodás két módjának felel meg testünk izomzatának a berendezése is. Miután pedig az etikában ténykedést tartalmazó alkalmazkodásról van szó, egy minden emberi belátástól ment, természetszerű alkalmazkodás felvétele — legalább véleményem szerint — lehetetlenség. És ez Harkányi kitűnő munkájának egyes egyedül hibája. Minden egyéb tekintetben csak a legnagyobb dicsőret hangján szólhatunk a vállalkozásáról. Amennyit ígér, annyit ad is. De még ennél sokkal többet, mert ő az erkölcsi fejlődésének a történetét is nyújtja nekünk. Harkányi könyve első részében belátván az erkölcsi tudományos megalapozásának a szükséges voltát, megpróbálkozik a morál meghatározásával és éppen ezért keresi a cselekvés okait. Mert, „ha oly valaki akarná a test fejlődésének és alakulásának törvényeit megállapítani, aki csecsemőt, gyermeket sohasem figyel meg, sőt nem is látott, úgy fáradozását aligha koronázná siker.” Épp így vagyunk az erkölcsi terén is. „Csak akkor számíthatunk némi eredményre, ha eredetétől kezdve szemléljük az erkölcsi alakulását.” Ennek a követelménynek tesz eleget a könyv második része, a fejlődéstan, amely az egymásután következett különböző gazdasági rendszereknek megfelelő erkölcsi rendet rekonstruálja. Harkányi könyve harmadik és utolsó részében a tapasztalások eredményét is törvényszerűleg állapítja meg. Megállapítja — amit egyébként már Engels is hangsúlyozott — hogy adott gazdasági szervezet szükségeszerűen meghatározott cselekvési módokkal jár. A kapcsolatot pedig az ok — gazdasági ok — és az okozat — a morál — között Harkányi, aki igen szigorúan követi Darwin elméletét, a természetes kiválasztásban látja. És ez az a pont, ahová nem követhetjük Harkányit. Mi is azt mondjuk, hogy a gazdasági tényezők a kiválasztás utján irányítják a morál alakulását, de a kiválasztás alatt itt nem a természetszerű, hanem a belátásos alkalmazkodást értjük. Lehet, hogy tévedünk, de ez a mi tudományos meggyőződésünk. Harkányi könyvének pedig, amely igazán hézagpótló a magyar irodalomban, sok sikert kívánunk, amit egyébként a szerző

ismert voltán és a könyv tartalmán kívül a könyvkiadó cég (Grill Károly) által nyújtott gyönyörű kiállítás és olcsósága (6 K) is biztosít.

Munkács város új monográfiája. Munkács városának, a körülötte lakó ruthén népség e régi metropolisának történetét eredeti kuttók nyomán, új adatok felhasználásával írta meg Lehoczy Tivadar. A város érdekes történetére vonatkozó adatokat a városi és más dikasztériális levéltárak anyagából állította össze; innen merített adatokat arra is, hogy a városnak a legrégebbi időktől kezdődő s lefolyt benső életét, polgári s társadalmi viszonyait, sajátosságait, szokásait, hit- és erkölcsi világát s közgazdasági tevékenységét, helyhatóságának eljárását s törvénykezési módját, intézkedéseit, a köztalálványról vezetett számadásait s egyéb érdekes mozzanatait s általában a város fejlődését, mely különösen utóbb nagy léptekkel haladt előre, feltüntesse. A fölötté érdekes és tanulságos könyv Munkácson jelent meg és ára 4 korona.

Törpe lelkek. Elbeszélő költemény. Irta: Palotás Fausztin. Ára 2 korona. Gyakorlott verselő képesség, tarka és érdekes mesészővés jellemzik a „Törpe lelkek”-et. Nagyjában élvezettel lehet olvasni Palotás Fausztin legújabb művét, mely a szerzőnél Sopronban rendelhető meg.

Csoőr Vilma. Benkő Gyula (Grill Károly) kiadásában jelent meg ezen a címen egy hosszabb elbeszélés, melynek milliója a vidéki városok kedves körében járósodik le és azok félszűréségei és jószívűségei illusztrálásához a legkülönfélébb, elevennél-elevenebb színeket találja meg. A könyvnek Rudnai Győző a szerzője, kinek tolla alól nemrég egy igen figyelemreméltó regény került ki. Ez az újabb kötet is bizonyítottan tesz arról, hogy Rudnai Győzővel a számottevő regényírók között fog helyet foglalni. Könyvének ára 3 korona. Kapható Benkő Gyula, valamint a többi könyvkereskedésben is.

Szerkesztői üzenetek.

Nika vendéglő. (48-as függ. asztaltársaság.) Fénkre, illetve szombatra az első nap.
Egy adótsírt. Mindenben igaza van, csak a czikk tendenciájával nem érthetünk egyet. Legközelebb mi is részletesen foglalkozunk ezzel a kérdéssel.
S. M. A. Az adó ki nem vehető.
D. B. V. Nem kötelező a másik tagra nézve.
A. M. B. Nem közöltető.

Péter. Bán. A II. oszt. kereseti adó kivételének alapját azon összes egyenesadók (tehát az általános jövedelmi pótdadó is) és földterhermentesítési járulékok képezik, amelyeket az adókötelezetre a megelőző évben (és nem években) abban a községben vetettek ki, ahol az összeírás szerint rendes lakását tartja. Az előző évi adó emelkedésétől vagy leszállításától függ a II. osztály kereseti adó emelkedése vagy leszállása. Az helytelen dolog, ha 1907. évi adójának alapjául az 1905. és 1906. évi összeírásokat vesszük.

Sandorfi. I. Az államszámviteli tanfolyam hallgatása alól oly egynék menthető fel, kik valamely közszolgálati állást töltenek be. Ezt a kedvezményt indokolt kérés alapján a pénzügyminiszter engedélyezheti. A tanfolyam előadója a budapesti és kolozsvári egyetemen egy nyilvános rendes tanár. A budapesti egyetemen dr. Bochor Károly ny. r. tanár az előadó, akinek „Államszámvitel” című tankönyve után el lehet készülni a vizsgrára.

Apollónó. Dr. Döms német tábornok-őorvos oly módon akar a kórházak betegeknek foglalkoztatására gondoskodni, hogy pappendekli-ragasztásra, falfaragásra, asztalos- és esztergályos-munkára oktattatja őket, amennyiben erre önként vállalkoznak. A munka orvosi felügyelet alatt áll és külön műteremben történik, melynek egészségügyi világa és szellőzése van. A betegek kapva-kapnak az ilyen foglalkozásokon, mely az unalom biztos óvszere. Számos betegnél egyuttal „gyógygyakorlat” is a munka a kéz-, karsérülések gyógyulásának és a végtagok mozgathatóságának elősegítésére. Ezenkívül az egészségügyi legénységnek is instituálta az ilyen kézművűkára, hogy alkalmat nyújtson az első segélynyújtáshoz szükséges fogtörtézek begyakorlására. A műhely berendezése mindössze 87 márkába került.

M. S. I. Szécsény. A dolgozatot megkaptuk, de nem felel meg a mi igényünknek. Levélben nem jelezte, hogy tartuk meg további rendelkezésig s így a többi föl nem használt kéziratot a papirkosárba került. A kértet lapunk belső munkatársa s a neki szóló levelet tessék a szerkesztőségbe címezni.

Cs. E. Velence. Kívánsága szerint ezentul hozzuk.
B. Kálmán. A görög-katolikusoknak Eperjesen és Ungvárott magyar nyelvű, Balázsfalván és Szamunivárott pedig román nyelvű görög-katolikus papnevelő-intézetük van. A végzett papnevelendék csak fölszenteltetésük előtt nősülhetnek. Görög-katolikus szent-vazulendi szerzetes-rendházak is vannak az ország északkeleti részeiben. 2. A görög-keleti

román egyháznak Aradon, Karánsebesen és Nagyszébenben, a szerb egyháznak pedig Karlóczán van a papnevelő-intézete. A románoknak Hódos-Bodrogon, a szerbeknek pedig Báziason, Bezdinben, Bogyanban, Grabocson, Kovilyban, Mesticzen, Szent-Györgyön és Vojlovicán van szerzetes-rendházuk. A szerzetes-rendek a papok magasabb kiképzésével foglalkoznak. Püspökök csak szerzetes lehet. A szerzetesek mind nőtlennel.

Acsal. 1. és 2. Ha a vevő bármely oknál fogva az átvétellel vagy a vételár lefizetésével késik, az eladó fel van jogosítva az üzlettel elállani, mintha az meg sem kötöttet volna. A késedelmes fél ajánlott levélben értesítendő. 3. Az üzlet felbontása folytán az eladó visszanyeri rendelkezési jogát és az árut eladhatja bárkinek. Ha olcsóbban adja el, akkor az árkülönbséget megtérítését követelheti, ha pedig drágábban akad bevőre, akkor a többlet egészen az eladó javára marad. 4. és 5. A tőzsdei szokások nem ismernek sem foglalót, sem előleget. Mind a kettőt minden egyes esetben külön ki kell kötni.

B. Béla. Árpás. A határrendőrség áll: 1. fogalmazói, 2. felügyelői és biztosi karból és 3. legénységi állományból. A fogalmazói karba való bejutáshoz jogvégzettség kell s bár kimondva nincs, de megkívánják a jogi doktorátust és ugyancsak jó ajánlat szükséges. A fogalmazói kar áll: I. VII. és VIII. fizetési- és rangosztályba sorozott határkapitányokból, kik az egyes kapitányságok vezetői. Minden kapitányság több kirendeltséggel bír, ezek ismét olyanok, hogy azok vezetői vagy bírnak bíráskodási joggal, vagy nem. A bíráskodási joggal fölrühözött kirendeltségi vezetők szintén határkapitányok a VIII. rangosztályba sorozva, de fizetésük csak a IX. osztályu. A fogalmazói kar áll továbbá: 2. a fogalmazók, 3. a segéd-fogalmazók és 4. gyakornokokból (a katonasághoz viszonyítva: kapitányi, főhadnagyi, hadnagyi rangsorozásban). Ezen állásokhoz jogvégzettség, illetve jogtudomány megkívántatik. A felügyelői és biztosi karba jutáshoz elég hat ginnázium. Ezen kar áll a felügyelőkből (főhadnagyi rang) és biztosokból (altisztis rang). Ezek végzik a külszolgálatot. Ezentul biztosok kinevezve nem lesznek, hanem a rendőrlégénység állományából előléptetés után lesznek a megürülő helyek betöltve. Az előléptetési viszonyok ma még elég jók s még folyton fejlesztik az intézményt. Lehet azonban, hogy egy pár év múlva itt is másképp lesz.

Ujév napján. Nem üti meg mértékünket, bár kedves és közvetlen. Csak a technikája hagy némi kívánni valót.
Gazdasági cselédekről. A törvény szelleme amellett szól, hogy a cselédnek igenis joga van a levonás ellen tiltakozni. A döntés is — talán egy ügyvéd kezéből valamennyi cseléd — provokálhatja bírót uton. Mindenesetre az illető bíró liberális fölfogásától függ, hogy miképp ítél, de lelkiismerete szerint csak a cseléd javára ítélhet.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központ: nézetet távirattal jelentés 1907. december 28-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt inkább csak az Északi Felföldön, meg a Tengerparton volt csapadék, melynek mennyisége helyenkint a 10 — és itt-ott a 20 mm. is meghaladta. Fiuméban tegnap este zivatar és jégeső is volt. A hőmérséklet magyobbreszt emelkedett.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és helyenkint — főleg az ország nyugoti felén — csapadék várható (esetleg itt-ott zivatarral).

Helynév	Legnagyobb hómagasság mm.	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet		Csapadék mm.		Hőmérséklet	
				max.	min.	max.	min.	max.	min.
Budapest	61.7	8.0	E	5	4	0	6	2	2
Ungvár	59.5	4.2	SE	1	4	0	5	2	2
Csömérk	59.5	2.4	S	1	4	0	5	1	1
Ócsa	58.0	1.2	NE	1	1	0	1	0	0
Gyalla	55.4	3.8	SE	2	1	0	2	1	1
Budapest	57.9	2.6	NE	1	4	0	4	1	1
Székesfehérvár	50.4	1.2	SW	4	1	0	2	1	1
Körmend	35.6	0.6	SE	1	4	0	2	1	1
Szeged	37.7	4.2	NE	1	3	0	5	4	4
Debrecen	26.8	0.7	SE	1	3	0	1	3	0
Ózod	55.4	10.3	S	4	14	11	8	8	8
Szeged	54.8	8.0	S	3	8	7	7	7	7
Ózod	50.4	1.4	E	3	3	0	8	1	1
Nagyvárad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolozsvár	63.2	-3.7	—	—	—	—	—	—	—
Nagyvárad	61.8	-1.3	SE	1	1	—	—	—	—
Szatmár	—	0.3	ESE	—	—	—	—	—	—
Ujfehértó	—	2.0	NW	3	4	3	6	1	1
Arvad	—	1.0	E	1	4	—	—	—	—
Solmeksbánya	—	0.6	S	1	11	—	—	—	—
Comárom	—	3.4	NE	1	4	2	2	0	0
Magyaróvár	—	3.0	SE	2	3	—	—	—	—
Sopron	—	5.6	S	3	4	—	—	—	—
Székesfehérvár	—	3.2	E	1	3	—	—	—	—
Székesfehérvár	—	11.4	—	—	—	—	—	—	—
Jókisföld	—	-0.6	—	—	—	—	—	—	—
Csokkermén	—	2.0	SW	4	4	—	—	—	—
Órosháza	—	2.4	SE	3	2	—	—	—	—
Arad	—	3.6	SE	4	2	—	—	—	—
Sombolya	—	3.4	SE	3	2	—	—	—	—
Sorscsa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Órsova	—	3.9	NNE	1	4	0	6	2	2

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra
Telefon: Detall 75-26. Engrócs 164.

27701

Radnay Károly
BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80.
Sürgőnyosim: ANTRACIT BUDAPEST.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

150. számú játszma.

Játszották a karsbadi mesterversenyben, 1907 augusztus 24-én.

Négyes huszárjáték.

Világos:	Sötét:
Maróczy	Salve
1. e2-c4	e7-c5
2. Hg1-f3	Hb8-c6
3. Hb1-c3	Hg8-f6
4. Ff1-b5	Ff8-b4

A kiegyenlítés elérésére a leghelyesebb válasz, mely főképpen az 1873. bécsi verseny óta van használatban. A régebbi 4. ... a7-a6, melylyel a játék a spanyol megnyitás egyik változatába terelődnek, nem kielégítő, mert 5. Fb5xc6, d7xc6 6. Hf3xe5, Hf6xe4 7. Hc3xe4, Vd8-d4 8. 0-0, Vd4xe5 9. d2-d4 s utána Bf1-e1 után világosnak előnyösebb játéka van. De nem teljesen kielégítő 4. ... Ff8-c5 sem és sötétnek nyomott játéka marad, 4. ... Ff8-e7 vagy 4. ... d7-d6 után is, mint rendszeren, mikor a futár e7-en bezárva marad.

5. 0-0	0-0
6. d2-d3	Fb4xc3

A legjobbnak elismert védelem, melyet Englisch játszott először az 1879. leipzig-i versenyen Schwarz ellen. A többnyire szokásos 6. ... d7-d6 csak szimmetrikus állást hoz létre világosnak lépéselőnyvel, míg e csere megfosztja világost a fontos huszártól, amely később Hc3-e2-g3-mal a királyszárnyon kitűnően érvényesülhetne.

7. b2xc3
Egyenlő állásra vezethet 7. Fb5xc6, b7xc6 8. b2xc3, d7-d6 9. h2-h3, h7-h6, mint Bardeleben és Weiss között fordult elő 1886-ban.	
7.	d7-d6
8. h2-h3

Rendszeren 8. Fc1-g5 vagy 8. Bf1-e1 szok történni, míg 8. Fb5xc6 cserével szintén csak az állás egyformasága éretik el. A tett lépés, melyet először Schallopp játszott Schottländer ellen az 1885. hamburgi versenyen, igen közömbösnek látszik, de ha sötét nem találja el rá a helyes ellenlépést, úgy jó-nak bizonyul, mint jelen játszmaiban is látni fogjuk.

8.	Hc6-e7
---------	--------

Ugyancsak így folytatták régebbi hasonló játszmákban is, de ez a lépés nem bizonyul jónak. Helyesebbnek tartjuk e huszárléppéssel még várni s helyette hasonlóképpen 8. ... h7-h6-tal folytatni, mely a következő lépést megelűszíti.

9. Hf3-h4!
------------	-------

Schalopp az említett játszmában 9. Fb5-a4, Porges az 1892. drezdai versenyen Bardeleben ellen 9. Fb5-c4 és Mieses az 1899. londoni versenyen Jackson ellen 9. Fc1-g5-tel folytatták. A tett lépés igen figyelemreméltó és mindenesetre erősebb, mire világos azonnal jobb játékot kap.

9.	He7-g6
---------	--------

Itt 9. ... c7-c6 10. Fb5-a4!, Vd8-a5 11. Fa4-b3, Va5xc3-mal sötét gyalogot nyerhet, de 12. Fc1-g5 után világos támadást kap, míg a sötét vezér játékon kívül van. Azonban nem egészen jó a tett lépés sem. Még leghelyesebb volna a Schlechter által ajánlott következő folytatás: 9. ... c7-c6 10. Fb5-a4! (10. Fb5-c4-re d6-d5!), Hf6-d7 11. f2-f4, Hd7-c5 12. Fa4-b3, Hc5xb3 13. a2xb3, He7-d5.

10. Hh4xg6!	h7xg6
-------------	-------

Erre nagyon kényelmetlen lesz a huszár lekötése, mivel a futárt nem lehet elizni; viszont azonban ha sötét az f-gyaloggal út, úgy 11. f2-f4 után világosnak a végjátékra igen erős szabadgyalogia marad.

11. Fc1-g5	c7-c6
12. Fb5-a4	Vd8-c7

12. ... Vd8-a5 13. Fa4-b3, Va5xc3-mal gyalognyerésre menni most sem ajánlatos, mert 14. Vd1-f3! után világos a gyalogot jobb játék mellett úgy is visszanyerné.

13. Fa4-b3
------------	-------

Most 13. Fg5x16, g7x16 14. f2-f4 még korai volna, mert erre 14. ... Vc7-a5 15. Fa4-b3 után sötét csakugyan nyugodtan üthetné a c3-gyalogot. A tett lépésre azonban már a fenti folytatás fenyeget.

13.	Hf6-h7
14. Fg5-e3	g6-g5

Sötét kénytelen megakadályozni f2-f4-et. Most azonban a d-gyalog előnyomulásával kap világos szabad vonalat.

15. d3-d4!	Vc7-e7
16. d4xe5	d6xe5
17. Vd1-h5!	Kg8-h8
18. Ba1-d1

Világos állása előnyösebb s ezt Maróczy valóban mesteri játékvezetéssel fokozza lépésről-lépésre.

18. ...	f7-f6
19. Bd1-d2	Fc8-e6
20. Bf1-d1	Fc6xb3
21. c2xb3!

Messzire számított kombináció; világos már most látja, hogy szükség van a vezérszárny gyalogokra, hogy később azokkal nyomulhasson előre s ezért út vissza a c-gyaloggal, ellentétben a közfelfogással, mely szerint a szélső gyalogokkal kell ltni a centrum felé.

21.	b7-b6
----------	-------

Sötétnek nincs ideje szembeállítani a bástyát, mert elvész az a7-gyalog.

22. Bd2-d7	Ve7-e8
22. ... Ve7-a3-ra nyer	23. Bd7xg7!
23. Vh5-e2!	Bf8-f7
24. Bd7-d6	c6-c5
25. a2-a4!	Hh7-f8
26. a4-a5	Ba8-b8

Valamivel jobb volt 26. ... b6xa5 27. Fe3xc5, a5-a4. Sötét most kényelmetlen állásba kerül s nagymesterünk erőteljesen használja ki előnyösebb helyzetét.

27. a5xb6	a7xb6
28. Ve2-a6	Bf7-b7
29. Bd1-d2	Kh8-g8
30. b3-b4!	c5xb4
31. c3xb4	Ve8-c8

Indirekt védi a b6-gyalogot, amit most még világos nem üthetne, mert a cserék után Vc8-clj következnek.

32. Kgl-h2	b6-b5
------------	-------

A gyalog 32. ... Hf8-d7-tel nem védhető 33. Va6-b5 miatt; sötét tehát kénytelen e gyalogot tolni s ezzel a futár beállítását megengedni.

33. ...	Vc8-c7
34. Bd6-d5	Vc7-c8

Henyegtetett 35. Fc5-d6; sötét ez ellen védekezik, de erre viszont tiszteit veszít. Állása azonban már sehogysem menthető.

35. Bd5-d8	Vc8-c7
36. Va6-c6!	Kg8-h7
37. Bd8xf8	Bb8xf8
38. Fc5xf8	feladja.

151. számú játszma.

Játszották a székesfehérvári nemzeti versenyen, 1907. augusztus hó 6-án.

Bécsi huszárjáték.

Világos:	Sötét:
Abonyi István	Forgács Leó
1. e2-c4	e7-e5
2. Hb1-c3	Hg8-f6
3. Hg1-f3	d7-d6

Sötét elkerülni óhajtja a négyes huszárjáték ismeretebb változatait. A megnyitás most a Philidor védelembe megy át.

4. Ff1-c4	Hb8-d7
5. d2-d4	Ff8-e7
6. Fc1-e3

Világos itt két könnyű tiszteit bástya és két gyalog ellenében cserélhetne volna, ha 6. Fc4xf7-et játszik; következhetnék 6. ... Ke8xf7 7. Hf3-g5!, Kf7-g8 (jobbnek látszik 7. ... Kf7-g6, hogy 8. Hg5-e6-ra Vd8-g8 és 9. Hc6xc7-re 9. Ba8-b8-al menekülhessen; ez esetben a tisztáldozat következményei szinte kiszámíthatatlanok, világos állandó támadással bír és az exponált királyállás miatt sötétnek még sok veszéllyel kell szembeállnia. 8. Hg5-e6, Vd8-e8. 9. Hc6xc7, Ve8-d8. 10. Hc7xa8 stb. mire sötét a tétlen bástya s két gyalogia ellenében világos két legtevékenyebb könnyű tiszteit nyerte el, miután az a8-huszár nem menekülhet. Világos ezért jobbnak látta e lebonyolítást mellőzni s a szövegléppel máris előnyösebb állását szolidan fejleszteni.

6.	c7-c6
7. Vd1-d2	Hf6-g4

Biztosabb volt előbb az eisánczolás.

8. Hf3-g5
8.	d6-d5

A játszma elég gyorsan jut el forrponthoz. A tett lépés alapos megfontolást igényelt, mert világos ezzel egy tisztáldozatot vezet be, legalább is két gyalog és igen éles játék ellenében.

9. Hg5xf7!	Ke8xf7
10. e4xd5	Hd7-b6
11. Fc4-b3	c6xd5
12. d4xe5	Hg4xe3
13. f2xe3	Kf7-e8
14. 0-0

A sötét hadállás most már ijesztő gyorsasággal esik össze; a nyitott d- és f-vonalak világosnak döntő előnyt biztosítanak.

14.	Fc8-e6
15. e3-c4	Fe7-b4
16. Ba1-b1

Sötét előző lépésével gyöngítette-d5 pontra gyakorolt nyomást, mit világos a szövegléppel ellensúlyoz.

16.	Vd8-c7
17. e4xd5	Ba8-d8
18. d5-d6	Vc7-c5!
19. Kgl-h1	Fb4xc3

Valamivel jobbnak látszik 19. ... Fe6xb3, 20. Vd2-g5!

Dönt! A világos bábok vezetője, ki a fiatal gárdának kétségtelenül egyik legtehetősebb tagja, az egész játszmat nagy körültekintéssel és elismerésre méltó energiával vezeti s kombinatív játékával neves ellenfele fölött szép győzelmet arat.

20.	Ke8-d7
Nincs más, mint menekülni a királylyal.	
21. Fb3xe6!	Kd7-c6
22. b2xc3

Világos nemcsak a tisztjét nyerte vissza, de három gyalog előnyével oly döntő állása van, hogy sötét bátran földadhatná. A vég ugyanis csak pár pillanat kérdése.

22.	Bh8-e8
23. Vg4xg7	Kc6-b5
24. Vg7-g4

Még gyorsabban eredményre vinne 24. Vg7xb7, 24. a7-a5 25. Vg4-e2! Kb5-c6 26. Vc2-e4! Kc6-b5 27. Ve4-b3! Kb5-c6 28. Bf1-f7! Bd8-d7

Helyesebb volt földadni.	
29. Vd3-e4!	Kc6-b5
30. Fe6xd7!	Hb6xd7
31. Bd1-b1!	földadja.

152. számú játszma.

Játszották a Budapesti Sakk-Körben 1907. november hó 18-án.

Bécsi huszárjáték.

Világos:	Sötét:
Gajdos	K. K.
1. e2-c4	e7-e5
2. Hb1-c3	Ff8-b4

Nem ajánlatos folytatás; a leghelyesebb 2. ... Hg8-f6. Hb8-c6 Fb4-e7 e5xd4

A centrum földadása mindig világosnak előnyösebb. A legjobb volt S. ... d7-d6. Hg8-f6

Természetesebb volt előbb 6. ... d7-d6; világos most fontos tempókat nyer. Fe7x16 Ff6-e7 d7-d6 Hc6-b8 Fc8-g4 0-0 d6xe5 Hb8-d7 Fe7-c5!

Világos állása oly erős, hogy sötétnek alig van valami ellenjátéka.

16. Kgl-h1	Hd7-b6
17. Fc4-b3	Kg8-h8
18. Ba1-c1	Fg4xf3
19. Bf1xf3	Fc5-e7
20. Bf3-h3	g7-g6

Sötétnek nem szabad megengedni Vd1-h5-öt. Most igen érdekes komplikációk állanak elő.

21. Vd1-d4!	f7-f6
22. e5xf6

Igen erős és nyeresre vezető volt 22. e5-e6 is, de világos inkább bonyodalmakra törekszik.

22.	Fe7xf6
23. Ff4-e5	Vd8-e7
24. Vd4-h4

A hadállás mindenképpen nagyon érdekes s ha világos nem állana mattfenyegetés alatt, csinos folytatások is mennének. Mindenesetre jó volt 24. Bc1xc7, mire 24. ... Ve7xc7, 25. Fe5xf6, Bf8xf6, 26. Vd4xf6! stb. után világosnak igen erős szabad gyalogia maradna.

24.	Hb6-d7
25. d5-d6

Ez a gyalog volt világosnak előbb is utájában.

25.	c7xd6
26. Fe5-d4	Hd7-e5
27. Fd4xe5	d6xe5
28. Vh4-e4	Ve7-g7

Fenyegetett 29. Ve4xg6. Ba8-d8

29. Bc1-c3	Ba8-d8
------------	--------

Sötét figyelmen kívül hagyja a következő áldozat lehetőségét. 29. ... Ba8-c8 volt helyén.

30. Bh3xh7!	Vg7xh7
31. Bc3-h3	Ff6-h4
32. Ve4xe5!	Bf8-f6
33. g2-g3	földadja.

